

VI. Universitetets videnskabelige Institutter.

1. Universitetsbiblioteket.

(Journ. No. 11/1920, 11/1921, 109/1921, 207/1921, 263/1921, 11/1922, 377/1922,
11/1923 og 229/1923.)

a. Bibliotekets Driftsudgifter.

Paa Finansloven for 1920—21 blev Bibliotekets Annuum under Hensyn til de forandrede Prisforhold forøget med 37,837 Kr. til 97,215 Kr. Paa Tillægsbevillingsloven for samme Finansaar bevilgedes derhos ialt 23,861 Kr., saaledes at der tilsammen var 121,076 Kr. til Raadighed for Biblioteket, hvoraf 113,160 Kr. 60 Øre kom til Udbetaling. Med Hensyn til disse Bevillinger henvises til Aarbogen for 1915—20 III. Del, særligt Side 19. Angaaende de paa Finansloven for 1920—21 givne overordentlige Bevillinger paa ialt 4070 Kr. henvises til samme Aarbogs III. Del Side 48.

Paa Finansloven for 1921—22 undergik Annuet følgende Forandringer:

Da den ved Finansloven for 1918—19 givne 3-aarige Bevilling paa 1800 Kr. aarlig til Katalogisering af Bibliotekets Samling af Litteratur vedrørende jødisk Historie, Religion m. v. — jfr. Aarbogen for 1915—20, III. Del Side 13 — udløb med Finansaaret 1920—21, nedsattes det for sidstnævnte Finansaar bevilgede Beløb, 97,215 Kr., med 1800 Kr. Endvidere nedsattes Bibliotekets Konto med 4500 Kr. i Anledning af, at Honorarerne til to Assisterter ved Læsesalen i Aftentimerne og til to Tilsynsførende ved Aftentjenesten overførtes til Honorarkontoen. Som Følge heraf nedbragtes Kontoen med tilsammen 6300 Kr. til 90,915 Kr.

Paa den anden Side forøgedes dette Restbeløb med ialt 4540 Kr. paa følgende Maade:

1) Vederlaget til Medhjælper ved Bibliotekets Katalogarbejde, cand. mag. Bartholin, forøgedes med 900 Kr. fra 1500 Kr. aarlig til 2400 Kr. aarlig, hvorhos der bevilgedes et midlertidigt Tillæg hertil paa 30 %, altsaa 720 Kr., saaledes at Forhøjelsen blev ialt 1620 Kr.

2) Honoraret til Medhjælperen ved Oprettelsen af det medicinske Centralbibliotek forøgedes med 900 Kr. fra 1500 Kr. aarlig til 2400 Kr. aarlig med midlertidigt Tillæg af 30 %, hvorved der ligeledes fremkom en Forhøjelse med 1620 Kr.

3) Som 2den Del af den paa Tillægsbevillingsloven for 1920—21 givne 3aarige Bevilling paa 1000 Kr. med midlertidigt Tillæg af 30 % til Ordning af Bibliotekets Smaatryk optoges 1300 Kr. Bibliotekets Annuum opførtes herefter med 95,455 Kr.

Idet der angaaende de paagældende Bevillinger nærmere henvises til Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg A, Sp. 1585—88, og Tillæg B, Sp. 1431—34, bemærkes, at der for Finansaaret 1921—22 ikke optoges nogen Bevilling til Dækning af Driftsudgifter for Biblioteket paa Tillægsbevillingsloven, ligesom der ikke gaves nogen overordentlig Bevilling.

Paa *Finansloven for 1922—23* nedsattes Annuet med 6850 Kr. til 88605 Kr., idet det til Brændsel forbeholdte Beløb reduceredes fra 14850 Kr. til 8000 Kr. Iøvrigt forblev Kontoen uforandret, hvorved særlig bemærkes, at den med Finansaaret 1921—22 udløbne 5-aarige Bevilling paa 1800 Kr. aarlig til Restaurering og Registrering af Universitetets Arkiv fornyedes for en ny 5-aarig Periode, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg A, Sp. 1683—84.

Paa *Finansloven for 1923—24* nedsattes Annuet med 1480 Kr., nemlig 1) med den med Finansaaret 1922—23 udløbne 3-aarige Bevilling paa 1000 Kr. aarlig til Ordning af Bibliotekets Smaatryk, 2) med 240 Kr. til Nedbringelse af det cand. mag. Bartholin for Arbejde ved Katalogen tillagte midlertidige Dyrtidstillæg til 20 pCt. af 2400 Kr. i Stedet for som hidtil 30 pCt. og 3) med 240 Kr. i Anledning af en tilsvarende Nedsættelse af det Medhjælperen ved det medicinske Centralbibliotek tillagte midlertidige Dyrtidstillæg. Ved denne Nedsættelse fremkom et Beløb af 87125 Kr., der som Følge af den almindelige Reduktion af Universitetets Udgiftspost b, Annua fra Samlinger og Laboratorier, nedsattes med 10 pCt. til 78412 Kr. 50 Øre, jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg B, Sp. 1079—82 og 1089—90. Herved bemærkes dog, at Bevillingen til Ordning af Bibliotekets Smaatryk ved Tillægsbevillingsloven for 1923—24 fornyedes for en ny toaarig Periode, saaledes at der i nævnte Øjemed blev til Raadighed 1000 Kr. aarlig med Tillæg af 20 pCt. som midlertidigt Tillæg, jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg A, Sp. 1745—46, og for 1923—24, Tillæg A, Sp. 5921—22. I Finansaaret 1923—24 var der saaledes til Raadighed ialt 79612 Kr. 50 Øre.

Under det paa *Finansloven for 1923—24* saaledes bevilgede Beløb af 78412 Kr. 50 Øre var indbefattet 2400 Kr. med Tillæg af 20 pCt., altsaa 2880 Kr., til Fornyelse for en Periode af 3 Aar af den med *Finansloven for 1922—23* udløbne 5-aarige Bevilling til Oprettelsen af et medicinsk Centralbibliotek paa Universitetsbiblioteket, jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg A, Sp. 1745—46.

I *Finanssaarene 1922—23* og *1923—24* gaves der ingen Bevilling til overordentlige Udgifter vedrørende Biblioteket.

b. Bygningsarbejder.

Paa *Finansloven for 1920—21* bevilgedes 7300 Kr. til Installation af 6 Stk. Rengøringsvaske med tilhørende Varmt- og Koldt vandshaner i Universitetet og Universitetsbiblioteket, jfr. Rigsdagstidende for 1919—20, Tillæg A, Sp. 1491—92. Det oplystes bl. a. i saa Henseende, at der i Bibliotekets ældre Del hverken fandtes Udslagningsvask eller Vandledninger af nogen Art og at dette var til megen Gene for Rengøringen. For Bevillingen installeredes 4 Udslagningsvaske i Biblioteket. Paa *Tillægsbevillingsloven for 1923—24*, jfr. Rigsdagstidende for 1923—24,

Tillæg A, Sp. 5925—26, bevilgedes endvidere 5850 Kr. til Afhjælpning af forskellige af Arbejds- og Fabrikstilsynet paapegede Mangler ved en Elevator i Kirurgisk Akademi og 3 Elevatorer i Universitetsbiblioteket.

I Skrivelser af 18. Juni 1921, 21. Februar 1922 og 31. Maj 1923 anholdt Overbibliotekaren indtrængende om, at Bibliotekets Kælder maatte blive omdannet til Magasinrum. I Skrivelse senest af 30. Juni 1923 udtalte Undervisningsministeriet imidlertid, at det ikke saa sig i Stand til at optage en Bevilling i det ommeldte Øjemed. Omkostningerne ved det paagældende Arbejde var anslaaet til ialt 138,500 Kr.

c. Bibliotekets Personale.

Fra 1. Januar 1921 at regne fratraadte cand. phil. Frk. G. F. Vedel som ekstraordinær Assistent ved Udvekslingen af det kgl. Biblioteks medicinske Afdeling med Universitetets juridiske og i hendes Sted antoges til Udførelse af det paagældende Hverv fra s. D. at regne cand. mag. H. A. P. Paludan.

Under 5. April 1921 sendte Undervisningsministeriet til Konsistoriums Erklæring et Andragende fra Overbibliotekaren om, at det Dr. A. Pander for Medhjælp ved Bibliotekets Smaatryksamling tillagte midlertidige Vederlag paa 1000 Kr. aarlig med midlertidigt Tillæg maatte blive forøget til 2000 Kr. aarlig med midlertidigt Tillæg, imod at hans Arbejdstid udvidedes fra 2 til 5 Timer daglig. I Skrivelser af 19. og 23. April 1921 tiltraadte Kvæsturen og Konsistorium Andragendet, men i Skrivelse af 25. Maj s. A. udtalte Ministeriet, at det paagældende Vederlag efter Indstilling af Lønningsraadet var fastsat til 1000 Kr. aarlig med sædvanligt midlertidigt Tillæg.

I Skrivelse af 24. Maj 1921 meddelte Undervisningsministeriet, at der paa Tillægsbevillingsloven for 1920—21, jfr. Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg B, Sp. 3091—92, var tilvejebragt Hjæmmel for, at Kontorassistent cand. mag. Frk. Ellen Larsens Lønningsanciennetet beregnedes fra 1. April 1917 at regne.

Under 26. Maj 1921 anholdt Overbibliotekaren om, at der maatte blive tillagt hidtilværende Bud S. A. Wulff, der fra 1. Oktober 1919 var bleven ansat som Kustode, 6 Aars Anciennetet i sin nye Stilling, idet det i saa Henseende anførtes, at den paagældende i Virkeligheden lige fra sin Ansættelse i 1901 havde besørget en Kustodes Arbejde. I Skrivelse af 17. Juni 1921 udtalte Kvæsturen at maatte henstille Sagen til Afgørelse under Hensyntagen til andre lignende Anciennetetssager og i Skrivelse til Ministeriet af 18. Juni 1921 sluttede Konsistorium sig hertil. Paa Tillægsbevillingsloven for 1921—22, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg A, Sp. 5583—84, og Tillæg B, Sp. 2513—14, optoges derefter følgende Tekstanmærkning: »Fra 1. Oktober 1919 beregnes Kustode Wulffs Lønningsanciennetet fra 1. Januar 1901«, hvorhos der bevilgedes 780 Kr. til Udredelse af den forhøjede Lønning fra 1. Oktober 1919 at regne.

Fra Undervisningsministeriet modtog Konsistorium under 3. Juni 1921 et Andragende fra Underbibliotekar Dr. phil. Hallar om Permission i et Aar fra 1. Oktober 1921 til 1. Oktober 1922 for at foretage en Studie-

rejse samt om Bevilgelsen af et Beløb til hel eller delvis Bestridelse af Vikarudgifterne. Andragendet anbefaledes d. 8. s. M. af Overbibliotekaren og under 27. Juni 1921 tilbagesendtes Andragendet af Konsistorium til Ministeriet med Anbefaling, idet det dog tilføjedes, at Konsistorium ikke saa sig i Stand til at give Anvisning paa en Konto under Universitetets Budget, af hvilken Vikarhonoraret — der ansloges til 250 Kr. maanedlig — kunde afholdes. I Skrivelse af 16. Juli 1921 bevilgede Ministeriet derefter den ansøgte Orlov, men udtalte samtidig, at der ikke kunde stilles noget Beløb til Raadighed til Betaling af Vikar. Ved Skrivelse af 29. September 1922 bifaldt Ministeriet i Tilknytning hertil, at Orloven forlængedes med 1 Maaned, mod at Underbibliotekar Hallar som hidtil selv stillede Vikar.

Paa Tillægsbevillingsloven for 1921—22 bevilgedes under Udgiftspost a. 4, Medhjælpssummer, et Beløb af 315 Kr. til Udredelse af Vikarhjælp for Garderobebetjent Fru Bruun under hendes Sygdomsforfald i Tiden 9.—30. Juni 1921, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg A, Sp. 5581—82.

Under 6. December 1921 meddelte Undervisningsministeriet i Anledning af et fra Underbibliotekar Frk. Angelica Axelsen indgivet Andragende dels om Permission for et Tidsrum af 6 Maaneder dels om Vikarhjælp, at der foreløbig tilstodes hende Permission for 3 Maaneder fra 1. December 1921 at regne, samt at Ministeriet var sindet at søge Udgiften til en Vikar, 200 Kr. maanedlig, bevilget paa Tillægsbevillingsloven. Ved Skrivelse af 19. Marts 1922 bevilgedes der Underbibliotekar Frk. Axelsen Permission for yderligere 3 Maaneder indtil 1. Juni s. A. I Anledning heraf bevilgedes til Vikarhjælp paa Tillægsbevillingsloven for 1921—22 et Beløb af 800 Kr., jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg A, Sp. 5583—84 og Tillæg B, Sp. 2505—06, og paa Tillægsbevillingsloven for 1922—23 et Beløb af 400 Kr., jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg A, Sp. 4717—20.

I Anledning af, at Biblioteksbud A. Bagger havde søgt om Afsked med det fyldte 70. Aar i Henhold til Tjenestemandsløvens § 54, indstillede Overbibliotekaren under 5. November 1911, at der maatte blive rettet en Opfordring til ham om at forblive i sin Stilling 2 Aar endnu. Med Hensyn hertil bifaldt Undervisningsministeriet i Skrivelse af 22. November 1921, at Bud Bagger forblev i sin Stilling i indtil $\frac{1}{2}$ Aar udover det i Tjenestemandsløven fastsatte Tidspunkt. Under 1. Juni 1922 meddeltes der derefter den paagældende Afsked med Pension fra s. D. at regne. I den derved ledigblevne Stilling ansatte Undervisningsministeriet under 12. Juli 1922 Bogbindersvend J. G. Friese fra 1. Juli s. A. at regne.

Efter derom indgiven Ansøgning meddelte Undervisningsministeriet under 19. Januar 1922 Underbibliotekar cand. mag. Frk. Thora Gertz Afsked fra 28. Februar s. A. at regne, hvorhos der gaves hende Tilladelse til at fratrede sin Stilling fra 1. Januar 1922 mod at hun stillede en af Overbibliotekaren godkendt Vikar. Den saaledes ledigblevne Stilling opsloges ledig, men i Skrivelse af 6. November 1922 meddelte Undervisningsministeriet, at den i Overensstemmelse med et af Sparekommissionen fremsat Forslag vilde være at nedlægge, idet Ministeriet dog forbeholdt sig at tage under Overvejelse at oprette en særlig Post

for en Bibliotekar for den arnamagneanske Samling. Om hvad der i saa Henseende passerede, er der gjort Rede i Aarbogen for 1924—25 S. 194—202.

I Anledning af, at den ene af Bibliotekets Konsulenter i de medicinske Fag Dr. med. H. C. Hall i Slutningen af Marts Maaned 1922 afgik ved Døden, indstillede Overbibliotekaren under 11. April s. A. til Konsistorium, at den ledige Post maatte blive opslaaet i »Ugeskrift for Læger« med Fremhævelse af, at der af vedkommende maatte kræves grundig Litteraturkendskab paa den interne Medicins Omraade. Hertil sluttede det lægevidenskabelige Fakultet sig i Skrivelse af 3. Maj 1922 og Konsistorium indstillede derpaa under 16. Maj s. A. til Undervisningsministeriet, at dette ved Bekendtgørelse i »Ugeskrift for Læger« og »Hospitalstidende« vilde indkalde Ansøgninger om den ledige Post, hvormed er forbundet et Honorar paa 700 Kr. aarlig med midlertidigt Tillæg. I Tilknytning hertil anmodede Konsistorium under 2. Juni 1922 Overbibliotekaren om en Udtalelse om, hvorledes der efter hans Skøn burde forholdes ved Besættelsen af den ledige Post og Overbibliotekaren udtalte derpaa i Skrivelse af 13. s. M. følgende:

»Det forekommer mig rimeligt, at baade Overbibliotekaren og den fungerende Konsulent faar Lejlighed til i Fællesskab at udtale sig om, hvem de anser for bedst kvalificeret af Ansøgerne. Det er jo dem, som skal arbejde sammen med Vedkommende i Fremtiden og netop paa det gode Samarbejde vil Resultatet i en væsentlig Grad bero.

Denne Fællesudtalelse sendes derpaa sammen med Ansøgningerne til det medicinske Fakultets Erklæring. Billiger dette Valget, er Sagen dermed afgjort; i modsat Fald tilkommer det Konsistorium at træffe den endelige Afgørelse.

Ved en saadan Fremgangsmaade forekommer det mig, at man sikrer sig, at alle Sagkyndige høres, og at der ikke træffes noget Valg, hvorved berettigede Interesser tilsidesættes.

Til dette Forslag sluttede det lægevidenskabelige Fakultet sig i Skrivelse af 7. Juli 1922. Under 27. September 1922 rettede Konsistorium en indtrængende Anmodning til Ministeriet om at ville gøre Skridt til Genbesættelsen af den paagældende Post, og Ministeriet bemyndigede derpaa under 1. November s. A. Konsistorium til at lade Stillingen opslaa ledig. Der indkom herefter Ansøgning fra Professor, Dr. med. L. S. Fridericia, Dr. med. K. A. Heiberg, Cand. med. Eyvind Rosling og Dr. med. Erik Warburg. Af disse Ansøgere foreslog Overbibliotekaren og den anden medicinske Konsulent, Professor Dr. Gammeltoft, at vælge Professor, Dr. Fridericia og hertil sluttede Fakultetet sig. I Overensstemmelse med Konsistoriums Indstilling i Skrivelse af 3. Februar 1923 beskikkede Ministeriet derefter under 17. Marts s. A. Professor, Dr. med. L. S. Fridericia til medicinsk Konsulent ved Universitetsbiblioteket fra 1. s. M. at regne.

I Forbindelse med, at Undervisningsministeriet i Skrivelse af 20. December 1922 tilstod Underbibliotekar Dr. phil. A. Garboe en Forlængelse af en tidligere bevilget Permission i Studieøjemed mod selv at afholde de i denne Anledning nødvendige Vikarudgifter, udtaltes det, at

Ministeriet, forsaavidt de paagældende Studier ikke er af den Art, at de kan komme vedkommendes tjenstlige Arbejde til Gode, i Almindelighed maa nære nogen Betænelighed ved i saadanne Tilfælde at tildele Orlov mod at stille Vikar i Stedet for at bifalde, at vedkommende stilles udenfor Nummer, men at Ministeriet dog efter Omstændighederne kunde bifalde det ansøgte. Under 2. Juli 1923 fremsendte Overbibliotekaren et Andragende fra Underbibliotekar Garboe om at træde udenfor Nummer uden Lønning i Tiden fra 1. August 1923 til 31. Juli 1924, hvilket i Overensstemmelse med Konsistoriums Indstilling under 31. Juli 1923 bevilgedes af Ministeriet. Overbibliotekaren indstillede derefter, at det Underbibliotekar Garboe paahvilende Arbejde under Orloven overdroges cand. phil. Egil Dithmer mod et Honorar af ikke under 3200 Kr.

I denne Anledning udbad Undervisningsministeriet sig under 14. August 1923 Oplysning om, hvorvidt Overbibliotekarens Indstilling var at forstaa saaledes, at han ønskede at kunne disponere over 3200 Kr. til en Vikar eller om han ønskede cand. Dithmer konstitueret for det paagældende Aar i Underbibliotekarstillingen med et Konstitutionshonorar med et Grundbeløb paa 2400 Kr. + Tillæg efter de derfor i Tjenestemandsløven givne Regler.

I Anledning heraf udtalte Overbibliotekaren under 14. August 1923 følgende:

»Som Besvarelse af den af Undervisningsministeriet fremsatte Forespørgsel i Anledning af min Anmodning om, at det maa blive Hr. Cand. E. Dithmer overdraget at besørge Dr. Axel Garboes Tjeneste ved Biblioteket i det Aar, denne staar udenfor Nr., skal jeg oplyse, at jeg har tænkt mig det paagældende Beløb (3200 Kr.) anvist *uden yderligere Tillæg* som Honorar til Hr. Cand. Dithmer for Vikartjeneste i det nævnte Tidsrum. Sagen er nemlig den, at skønt man for Summens Størrelses Skyld vel ligesaa gerne kunde konstituere Hr. Dithmer i Stillingen med en Løn af 2400 Kr. og de dertil hørende normale Tillæg, saa forekommer alligevel en saadan Fremgangsmaade mig at indeholde et i visse Henseender uheldigt Præcedens. Det normale Vikarhonorar her paa Biblioteket er 2400 Kr. aarligt og naar det af mig foreslaas at give Hr. Dithmer ialt 3200 Kr., saa sker det for dermed at udhæve, at der af ham kan ydes et Kvalitetsarbejde, som bør honoreres med særlig Betaling. Men jeg nærer nogen Frygt for, at der ogsaa fra andres Side ved fremtidig Tjenesteledighed vil blive rejst Krav om at konstitueres i Stillingen og derved formentlig erhverve sig en Forret for andre Ansøgere, hvis Stillingen endelig skal besættes. Jeg tilraader derfor at ansætte Hr. Cand. E. Dithmer som Vikar for Dr. Axel Garboe i et Aar med et Honorar af *ialt* 3200 Kr.«

I Skrivelse af 23. August 1923 bemyndigede Ministeriet derefter Overbibliotekaren til at anvende et Beløb af 3200 Kr. til Vederlag til cand. phil. Dithmer som Vikar for Dr. Garboe.

Paa Tillægsbevillingsloven for 1922—23, jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg B, Sp. 2011—12, bevilgedes under Universitets Udgiftspost a. 6. a. og a. 6. b. dels et Honorar til Kustode Wulff paa 600 Kr.

aarlig + midlertidigt Tillæg for Tilsyn med og Deltagelse i Rengøringen samt Søndagsarbejde dels 300 Kr. aarlig + midlertidigt Tillæg til Medhjælp for Kustoden.

d. *Andre Sager.*

— I Henhold til en fra en Kreds af Videnskabsmænd fremkommen Opfordring til at yde Bidrag fra dansk Side til Afhjælpning af Mangel paa videnskabelige Hjælpemidler hos de studerende i Europas nødlidende Lande meddelte Konsistorium i Skrivelse af 31. Januar 1921 Overbibliotekaren Tilladelse til i det Omfang, hvori det efter hans Skøn fandtes forsvarligt, at bortskænke Universitetsbiblioteket tilhørende Dubletter (Journ. Nr. 109/1921).

— I Skrivelse af 21. Marts 1921 samtykkede Konsistorium i, at en Del Bind indeholdende amerikanske Kongresforhandlinger samt en Række Aargange af Augsburgers allg. Zeitung overlades Rigsdagens Bibliotek.

— Under 20. Juni 1921 bifaldt Konsistorium, at det tillodes Statens Repræsentant ved Biblioteksordningen i de sonderjydske Landsdele Bibliotekar C. S. Petersen i det Omfang, hvori det efter Overbibliotekarens Skøn fandtes forsvarligt, af Universitetsbibliotekets Beholdning at udtage Dubletter, der kunde være af Betydning som Bidrag til Ordningen af de sonderjydske Biblioteksforhold (Journ. Nr. 263/1921).

— I Skrivelse af 14. November 1921 udtalte Undervisningsministeriet, at det efter Omstændighederne kunde godkende, at § 8 i Universitetsbibliotekets Udlaansreglement ændredes til følgende Affattelse:

»Beholder nogen en Bog over en Maaned uden at have faaet Forlængelse, er Biblioteket berettiget til ved et aabent Brevkort, som senere skal godtgøres af Laaneren, at kræve den afleveret inden 3 Dages Forløb. Den fjerde Dag udsendes, hvis Bogen ikke er afleveret, eller Laaneren paa anden Vis har ordnet sig med Biblioteket, et anbefalet Brev med Paalæg om, at Bogen skal være tilbage paa Biblioteket inden yderligere 3 Dage. (For udenbys Laanere er Fristen dog først 7, derefter yderligere 5 Dage). Viser ogsaa dette Forsøg paa at faa Bogen tilbage sig forgæves, udelukkes Vedkommende indtil videre fra Benyttelsen af Biblioteket. Hans Gæld til dette kan da indkræves ved Retens Hjælp.«

— Under 9. November 1922 meddelte Konsistorium Samtykke til, at der efter Overbibliotekarens nærmere Bestemmelse af Universitetets Samling af Dubletter udtoges et Antal af ca. 150 Bøger og Skrifter til Indlemmelse i den danske Bogsamling i Flensborg (Journ. Nr. 377/1922).

— I Skrivelse af 18. Januar 1923 henlede Overbibliotekaren Konsistoriums Opmærksomhed paa, at flere af de paa fremmede Sprog i Udlandet af danske Doktorander trykte Doktordissertationer ikke var indgaaet i Biblioteket, fordi de udenlandske Bogtrykkere selvfølgelig ikke afleverer til vore Biblioteker. Under 31. s. M. tilskrev Konsistorium derefter vedkommende Doktorer om at indsende Eksemplarer af deres Doktorafhandlinger.

2. Det teologiske Laboratorium.

(Journ. No. 123/1921, 193/1922, 265/1922 og 246/1923.)

I Finansaarene 1920/21—1923/24 har Universitetets Udgiftspost c. 19., Det teologiske Laboratorium, været opført med et Annuum af 1600 Kr., jfr. Rigsdagstidende for 1919—20, Tillæg A., Sp. 1463—64, dog saaledes at det i Finansaaret 1923/24 som Følge af den almindelige Reduktion af Universitetets Udgiftspost b., Annua for Samlinger og Laboratorier, nedsattes med 10 pCt. til 1440 Kr.

Ved Skrivelse af 16. April 1921 bifaldt Konsistorium, at der af Kontoen for Undervisningsmateriale udbetaltes Laboratoriet 124 Kr. 20 Øre til Anskaffelse af et Kartotek til Indregistrering af dem, der har Adgang til Laboratoriet.

I Skrivelse af 3. April 1922 bifaldt Konsistorium, at det Depositum af 2 Kr., som hidtil var blevet afkrævet dem, til hvem Nøgle til Laboratoriet udleveres, fremtidig forhøjedes til 5 Kr. for Studenter og til 10 Kr. for Kandidater.

Under 25. April 1922 tilstod Konsistorium Laboratoriets Assistent, Dr. theol. J. Nørregaard Orlov i Efteraarsemestret 1922 og Foraarssemestret 1923, imod at han under sin Fraværelse afgav sit fulde Honorar til en Vikar. Som Vikar antoges Cand. theol. Poul Otzen.

Efter Dr. theol. J. Nørregaards Udnævnelse til Professor ansatte Konsistorium ved Skrivelse af 9. Juni 1923 cand. theol. Poul Otzen som Assistent ved teologisk Laboratorium fra 1. s. M. at regne.

3. Det juridiske Laboratorium.

(Journ. No. 244/1921.)

Som det nærmere er omtalt i Aarbogen for 1915—20 I Del Side 281—84 og III Del Side 71, var Laboratoriets Annuum paa Finansloven for 1920—21 opført med 3100 Kr. til Laboratoriets Drift og 1800 Kr. til Afholdelse af Kursus i Polititeknik. Paa Finansloven for 1921—22, jfr. Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg A., Sp. 1591—92, nedsattes det i sidstnævnte Øjemed bevilgede Beløb med 1200 Kr. til 600 Kr., idet Honoraret til Lederen af Kursuset i Polititeknik, 1200 Kr., overførtes til Konto a. 3., Honorarer ved Universitetet. Annuet har derefter været opført med 3700 Kr., hvoraf 600 Kr. til Raadighed for Kursuset i Polititeknik til Anskaffelse af Apparater og Bøger m. v. I Finansaaret 1923—24 nedsattes Annuet dog med 370 Kr. til 3330 Kr. som Følge af den almindelige Reduktion af Universitetets Udgiftspost b., Annua for Samlinger og Laboratorier, med c. 10 pCt.

Under 16. Maj 1921 ansøgte Laboratoriets Bestyrer, Professor Poul Johs. Jørgensen om en Bevilling paa 1495 Kr. til Anskaffelse af nye Reoler til Laboratoriet, idet der bl. a. til Støtte derfor anførtes følgende:

»Efterat Afleveringen til Laboratoriet af en Del Universitetsbiblioteket tilhørende juridisk Litteratur nu har fundet Sted, har det vist sig, at der stadig er enkelte Afdelinger af Laboratoriets Bogsamling, hvor der kræves forøget Reolplads, saaledes navnlig Afdelingerne for romersk Ret, Retshistorie, international Ret og samlede og blandede Skrifter o. lign. En væsentlig Del af de afleverede Bind vedrører disse Fag, og der har bl. a. her været Adgang til at erhverve enkelte meget omfangsrige Værker, som passer godt i Bogsamlingen og vil være en værdifuld Forøgelse af denne, men for hvilke der i Øjeblikket ikke kan skaffes Plads. For at raade Bod paa denne Pladsmangel tillader jeg mig at andrage om, at der paa Finansloven for det kommende Finansaar maa blive optaget den fornødne Bevilling til Anbringelsen af en Overdel paa Reolerne i den lille Læsesal i Lighed med, hvad der allerede er sket ved en enkelt af Reolerne i den store Læsesal.«

Anskaffelsen anbefaledes af Kvæsturen og Konsistorium i Skrivelser af 24. Maj og 8. Juni 1921 og de ansøgte 1495 Kr. bevilgedes derefter paa Finansloven for 1922—23, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg A., Sp. 1691—92.

4. Det statistiske Laboratorium.

(Journ. No. 200/1920, 360/1922 og 162/1923.)

Under 13. April 1920 tilskrev Professor, Dr. H. Westergaard Konsistorium saaledes:

»I Anledning af Konsistoriums Cirkulære af 25. Februar vedrørende Nybevillinger i Finansaaret 1921—22 tillader jeg mig herved at andrage om, at nærværende Laboratoriums ordinære Bevilling forhøjes med 500 Kr. — fra 2300 Kr. til 2800 Kr. Som Grund herfor skal jeg først anføre den Forøgelse i Brug af Laboratoriet og den Merudgift til Litteraturanskaffelser, der skyldes, at nu ogsaa de forsikringsstuderende skal deltage i Laboratorieundervisningen. Dertil kommer, at Udgifterne til Indbinding og Materialer er stadig stigende, ikke mindst fordi der ved Laboratoriet er paabegyndt nogle Seminarøvelser med de studerende, hvilket naturligt stiller Krav til forøget Litteraturanskaffelse og større Forbrug af Papir m. m.«

I Skrivelse af 11. Maj 1920 anbefalede Universitetskvæsturen dette Andragende, der under 16. Juni s. A. fremsendtes til Undervisningsministeriet med Konsistoriums Tilslutning. Paa Finansloven for 1921—22, jfr. Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg A., Sp. 1589—90, forhøjedes Universitetets Udgiftspost b. 12., Det statistiske Laboratorium, derefter med 500 Kr. fra 2300 Kr. til 2800 Kr. Med dette Beløb har Kontoen derefter været opført i Finansaarene 1922—23 og 1923—24, for sidstnævnte Finansaars Vedkommende dog med en Nedsættelse med 280 Kr. til 2520 Kr. som Følge af den almindelige Reduktion af Bevillingerne under Universitetets Udgiftspost b., Annuu for Samlinger og Laboratorier, med c. 10 pCt.

I Anledning af et af Professor, Dr. Westergaard under 29. September 1922 indgivet Andragende om, at Honoraret for Laboratoriets Assistent maatte blive forhøjet, udtalte Universitetskvæsturen i Skrivelse af 16. November s. A. følgende:

»Ifølge Lønningsloven af 22. April 1916 § 11 lønnedes Assistenterne ved statistisk og geografisk Laboratorium med 1500 Kr. aarlig uden Stigning, Assistenten ved juridisk Laboratorium med 1000 Kr. aarlig og Assistenten ved teologisk Laboratorium med 500 Kr. aarlig, begge ligeledes uden Stigning. Ved Tjenestemandsloven af 12. September 1919 bestemtes det, at de paagældende Assisterter skulde vederlægges med Honorarer, der fastsattes paa Finansloven, og der har derefter i Overenstemmelse med Ministeriets Skrivelse af 24. Juli 1920

efter nævnte Lovs Ikrafttræden været tillagt hver af dem et Honorar paa 1800 Kr. aarlig + midlertidigt Tillæg, for Tiden 20 pCt.

Det er af Professor Westergaard udtalt, at Arbejdet paa Universitetets statistiske Laboratorium er vokset meget stærkt i de senere Aar, og det anføres, at medens Assistenterne ved det juridiske og teologiske Laboratorium væsentligst er beskæftigede med Tilsyn med Læsesalen og Ordning af Bogsamlingerne, kommer hertil for Assistenten ved statistisk Laboratorium som et væsentligt Tillæg Deltagelse i Undervisning af de studerende under det obligatoriske etaarige Kursus. Ved disse Kursus, under hvilke hver Deltager i Aarets Løb faar en Række Opgaver til skriftlig Besvarelse, maa Assistenten vejlede Deltagerne, give dem det fornødne Materiale og besvare Tvilsspørgsmaal. Medens der indtil 1904 gennemsnitlig kun var 6 Deltagere aarlig, er Antallet af Deltagere efterhaanden steget til gennemsnitlig 13 i Aarene 1905—16, 25 i Aarene 1916—22, medens Antallet i indeværende Aar er naaet op til 41. Assistentens Arbejde er herved steget saa meget, at han maa være til Tjeneste paa Laboratoriet hver Dag fra 9—12 Fm. foruden at han maa benytte to ugentlige Aftener til Hjemmearbejde.

Professor Westergaard mener herefter, at Assistentens nuværende Honorar ikke staar i passende Forhold til hans Arbejde, og det er derfor foreslaaet, at Honoraret forhøjes med 1200 Kr. fra 1800 Kr. til 3000 Kr. aarlig, hvorhos der udtales Ønsket om, at den ansøgte Forhøjelse paa Grund af indeværende Aars store Tilstrømning til de ovenfor nævnte Kursus ogsaa maa faa Virkning for den nuværende Assistent, der agter at trække sig tilbage ved indeværende Universitetsaars Udgang.

Efter det saaledes oplyste kan Universitetskvæsturen tiltræde Andragendet om en Forhøjelse af Assistentens Honorar til 3000 Kr., alt forsaavidt det efter en Sammenligning mellem det Assistenten ved statistisk Laboratorium paahvilende Arbejde og det Arbejde, der er paalagt andre honorarlønnede Assisterter i beslægtede Stillinger ved Universitetet, maatte findes, at den ønskede Honorarforhøjelse er hjemlet i de Krav, der efter de nu foreliggende Forhold stilles til den paagældende Assistent's Arbejde. Under denne Forudsætning skal man herefter foreslaa en Indstilling til Undervisningsministeriet om, at der ved Ændringsforslag til 2. Behandling af Finanslovsforslaget for 1923—24 under Universitetets Udgiftspost a. 2. b., Honorarer til Tjenestemænd i Henhold til Finansloven, fremsættes Forslag om, at Honoraret til Assistenten ved Universitetets statistiske Laboratorium forhøjes med 1200 Kr. fra 1800 Kr. til 3000 Kr. + det midlertidige Tillæg, der maatte blive fastsat for det paagældende Finansaar. Endvidere skal man under samme Forudsætning henstille, om der under Hensyn til det af Professor Westergaard udtalte Ønske om, at en eventuel Forhøjelse maa komme den nuværende Assistent tilgode, kunde findes Anledning til at indstille til Undervisningsministeriet, at Honoraret ved Forslag til Til-lægsbevillingsloven for indeværende Finansaar søges forhøjet fra 1. April 1922 at regne. <

Under 25. November 1922 fremsendte Konsistorium Sagen til Undervisningsministeriet, idet der bl. a. udtaltes følgende:

»Konsistorium maa for sit Vedkommende anse Ønsket om en Forhøjelse af den heromhandlede Assistent's Honorar for velbegrunnet, men selv om Forslaget om en Forøgelse af dette til 3000 Kr. i sig selv ingenlunde kan kaldes urimeligt, skønner man dog efter alt foreliggende, at en Forhøjelse af Honoraret med 700 Kr. til 2500 Kr. + midlertidigt Tillæg vil være passende, naar det af Kvæstor fremhævede Hensyn til Ligeligheden i Vederlæggelse af de forskellige honorarlønnede Assistentstillinger ved Universitetet skal ske fuldt ud Fyldest.

Man anbefaler varmt, at der fra det høje Ministeriums Side gøres Skridt til, at en saadan Honorarforhøjelse bevilges ved Tillægsbevillingsloven for indeværende Finansaar og Finansloven for næste Finansaar.«

Ved Sagens Forelæggelse for Lønningsraadet anbefalede dette imidlertid en Forhøjelse til 2700 Kr. aarlig + midlertidigt Tillæg og paa Tillægsbevillingsloven for 1922—23 og Finansloven for 1923—24 bevilgedes derefter 1080 Kr. for hvert Finansaar til Iværksættelse af en Forhøjelse af Honoraret til 2700 Kr. + midlertidigt Tillæg, jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg B., Sp. 1113—16 og 2001—04.

Under 14. Marts 1923 meddelte Konsistorium Generaldirektør Michael Koefoed, at Universitetet med Glæde vilde modtage og tillade opstillet paa det statistiske Laboratorium en Buste af Professor, Dr. H. Westergaard, bekostet af en Kreds af hans Elever i Anledning af hans 70 Aars Fødselsdag d. 19. April 1923.

5. De lægevidenskabelige Institutter.

a. Det fysiologiske Laboratorium.

(Journ. No. 217/1920 og 160/1922.)

Paa Finansloven for 1920—21 var Universitetets Udgiftspost b. 7., Det fysiologiske Laboratorium, opført med 13325 Kr., hvortil paa Til-lægsbevillingsloven kom 1350 Kr. til Dækning af forøgede Brændsels-udgifter. Paa Finansloven for 1921—22 var Kontoen ligeledes opført med 13,325 Kr., men paa Finansloven for 1922—23, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg A., Sp. 1689—90, nedsattes Kontoen i Anledning af de nedadgaaende Brændselspriser med 1025 Kr. til 12300 Kr., hvoraf 2300 Kr. til Brændsel. Paa Finansloven for 1923—24 var Kontoen ligesom i det forudgaaende Finansaar opført med 12300 Kr., men som Følge af den almindelige Nedsættelse af Bevillingerne under Universitetets Ud-giftspost b., Annua for Samlinger og Laboratorier, med c. 10 pCt. blev Raadighedssummen formindsket med 1230 Kr. til 11070 Kr. Paa Til-lægsbevillingsloven for 1923—24 bevilgedes 700 Kr. til Dækning af for-øgede Brændselsudgifter, jfr. Rigsdagstidende for 1923—24, Tillæg B., Sp. 1983—86.

Under 26. Marts 1920 indgav Professor, Dr. Henriques saalydende Andragende:

»Undertegnede tillader sig herved at andrage det høje Ministe-rium om, at der maa blive søgt bevilget en Sum af 7000 Kr. til Uni-versitetets fysiologiske Laboratorium. Til nærmere Begrundelse af dette Andragende skal jeg anføre følgende:

Den enorme Prisstigning, som paa Grund af Krigen er indtraadt paa alle Instrumenter, Apparater og Kemikalier, har efterhaanden bragt Laboratoriet i en meget vanskelig Stilling. Vel har Regering og Rigs-dag givet Tilladelse til, at Universitetslaboratoriernes Budgetter blev overskredet med større eller mindre Beløb, men de stedfundne Over-skridelser har ikke forslaaet ret meget trods den gennemførte Spar-sommelighed, der er udvist ved Nyanskaffelser og dagligt Forbrug i Laboratoriet. Følgen af de daarligere økonomiske Forhold, hvorunder Laboratoriet har arbejdet i de senere Aar, bliver Dag for Dag meget følelige, hvilket let vil forstaaes, naar man erindrer, at Prisstigningen paa alt, hvad Laboratoriet benytter, ikke kan sættes lavere end 2—300 pCt. Undervisningsmateriellet er derfor nu saa medtaget, at en For-nyelse er paatrængende nødvendig, ligesom Anskaffelse af forskellige Instrumenter ikke kan opsættes længere, hvis Arbejdet i Laboratoriet

skal kunne fortsættes paa nogenlunde normal Maade. At Laboratoriet af sit Annum skulde kunne anskaffe nye Instrumenter, er ganske udelukket.

Mange af de Instrumenter og Apparater, som Laboratoriet har Brug for, vil nu kunne fremstilles paa Laboratoriets Værksted, efter at det er lykkedes at faa ansat en dygtig Mekaniker som Laboratoriebetjent. Imidlertid ejer Laboratoriet saa godt som intet brugeligt Værktøj, og de Maskiner (Drejebænk etc.), som er nødvendige, for at en Mekaniker skal kunne arbejde, findes ikke. Til Anskaffelse heraf er det, at den ovennævnte Sum af 7000 Kr. tænkes benyttet.

Denne Sum tænkes anvendt paa følgende Maade:

En Drejebænk	2000	Kr.
Fraseindretning hertil	} 2700	—
Bænkboresmaskine med Motor.....		
Feltesse med Bælg		
Slibeapparat med Motor		
Kalorimeter	800	—
Øvelsesinventarium m. m.	1000	—
Forskelligt Værktøj	500	—
Ialt..	7000	Kr.

De her anførte Priser paa Værktøjsmaskiner er blevet mig opgivet af Firmaet Schuchardt & Schütte, der dog samtidig meddeler, at Priserne stadig er stærkt stigende. Selv om det derfor viser sig, at alle de anførte Maskiner ikke kan skaffes tilveje for den nævnte Sum, vil det dog være muligt at fremskaffe saa meget Materiel, at en meget væsentlig Del af de Instrumenter, Laboratoriet har Brug for, vil kunne fremstilles paa Laboratoriet, hvilket selvfølgelig vil være en meget stor Besparelse.

Naar Universitetets fysiologiske Laboratorium er saa langt ugunstigere stillet end de nye lægevidenskabelige Institutter ved Rigshospitalet, beror dette paa, at det fysiologiske Laboratorium er gammelt, i mange Henseender uhensigtsmæssigt indrettet, og at det er daarligt forsynet med moderne Apparater og Instrumenter. En Flytning af Laboratoriet har atter og atter været paa Tale, men Udsigterne i saa Henseende maa vel for Tiden anses for alt andet end lyse. Indtil en Flytning af Laboratoriet kan finde Sted, er det paatrængende nødvendigt, at Arbejdsbetingelserne ved Laboratoriet forbedres. En væsentlig Hjælp vil det være, hvis de ovennævnte Apparater kan skaffes tilveje.«

Andragendet anbefales under 29. April 1920 af Universitetskvæsturen og fremsendes under 16. Juni s. A. til Ministeriet med Konsistoriums Tilslutning. Paa Finansloven for 1921—22 blev de ansøgte 7000 Kr. derefter overordentlig bevilgede, jfr. Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg A., Sp. 1589—90.

— Under 13. Februar 1922 anholdt Professor Henriques om, at der maatte blive bevilget 500 Kr. en Gang for alle til Reparation af Labo-

ratoriets Akkumulatorbatteri, idet han i den Anledning udtalte følgende:

»Laboratoriets Forsyning med Elektricitet foregaar saaledes, at et Akkumulatorbatteriet oplades ved Elektricitet fra det kommunale Elektricitetsværk. Siden 1914 har Laboratoriet en 10aarig Kontrakt med Aktieselskabet Accumulator-Fabriken, ifølge hvilken Selskabet for en aarlig Sum af 148 Kr. skal sørge for Accumulatorbatteriets Vedligeholdelse. I 1917 blev en Del Plader fornyede uden særligt Tilskud fra Laboratoriet, trods de stærkt forøgede Priser. I 1918 anmodede Fabriken om at lade Kontrakten revidere, da det var umuligt uden meget store Tab for Fabriken at gennemføre Kontrakten. Under de daværende vanskelige Forhold vilde Undertegnede nødig henvende sig til Bevillingsmyndighederne om forøgede Udgifter til Vedligeholdelsen og anmodede derfor Fabriken om at udskyde Spørgsmaalet til senere Afgørelse. Det har nu vist sig, at Batteriet i høj Grad trænger til Fornyelse af de positive Plader, og Fabriken har derfor anmodet om, at der som Ekstrabevilling ydes et Tilskud paa 500 Kr. samt 280 Kr. til Opstilling af et nyt Træstativ til Batteriet. Efter hvad jeg har faaet oplyst, er Prisen paa Accumulatorer nu betydelig højere end i 1914, da Kontrakten mellem Fabriken og Laboratoriet traadte i Kraft, ligesom ogsaa Arbejdslønnen er steget stærkt. Jeg tillader mig derfor at ansøge om, at de nævnte 500 Kr. maa blive stillet til Raadighed for Laboratoriet til Dækning af alle Udgifterne ved Accumulatorbatteriets Reparation, idet jeg samtidig skal oplyse, at det nye Træstativ kan fremstilles af Laboratoriets Betjent, og Udgifterne dertil kan dækkes af Laboratoriets Annum.«

Sagen fremsendtes med Kvæsturens og Konsistorums anbefaling til Undervisningsministeriet, der imidlertid i Skrivelse af 20. Marts 1922 udbad sig Oplysning om, hvorledes det ansøgte Beløb af 500 Kr. var beregnet, samt om, hvad en Istandsættelse vilde have kostet efter de i Foraaret 1922 gældende Priser. I Anledning heraf oplyste Professor Henriques under 28. s. M., at en Istandsættelse efter de dagældende Priser vilde have kostet 1500 Kr. samt at de siden 1914 foretagne Reparationer og Ingeniørtilsynet havde kostet 804 Kr., saaledes at der fra Fabriken var ydet Varer og Arbejde for 2304 Kr., hvoraf der kun var betalt 8×148 Kr. eller 1184 Kr. Ministeriet bifaldt derefter i Skrivelse af 11. Juli 1922, at der paa forventet Tillægsbevilling for Finansaaret 1922—23 udbetaltes 500 Kr. som Tilskud til Istandsættelse af Akkumulatorbatteriet, jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg A., Sp. 4723—24.

— Paa Tillægsbevillingsloven for 1921—22, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg B., Sp. 2543—44, bevilgedes 626 Kr. til Anskaffelse og Opsætning af en ny Kakkellovn i Laboratoriebestyrerens Tjenestebolig til Afløsning af en Ovn, der var af forældet Konstruktion og derfor kostelig at opvarme.

— Under 28. Juli 1922 indgav Professor, Dr. Henriques saalydende Andragende til Indenrigsministeriet:

»Undertegnede tillader sig herved at ansøge det høje Ministerium om, at Universitetets fysiologiske Laboratorium foreløbig maa beholde Brugsretten over de Dele af den forhenværende Fødselsstiftelses Grund, der blev overdraget Laboratoriet i November 1920. — Det Areal, der er Tale om, omfatter: 1) den saakaldte Grusplads med det derpaa liggende Havehus, 2) Stiftelsens Tørreplads og 3) den tidligere Oldfrues Have.

Siden 1910 har Laboratoriet benyttet Havehuset til Dyrestald, og denne Anvendelse har været af overordentlig stor Betydning, da der i selve Laboratoriebygningen ikke findes Rum, der kan benyttes til dette Formaal; hvis Havehuset derfor undrages Laboratoriet, vil Arbejdsforholdene ved Institutet, der allerede i mange Aar har været alt for lille til det store Antal Studerende, blive i høj Grad vanskeliggjort.

Hvad selve Havehuset angaar, skal jeg tillade mig at minde om, at det absolut ikke kan benyttes til Beboelse eller Kontor i den Tilstand, hvori det nu befinder sig. Rent bortset fra at Husets Areal er ganske lille, er dets Gulve og Lofter i en saadan Forfatning, at det ikke uden en gennemgribende Istandsættelse vil være anvendeligt til andet end til Dyrestald.«

Andragendet indsendtes under 31. Juli 1922 med Konsistoriums Anbefaling til Undervisningsministeriet, der d. 30. Oktober s. A. meddelte, at Indenrigsministeriet i Skrivelse af 20. s. M. havde udtalt intet at have at erindre imod Laboratoriets fortsatte Benyttelse af den paa-gældende Grund, naar Benyttelsen finder Sted paa de hidtil gældende Betingelser, derunder navnlig, at Forholdet kan opsiges med 1 Maanedes Varsel.

Med Udgangen af Maj Maaned 1921 fratraadte cand. med. Einar Thomsen som honorarlønnet Assistent og i hans Sted ansatte Konsistorium under 11. Maj s. A. cand. med. E. Gottlieb fra 1. Juni 1921 at regne.

— Cand. pharm. Thomas Eilersen fratraadte med Udgangen af Juli Maaned 1923 som honorarlønnet Assistent og i hans Sted ansatte Konsistorium under 12. Juni s. A. cand. polyt. H. Dam fra 1. August 1923 at regne.

I Finansaarene 1920/21—1923/24 har der under Universitetets Udgiftspost c. 3. (i 1923—24: c. 4.), Udgifter ved Akkumulatoranlægget til den elektriske Belysning samt Tilsyn m. v., været 1948 Kr. til Raadighed, i sidstnævnte Finansaar dog med en Nedsættelse paa c. 10 pCt. til 1753 Kr.

b. Det normal-anatomiske Museum.

(Journ. No. 281/1919, 16/1920, 168/1921, 16/1922, 197/1922 og 419/1922.)

Paa Finanslovene for 1920—21, 1921—22, 1922—23 og 1923—24 var det normal-anatomiske Museums Annuum opført med 6106 Kr., for sidstnævnte Finansaars Vedkommende dog med en Nedsættelse med 610 Kr. 60 Øre til 5495 Kr. 40 Øre som Følge af den almindelige Reduktion af Universitetets Udgiftspost b., Annua for Samlinger og Laboratorier, med c. 10 pCt.

Paa Tillægsbevillingsloven for 1923—24, jfr. Rigsdagstidende for 1923—24, Tillæg A., Sp. 5925—26, bevilgedes under Universitetets Udgiftspost i 3., Hovedstandsættelser, et samlet Beløb af 5850 Kr. til Afhjælpning af nogle af Arbejds- og Fabrikstilsynet paapegede Mangler ved Elevatorerne i Kirurgisk Akademi og i Universitetsbiblioteket.

Universitetets Udgiftspost c. 4. (i 1923—24: c. 5.), Til konserverende Behandling af Lig som Materiale ved Forelæsninger samt ved de studerendes Øvelser i Dissektion og kirurgiske Operationer, er i Finansaarene fra 1920—21 til 1923—24 bevilget med 3500 Kr., i sidstnævnte Finansaar dog med en Nedsættelse paa 10 pCt. til 3150 Kr.

Udgiftspost c. 6., Til Transport af Lig, var i nysanførte Periode bevilget med 2500 Kr., hvortil paa Tillægsbevillingsloven for 1922—23 kom et Beløb af 2000 Kr., jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg B., Sp. 2017—18, og paa Tillægsbevillingsloven for 1923—24 et Beløb af 1500 Kr., jfr. Rigsdagstidende for 1923—24, Tillæg B., Sp. 1989—92, saaledes at der i de sidstnævnte to Finansaar var til Raadighed paa Kontoen henholdsvis 4500 Kr. og 4000 Kr.

Angaaende de forskellige Forhandlinger om de paa disse Konti optagne Bevillinger henvises til den efterfølgende Artikel om »Særegne Udgifter til det lægevidenskabelige Fakultet«.

Efterat cand. med. Frans Djørup var fratraadt som honorarlønnet Prosektor, ansatte Konsistorium under 7. Juli 1922 cand. med. Marius Hou-Jensen i den paagældende Stilling fra 1. September s. A. at regne.

I Henhold til Lønningsraadets Skrivelse af 20. December 1920 og Undervisningsministeriets Skrivelse af 8. Juni s. A. udbetaltes der fra 1. Maj s. A. at regne Portneren ved kirurgisk Akademi et Honorar paa 360 Kr. aarlig + midlertidigt Tillæg som Vederlag for Overarbejde. Et lignende Honorar tillagdes med samme Hjemmel 7 andre ved Universitetsinstitutioner ansatte Portnere, nemlig Portnerne ved Zoologisk Museum, Universitetets Hovedbygning, Universitetets Anneksbygning og de 4 Kollegier. Et lignende Honorar tillagdes Regensportneren, saaledes at der ialt blev 9 Honorarer til Raadighed.

Angaaende Inddragelse af de i kgl. Resolution af 11. Januar 1839 hjemlede Vederlag til Pedellen og Budet ved det lægevidenskabelige Fakultet og Bevilgelsen af Honorarer til de vedkommende Tjenestemænd henvises til den særlige Artikel derom under Afsnittet om det lægevidenskabelige Fakultet.

Paa Tillægsbevillingsloven for 1920—21, jfr. Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg A., Sp. 3083—86, bevilgedes under Universitetets Udgiftspost a. 4., Medhjælpssummer, et Beløb af 570 Kr. 55 Øre, hvoraf 391 Kr. 05 Øre til Honorering af en Vikar for Portner og Fakultetsbud F. W. Nielsen under hans Sygdom i Tiden fra 4. December 1920 til 1. Februar 1921, medens Resten var til Besørgelse af hans Budtjeneste i samme Tidsrum.

Paa Tillægsbevillingsloven for 1921—22, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg B., Sp. 2515—16, bevilgedes under en ny Udgiftspost 12., Vederlag en Gang for alle ifølge Tjenestemandslovens § 41, Stk. 2., 50 Kr. som Vederlag til Portner F. W. Nielsen for under Pedel Iversens Sygdom fra 28. September til 24. Oktober 1921 at have overtaget en Del af hans Arbejde.

c. Det patologisk-anatomiske Institut.

(Journ. No. 123/1920, 176/1921, 116/1922 og 118/1923.)

Paa Finansloven for 1920—21 forhøjedes Instituttets Annum til 12000 Kr., hvortil paa Tillægsbevillingsloven kom 4037 Kr. til Lønning af Frk. Wandall som ikke-videnskabelig Assistent; angaaende de vedkommende Bevillinger henvises til Aarbogen for 1915—20 III Del Side 87 og 90—91.

Paa Finansloven for 1921—22, 1922—23 og 1923—24 var Annuet ligeledes opført med 12000 Kr., for sidstnævnte Finansaars Vedkommende med en Nedsættelse paa 1200 Kr. til 10800 Kr. som Følge af den almindelige Reduktion af Udgiftspost b., Annuet for Samlinger og Laboratorier, med c. 10 pCt.

Paa Tillægsbevillingsloven for 1922—23, jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg A., Sp. 4727—28, bevilgedes ialt 2214 Kr. 11 Øre bl. a. til Lægning af Linoleum paa Gulvene i den af Betjent ved patologisk-anatomisk Institut H. P. Pedersen beboede Tjenestebolig.

Ved § 16 i Normeringsloven for 1921—22 forøgedes Antallet af ikke-videnskabelige Assistenters ved Instituttet med 1 til 2. Der tilvejebragtes derved Hjemmel til Udredelse af Lønning til Frk. Karen Wandall, jfr. Aarbogen for 1915—20 III Del Side 91.

D. 13. Januar 1922 afgik Frk. Wandall ved Døden. I Skrivelse af 16. s. M. anholdt Professor Fibiger om, at der maatte blive stillet 275 Kr. til Raadighed i hver af Maanederne Februar og Marts til Honorering af Medhjælp, indtil Stillingen kunde blive genbesat. Andragendet anbefalede af Universitetskvæsturen og Konsistorium i Skrivelser af 24. og 27. Januar 1922, men i Skrivelse af 4. Februar s. A. meddelte Undervisningsministeriet, at det ikke kunde gaa med til at søge mere, end

hvad der vilde svare til Konstitutionshonorar i den paagældende Stilling, hvilket med de daværende Tillæg vilde udgøre 225 Kr. maanedlig. Paa Tillægsbevillingsloven for 1921—22 bevilgedes derpaa under Udgiftspost a. 4., Medhjælpssummer ved Universitetet, 450 Kr. i anførte Ojemed.

I Skrivelse af 14. Februar 1922 bifaldt Konsistorium, at cand. phil. Frk. Margrethe Falck antoges som Vikar i den ledigblevne Stilling for Maanederne Februar og Marts. Under 4. April 1922 ansatte Konsistorium Frk. Falck som ikke-videnskabelig Assistent fra 1. s. M. at regne.

Efterat cand. med. Fridtjof Bang var fratraadt som Prosektor ved Instituttet, ansatte Konsistorium under 18. September 1922 Dr. med. Poul Møller som Prosektor med Lønning efter Tjenestemandslovens § 942, 1. Stk., foreløbig for en Prøvetid af 1 Maaned, fra 1. Oktober s. A. at regne og i Skrivelse af 13. November 1922 meddelte Konsistorium ham fast Ansættelse i Stillingen fra 1. s. M. at regne. I Skrivelse af 14. November 1922 indstillede Konsistorium derhos til Undervisningsministeriet, at der — i Betragtning af, at Dr. Møller fra 1. September 1913—30. September 1916 havde gjort Tjeneste i samme Stilling og desuden i Tiden fra 1. November 1921—30. September 1922 havde været honorarlønnet Prosektor ved Instituttet — maatte blive tillagt ham Tjenestealder i Hensende til Lønning fra 1. September 1919 at regne. En dertil sigtende Tekstanmærkning optoges derefter paa Tillægsbevillingsloven for 1922—23, jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg B., Sp. 2001—04.

Efterat cand. med. Johan Seedorff var fratraadt Stillingen som honorarlønnet Prosektor, ansatte Konsistorium under 7. November 1921 fra 1. s. M. at regne Dr. med. Poul Møller i denne Stilling, som han beklædte indtil han blev fast Prosektor ved Instituttet. I den ledigblevne Stilling som honorarlønnet Prosektor ansatte Konsistorium under 18. September 1922 Dr. med. B. Vimtrup fra 1. Oktober s. A. at regne.

Angaaende Instituttets Udgifter til Rengøring, Belysning, Opvarmning m. v. henvises til det særlige Afsnit om Kontoen for »særegne Udgifter til det lægevidenskabelige Fakultet«.

d. Det farmakologiske Institut.

(Journ. No. 111/1920, 262/1921, 107/1922 og 155/1923.)

Paa Finansloven for 1920—21 var Universitetets Udgiftspost c. 11., Det farmakologiske Institut, opført med et Beløb af 8500 Kr., hvorhos der paa Tillægsbevillingsloven for samme Finansaar bevilgedes 2500 Kr., jfr. Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg B., Sp. 3111—14. Som det nærmere fremgaar af Aarbogen for 1915—20 III Del Side 92—93 havde Professor, Dr. Bock anholdt om, dels at Instituttets Konto for 1920—21 maatte overskrides med 2500 Kr. dels at Annuet paa Finansloven for 1921—22 maatte blive forhøjet med et tilsvarende Beløb, men i Skrivelse af 19. Januar 1921 udtalte Undervisningsministeriet, at det med Hensyn til Annuet for 1921—22 vilde foretrække at afvente, hvilken Indflydelse det imødesete Prisfald vilde faa paa Instituttets Udgifter. Paa

Finanslovene for Aarene 1921—22, 1922—23 og 1923—24 opførtes Annuet derfor vedblivende med 8500 Kr., saaledes at der for sidstnævnte Finansaars Vedkommende som Følge af den almindelige Reduktion af Universitetets Udgiftspost b., Annuet for Samlinger og Laboratorier, foretoges en Nedsættelse af Kontoen med 10 pCt. til 7650 Kr., jfr. nedenfor angaaende en overordentlig Bevilling for Finansaaret 1923—24.

Paa Tillægsbevillingsloven for 1921—22, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg B., Sp. 2525—26, bevilgedes et Beløb af 1500 Kr. til Dækning af en som Følge af Prisforholdene fremkommen Overskridelse af Annuet.

Under 3. Juli 1922 indgav Professor, Dr. Bock saalydende Andragende:

»Ved Skrivelse af 24. November 1920 ansøgte Universitetets farmakologiske Institut om, at det for det daværende Finansaar maatte blive tilladt at overskride det til Institutets Drift anviste Beløb med 2500 Kr., samt at Institutets Annum paa Finansloven 1921—22 og fremtidig maatte blive forhøjet med 2500 Kr. til 11,000 Kr. Ansøgningen motiveredes ved, at man for Finansaaret 1920—21 kun havde foreslaaet en Forhøjelse af det normale Annum fra 6000 til 8500 Kr. — en betydelig mindre Forøgelse end Tilfældet var med Hensyn til de øvrige lægevidenskabelige Institutter af lignende Størrelse — idet man paa Institutet i de tidligste Krigsaar havde indkøbt et større Forraad af Kemikalier til de daværende billige Priser. Da dette Forraad slap op i Aaret 1919, nødsagedes man til at søge Tilskuddet forøget.

Under 22. Januar 1922 meddelte Konsistorium, at Undervisningsministeriet ved Skrivelse af 19. Januar 1921 bifaldt, at Annum for det paagældende Finansaar overskredes med 2500 Kr., samt at Ministeriet med Hensyn til Institutets Annum for Finansaaret 1921—22 vilde foretrække at afvente, hvilken Indflydelse det imødesete Prisfald vilde faa paa Institutets Udgifter.

Det viste sig ogsaa, at Prisfaldet i det forløbne Finansaar gjorde sig gældende, saaledes at der for Finansaaret 1921—22 til Driften af farmakologisk Institut kun medgik 10,000 Kr., og Overskridelsen saaledes kun udgjorde 1500 Kr., hvilken Overskridelse blev bevilget.

Efter at Ministeriet imidlertid ved Skrivelse af 22. April d. A. har meddelt de forskellige Institutter, at Budgettet for indeværende Aar ikke maatte overskrides, vil Forholdene for farmakologisk Institut stille sig overordentlig mislige. Institutet søgte i sin Tid, som ovenfor nævnt, et langt mindre Tilskud end de andre Institutter under Hensyn til, at det lige ved Krigens Begyndelse havde indkøbt betydelige Beholdninger af Kemikalier til de daværende billige Priser. Da Beholdningen slap op, slog det lave Budget ikke til, og Institutet fik derfor bevilliget de nødvendige Tilskud, men disse bortfalder jo nu fra indeværende Finansaar. Selv om Prisfaldet fortsættes, kan det med Sikkerhed siges, at Institutets nuværende Budget paa 8500 Kr. ikke vil slaa til. Grunden hertil er foruden de højere Priser først og fremmest, at Arbejdet paa Institutet er blevet stærkt forøget dels paa Grund af Undervisningen, idet den praktiske Undervisning søges af de Studerende i langt større Omfang end tidligere, dels paa Grund af det videnskabelige Arbejde og

endvidere i væsentlig Grad paa Grund af Udgifterne ved de retskemiske Undersøgelser, som i langt større Omfang end tidligere indgaar til Institutet, og som Institutet hverken kan eller ønsker at vise fra sig, da de paagældende Undersøgelser og Materialet er af den største Interesse og Betydning for det toksikologiske Studium. Til Oplysning om Omfanget af denne Virksomhed kan jeg anføre, at Institutet for Tiden samtidig har 6 saadanne Undersøgelser i Arbejde.

Jeg tillader mig derfor at ansøge om, at farmakologisk Instituts Annum for Finansaaret 1923—24 maa blive forhøjet fra 8500 Kr. til 10,000 Kr.«

Andragendet indsendtes under 4. Juli 1922 til Undervisningsministeriet med Konsistoriums Anbefaling. Paa Finansloven for 1923—24 bevilgedes imidlertid ikke en fast Forhøjelse af Kontoen med det ansøgte Beløb, men derimod som overordentligt Tilskud til Driftsudgifterne i 1923—24 et Beløb af 1500 Kr., der ligesom selve Annuet reduceredes med 10 pCt., saaledes at der i Finansaaret i Virkeligheden blev 7650 Kr. + 1350 Kr. = 9000 Kr. til Raadighed, jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg A., Sp. 1749—52.

— Paa Tillægsbevillingsloven for 1920—21 bevilgedes 2500 Kr. til Istandsættelse af en Trappe i Professorboligen, jfr. nærmere herom Aarbogen for 1915—20, III Del, Side 93.

— Til Udvidelse og Forbedring af Boligen for Laboratoriemesteren ved farmakologisk Institut samt til Udvidelse af Betjentboligen i Staldbygningen ved Instituttet for almindelig Patologi bevilgedes paa Finansloven for 1921—22 et Beløb af 10,180 Kr., jfr. Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg A., Sp. 1617—20. Paa Tillægsbevillingsloven for 1922—23, jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg A., Sp. 4727—28, bevilgedes derhos ialt 2214 Kr. 11 Øre til Lægning af Linoleum paa Gulvene i de af Laboratoriemester ved farmakologisk Institut E. Kisbye, Betjent ved patologisk-anatomisk Institut H. P. Pedersen og Betjent ved Instituttet for almindelig Patologi W. Carlsen beboede Tjenesteboliger.

— Med Udgangen af Februar Maaned 1922 fratraadte Fru Ebba Lundsgaard som ikke-videnskabelig Assistent ved Instituttet. I den derved ledigblevne Stilling konstituerede Konsistorium under 25. Februar 1922 Frk. Vera Dirck fra 1. Marts s. A. at regne, hvorefter der under 28. April s. A. gaves hende fast Ansættelse i Stillingen fra 1. Maj s. A. at regne.

Cand. med. Mogens Norn fratraadte med Udgangen af Januar Maaned 1923 Stillingen som honorarlønnet Assistent og i hans Sted ansatte Konsistorium under 28. December 1922 cand. med. Viggo Starcke fra 1. Februar 1923 at regne. Til samme Tidspunkt blev Institutkets anden honorarlønnede Assistentstilling ledig ved cand. med. S. A. Holbølls Afgang. I den derved ledigblevne Stilling ansatte Konsistorium under 31. Januar 1923 cand. mag. Knud Ove Møller fra 1. Februar s. A. at regne.

Med Hensyn til et af Assistent Norn i Forbindelse med Assistent ved Instituttet for almindelig Patologi E. Rosling indgivet Andragende om Regulering af det ham tillagte Honorar henvises til, hvad der derom er anført i Artiklen om Instituttet for almindelig Patologi.

Angaaende Instituttets Udgifter til Rengøring, Belysning, Opvarmning m. v. henvises til det særlige Afsnit om Kontoen for »særegne Udgifter ved det lægevidenskabelige Fakultet.«

e. Institutet for almindelig Patologi.

(Journ. No. 122/1920, 223/1921, 346/1921 og 132/1922.)

Paa Finansloven for 1920—21 var Instituttets Annuum opført med 11,200 Kr., hvortil paa Tillægsbevillingsloven for samme Finansaar kom 3000 Kr. til Dækning af en ved Prisstigningen foranlediget Merudgift, jfr. herom nærmere Aarbogen for 1915—20, III Del, Side 95—96.

Paa Finanslovene for 1921—22 og for 1922—23 var Annuet ligeledes opført med 11,200 Kr., hvorhos der paa Finansloven for 1921—22 bevilgedes overordentligt 6000 Kr. til Nyanskaffelser og Supplering af Beholdninger af Instrumenter og Laboratoriemateriel, jfr. Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg B., Sp. 1433—36. I Anledning af det af Professor, Dr. O. Thomsen desangaaende indgivne Andragende, der var ledsaget af det lægevidenskabelige Fakultets Erklæring af 29. Januar 1921, udtalte Universitetskvæsturen under 8. Februar s. A. følgende:

»I Skrivelse af 1. d. M. har Konsistorium udbedt sig Universitetskvæsturens Ytringer med Hensyn til det hermed tilbagefølgende, af det lægevidenskabelige Fakultet anbefalede Andragende, hvori Bestyreren af Universitetets Institut for almindelig Patologi, Professor, Dr. med. O. Thomsen anholder om en overordentlig Bevilling paa 12,000 Kr. til Nyanskaffelse og Supplering af Instituttets Instrumenter og Laboratoriemateriel.

Det er i Andragendet anført, at der i de 10 Aar, Institutet har bestaaet, er slidt stærkt paa Materialet, idet man navnlig siden 1914, paa Grund af de stærkt forøgede Priser har opsat at forny og nyanskaffe, hvad der maatte være ønskeligt og delvis opslidt, hvortil kommer, at der siden 1915 er afholdt et nyt Kursus for Embedslæger, hvortil Inventaret (særlig Glassager) ligeledes har maattet benyttes. Institutet er imidlertid derved nu kommen til Bunden. En Del af Materiellet er opslidt eller paa anden Maade ubrugeliggjort, andre Dele er kun til Stede i saa ringe Mængde, at en Fornyelse føles paatrængende nødvendigt, og det normerede Annuum kan paa ingen Maade tillade Nyanskaffelser udover det, der medgaar til det daglige Forbrug. En saadan Fornyelse vilde under alle Omstændigheder have meldt sig i den nærmeste Tid, men særlig følelig bliver Nødvendigheden, naar man staar overfor den Opgave at tage store nye Spørgsmaal af bakteriologisk Art op til Behandling. Professor, Dr. Thomsen ansøger derfor om en Sum af 12,000 Kr. een Gang for alle for at kunne bringe Instituttets Beholdninger af Instrumenter og andet Materiel paa Fode igen. I saa Henseende er det yderligere anført, at Manglerne navnlig føles i Instituttets Beholdninger af alle Slags Glassager: Petriskaale, Reagensglas, Blodglas, Agglutinationsglas, Centrifugeglas, Pipetter etc. og at ogsaa mindre Apparater som Thermostater til høj og lav Temperatur, Fryseholdere, Stativer til Glas, Traadkurve etc. savnes. Endvidere kan Institutet meget daarligt undvære et Apparat til Inddampning af Væd-

sker som Serum ved lav Temperatur, ligesom Mangelen af enkelte andre særlige Apparater vil hindre Arbejdet.

Efter det i Sagen saaledes oplyste vil det utvivlsomt findes fornødent at søge en saadan Bevilling til Instituttet, at det ikke skal staa uden den nødvendige Beholdning af Materiel til Brug ved Undervisningen og det videnskabelige Arbejde. Da der imidlertid saavidt vides for Tiden er meget høj Pris paa Glassager og lignende Instrumentarium, forekommer det dog Kvæsturen under Hensyn til den foreliggende vanskelige økonomiske Stilling at kunne være nærliggende ikke straks at foretage en fuldstændig Komplettering af Instituttets Materiel, men i det kommende Finansaar kun at foretage den absolut fornødne Fornyelse og derpaa i det følgende Finansaar, til hvilken Tid Priserne kan haabes at være gaaet ned, at supplere Beholdningen efter de Krav, som til den Tid maatte foreligge. Man skal herefter under Forudsætning af, at Konsistorium maatte være enig i en saadan Fremgangsmaade, foreslaa en Indstilling til Undervisningsministeriet om, at der ved Ændringsforslag til 3. Behandling af Finanslovsforslaget for 1921—22 under Universitetets Udgiftspost b. 13., Instituttet for almindelig Patologi, søges overordentligt bevilget et passende Beløb — f. Eks. 6000 Kr. — til Foretagelsen af den mest paatrængende Fornyelse af Instituttets Materiel, og at Spørgsmaalet om en yderligere Bevilling til Supplering af Materiellet udsættes til Afgørelse ved Behandlingen af Finanslovsforslaget for 1922—23.

Til denne Udtalelse sluttede Konsistorium sig i Skrivelse af 9. Februar 1921 og det ommeldte Beløb blev derefter som anført overordentligt bevilget paa Finansloven for 1921—22.

Med Skrivelser af 9. Februar 1921 fremsendte Konsistorium endvidere Andragender fra Professor O. Thomsen dels om Annuets Forhøjelse fra 11,200 Kr. til 20,000 Kr., dels om, at der maatte blive oprettet nye Stillinger for en honorarlønnet videnskabelig Assistent og en ikke-videnskabelig Assistent, men intet af disse Andragender kom til at nyde Fremme. Det sidst ommeldte Andragende anbefaledes af Konsistorium, medens det med Hensyn til Andragendet om Forhøjelse af Annuet udtaltes, at man med Universitetskvæsturen kunde være enig i, at det under Hensyn til de nedadgaaende Prisforhold kunde være naturligt indtil videre at lade Annuet være uforandret, dog saaledes, at det stilledes Instituttet i Udsigt efter derom til sin Tid indgivet motiveret Andragende at kunne opnaa Tilladelse til Overskridelse af Annuet med et saadant Beløb, som Instituttets forsvarlige Drift maatte udkræve.

Paa Finansloven for 1923—24 var Annuet ligeledes opført med 11,200 Kr., dog med en Nedsættelse paa 1120 Kr. til 10,080 Kr. som Følge af den almindelige Reduktion af Universitetets Udgiftspost b., Annuet for Samlinger og Laboratorier, med ca. 10 pCt.

Til Udvidelse af Betjentboligen i Staldbygningen ved Instituttet for almindelig Patologi samt til Udvidelse og Forbedring af Boligen for Laboratoriemesteren ved farmakologisk Institut bevilgedes paa Finansloven for 1921—22 et Beløb af 10,180 Kr., jfr. Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg A., Sp. 1617—20.

Paa Tillægsbevillingsloven for 1921—22, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg A., Sp. 5593—94, bevilgedes 1450 Kr. til Lægning af Linoleum paa Gulvene i Betjent Glæsels Tjenestebolig.

Paa Tillægsbevillingsloven for 1922—23, jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg A., Sp. 4727—28, bevilgedes ialt 2214 Kr. 11 Øre, bl. a. til Lægning af Linoleum paa Gulvene i den af Betjent ved Institutet for almindelig Patologi W. Carlsen beboede Tjenestebolig.

Med Udgangen af August Maaned 1922 fratraadte cand. med. E. Rosling som honorarlønnet Assistent ved Institutet, og i hans Sted ansatte Konsistorium under 12. Juli s. A. cand. med. Albert Fischer fra 1. September s. A. at regne.

Cand. med. Hecht-Johansen fratraadte med Udgangen af Oktober 1922 Stillingen som Underassistent. I den saaledes ledigblevne Stilling ansatte Konsistorium under 4. November 1922 cand. med. Johs. Erik Holst fra 1. s. M. at regne.

Under 21. September 1921 indgav Assistent ved farmakologisk Institut M. H. N. Norn og Assistent ved Institutet for almindelig Patologi E. Rosling Andragende om Regulering af det dem tillagte Honorar. Med Hensyn til dette Andragende udtalte Universitetskvæsturen i Skrivelse af 19. Oktober s. A. følgende:

»I det hermed tilbagefølgende Andragende, hvorover Konsistorium i Skrivelse af 10. d. M. har udbedt sig Kvæsturens Ytringer, anholder Assistent ved farmakologisk Institut M. H. N. Norn og Assistent ved Institutet for almindelig Patologi Eyvind Rosling om, at der maa ske en saadan Forandring i Beregningen af deres Honorarer, at de bliver ligestillede med de øvrige honorarlønnede Assisterter under det lægevidenskabelige Fakultet. I saa Henseende er det i deres Andragende anført, at de øvrige Assisterter oppebærer et Honorar paa 3600 Kr. aarlig med midlertidigt Tillæg af 30 pCt., altsaa for Tiden 4680 Kr., medens deres eget Honorar kun er 3000 Kr. + 30 pCt., altsaa for Tiden 3900 Kr. samt Bolig. Forskellen mellem disse Pengevederlag er 780 Kr., hvilket Beløb de betragter som Lejeafgift af Boligerne. Da Boligfradraget for de fast ansatte videnskabelige Assisterter ifølge Tjenestemandsløvens §§ 36 og 85, jfr. § 942, kun udgør $\frac{1}{8}$ af 2880 Kr. for dem, der har Tjenestebolig for en gift, altsaa 360 Kr. og $\frac{1}{12}$ af 2880 Kr. for dem, der har Tjenestebolig for en ugift, altsaa 240 Kr., samt Halvdelen af Stedtillæget, hvorefter det samlede Fradrag bliver henholdsvis 585 Kr. og 465 Kr., mener Assisterterne Norn og Rosling heretter, at de er ugunstigere stillet i lønningsmæssig Henseende end de andre honorarlønnede Assisterter under samme Fakultet. Under Henvisning til det anførte anholder de derfor om, at der maa blive ydet dem Honorarer paa 3600 Kr. + 30 pCt. med Fradrag af 450 Kr. for Assistent Norn, der har Bolig for en gift, og 300 Kr. for Assistent Rosling, der har Bolig for en ugift.

Med Hensyn til denne Sag skal man først bemærke, at det formentlig er med Urette, at Andragerne kræver Tjenestemandsløvens §§ 36 og 85 bragt i Anvendelse for deres Vedkommende. Disse Paragraffer angaar kun de efter Lønningsloven ansatte faste Tjenestemænd, der løn-

nes med Grundløn, Stedtillæg m. v., og kan hverken direkte eller analogi bringes til Anvendelse overfor honorarlønnede Tjenestemænd bl. a. ogsaa som Følge af, at disse sidste ikke oppebærer nogen »Grundløn«, hvori Fradraget kan ske. Derfor har de paagældende ogsaa beregnet Fradraget til henholdsvis $\frac{1}{8}$ og $\frac{1}{12}$ af 3600 Kr. med 450 Kr. og 300 Kr., medens Fradraget for en fast Assistent som nævnt vilde blive henholdsvis 585 Kr. og 465 Kr. Den saaledes fremkommende Ulighed i Fradraget viser, at en Regulering som tilsigtet ikke rationelt lader sig foretage.

Det foreliggende Spørgsmaal maa herefter formentlig løses ud fra en Sammenligning ikke med de faste Assistenters Boligfradrag, men med de ligestillede honorarlønnede Assistenters lønningsmæssige Stilling. Naar Lønningsraadet i sin Tid har foreslaaet Honoraret for de heromhandlede to Assisterter sat til 3000 Kr. + 30 pCt. samt Bolig, medens Honoraret for de fleste andre honorarlønnede Assisterter under det lægevidenskabelige Fakultet er sat til 3600 Kr. + 30 pCt., har dette — alt under Forudsætning af, at alle de paagældende Assistenters Arbejdspræstation er vurderet til samme Værdi — formentlig den Forklaring, at de tilstedeværende Friboliger er ment at kunne ækvivalere med den foretagne Nedsættelse i Pengevederlaget. Dette kan efter Kvæsturens Skøn ogsaa siges fuldtud at være Tilfældet med den Assistent Norn overladte Bolig, en rummelig 4 Værelses Lejlighed med Pige-kammer, Badeværelse m. v., af Gulvareal ialt 133,9 m² = 339 Kvadratalen. En saadan Lejlighed har efter de nuværende Forhold en Pengeværdi af mindst 780 Kr. aarlig, og det kan derfor næppe med Føje gøres gældende, at Assistent Norn er ringere stillet end de andre honorarlønnede videnskabelige Assisterter ved det lægevidenskabelige Fakultet.

Anderledes synes det derimod at forholde sig for Assistent Roslings Vedkommende. Efter Andragendet bestaar hans Bolig kun af to smaa med hinanden ikke forbundne Værelser uden Entré, Køkken eller andre Udenomsbekvemmeligheder. En Bolig af den anførte Beskaffenhed kan utvivlsomt ikke sættes til en Værdi, der vejer op mod 780 Kr., og man skal derfor, saafremt Omfanget og Betydningen af Assistent Roslings Arbejde kan ligestilles med de Assistenters, der honorarlønnes med 3600 Kr. + 30 pCt. midlertidigt Tillæg, anbefale en Indstilling til Undervisningsministeriet om, at der søges gennemført en saadan Forhøjelse af det kontante Pengevederlag for den honorarlønnede videnskabelige Assistent ved Universitetets Institut for almindelig Patologi, at dette Vederlag i Forbindelse med Boligen kan ligestilles med det almindelige Honorar for videnskabeligt uddannede Assisterter under det lægevidenskabelige Fakultet.

Under 7. Februar 1922 fremsendte Konsistorium Sagen til Undervisningsministeriet, idet der bl. a. udtaltes følgende:

»Kvæstor er i sin Indstilling gaaet ud fra, at det foreliggende Spørgsmaal maa løses ud fra en Sammenligning med de ligestillede honorarlønnede Assistenters lønningsmæssige Stilling, medens han derimod ikke vil anerkende det af Ansøgerne fremsatte Ræsonnement, hvorefter der med Hensyn til Fradrag for deres Boliger skulde forholdes paa tilsvarende Maade som med Fradrag for Tjenestemænds

Boliger. Konsistorium kan for sit Vedkommende tiltræde disse Betragtninger, men mener dog at burde henlede Opmærksomheden paa, at en fuldt lønningsmæssig Ligestilling ikke vil kunne opnaas ved Kvæstors Forslag.

Naar det nemlig erindres — hvad der ikke kan være nogen Tvivl underkastet —, at de to her omhandlede Assisterter baade med Hensyn til Uddannelse og Arbejde er ganske ligestillede med de Assisterter, hvis Honorar er fastsat til 3600 Kr. + 30 pCt., vil det sikkert blive erkendt, at selve den Maade, hvorpaa deres Honorar er fastsat, er uheldig, idet den for dem begge medfører en væsentlig ringere Stilling end for de andre Assisterter. Dette gælder ikke blot for Rosling, der for Forskellen i Pengevederlaget — 600 Kr. + 30 pCt. = 780 Kr. — faar en Bolig, der i den Sagen vedlagte Erklæring fra den kgl. Bygningsinspektør er ansat til en Værdi af 250 Kr. aarlig. Men det gælder i Virkeligheden ogsaa for Norn, der til et Honorar paa 3000 Kr. + 30 pCt. faar en Bolig som for en gift. Det maa nemlig vel erindres, for det første at der her er Tale om en honorarlønnet Uddannelsesstilling, der besættes for 1 Aar ad Gangen og altsaa normalt ikke er beregnet paa en gift Mand, hvad ogsaa Honorarets Størrelse viser, og dernæst, at det ikke er en frivillig Sag, om vedkommende vil overtage Boligen, men at det forlanges, at han skal bo paa Instituttet. Under disse Forhold kan det næppe nægtes, at Boligen i Almindelighed maa siges ikke for Stillingens Indehaver at have den Værdi, som han ved det lavere Honorar kommer til at betale for den. Det uforholdsmæssige heri fremtræder end stærkere, naar der — som det for Tiden er Tilfældet — gives de honorarlønnede Assisterter et midlertidigt Tillæg til deres Honorarer, idet dette Tillæg jo kun ydes af Pengevederlaget. Der bevirkes herved en meget væsentlig Forringelse af Honoraret, saaledes at ikke blot disse Assisterters Pengevederlag bliver uforholdsmæssig ringere end deres ligestillede Kollegers, men ogsaa saaledes, at den Værdi, der bliver sat paa Boligen som Del af det samlede Honorar, bliver uforholdsmæssig stor i Forhold til den for andre tilsvarende Boliger satte Værdi — og større jo større det midlertidige Tillæg er.

Konsistorium ser derfor ikke rettere, end at den eneste rigtige Maade, hvorved der kan raades Bod paa den Ulighed, der bestaar mellem disse 2 Assisterter og de øvrige med dem ligestillede honorarlønnede Assisterter, er den, at der for dem alle fastsættes det samme Pengevederlag, nemlig 3600 Kr. + 30 pCt., og at der da heri sker et passende Fradrag for de to, hvem der tillægges Bolig. Der skabes vel ikke herved en helt tilfredsstillende Ordning, fordi de 2 Boliger faktisk er af forskellig Værdi. Men paa denne Forskel, der jo nu engang ikke helt kan udslettes, kan der dog tildels raades Bod derved, at man ved Fastsættelsen af Fradragets Størrelse tager Hensyn ikke blot til Boligens Værdi, men ogsaa til de øvrige foran fremhævede Forhold.

Ud fra disse Betragtninger mener Konsistorium altsaa at burde foreslaa, at Honorarerne for de to her nævnte Assisterter forhøjes til 3600 Kr. + for Tiden 30 pCt., saaledes at de dem tillagte Boliger kun kommer i Betragtning ved Fradrag i Honorarerne, ikke som en selvstændig Del af Vederlaget. Med Hensyn til disse Fradrag's Størrelse skal man for Assistenten ved Instituttet for almindelig Patologi

Rosling henvise til den af den kgl. Bygningsinspektør fastsatte Værdi for Boligen, 250 Kr. aarlig. For Assistent ved det farmakologiske Institut, Norn, hvem der er tillagt Bolig som for en gift, mener man under Hensyn til samtlige i Betragtning kommende, foran fremhævede Forhold at burde foreslaa et Fradrag paa 500 Kr. aarlig.«

I Anledning heraf meddelte Undervisningsministeriet i Skrivelse af 4. Maj 1922, at Ministeriet vilde være sindet at søge det Assistent Rosling tillagte Honorar forhøjet til 3300 Kr. + midlertidigt Tillæg, medens man forsaavidt angik Assistent Norns Honorar ikke fandt Anledning til at søge nogen Ændring gennemført.

Den ommeldte Forhøjelse af Honoraret til Assistenten ved Institutet for almindelig Patologi bevilgedes paa Tillægsbevillingsloven for 1922—23, jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg A., Sp. 4717—18.

Angaaende Institutets Udgifter til Rengøring, Belysning, Opvarmning m. v. henvises til det særlige Afsnit om Kontoen for »særegne Udgifter til det lægevidenskabelige Fakultet.«

f. Det retsmedicinske Institut.

(Journ. No. 131/1918, 134/1920, 298/1920, 110/1921, 111/1921, 119/1921, 307/1922 og 126/1923.)

a. Institutets Drift.

I Universitetets Aarvog for 1915—20 III Del Side 97—100 er der givet en Fremstilling af de Foranstaltninger, der foranledigedes ved Flytningen af »la morgue« fra Johannes Stiftelsen til det retsmedicinske Institut. I Skrivelse af 20. December 1920 indberettede det lægevidenskabelige Fakultet, at Institutet fra 1. Januar 1921 kunde overtage Almindelig Hospitals Morgue-Afdeling, og Undervisningsministeriet udbad sig derefter i Skrivelse af 19. Februar 1921 Oplysning om, hvilke Udgifter Driften af la morgue vilde medføre. I Skrivelse af 7. Marts 1921 meddelte Professor Ellermann de af Ministeriet ønskede Oplysninger, i hvilken Anledning Universitetskvæsturen i Skrivelse af 12. s. M. udtalte følgende:

»I Skrivelse af 10. d. M. har Konsistorium udbedt sig Universitetskvæsturens Ytringer med Hensyn til det hermed tilbagefølgende, af det lægevidenskabelige Fakultet anbefalede Andragende, hvori Bestyreren af Universitetets retsmedicinske Institut, Professor, Dr. Ellermann anholder om, at der maa blive givet følgende Bevillinger til Driften af nævnte Institut i Anledning af, at la morgue er bleven henlagt til Institutet:

1. En Forhøjelse af Institutets Annuum, der under Universitetets Udgiftspost b. 24, jfr. Rigsdagstidende for 1919—20, Tillæg A., Sp. 1463—66, er opført med 4200 Kr. med 25 pCt. til 5250 Kr. under Hensyn til, at Udgifterne til Papir, Porto, Tryksager, Linned m. v. vil blive forøgede som Følge af Institutets udvidede Virksomhed.

2. En Forhøjelse af Universitetets Udgiftspost c. 7. d., Til Belysning, Elektricitet, Rengøring m. v. ved Universitetets retsmedicinske Institut, der paa Finansloven for indeværende Finansaar er opført med 1910 Kr., jfr. Rigsdagstidende for 1919—20, Tillæg A., Sp. 1465—68, med 1500 Kr. til 3410 Kr.

3. Forandring af den til Instituttet knyttede Underassistentplads til en Stilling for en Assistent. Herom bemærkes nærmere følgende:

Til Instituttet er — bortset fra Bestyreren og Laboratoriebetjentene — knyttet følgende Personale: En 1. Assistent, der i Henhold til Tjenestemandsløvens § 942, Stk. 1, er lønnet med 2880 Kr. aarlig, stigende hvert 3. Aar med 360 Kr. indtil 5040 Kr. En Underassistent, hvis Honorar i Overensstemmelse med Lønningsraadets Indstilling er fastsat til 3000 Kr. aarlig med et midlertidigt Tillæg af 30 pCt., samt en ikke-videnskabelig Assistent, der i Henhold til Tjenestemandsløvens § 949 er lønnet med 1800 Kr., stigende hvert 3. Aar med 300 Kr. indtil 3000 Kr.

Det udtales i Professor, Dr. Ellermanns Andragende, at medens en Forøgelse af Lægeassistenternes Antal ikke for Tiden er nødvendig, er Arbejdet dog taget saa meget til som Følge af Tilvæksten i Obduktioner, Undersøgelser og Ligsyn, at det vil være ønskeligt i højere Grad end hidtil at lægge Beslag paa Underassistentens Arbejde. Underassistentstillingen er derfor foreslaaet omdannet til en Assistentstilling, hvilket Forslag efter Professor Ellermanns mundtlige Udtalelse til Kvæsturen skal forstaar saaledes, at han ønsker det for den paagældende nu fastsatte Honorar paa 3000 Kr. forøget med 600 Kr. til 3600 Kr., saaledes at det kommer op paa samme Størrelse som Honoraret for de honorarlønnede Prosektorer ved normal-anatomisk Museum og patologisk-anatomisk Institut.

4. Oprettelsen af en ny Stilling som Betjent ved Instituttet.

Ved Tjenestemandsløvens § 960 er Antallet af Betjente ved Instituttet blevet normeret til 2. Det gøres nu i det foreliggende Andragende gældende, at Forøgelsen af Arbejdet, som hidrører fra Ekspeditionen af de indkommende Lig, Ligsyn, Registrering af Tøj, Aftaler med paarørende m. v. er meget betydelig, og at den nuværende Tilstand derfor ikke lader sig opretholde saameget mere som dette forøgede Arbejde er forbundet med Døgnvagt hver anden Dag. Der er derfor foreslaaet ansat yderligere 1 Betjent, hvorhos det er indstillet, at der indtil dette kan ske tillades udbetalt et maanedligt Honorar paa 65 Kr. til hver af de nuværende Betjente for Ekstravagthold og Natarbejde. Til nærmere Oplysning i Sagen har Professor Ellermann mundtlig meddelt, at la morgue aarlig modtager 200—300 Lig samt at Betjentene skiftes til at have Døgnvagt, saaledes at dette Vagthold stadig er i Funktion.

Efter det saaledes foreliggende maa man formene, at Professor, Dr. Ellermanns Andragende er velbegrunder, og man skal derfor foreslaa en Indstilling til Undervisningsministeriet om, at de i Sagen fremsatte Forslag søges fremmet saa hurtigt som det efter Omstændighederne er muligt, derunder at den foreslaaede ny Betjentpost søges oprettet ved Ændringsforslag til Forslaget om Normeringsloven for 1921—22. Det bemærkes herved, at da la morgue har været i Virksomhed siden 1. Januar d. A., er det Professor, Dr. Ellermanns Ønske paa forventet Til-

lægsbevilling for indeværende Finansaar at kunne udbetale til Betjentene for Maanederne Januar—Marts et Ekstrahonorar paa 65 Kr. pr. Maaned for hver, altsaa ialt 390 Kr. forsaavidt angaar indeværende Finansaar. Dette sidste Beløb maatte formentlig søges bevilget under Universitetets Udgiftspost a. 4., Medhjælpssummer ved Universitetet.«

Efterat Professor Ellermann i Skrivelse af 10. Marts 1921 havde an søgt yderligere om en Bevilling paa 1106 Kr. til Betaling af Regninger paa leverede elektriske Lamper, fremsendte Konsistorium under 14. s. M. Sagen til Undervisningsministeriet med Indstilling om, at det maatte tillades Universitetets retsmedicinske Institut paa forventet Tillægsbevilling for 1920—21 at overskride sit Annuum med 25 pCt. samt Universitetets Udgiftspost c. 7. d. til Belysning, Elektricitet, Rengøring m. v. med 1500 Kr., at det Instituttets Underassistent tillagte Honorar fra 1. April 1921 søgtes forhøjet fra 3000 Kr. til 3600 Kr., at der ved Ændringsforslag til Normeringslovforslaget for 1921—22 søgtes oprettet en ny Betjentstilling ved Instituttet med Lønning som angivet i Tjenestemandsløvens § 952, at der, indtil denne Stilling blev oprettet og besat, maatte udbetales hver af de 2 daværende Betjente ved Instituttet et Ekstrahonorar af 65 Kr. maanedlig, for Finansaaret 1920—21 ialt 390 Kr., paa forventet Tillægsbevilling samt endelig, at der til Anskaffelse af Inventar maatte blive stillet et Beløb af 1106 Kr. til Raadighed, ligeledes paa forventet Tillægsbevilling, alt i Anledning af Instituttets Overtagelse af la morgue.

I Skrivelse af 21. Maj 1921 bifaldt Ministeriet derefter, at der paa forventet Tillægsbevilling for 1921—22 afholdtes følgende Udgifter:

Under Udgiftspost b. 24., til Overskridelse af Kontoen med 25 pCt.	1050 Kr.
— — c. 7. d.	1300 »
Ekstraordinært til Inventar	1106 »

Angaaende Forøgelsen af Instituttets Personale udtalte Ministeriet under 18. Maj s. A. følgende:

»Efterat Ministeriet ved Skrivelse af 8. f. M. har forelagt Spørgsmaalet om Omdannelse af den til det retsmedicinske Institut knyttede Underassistentstilling til en Assistentstilling samt om Oprettelse af en ny Stilling som Betjent ved Instituttet for Lønningsraadet, har samme i Skrivelse af 21. f. M. udbedt sig nærmere Oplysning om, hvorledes Arbejdsplanen er lagt for den faste videnskabelige Assistent, den faste ikke-videnskabelige Assistent og den honorarlønnede Assistent efter Overtagelsen af la morgue, herunder Oplysning om, hvorlænge og paa hvilke Tider de paagældende er beskæftigede ved Instituttet. Lønningsraadet har endvidere udbedt sig Oplysning om, hvem der for Tiden er Indehaver af den honorarlønnede Assistentstilling, herunder særlig om han er Tjenestemand eller ej, og med Hensyn til Betjentene nærmere Redegørelse for deres Arbejdstid og for, hvori deres Arbejde bestaar, samt hvorledes Vagtholdet er ordnet, og om de har Bolig ved Instituttet. Endelig har Lønningsraadet ønsket Oplysning om Reglerne for Indbringelse af Lig til la morgue og om Behandlingen af dér indbragte Lig.

Med Henvisning hertil skal man anmode D'Herrer Rektor og Professorer om at ville tilstille Ministeriet de omhandlede Oplysninger.»

I Anledning heraf meddelte Instituttet under 1. Juni 1921 følgende Oplysninger:

»1) *Den faste videnskabelige Assistent* har en fast Arbejdstid 10—12 og 2—6. Desuden er han pligtig til i eller udenfor denne Tid at foretage almindelige og lovmæssige Ligsyn paa de indbragte Lig samt at rejse ud og foretage lovmæssige Obduktioner paa Øerne. Hans Arbejde paa Institutet bestaar forøvrigt i: a) Assistance ved lovmæssige Obduktioner; b) Assistance ved retsmedicinske Undersøgelser af Genstande, der indsendes dels af Politiet og Retterne i København dels fra hele Landet; c) Assistance ved Forelæsninger og Kurser samt Examen, hvorunder Forberedelse af Materiale og Præparater samt Opsyn ved Examen; d) Bestyrelse af Institutets Kasse og Regnskab; e) selvstændig Undervisning af Studenter; f) videnskabeligt Arbejde, dels planlagte Undersøgelser i Tilslutning til Obduktioner dels mere selvstændigt Arbejde.

2) *Den faste ikke-videnskabelige Assistent* har en fast Arbejdstid 10—12 og 1—5. Hendes Arbejde bestaar i: a) Maskinskrivning af samtlige Skrivelser, der udgaar fra Institutet, hvorunder Anmeldelser om indbragte Lig og Meddelelse om Begravelse til Skifteretten. Endvidere fører hun Protokollen ved de lovmæssige Obduktioner paa Institutet; b) Fremstilling af Tavler til Undervisningsbrug, af Billeder til videnskabelige Arbejder og af Tavler til Demonstration ved Foredrag; c) Oversættelse af videnskabelige Arbejder til andre Sprog; Tilsyn med Linnedbeholdningen og Nyanskaffelser til denne; e) Tilsyn med Instrumenter.

3) *Den honorarlønnede Assistent (Underassistent)*. Denne Plads beklædes af en Læge, cand. med. J. Fog. Hans Arbejdstid er ligesom Ene-Assistentens 10—12 og 2—6. I og udenfor denne Tid er han pligtig at foretage de forefaldende almindelige og lovmæssige Ligsyn i Ene-Assistentens Fraværelse eller Forfald. Han skal endvidere i Skifte med Ene-Assistenten foretage de lovmæssige Obduktioner paa Øerne. Hans Arbejde paa Institutet bestaar forøvrigt i: a) Assistance ved de lovmæssige Obduktioner; b) Assistance ved retsmedicinske Undersøgelser; c) Opsyn med Samlingen (Fremstilling af Præparater, Katalogisering og Efter-syn) og Udtagelse af Præparater til Undervisning; d) Opsyn med Biblioteket (Katalogisering o. a.); e) videnskabeligt Arbejde som Ene-Assistentens.

4) *Betjentene*. Institutet har 2 Betjente, L. Madsen og P. Folkver, der begge har Bolig paa Institutet. De har fast Arbejdstid 8—12 og 2—6 og desuden skiftevis Vagt hele Døgnet. Med Hensyn til Arbejde og Vagt gælder følgende Regler:

Fælles for begge Betjente: Vagttjeneste: Betjent Madsen har Vagt hele Døgnet; Tirsdag, Torsdag, Lørdag og hveranden Søndag. Betjent Folkver har Vagt hele Døgnet; Mandag, Onsdag, Fredag og hveranden Søndag. — Den Vagthavendes Arbejde: Pasning af Telefon og Dorklokke; Modtagelse og Aflevering af Lig; Assistance ved Ligsyn; Rengøring efter Ligsyn i la morgue og Rensning af Bakker; Modtagelse af Paarørende; Tilsyn med

Døre og Port; Afteneftersyn; nødvendigt Arbejde paa Søn- og Helligdage. — Den Ikke- Vagthavendes Arbejde: Assistance ved Obduktion, Rengøring efter Obduktioner; Assistance ved Ligsyn; Assistance ved Dyreforsøg; Besøgelse af Byærinder og Post.

Hertil kommer yderligere følgende Arbejde, der er særligt for de enkelte Betjente:

Betjent Madsens Arbejde: Gadefejning hveranden Dag; Fremstilling og Eftersyn af Præparater; Tilsyn med Linnedbeholdningen; Protokol-førelse for la morgue m. m.; Opbevaring og Udlevering af Tøj; Renholdelse af Værksted og Præparationsrum; Tilsyn med Laboratorierne; Værkstedsarbejde; Ordning af Kufferter med Instrumenter til udenbys Obduktioner; Aftale om udenbys Obduktioner; Forberedelse af Forelæsninger og Kurser; Rensning af Kloaker.

Betjent Folkvers Arbejde: Pasning af Forsøgsdyr; Opvask af Glas-sager; Renholdelse af Kælderrum (undt. Værksted og Præparationsrum); Værkstedsarbejde (navnlig Snedkerarbejde); Forberedelse til Forelæsning; Renholdelse af Terrænet om Bygningen.

5) Virksomheden ved la morgue.

De Lig, der er Tale om, er af de saakaldte »dødfundne« Personer samt Lig, der indbringes af Hensyn til lovmæssig Obduktion. Ligene indbringes af »Almindelig Hospital«s Folk, i Reglen efter forudgaaende Telefonmeddelelse. Indbringelsen kan foregaa saavel ved Dag som ved Nat. Betenten modtager Liget og indfører de foreliggende Oplysninger i en Protokol. Derefter tilkaldes Assistenten, der foretager det almindelige Ligsyn, hvorefter Liget af Betjenten anbringes i Kølerum. Forsaa-vidt Liget er ukendt, gives der Adgang til Personer, der mener at kunne give Oplysning om Afdøde, og Liget forevises eventuelt for disse. Efter Aftale med Politiet foretages en af de følgende Dage lovmæssigt Ligsyn af Assistenten i Forening med Politiassistenten, efter at Liget af Betjenten er afklædt. Betjenten registrerer og vurderer Afdødes Tøj samt sørger for Opbevaring og Udlevering af dette. Der gives Skifteretten skriftlig Meddelelse om Dødsfaldet. Den Afdødes Familie faar Meddelelse om, naar de kan afhente Liget, og dette udleveres til dem, efter at der er truffet Aftale med Ligkistemagasinet og Vognmand.

Disse Oplysninger indsendtes under 6. Juni 1921 til Undervisningsministeriet, der derpaa under 7. September s. A. kommunicerede Konsistorium følgende Skrivelse fra Lønningsraadet af 25. August s. A. med Anmodning om en nærmere Udtalelse med Hensyn til den af Raadet foreslaaede Ordning:

»Efter Modtagelsen af de med Undervisningsministeriets Skrivelse af 24. Juni d. A. fulgte Oplysninger vedrørende de ved Universitetets retsmedicinske Institut ansatte Funktionærers Arbejde og Arbejdsvilkaar m. v. skal Lønningsraadet med Hensyn til Andragendet om Omdannelse af den honorarlønnede Stilling som Underassistent til en honorarlønnet Stilling som Assistent og om Oprettelse af en ny Betjentstilling ved Instituttet udtale følgende:

Lønningsraadet vil for sit Vedkommende intet finde at bemærke til et Forslag om Forhøjelse af Assistenthonoraret fra 3000 Kr. til 3600 Kr.

plus midlertidigt Tillæg efter de sædvanlige Regler. Derimod maa man nære Betænkelighed ved at anbefale Oprettelsen af en 3. Betjentstilling ved et Institut som det heromhandlede, og man maa henstille, om der, saafremt Arbejdet skønnes at gaa ud over, hvad man kan fordrø af Instituttets 2 Betjente, ikke billigere kunde opnaas en tilfredsstillende Ordning ved, at der i det Omfang, det maatte anses for nødvendigt, antoges fremmed Hjælp til Gadefejning, Kloakrensning eller lignende Arbejde.«

Den af Ministeriet ønskede Udtalelse meddeltes af Konsistorium i Skrivelse af 19. September 1921. Med Hensyn til den videre Udvikling af Spørgsmaalet om Ansættelsen af en 3. Betjent ved Institutet henvises til den nedenfor under »c. Personalet« givne Fremstilling af Sagen om Antagelsen af en for det retsmedicinske Institut og Instituttet for teoretisk Fysik fælles Betjent.

Om den til Omdannelse af Underassistentstillingen til en Assistentstilling givne Bevilling henvises ligeledes til Afsnit c. Personalet.

Angaaende Bevillingerne til Forøgelse af det til Bestridelse af Udgifterne til Rengøring, Belysning og Opvarmning m. v. disponible Beløb henvises til det nedenstaaende særlige Afsnit om Kontoen for »særegne Uggifter til det lægevidenskabelige Fakultet.«

Paa Finansloven for 1920—21 forhøjedes det retsmedicinske Instituts Annuum med 1700 Kr. til 4200 Kr., hvorhos der paa Tillægsbevillingsloven for samme Finansaar bevilgedes 2000 Kr. til Dækning af forøgede Driftsudgifter. Angaaende de paagældende Bevillinger henvises til Aarbogen for 1915—20 III Del Side 102.

Paa Finansloven for 1921—22 var Annuet ligeledes opført med 4200 Kr. Hertil kom paa Tillægsbevillingsloven ialt 4750 Kr., nemlig 1200 Kr. til Vederlæggelse af Instituttets Betjente for Ekstraarbejde, jfr. herom nærmere nedenfor under c., Personalet, 1050 Kr., der ved Ministeriets ovenanførte Skrivelse af 21. Maj 1921 var stillet til Raadighed til Bestridelse af forøgede Driftsudgifter, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg A., Sp. 5587—88, og 2500 Kr., der yderligere stilledes til Disposition til Dækning af Driftsudgifter, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg B., Sp. 2527—28. Med Hensyn til den sidstnævnte Bevilling bemærkes følgende:

I Skrivelse af 12. September 1921 anbefalede det lægevidenskabelige Fakultet et af Professor Ellermann indgivet Andragende om at maatte anvende 2500 Kr. til Instituttets Drift udover de 4200 Kr. + 1050 Kr., der allerede var stillet til Raadighed. Det udtaltes i saa Henseende, at det paa Grund af de stadig høje Priser paa Kemikalier og Foderstoffer og som Følge af Installationsudgifter ved la morgue vilde være umuligt selv med den største Sparsommelighed at holde Instituttet i Drift for mindre end ansøgt, og der henvistes herved dels til, at der for Finansaaret 1921—22 kun søgtes om 1550 Kr. mere end der havde været til Disposition for 1920—21, i hvilket la morgue kun i et Fjerdingaar havde været i Virksomhed, dels til at retsmedicinsk Instituts Annuum i det hele var langt mindre end de andre store lægevidenskabelige Institutters. Andragendet anbefaledes af Kvæsturen i Skrivelse af 3. Ok-

tober 1921 og fremsendes under 10 s. M. til Ministeriet med Konstistoriums Tilslutning. I Skrivelse af 11. November 1921 udbad Ministeriet sig herefter Redegørelse for, hvormeget Instituttet allerede havde brugt af sit Annuum, hvad Pengene var brugt til og hvad *det mindste Beløb* var, som skulde til, for at Instituttet med største Sparsommelighed kunde klare Driften for Resten af Finansaaret, hvorved tilføjedes, at Ministeriet vilde nære megen Betænkelighed ved at henvende sig til Bevillingsmyndighederne om en ny Forhøjelse. De af Ministeriet ønskede Oplysninger gaves af Instituttet i Skrivelse af 5. December 1921 og Ministeriet gav derefter under 14. Februar 1922 Tilladelse til Overskrivelse af Annuet med ca. 2500 Kr. udover den tidligere tilladte Overskrivelse paa forventet Tillægsbevilling.

Paa Finansloven for 1922—23 var Annuet ligesom tidligere opført med 4200 Kr., hvortil paa Tillægsbevillingsloven kom 1050 Kr., saaledes at der ialt var 5250 Kr. til Raadighed, jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg B., Sp. 2013—14.

Under 26. Juli 1922 indgav Professor Ellermann Andragende om, at Annuet maatte blive forhøjet med 1800 Kr. til 6000 Kr., idet det til Støtte derfor anførtes, at Instituttets Raadighedssum var alfor ringe dels som Følge af Prisstigningen dels som Følge af den stærke Udvidelse af Virksomheden, navnlig efter Overtagelsen af la morgue, og ogsaa som Følge af det forøgede Antal Undersøgelser og legale Obduktioner. Dette Andragende, der under 10. August 1922 anbefaledes af Kvæsturen, fremsendtes under 16. September s. A. til Undervisningsministeriet med Konsistoriums Tilslutning og der fremsattes derefter af Ministeriet Ændringsforslag til Finanslovsforslaget for 1923—24 om Annueets Forhøjelse med 1800 Kr., jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg B., Sp. 231—32. Ved Sagens senere Behandling nedsattes Beløbet dog med 750 Kr., jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg B., Sp. 663—64 og 1079—82, og Kontoen opførtes derefter paa Finansloven for 1923—24 med 5250 Kr., der dog nedsattes med 10 pCt. til 4725 Kr. som Følge af den almindelige Reduktion af Udgiftspost b., Annuet for Samlinger og Laboratorier. Som Følge af Instituttets forøgede Virksomhed ved Overtagelsen af Ligsynshallen og det stigende Antal af legale Obduktioner og legale Laboratorieundersøgelser, der i det sidst forløbne Aar var steget med henholdsvis 28 pCt. og 20 pCt. bevilgedes dog paa Tillægsbevillingsloven 875 Kr., saaledes at der i Finansaaret blev 5600 Kr. til Raadighed, jfr. Rigsdagstidende for 1923—24, Tillæg B., Sp. 1987—1990.

b. Byggearbejder.

I Universitetets Aarbog for 1915—20, III Del, Side 97—100, er givet en Fremstilling af de Foranstaltninger, der foranlediges ved Flytningen af la morgue fra Sct. Johannes Stiftelsen til retsmedicinsk Institut og der henvises derfor derom til den nævnte Aarbog. Forsaavidt angaar Finansaaret 1920—21 stillede der til Byggearbejder ved Indretningen af la morgue ialt 146,400 Kr. til Raadighed til Supplering af de i det foregaaende Finansaar brugte 51,600 Kr. Til det paagældende Formaal blev der altsaa tilsammen 198,000 Kr. til Disposition, jfr. Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg A., Sp. 4091—92, og Tillæg B., Sp. 3147—48.

Paa Tillægsbevillingsloven for 1920—21 bevilgedes 2500 Kr. til Belægning af Gulvet i Betjent Madsens Tjenestebolig i Instituttets Kældere tage med Linoleum paa Tagpapsunderlag samt til Foretagelsen af andre Foranstaltninger til Bekæmpelse af Fugtighed og Fodkulde i Lejlighed, jfr. Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg A., Sp. 4091—94.

Angaaende en Bevilling paa 1240 Kr. til Reparation af den faste videnskabelige Assistentens Tjenestebolig henvises til Aarbogen for 1923—24 Side 117.

c. Personalet.

Dr. med. Gustav Jørgensen fratraadte d. 28. Februar 1921 Stillingen som Underassistent ved Instituttet og i hans Sted ansatte Konsistorium ved Skrivelse af 23. Februar s. A. cand. med. Johs. Fog som Underassistent fra 1. Marts s. A. at regne.

Instituttets Underassistentstilling omdannedes ved Bevilling paa Tillægsbevillingsloven for 1922—23, jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg A., Sp. 1739—40 og 4717—18, fra 1. April 1922 at regne til en Assistentstilling honoreret med 3600 Kr. aarlig + midlertidigt Tillæg. Med Hensyn til Motiveringen af den paagældende Bevilling henvises til den ovenfor under Afsnit a. givne Fremstilling.

Med Udgangen af April Maaned 1923 fratraadte cand. med. Herbert Seemann som fast Assistent ved Instituttet og ved Skrivelse af 18. April s. A. ansatte Konsistorium cand. med. Johs. Fog i den paagældende Assistentstilling. I den derved ledigblevne Stilling som honorarlønnet Assistent ansatte Konsistorium under 4. Maj 1923 cand. med. Willy Munck fra 1. s. M. at regne.

Som ovenfor under Afsnit a. omtalt ansøgte Professor Ellermann i Skrivelse af 7. Marts 1921 bl. a. om Oprettelsen af en ny Stilling som Betjent ved Instituttet, i hvilken Anledning Lønningsraadet i Skrivelse af 25. August s. A. udtalte at maatte nære Betænkelighed ved at anbefale Oprettelsen af en saadan Stilling og spurgte, om en tilfredsstillende Ordning ikke billigere kunde opnaas ved Antagelsen af fremmed Hjælp til Gadefejning, Kloakrensning og lign. I Skrivelse af 14. September 1921 fastholdt imidlertid Professor Ellermann sit Andragende om Ansættelsen af en 3. Betjent og hertil sluttede Konsistorium sig i Skrivelse af 19. s. M. I Anledning heraf udtalte Ministeriet i Skrivelse af 13. Marts 1922, at det paany havde forelagt Lønningsraadet Sagen og at dette — efterat Spørgsmaalet havde været forelagt Sparekommissionen af 21. Februar 1921 og denne i sin 2. Betænkning Pag. 126 havde udtalt sig for en Forøgelse af Medhjælpen ved Instituttet — kunde anbefale, at der søgtes normeret en Betjentstilling med Lønning efter Tjenestemandenslovens § 954, 1. Stk., saaledes, at den, der ansættes, fik Tjeneste dels ved retsmedicinsk Institut dels ved Instituttet for teoretisk Fysik. I Skrivelse af 20. April 1922 udtalte Konsistorium herefter, at det kunde anbefale den nævnte Stillings Oprettelse som en foreløbig, i de daværende økonomiske Vanskeligheder begrundet Ordning til Afhjælpning af Manglen paa Personale ved de paagældende 2 Institutter, idet Konsistorium dog maatte finde, at Stillingen burde normeres med Lønning

som for andre Laboratoriebetjente efter Tjenestemandslovens § 952 i Stedet for som af Lønningsraadet foreslaaet efter § 954, Stk. 1, da i hvert Fald den paagældende Betjents Hovedarbejde, der vilde falde ved retsmedicinsk Institut, vilde blive af ganske samme Art som de to andre Betjentes. I Skrivelse af 29. April 1922 meddelte Undervisningsministeriet derefter, at det vilde søge den paagældende Stilling oprettet paa Normeringsloven for 1922—23 med Lønning efter Tjenestemandslovens § 954, Stk. 1, hvorhos Ministeriet for Tidsrummet fra Januar 1921 til Stillingens Oprettelse vilde søge bevilget et Vederlag en Gang for alle paa 600 Kr. til hver af de 2 Betjente paa retsmedicinsk Institut som Vederlag for det af dem udførte Ekstraarbejde.

Den nye Betjentstilling blev imidlertid ikke optaget paa Normeringsloven for 1922—23, ligesom der ikke paa Finansloven for 1922—23 var optaget Lønning for den. I Skrivelse af 11. August 1922 indstillede Konsistorium derfor — med Bemærkning, at Tjenestemænd med Lønning efter Tjenestemandslovens § 954 hører til dem, hvis Tal ikke er bestemt ved Loven, samt at det havde været nødvendigt at antage en Mand til Udførelsen af de paagældende Arbejder fra Begyndelsen af Juni Maaned 1922, fra hvilket Tidspunkt man efter Ministeriets Tilsagn mente at kunne gaa ud fra, at Stillingen vilde være oprettet — at Ministeriet i Henhold til Tjenestemandslovens § 47 vilde stille det fornødne Beløb til Raadighed til Betjentens Lønning fra 1. Juni 1922 at regne, samt at den paagældende Stilling maatte blive oprettet paa Finansloven for 1923—24. I Skrivelse af 21. August 1922 bifaldt Ministeriet herefter, at Stillingen oprettedes paa forventet Tillægsbevilling for 1922—23.

Under 7. September 1922 ansatte Konsistorium derefter P. A. Frederiksen i den nye Betjentstilling fra 1. September 1922.

Betjentstillingen oprettedes derefter paa Finansloven for 1923—24, jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg B., Sp. 229—30. Hjemmel til Udredelse af Lønning fra 1. September 1922 gaves paa Tillægsbevillingsloven for 1922—23, jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg A., Sp. 4715—18. Paa samme Lov bevilgedes 525 Kr. til delvis Dækning af de 825 Kr., som var medgaaet til Honorering af en Mand for Udførelse af Betjentarbejdet i Juni, Juli og August Maaned 1922, jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg A., Sp. 4719—20.

Efter Modtagelsen af en af Instituttet under 5. December 1921 afgiven Oversigt over dets Udgifter anmodede Undervisningsministeriet i Skrivelse af 21. Januar 1922 Konsistorium om at henlede Institutbestyrerens Opmærksomhed paa, at det ikke er stemmende med Tjenestemandslovens Regler at udbetale Cyclegodtgørelse til Betjentene.

I Skrivelse af 7. April 1921 bifaldt Undervisningsministeriet, at der paa forventet Tillægsbevilling for 1920—21 udbetaltes 55 Kr. til Betjent Folkver som Flyttegodtgørelse, jfr. Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg B., Sp. 3093—94.

I Skrivelse af 7. November 1922 meddelte Undervisningsministeriet Tilladelse til, at der af Universitetets Udgiftspost k. 3., Til andre overordnede Udgifter, for 1922—23 udrededes 90 Kr. til Dækning af Assistent Seemanns Merforbrug af Elektricitet i Tiden 12. Januar—30. Juni 1921 paa Grund af Fugtighed i den ham overladede Tjenestebolig.

d. Andre Sager.

Under 12. Januar 1922 tilskrev Undervisningsministeriet Konsistorium saaledes:

»I den med D'Herrer Rektors og Professorers Skrivelse af 3. Marts 1921 indsendte Sag har Professor, Dr. med. V. Ellermann som Bestyrer af Universitetets retsmedicinske Institut udbedt sig en Afgørelse af Spørgsmaalet om, hvem det paahviler at lade Begravelsen af Lig fra Københavns Kommunes la morgue udføre i de Tilfælde, hvor Omkostningerne ikke kan udredes af Familien.

Efter at Ministeriet i Anledning heraf har udbedt sig en Erklæring fra Københavns Magistrat, har samme under 30. f. M. udtalt, at Udgifterne, naar de ikke kan dækkes paa anden Maade, vil være at afholde af Fattigvæsenet, der dog her som i alle Tilfælde, hvor det drejer sig om Ydelsen af offentlig Hjælp, maa have Adgang til at undersøge og skønne over, om Trang er til Stede. Denne Undersøgelse foretages af Distriktsforstanderen i det Distrikt, i hvilket den afdøde senest havde Bopæl, og til ham bedes derfor de paarørende henvist om Hjælp til Begravelsen.

Hvilket tjenstlig meddeles, idet tilføjes, at Magistraten, ifølge derom modtagen Meddelelse, har tilstillet Retsmedicinsk Institut en Fortegnelse over Distriktskontorerne.«

— Angaaende Honoraret til Professorerne i Retslægevidenskab for Udførelsen af retslægelige Forretninger henvises til den særlige Artikel herom.

g. Det hygiejniske Institut.

(Journ. No. 17/1920, 17/1921, 17/1922 og 17/1923.)

Paa Finansloven for 1920—21 forhøjedes Institutts Annuum med 2400 Kr. til 6000 Kr., hvoraf 900 Kr. til Brændsel, hvorhos der paa Tillægsbevillingsloven for samme Finansaar bevilgedes 226 Kr. til Dækning af forøgede Rengørings- og Brændselsudgifter, jfr. herom nærmere Aarbogen for 1915—20. III Del Side 104—05.

Paa Finansloven for 1921—22 var Annuet ligeledes opført med 6000 Kr., men paa Finansloven for 1922—23 nedsattes Beløbet paa Grund af de nedadgaaende Brændselspriser til 5600 Kr., hvoraf 500 Kr. til Brændsel. Paa Finansloven for 1923—24 var Annuet ligeledes opført med 5600 Kr. dog med en Nedsættelse paa 560 Kr. til 5040 Kr. som Følge af den almindelige Reduktion af Universitetets Udgiftspost b., Annua for Samlinger og Laboratorier, med ca. 10 pCt. Paa Tillægsbevillingsloven for samme Finansaar bevilgedes 517 Kr., hvoraf 397 Kr. til Ekstrahjælp til Brændselopbæring og 120 Kr. til Dækning af forøgede Brændselsudgifter, jfr. Rigsdagstidende for 1923—24, Tillæg A., Sp. 5921—22, og Tillæg B., Sp. 1983—86.

Under 28. April 1922 anholdt Institutts Bestyrer om en overordentlig Bevilling paa 1000 Kr. til Indkøb af forskellige Glassager, Kemikalier, Rekvisitter m. v., idet der til Begrundelse herfor henvistes til, at det som Følge af Prisstigningen i de senere Aar havde været umuligt at

foretage de til den forsvarlige Vedligeholdelse af Laboratiemateriellet nødvendige Indkøb af disse Effekter. Andragendet anbefaledes af Konsistorium i Skrivelse til Undervisningsministeriet af 23. Juni 1922, men det førte kun til Bevilgelsen af et overordentligt Beløb paa Finansloven for 1923—24 paa 500 Kr., jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg A., Sp. 1751—54. Som Følge af den almindelige Reduktion af Bevillingerne under Udgiftspost b. blev dette Beløb nedsat med 50 Kr., saaledes at der i Virkeligheden kun blev 450 Kr. til Disposition i det anførte Øjemed.

Med Udgangen af November 1920 fratraadte cand. med. Hecksher som Eneassistent ved Institutet. I den derved ledigblevne Stilling ansatte Konsistorium under 24. November 1920 cand. med. Erik Bonde fra 1. December s. A. at regne.

I Skrivelse af 15. November 1922 indstillede Konsistorium til Undervisningsministeriet, at der paa forventet Tillægsbevilling for 1922—23 i Anledning af Laboratorietjent J. Jensens Sygdomsforfald under Universitetets Udgiftspost a. 3., Medhjælpssummer, maatte udredes dels et Beløb af 125 Kr. til Bestridelse af Udgifterne ved det af Institutets Rengøringskone udførte Ekstraarbejde dels fra 1. Oktober 1922 at regne og indtil videre et nærmere bestemt Beløb af ikke over 280 Kr. maanedlig til Bestridelse af Udgifterne ved Antagelsen af en Vikar. Med Hensyn hertil udtalte Ministeriet i Skrivelse af 25. November 1922, at det ansøgte kunde bifaldes forsaavidt angaar Betalingen til Rengøringskone, men at der som Udgift til Vikar ikke maatte disponeres over mere end hvad et Konstitutionshonorar vilde udgøre. Paa Tillægsbevillingsloven for 1922—23 bevilgedes derefter 125 Kr. til Ekstrabetaling til Rengøringskone og 1487 Kr. 46 Øre til Udredelse af Vikarhonorar à 247 Kr. 91 Øre pr. Maaned i Tiden 1. Oktober 1922—31. Marts 1923, tilsammen 1612 Kr. 46 Øre, jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg B., Sp. 2005—06.

I Henhold til Konsistoriums Indstilling i Skrivelse af 31. Maj 1923 bifaldt Ministeriet under 12. Juni s. A., at der under Laboratorietjent Jensens vedvarende Sygdomsforfald indtil videre stilledes et til Konstitutionshonoraret svarende Beløb til Raadighed til Bestridelse af Udgifterne til en Vikar. I Forbindelse hermed samtykkede Ministeriet under 28. November 1923 i, at Laboratoriets Annum paa forventet Tillægsbevilling blev overskredet med et Beløb af 396 Kr. 45 Øre til Honorering af Ekstrahjælp i Tidsrummet 1. Oktober 1923—31. Marts 1924 i Anledning af, at Betjenten endnu ikke var fuldt arbejdsdygtig. Paa Tillægsbevillingsloven for 1923—24 bevilgedes derefter under Udgiftspost a. 3., Medhjælpssummer 1447 Kr. 29 Øre til Honorering af en Vikar i Tiden 1. April 1923—30. September s. A., nemlig 246 Kr. 18 Øre maanedlig i Tiden 1. April—30. Juni og 236 Kr. 25 Øre maanedlig i Tiden 1. Juli—30. September, samt under Udgiftspost b. 16., Det hygiejniske Institut, afrundet 397 Kr. til Honorering af den ovenanførte Ekstrahjælp, jfr. Rigsdagstidende for 1923—24, Tillæg A., Sp. 5919—22. Endelig bevilgedes paa Tillægsbevillingsloven for 1924—25 under sidstnævnte Udgiftspost 132 Kr. 15 Øre til Honorering af Ekstrahjælp for Betjenten i April og Maj Maaned s. A., jfr. Rigsdagstidende for 1924—25, Tillæg A., Sp. 5823—24.

h. Universitetets dermatologiske Klinik paa Rigshospitalet.

(Journ. No. 105/1921, 125/1921 og 433/1921.)

Paa Finansloven for 1920—21 var Annuet for den dermatologiske Klinik ligesom de foregaaende Finansaar bevilget med 1600 Kr. Under 20. Januar 1921 indgav Professor, Dr. Rasch imidlertid saalydende Andragende:

»Da alle Udgifter til Vedligeholdelse og Udvikling af den dermatologiske Samling paa Rigshospitalet i de sidste Aar er stegne saa betydeligt, at jeg ikke mere trods al mulig Sparsommelighed kan komme igennem med den bevilgede Sum af 1600 Kr., tillader jeg mig at ansøge om, at denne Sum maa blive forhøjet med 50 pCt., altsaa til 2400 Kroner.

De forhøjede Udgifter skyldes baade de stærkt stegne Priser paa Bøger, Indbinding etc. og særlig Udlægene til den dermatologiske Afstøbnings-samling. Billedhugger Edelman, som forfærdiger Afstøbningerne, har bestemt protesteret mod at arbejde videre til den gamle Pris.«

og Kontoen blev derpaa i Overensstemmelse med Universitetskvæsturens og Konsistoriums anbefaling paa Finansloven for 1921—22 forhøjet med 800 Kr. til 2400 Kr., jfr. Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg B., Sp. 1437—38. Med det saaledes bevilgede Beløb af 2400 Kr. har Kontoen derefter været opført i Finansaarene 1922—23 og 1923—24, dog at Beløbet som Følge af den almindelige Reduktion af Bevillingerne under Universitetets Udgiftspost b., Annua for Samlinger og Laboratorier, med ca. 10 pCt., i sidstnævnte Finansaar nedsattes med 240 Kr. til 2160 Kr.

Som det er anført i Aarbogen for 1915—20 III Del Side 112 bevilgedes paa Finansloven for 1920—21 et Beløb af 2880 Kr. som Lønning til en Assistent ved den dermatologiske Klinik. Ved den almindelige Honorarregulering, som foretoges i Overensstemmelse med Lønningsraadets Indstilling af 5. Juli 1920 fastsattes Honorarerne for 8 af Universitetets kliniske Assistenters til 3000—3600 Kr. aarlig med midlertidigt Tillæg, men det heromhandlede Honorar kom paa Grund af Forholdene ikke med i Reguleringen. Paa Finanslovforslaget for 1921—22 blev Stillingen derfor i Overensstemmelse med den ældre Beregningsmaade foreløbig opført med 1800 Kr. + midlertidigt Tillæg. I den af Lønningsraadet til Folketingets Finansudvalg afgivne Betænkning over Lønnings- og Honorarkonti m. v. paa Universitetets Budget paa nævnte Finanslovforslag henleddes Opmærksomheden paa, at Honoraret ikke var medtaget ved Honorarreguleringen, og Undervisningsministeriet ønskede derfor i Skrivelse af 4. Januar 1921 meddelt nærmere Oplysning om Honoraret og den, der oppebar det. I Anledning heraf meddelte Konsistorium i Skrivelse til Ministeriet af 29. s. M.,

1) at det den kliniske Assistent ved Rigshospitalets Afdeling for Hud- og Kønssygdomme paahvilende Arbejde bestaar i Laboratorieundersøgelser (Mikroskopier i diagnostiske Øjemed, Blodundersøgelser, Dyrkning af Svampe m. v.) og at hans daglige Arbejde ikke kan sættes til under 2½ Time,

2) at Stillingen beklædtes af cand. med. A. Kissmeyer, der hverken var Tjenestemand eller Pensionist,

3) at Honoraret var bevilget paa Finansloven for 1920—21 og

4) at det med det bevilgede Beløb af 2880 Kr. — uden noget Tillæg — var blevet udredet siden 1. September 1920, fra hvilket Tidspunkt Stillingen i sin Tid var bleven besat.

Ved Ændringsforslag til Finanslovsforslagets 3die Behandling, jfr. Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg B., Sp. 1873—76, fastsattes Honoraret derefter til 2100 Kr. aarlig med midlertidigt Tillæg, indtil videre 30 pCt.

Under 20. December 1921 fremsendte det lægevidenskabelige Fakultet med sin anbefaling et Andragende fra Indehaveren af den paagældende Assistentstilling, cand. med. Hannes Finsen om, at Honoraret maatte blive forhøjet fra 2100 Kr. til 2800 Kr. aarlig med midlertidigt Tillæg. Det anførtes til Støtte derfor, at Assistentens Arbejdstid efter de forandrede Forhold nu var 4—5 Timer daglig, nemlig Kl. 9—12 hver Formiddag og 4 Gange ugentlig Kl. 4—6 om Eftermiddagen.

I Skrivelse af 4. Februar 1922 indstillede Konsistorium til Undervisningsministeriet, at Honoraret maatte blive fastsat — ikke som under en fejlagtig Forudsætning ansøgt til 2800 Kr. aarlig — men derimod til 3000 Kr. aarlig med midlertidigt Tillæg, hvilket er den laveste Løn, der er fastsat for en klinisk Assistent, nemlig den i Arbejde, Uddannelse og Arbejdstid ganske ligestillede kliniske Assistent ved Øjenafdelingen. I Skrivelse af 27. s. M. meddelte Ministeriet imidlertid, at det paa det vedkommende Tidspunkt ikke kunde stille Forslag om Forhøjelse af Bevillingen, men henviste til at fremkomme med Forslag til Finansloven for 1923—24. Paa Finansloven for sidstnævnte Finansaar forhøjedes Honoraret derefter som indstillet til 3000 Kr. aarlig + midlertidigt Tillæg, jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg A., Sp. 1739—40.

Under 7. September 1920 ansatte Konsistorium cand. med. A. Kissmeyer i den paagældende Assistentstilling fra 1. s. M. at regne. Efterat han var fratraadt med Udgangen af September 1922, ansatte Konsistorium under 10. Oktober s. A. cand. med. Hannes Finsen i Stillingen fra 1. s. M. at regne.

i. Det medicinsk-historiske Museum.

(Journ. No. 374/1919, 175/1921, 155/1922 og 203/1923.)

Under 10. November 1919 fremsendte det lægevidenskabelige Fakultet saalydende Andragende af s. D. fra Bestyrelsen for det medicinsk-historiske Museum:

»Siden bestyrelsen for Universitetets medicinsk-historiske Museum i sommer modtog meddelelse om, at finansministeriet havde solgt Frederiks Hospital, og at museet maatte være ude af de lokaler paa hospitalet, som hidtil havde været det overladt, senest til april flyttedag 1920, har bestyrelsen uden afbrydelse gjort sig de største anstrengelser for at finde et lokale, hvor museet kunde anbringes paa forsvarlig maade. Da

museet indeholder saa overmaade meget, der kun under gode forhold og ved stadig omhyggelig pasning kan bevares, er det nødvendigt, at det anbringes under saadanne forhold, at et effektivt tilsyn og den nødvendige vedligeholdelse kan gennemføres. Lædervarer, tildels trævarer og mange metalgenstande, men især de talrige bøger og gamle værdifulde stik samt malerier og lignende maa stadig kunne tilses.

Efter 5 maaneders fuldstændig forgæves søgen har bestyrelsen endelig fundet et staten tilhørende lokale, nemlig de 8 rum paa den gamle kaserne i Frederiksholms Kanal, der indtil disse dage har været overladt Københavns Kommune til skolebrug, men som nu er forladt af Kommunen, da kun enkelte rum kan opvarmes. Efter alt hvad der er bestyrelsen oplyst, vil disse rum egne sig godt for museet, der antagelig uden større vanskelighed kan finde Plads i dem.

Paa Museets bestyrelses vegne tillader jeg mig derfor at anmode Undervisningsministeriet om gennem Krigsministeriet at søge opnaaet, at de nævnte rum overlades medicinsk-historisk Museum.«

Dette Andragende fremsendte Konsistorium under 10. November 1919 til Undervisningsministeriet med sin varmeste anbefaling. Den i dette Andragende foreslaaede Ordning kom imidlertid ikke i Stand, hvorimod Krigsministeriet tilbød at overlade Museet nogle Lokaler paa Frederiksborg Slot. Efterat Konsistorium i Anledning af dette Tilbud i Skrivelse af 25. Juni 1920 havde anmodet Undervisningsministeriet om at bringe Krigsministeriet Universitetets Tak, indgav Museets Bestyrelse under 16. November 1920 saalydende fornyede Henvendelse i Sagen:

»Medicinsk-historisk Museum, der grundlagdes for ca. 12 aar siden som en privat institution, gik for ca. 2½ aar siden over til Universitetet. I de 12 aar, museet har bestaaet, er det naaet til at omfatte adskillige tusinde numre, og det optager 4 af de største fællesrum paa Frederiks Hospital, 4 smaa stuer, 1 køkken m. m. Den langt overvejende del af denne nu betydelige samling skyldes gaver fra private, især læger og apotekere, idet museets altid slette økonomiske tilstand kun i ringe grad har tilladt det at anskaffe noget ved køb. Saadan som museet er, tør man vistnok regne, at det staar paa højde med de bedste i sin art i Europa, og det er af den største betydning for Danmarks lægevidenskabs, farmacis, hygiejnes og folkemedicins historie gennem tiderne. Dets værd for lægevidenskabens historie i Danmark er stort, større endnu dets betydning for undervisningen i medicinens historie. Om det engang kunde blive anbragt saaledes, at det blev tilgængeligt for videre krese af befolkningen, vilde den store kulturhistoriske interesse, der er knyttet til de fleste af genstandene, sikkert kunne blive til stor glæde og udbytte for overmaade mange mennesker.

Hidtil har museet haft husly paa det forhenværende Frederiks Hospital, hvor lokaler i sin tid velvilligst overlodes det gratis. For ca. 5 fjerdingaar siden fik museet imidlertid, da Frederiks Hospital solgtes, en opsigelse, som det dog ved forhandling med den nye ejer af de paa-gældende bygninger (Kunstindustrimuseet) lykkedes at faa ændret til, at museet skal være fraflyttet bygningerne til 1. April 1921. I de sidste 5 fjerdingaar har ikke alene museets bestyrelse, men ogsaa en tidlang

medlemmerne af et af det lægevidenskabelige Fakultet nedsat udvalg gjort sig de største anstrengelser for at finde et lokale til museet her i byen. Alle anstrengelser har dog været forgæves, og Universitetet saa sig derfor for ca. $\frac{1}{2}$ aar siden nødt til at modtage Krigsministeriets tilbud om staldbygningerne paa Frederiksborg Slot. Dette skete efter anbefaling fra museets bestyrelse, fordi denne overhovedet ikke kunde finde noget andet sted, hvor museet kunde bringes under tag. Bestyrelsen var jo ganske klar over, at det vilde blive dyrt at indrette de paa-gældende rum blot nogenlunde passende til museumsbrug, at det vilde blive dyrt og besværligt at passe og tilse et saa langt borte liggende museum, og at det vilde blive ganske umuligt at benytte museet til undervisning — det, hvortil det især er bestemt. Alt i alt er det saa særdeles uheldigt at flytte museet saa langt bort fra byen, at bestyrelsen, inden den til ministeriet indsender overslag over, hvad flytningen til Frederiksborg Slot vil koste, herved meget indtrængende anmoder Ministeriet om — om muligt — at komme museet til hjælp ved at foranledige, at der overlades det lokaler i en eller anden offentlig institution her i byen. Bestyrelsen tillader sig at henlede opmærksomheden paa bygninger, der hører under militærvæsenet, i første linje paa Frederiksborg Slot, muligvis ogsaa paa Frederiksholms Kanals Kaserne, om hvilken der tidligere har været ført forhandlinger.«

Som Svar paa dette Andragende, der under 17. November 1920 indsendtes til Undervisningsministeriet med Konsistoriums varmeste Anbefaling, kommunicerede dette Ministerium d. 28. December 1920 Konsistorium en Skrivelse fra Krigsministeriet af 14. s. M., hvori det meddeltes, at der ikke paa Frederiksborg Slot eller paa Frederiksholms Kanals Kaserne fandtes Rum, der kunde afgives til Museet, men at Krigsministeriet — paa nærmere angivne Betingelser — midlertidigt vilde kunne udlaane følgende Lokaler paa Frederiksborg Slot i den saakaldte Husarstald, nemlig Belægningsstue, Samlingsstue, Vaskerum og Forstue. I Kontinuation af denne Skrivelse henledte Undervisningsministeriet under 19. Marts 1921 Opmærksomheden paa, at der muligvis i Søkvæsthuset kunde skaffes Plads til Museet.

Heller ikke sidstnævnte Sted blev der dog stillet Lokaler til Raadighed, og Museumsbestyrelsen indgav derefter Andragende om Bemyndigelse til at indgaa Lejemaal med Finansministeriet om nogle ledige Lokaler i den tidligere Fødselsstiftelse for en maanedlig Leje af 132 Kr. I Skrivelse af 8. Oktober 1921 meddelte Undervisningsministeriet denne Bemyndigelse, idet det derhos i Anledning af en af Bestyrelsen under 7. September s. A. direkte indsendte Andragende bifaldtes, at Museet yderligere lejede endnu 2 Værelser paa den tidligere Fødselsstiftelse til Opbevaring af forskellige Museet tilhørende meget store Genstande for en aarlig Leje af 288 Kr. Samtidig meddeltes Tilladelse til, at Lejeafgiften for Finansaaret 1921—22 afholdtes paa forventet Tillægsbevilling. I Skrivelse af 1. Juli 1921 bifaldt Ministeriet derhos, at der af Universitetets Udgiftspost k., Forskellige løbende og overordentlige Udgifter, udrededes et Beløb af 300 Kr. til Bestridelse af Udgifterne ved Flytningen. Med Hensyn til Betalingen af Lejeafgiften gav Ministeriet i Skrivelse af 13. Marts 1922 Tilladelse til, at der paa forventet Til-

lægsbevilling for 1921—22 under Museets Annum udrededes 1360 Kr. mod Kvittering af Etatsraad Teisen til Dækning af Lejeafgiften for Tidsrummet 15. September 1921—15. Marts 1925, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg A., Sp. 5587—88.

I Anledning af at Museet havde modtaget Opsigelse til Fraflytning af de ommeldte Lokaler i den gamle Fødselsstiftelse til 1. November 1922 tilskrev Konsistorium under 25. September s. A. Undervisningsministeriet saaledes:

»Denne Opsigelse vil stille medicinsk-historisk Museum — som allerede i lang Tid har maattet føre en lidet betryggende Tilværelse — i en overordentlig vanskelig Situation. Af Hensyn til den Betydning, det har for Studiet af Lægevidenskabens Historie, at Museets Samlinger bevares, og da Staten, der har modtaget disse som en Gave fra Private, formentlig ogsaa af den Grund maa føle sig forpligtet til at opretholde Museet, skal man indtrængende anmode Ministeriet om at ville yde Medlem af Museets Bestyrelse, Professor, Dr. med. V. Maar sin virksomme Bistand til at skaffe Museet Husly til 1. November d. A., naar han derom henvender sig til Ministeriet.«

Som Svar herpaa udtalte Undervisningsministeriet i Skrivelse af 6. December 1922 følgende:

»Ved Skrivelse af 25. September d. A. har d'Herrer Rektor og Professorer næst at meddele, at de det medicinsk-historiske Museum midlertidigt overlodte Lokaler i den nedlagte Fødselsstiftelses Bygning af Indenrigsministeriet er opsagt til Fraflytning fra 1. f. M. at regne, anmodet Ministeriet om Bistand til Fremskaffelse af andre Lokaler til det nævnte Museum.

Efter at Ministeriet i den Anledning har henvendt sig til Indenrigsministeriet med Anmodning om, at Museet endnu nogle Maaneder kunde forblive paa sin nuværende Plads, har Indenrigsministeriet tilskrevet nærværende Ministerium, at man under Hensyn til planlagte Istandsættelsesarbejder i de af medicinsk-historisk Museum benyttede Lokaler maatte fastholde Kravet om, at Lokalerne bliver ryddet, dog saaledes, at der ikke vilde være noget i Vejen for, at Museets Genstande, nedpakket i Kasser, uden Ansvar for Indenrigsministeriet, endnu i nogen Tid henstod i en Del af Lokalerne, dog at disse maatte være helt rømmet senest 1. Januar 1923, og saaledes at der straks maatte gives Bygningsinspektoratet uhindret Adgang til Lokalerne.

Da denne Ordning jo imidlertid ikke kunde hidføre en selv ganske midlertidig Løsning af Spørgsmaalet, allerede fordi en stor Del af Museets Genstande ikke kunde nedpakkes i Kasser, har Ministeriet herefter rettet en Henvendelse til Krigsministeriet om, hvorvidt det vilde være muligt, at Museumsgenstandene midlertidigt kunde deponeres paa det nye Militærhospital, og Krigsministeriet har som Svar paa denne Henvendelse udtalt, at der ikke fra dettes Side vides noget at erindre imod, at de fornødne Lokaler i Kirurgisk Afdelings Kælderetage og, om ønskes af Hensyn til visse Museumsgenstandes Beskaffenhed, tillige et større Lokale i samme Afdelings Stueetage stilles til Disposition for Museet.

De nævnte Lokaler vil dog kun kunne afgives med det Forbehold,

at Museet atter efter Fornødenhed maa rømme dem, naar de afsluttende Arbejder ved Sygehusets Opførelse (Malerarbejde o. l.) skal bringes til Udførelse, samt naar Lokalerne efter Sygehusets Færdiggørelse skal overgaa til anden Benyttelse.

Angaaende den nærmere Ordning af Sagens Enkeltheder har Krigsministeriet henvist til Forhandling med 1. Ingeniørdirektion.»

I Henhold til den ved Undervisningsministeriets anførte Skrivelse truffne Afgørelse opmagasineredes derpaa medicinsk-historisk Museum i nogle Lokaler paa Garnisonssygehuset ved Nørrefælled. Med Hensyn til Bestridelse af Flytteudgifterne udtalte Undervisningsministeriet i Skrivelse af 25. Oktober 1922 i Overensstemmelse med Konsistoriums Indstilling af 12. s. M., at der af Museets Annuum og navnlig den Del deraf, der var bestemt til Betaling af Lejeudgifter, kunde udredes indtil 900 Kr. i det anførte Øjemed. Det tilføjedes derved, at der — saafremt Annuet ikke uden Skade for Museets Interesser kunde bære hele den paagældende Udgift — paa forventet Tillægsbevilling for 1922—23 kunde ventes stillet et efter Forholdene afpasset Beløb til Raadighed i det ommeldte Øjemed.

Angaaende den senere truffne Ordning med Hensyn til Museets Lokaleforhold henvises til Aarbogen for 1923—24 Side 117—21.

Paa Finansloven for 1920—21 var Museets Annuum opført med 3000 Kr., hvortil paa Tillægsbevillingsloven kom 500 Kr., jfr. herom nærmere Aarbogen for 1915—20 III. Del Side 115. Paa Finansloven for 1921—22 var Annuet ligeledes opført med 3000 Kr. og hertil kom paa Tillægsbevillingsloven ialt 3360 Kr., nemlig dels de ovenfor omtalte 1360 Kr. til Dækning af Lejeafgift dels 2000 Kr. til Foretagelse af et større Konserveringsarbejde ved Museumsgenstandene, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg B., Sp. 2529—30. Af de 6360 Kr., der herefter var til Museets Raadighed, kom dog kun 4114 Kr. 18 Øre til Udbetaling, saaledes at der sparedes 2245 Kr. 82 Øre. Med Hensyn til den sidstommeldte Bevilling paa 2000 Kr. til Konserveringsarbejder indgav Museets Bestyrelse under 19. September 1921 med det lægevidenskabelige Fakultets anbefaling af 7. Oktober s. A. saalydende Andragende:

»Som det vil være Ministeriet bekendt, er der til Universitetets medicinsk-historiske Museum ikke knyttet nogen hjælper, hverken faglig eller ikke-faglig. Alt det arbejde, der gennem aarene er udført for at søge at holde museet i en blot nogenlunde forsvarlig stand, har *enten* (og for størstedelen) været udført frivilligt og gratis af de mænd, der har været med til at stifte museet, af medlemmer af dets nuværende bestyrelse, eller af andre, der interesserede sig for museets trivsel, *eller* enkelte tilfældige personer er blevne honorerede af museets annuum, *eller* medlemmer af museets bestyrelse har selv afholdt udgifterne til de nødtørftigste arbejder.

Ministeriet vil imidlertid let indse, at de summer, der kan tages fra museets i forvejen fuldstændig utilstrækkelige annuum, er saa smaa, at de kun kan spille en ganske underordnet rolle for museumsgenstandenes bevaring. Og den hjælp i arbejde eller penge, der hidtil er ydet

af personer, der interesserede sig for museet, vil snart helt høre op, bl. a. fordi de paagældende personer mener, at, efterat museet er overgaaet til Staten, bør ogsaa Staten overtage de med dets vedligeholdelse forbundne udgifter.

Trods al frivillig hjælp er museets genstande ikke i aarenes løb blevne passede og vedligeholdt som de burde, og navnlig er alle metalgenstandene, særlig den store mængde kirurgiske og optiske instrumenter, blevet saa slemt medtagne af fugtighed, at der maa gøres noget energisk for at bringe dem i en saadan tilstand, at der overhovedet er rimelighed i at opbevare dem længere. Bestyrelsen tillader sig derfor at foreslaa Ministeriet:

1) at der straks stilles 2000 kr. til raadighed for museet for derved at redde, hvad reddes kan, af genstandene og bringe disse i en holdbar tilstand. — Museets bestyrelse har med dette for øje henvendt sig til hr. konservator Rosenberg ved Nationalmuseet, der velvilligst har lovet eventuelt at sørge for, at paalidelige og dygtige mænd udfører det paa-krævede konserveringsarbejde saa godt og billigt, som det overhovedet lader sig gøre. Han udtalte, efter at have gennemgaaet genstandene, at det, der burde gøres, vilde kunne gøres for de nævnte 2000 kr., men det maatte saa gøres straks, i løbet af denne vinter, inden genstandene tog endnu mere skade.

2) At der fra 1. April 1922 ved museet ansættes en konservator med samme løn (2220 kr. + tillæg), som de andre konservatorer ved Universitetets forskellige institutter oppebærer, og hvis opgave det skal være dels under bestyrerens ledelse at sørge for museumsgenstandenes konservering og katalogisering dels at gaa bestyreren til haande med andet i museet forefaldende arbejde.

Bestyrelsen maa tilføje, at den betragter bevillingen af de nævnte 2000 kr. til istandsættelse af museumsgenstandene samt ansættelsen af en konservator til derefter at holde dem vedlige for det mindste, der bør gøres, om museet skal kunne forvaltes forsvarligt.

Efterat der af Museet under 23. Oktober 1921 var afgivet nærmere Redegørelse for, hvilke Arbejder der vilde komme til at paahvile en Konservator, anbefaledes Andragendet i Skrivelse af 31. s. M. af Universitetskvæsturen og indsendtes under 4. November s. A. til Undervisningsministeriet med Konsistoriums Tilslutning. Efter Ministeriets Begæring afgav Museet derpaa under 3. December 1921 følgende nærmere Oplysninger:

»Medicinsk-historisk Museums overvejende betydning har hidtil været at yde billeder, bøger, instrumenter m. m. til de forelæsninger, professoren i medicinens historie holder over dette fag. Endvidere har museet udlaant genstande som de ovennævnte til andre lærere ved Universitetet, naar de havde brug for dem til deres undervisning, til videnskabsmænd til benyttelse under deres forskellige arbejder, til forfattere af illustrerede værker til reproduktion o. s. v. Som museet hidtil har været anbragt, uden kunstigt lys, med adgang ad en trappe, der ikke har været gjort ren i over 10 aar, og hvis rækværk paa steder ikke vilde kunne taale, at man lænede sig imod det, har det kun været muligt at holde det aabent for særlig interesserede, som man ledsagede omkring.

Fóruden for enkelte specielt interesserede personer fra ind- og udlandet er museet hidtil af professoren i medicinens historie bleven vist frem for medicinske studerende 4 à 5 gange aarlig, i sidste aar f. ex. desuden for Danmarks dyrlæger, Tandlægeskolen, studiosi magisterii (historie, gymnastik), massageinstituter o. s. v. o. s. v., ligesom det farmaceutiske medlem af bestyrelsen har vist det frem for apotekere, candidati pharmaciæ m. fl.

Hvis der ansættes en konservator, vil han straks kunne overtage de fleste af disse fremvisninger (hver enkelt tager 2 à 3 timer), idet kunde, der kræver en særlig viden, stadig bør foretages af professoren i medicinens historie. Men konservatorens fremvisninger kunde ogsaa udvides betydeligt, saaledes at de kom til at omfatte lærere og eventuelt elever ved andre læreanstalter, f. ex. Landbohøjskolen, eller endog de københavnske skoler. — Derimod vil det være umuligt i øjeblikket at holde museet aabent for alle og enhver og lade de besøgende gaa alene omkring i museet, dels fordi adgangen til det er usømmelig og livsfarlig, dels fordi mange kostbare genstande staar fremme og med største lethed vil kunne fjernes af de besøgende. Men desuden vil tilfældige besøgende faa yderlig lidt udbytte af deres besøg, om de ikke bliver ført om af en sagkyndig og faar genstandenes brug forklaret.

Bestyrelsen mener derfor at maatte udtale:

Naar der ansættes en konservator, vil det antagelig være passende, at museet holdes aabent for besøgende 1 gang om ugen, og at de besøgende da vises om i museet af konservator. Saasnt museet kommer i lokaler, hvor det overhovedet bliver muligt at tillade helt tilfældige personer adgang, bør museet sagtens holde aabent 2 gange ugentligt for saadanne. Men selvfølgelig vil konservator have *til enhver tid* at være dem behjælpelig, der virkelig ønsker at *bruge museet*. Ogsaa hidtil har enhver person, som ønskede at benytte museet til studium eller paa anden maade for sit arbejde, haft uindskrænket adgang, naar blot lys- og varmekonhold tillod det.«

I Skrivelse af 22. December 1921 meddelte Ministeriet derpaa, at der paa forventet Tillægsbevilling kunde udredes 2000 Kr. en Gang for alle til Konserveringsarbejder, hvorhos Ministeriet ønskede oplyst, hvem der skulde udføre Arbejdet, om vedkommende var Tjenestemand og hvormeget af Beløbet der var beregnet til Vederlag og hvormeget til andre Udgifter. Efterat det derefter var oplyst, at der var tænkt anvendt 1800 Kr. som Vederlag til Kustode ved Nationalmuseet G. Raklev for Udførelsen af det paagældende Arbejde og 200 Kr. til andre Udgifter ved Konserveringen, meddelte Ministeriet under 21. Januar 1922 Bemyndigelse til at lade Arbejdet udføre, idet der ønskedes Indstilling om Vederlagets endelige Størrelse, naar Arbejdet var færdigt. I Finansaaret 1921—22 kom imidlertid kun 200 Kr. til Udbetaling og Ministeriet bifaldt derfor under 29. April 1922, at de resterende 1800 Kr. udbetaltes paa forventet Tillægsbevilling for 1922—23.

Under 7. Juli 1922 fremsendte Konsistorium med sin Anbefaling et Andragende, at der, saafremt dets Andragende om Ansættelse af en fast Konservator ikke maatte kunne imødekommes, maatte blive tilstaaet Museet en aarlig Bevilling paa 1500 Kr. til Konservatorhjælp. I Anled-

ning heraf udbad Ministeriet sig under 18. Juli 1922 Oplysning om, hvortil det Beløb af Museets Annum, som ikke medgaar til Husleje og Brændsel, anvendes, og Professor Maar meddelte derpaa i Skrivelse af 25. s. M. følgende:

»Sidste finansaar var den paagældende del af museets annum 2000 kr.

Deraf anvendtes:

Til konsulenten	500 kr.
til Rengøring o. lign.	ca. 500 »

De øvrige 1000 kr. er benyttede til anskaffelse af nye museumsgenstande, til reparation, til transport (afhentning af skænkede genstande), til den mere manuelle eller grovere art af arbejde, til porto o. s. v. — Jeg maa tilføje, at da det var museet umuligt at komme igennem med det bevilgede annum, tillodes det at overskride dette med 500 kr., der anvendtes til de samme, ovenfor nævnte, formaal.

Efter at have nævnt, hvortil museets annum er bleven benyttet, maa det være mig tilladt at nævne de poster, for hvilke museet *intet* har betalt:

Museumsgenstande. For at ikke genstande af betydelig værdi for museet, og som tilbødes dette til købs, men som museets lille annum ikke tillod det at erhverve, for bestandigt skulde gaa tabt for det, har dels medlemmer af museets bestyrelse selv købt saadanne genstande og skænket dem til museet, dels bevæget andre interesserede til at gøre det samme. Det drejer sig dog undertiden om enkelte køb til nogle hundrede kroners værdi.

Arbejde i museet. Ikke alene har to medlemmer af museets bestyrelse til stadighed udført assistent- eller betjentarbejde i museet, fordi der, som ofte fremhævet, ikke er ansat nogen hjælper af hvad art nævnes kan ved museet, og derved uden udgift for museet stræbt at hindre, at genstandene gik til grunde. Men bestyrelsen har desuden formaaet 4 unge akademikere (1 cand. med., 1 cand. mag., 1 stud. med., 1 stud. mag.) til gennem en aarrække gratis for museet at udføre det arbejde, som egentlig en konservator eller assistent burde have udført. To af de paagældende har i et par aar daglig ofret nogle timer paa museet. De har gjort det i det haab, at der engang vilde blive ansat en konservator, men de har alle omkring 1. april meddelt mig, at de ikke syntes, der var nogen mening i, at et staten tilhørende museum til stadighed opretholdtes udelukkende ved hjælp af gratis arbejde af udenforstaaende, og fra 1. april er museet derfor uden hjælp.«

Disse Oplysninger indsendtes under 28. Juli 1922 af Konsistorium til Undervisningsministeriet.

Paa Finansloven for 1922—23 opførtes Museets Annum med 4872 Kr., hvoraf 500 Kr. til Brændsel, idet Raadighedssummen forøgedes med 1584 Kr. + 288 Kr. = 1872 Kr. til Betaling af Lejeafgift fra Museet for de det overladte Lokaler i den nedlagte kgl. Fødsels- og Plejestiftelse, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg A., Sp. 1693—94, og Tillæg B., Sp. 1245—48. Hertil kom paa Tillægsbevillingsloven 1800 Kr.

som Genbevilling af det for det foregaaende Finansaar besparede Beløb af tilsvarende Størrelse, der var bevilget til Konserveringsarbejder, jfr. ovenfor. (Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg A., Sp. 4723—24). Af de 6672 Kr., der herefter var til Raadighed, brugtes kun 5997 Kr. 59 Øre, saaledes at der sparede 674 Kr. 41 Øre.

Paa Finansloven for 1923—24 opførtes Kontoen ligeledes med 4872 Kr., hvori dog som Følge af den almindelige Reduktion af Universitetets Udgiftspost b., Annuu for Samlinger af Laboratorier, fragik 10 pCt., saaledes at der kun blev 4384 Kr. 80 Øre til Raadighed. Heraf brugtes kun 3431 Kr. 21 Øre, saaledes at der besparede 953 Kr. 59 Øre.

k. Det psykiatriske Laboratorium paa Kommunehospitalet.

(Journ. No. 206/1920.)

I Finansaarene fra 1920—21 til 1923—24 har det psykiatriske Laboratorium under Universitetets Udgiftspost (g. 8.) g. 7. været opført med det paa Finansloven for 1919—20 normerede Annuu paa 2600 Kr. Paa Finansloven for 1921—22 bevilgedes derhos overordentligt 4000 Kr. til Anskaffelsen af et Epidiaskop, jfr. Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg A., Sp. 1611—14. Om Opnaelsen af en Bevilling til Indkøb af et Epidiaskop indgav Professor Wimmer under 26. Marts 1920 saalydende Andragende:

»Jeg tillader mig herved at ansøge om en Bevilling paa kommende Finanslov paa 6000 Kr. til Anskaffelse af et Epidiaskop til Brug ved den psykiatriske Undervisning af medicinske Studenter, Embedslægestuderende o. a. paa Kommunehospitalets 6. Afdeling.

Med den ret begrænsede Tid, der er tildelt denne Del af den medicinske Undervisning, sammenholdt med Fagets store og ikke helt let tilgængelige Indhold, er det absolut nødvendigt i stort Omfang at supplere Demonstrationen af Patienter og den teoretiske Kundskabsmeddelelse med et saa rigt Billedmateriale som muligt: Billeder af andre Syge af lignende Art som den just demonstrerede, Syges skriftlige, kunstneriske Produkter, Diagrammer og Tabeller over Aarsagsforhold, Alders- og Hyppighedsforhold, Kriminalitet, osv., endelig og ikke mindst med et tilstrækkeligt Udvalg af anatomisk-fysiologiske Tavler, histologiske og patohistologiske Præparater o. m. m.

Epidiaskopet letter i høj Grad Fremskaffelsen af saadanne Illustrationer, der ellers maa fremstilles paa ofte uhaandterlig store Tavler, medens man ved det ønskede Apparat kan tage dem direkte fra videnskabelige Bøger, egne Smaarids og Tabeller osv.

Gennem Hr. Cornelius Knudsen har jeg Tilbud fra Zeiss paa et af hans nyeste Epidiaskoper til Kr. 6000. Det vil foreløbig blive udstyret med en mindre vidtrækkende, derfor billigere Projektionslinse, men kan, hvis det senere bliver nødvendigt ved større Forelæsningslokaler, suppleres til den nødvendige Projektionslængde. Ligesaa er der i det paa-gældende Apparats almindelige Konstruktion forudset en eventuel senere Tilføjelse af Apparater til Mikroprojektion.«

Dette Andragende anbefaledes af Universitetskvæsturen i Skrivelse af 16. April 1920 og fremsendtes under 18. Juni s. A. af Konsistorium til Undervisningsministeriet med Indstilling om, at der i det paagældende Øjemed maatte blive bevilget 4000 Kr., idet der ad anden Vej var stillet 2000 Kr. til Professor Wimmers Disposition til Anskaffelse af Epidiaskopet.

I. Den kliniske Assistance.

1. Bevilling til Oprettelse af en Stilling som klinisk Assistent til Hjælp ved Undervisningen i epidemiske Sygdomme.

(Journ. No. 376/1920.)

Under 28. September 1920 fremsendte det lægevidenskabelige Fakultet med sin Anbefaling saalydende Andragende fra Professor V. Bie af 31. August s. A.:

»Undertegnede tillader mig herved at ansøge det høje Ministerium om, at der, i Lighed med hvad der er Tilfældet for samtlige andre kliniske Professoraters Vedkommende, maa ansættes en klinisk Assistent til Hjælp for mig ved Undervisningen i epidemiske Sygdomme samt ved videnskabeligt Arbejde, særlig Laboratoriearbejde, til hvilket mit Fag nødvendigvis maa have nøje Tilknytning. Blegdamshospitalets Reservelæger har hidtil velvilligst udført dette Arbejde, men som Følge af, at deres Virksomhed med Pasning af Patienterne er forøget stærkt i de senere Aar, kan de ikke fortsætte hermed.

Hvad Omkostningerne ved Ansættelse af en klinisk Assistent angaar, maa jeg tillade mig at henlede Opmærksomheden paa, at jeg ved i Overensstemmelse med moderne Principer at nedsætte den Tid, hvori Patienter, som er behandlet for normalt forløbende Skarlagensfeber, maa opholde sig paa Hospitalet af Smittehensyn, har opnaaet en betydelig Formindskelse af Statens Tilskud til Blegdamshospitalets Drift. Formindskelsen udgjorde for Aaret 1919 omtrent 59,000 Kr. Da Landets andre Epidemisygehuse antagelig efterhaanden vil følge det herfra givne Eksempel, vil Staten som Følge af denne Foranstaltning spare et Beløb, der er mange Gange større end dens Udgift til Lønning af en klinisk Assistent.»

Dette Andragende anbefaledes af Universitetskvæsturen i Skrivelse af 30. November 1920, idet det under Hensyn til, at der er fastsat uensartede Honorarer for kliniske Assistenters, henstilledes til Konsistoriums nærmere Undersøgelse, hvor stort et Beløb der maatte være passende for en Assistent som den ommeldte. I Anledning heraf oplyste Professor Bie i Skrivelse af 11. Januar 1921 følgende:

»Da der paa Blegdamshospitalet største Delen af Aaret behandles 400—600 Patienter med Infektionssygdomme, som i Følge deres Natur kræver et stort diagnostisk — væsentlig bakteriologisk og mikroskopisk

— Laboratoriearbejde, vil der blive lagt Beslag paa al den kliniske Assistentens Arbejdskraft. Jeg har tænkt, at han skal have fast Arbejdstid fra Kl. 8 Morgen til Kl. 5 Em. I dette Tidsrum vil han hovedsagelig blive beskæftiget med det daglig forekommende Arbejde, men maa derudover anvende saa megen Tid, som han er i Stand til, paa videnskabeligt Arbejde. Han vil blive forpligtet til ikke at have anden Beskæftigelse.

Under Hensyn hertil mener jeg, at han bør lønnes paa samme Maade som de kliniske Assisterter ved Rigshospitalets kirurgiske og medicinske Afdelinger, nemlig med 300 Kr. maanedlig, hvortil for Tiden kommer et Dyrtidstillæg af 30 pCt.

Konsistorium fremsendte derpaa under 17. Januar 1921 Sagen til Undervisningsministeriet med Indstilling om Oprettelsen af en Assistentstilling honoreret med 3600 Kr. aarlig samt midlertidigt Tillæg. Da Ministeriet i Skrivelse af 22. Marts 1921 havde ønsket oplyst, om ikke den ansøgte Assistance vilde gaa betydeligt ud over, hvad Undervisningen og selve det derfor fornødne Arbejde kræver, meddelte Professor Bie under 25. Juni 1921 følgende nærmere Oplysninger:

»Den kliniske Assistent vil hovedsagelig blive beskæftiget med videnskabeligt Arbejde.

Som Eksempler paa de Opgaver, der foreligger i Øjeblikket, kan jeg nævne som den vigtigste: En Undersøgelse af Streptococcers Forekomst ved Scarlatina. Anledningen til, at jeg vil tage fat paa denne Undersøgelse, er bl. a., at jeg i et Par Tilfælde af septisk Scarlatina med Streptococcer i Blodet med Fordel har anvendt et tysk Streptococserum. Undersøgelsen er planlagt efter Aftale med Seruminstitutttets Direktør, som gerne vil tage fat paa Fremstilling af Streptococserum.

Af mindre omfattende Arbejder kan jeg nævne: Undersøgelse af Pus fra Scarlatina-Otiter og af Expectorat fra Tyfuspneumonier. Efter Anmodning fra Seruminstitutttets Direktør kunde jeg ønske at faa undersøgt Betydningen af Døhles Granulationer for Diagnosen af Scarlatina, idet de sønderjydske Læger hidtil har kunnet faa en diagnostisk Undersøgelse af Blodpræparater udført i Kiel.

Foruden de nævnte Opgaver foreligger der adskillige andre, som gerne skulde løses. Hvor et stort Antal Patienter med acute Sygdomme behandles — i 1920 behandlede 6200 Patienter — forekommer naturligvis stadig Sygdomstilfælde, som det har videnskabelig Interesse at faa undersøgt.

Da det Lægepersonale, Hospitalet raader over, ikke kan overkomme mere end Hospitalets daglige Drift tilligemed de videnskabelige Arbejder, som Reservelægerne allerede har i Gang, kan de her nævnte Undersøgelser ikke udføres. Jeg har ment, at Udførelsen af videnskabelige Arbejder af denne Art, som ikke vedrører det daglige diagnostiske og terapeutiske Arbejde, hører til Universitetets Opgaver og har derfor søgt Undervisningsministeriet om Ansættelse af en klinisk Assistent.

Da der findes saa meget at tage Fat paa, at en Assistent vil faa Vanskelighed ved at overkomme det, har jeg foreslaaet, at han faar den højeste Løn, en klinisk Assistent kan opnaa, d. v. s. samme Løn som de

kliniske Assistenten ved Rigshospitalets medicinske og kirurgiske Afdelinger.

Foruden ved videnskabeligt Arbejde vil den kliniske Assistent blive beskæftiget med at assistere mig ved Undervisningen, hovedsagelig med at demonstrere den til Laboratoriearbejderne hørende Diagnostik.

Der udføres allerede — som Led i Hospitalets daglige Drift — et stort Laboratoriearbejde, væsentlig bestaaende i Undersøgelse af Urin og af Difteriekulturer, af hvilke der aarlig undersøges ca. 50,000. Dette Arbejde, som ikke har med videnskabelige Undersøgelser at gøre, vil ogsaa i Fremtiden blive udført af de Læger, som er ansatte ved Hospitalet. For at forebygge den Misforstaaelse, at Undervisningsministeriet — ved at lønne en klinisk Assistent under Professoratet i epidemiske Sygdommes Klinik — vilde paatage sig en Udgift, som det egentlig tilkommer Københavns Kommune at udrede, har jeg i min Skrivelse af 4. Maj 1921 henledt Opmærksomheden paa, at den kliniske Assistent intet vil faa med dette Arbejde at gøre, men udelukkende vil blive beskæftiget med rent videnskabelige Arbejder og med at hjælpe mig ved Undervisningen.»

Efterat Konsistorium under 5. Juli 1921 havde indsendt disse Oplysninger til Undervisningsministeriet, bevilgedes paa Finansloven for 1922—23, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg A., Sp. 1679—80, under Universitetets Udgiftspost a. 2. d. et Honorar paa 3600 Kr. aarlig + midlertidigt Tillæg til en klinisk Assistent ved Undervisningen i epidemiske Sygdomme samt ved videnskabelige Arbejder. Om Besættelsen af denne Stilling henvises til efterfølgende Underafsnit 2.

2. De kliniske Assistenten.

(Journ. No. 9/1920, 9/1921, 345/1921, 9/1922 og 9/1923.)

Rigshospitalets Fødeafdeling. Cand. Knud Borgberg var Assistent indtil 1. November 1921. Da der ikke meldte sig nogen Ansøger til den fra denne Dag ledigblevne Post, bifaldt Undervisningsministeriet under 25. November 1921 i Henhold til Konsistoriums Indstilling af 28. Oktober s. A., at den paagældende Stilling kom til at henstaa ubesat til 1. September 1922. Ministeriet bifaldt samtidig, at der til Bestridelse af Udgifter ved Besørgelsen af det til Stillingen henlagte Arbejde ved midlertidig Medhjælp for Maanederne November 1921—August 1922 paa forventet Tillægsbevilling af Kontoen for Medhjælpssummer ved Universitetet anvendtes et Beløb af ialt 3000 Kr., nemlig 1500 Kr. for 1921—22 og 1500 Kr. for 1922—23, saaledes at Beløbet udbetaltes efter nærmere Anvisning af Professor, Dr. S. A. Gammeltoft, hvorhos Opmærksomheden henledtes paa, at der af dette Beløb ikke kunde udredes Vederlag til Tjenestemænd indenfor den paagældende Styrelsesgren, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg A., Sp. 5583—84, og for 1922—23, Tillæg A., Sp. 4719—20. Fra 1. September 1922 at regne ansattes cand. F. Bang som Assistent ved Fødeafdelingen.

Rigshospitalets Børneafdeling. Cand. Fru Ingeborg Chievitz var ansat indtil 1. Oktober 1920, da hun afløstes af cand. E. O. Folkmar, der fungerede indtil 1. April 1921. Derefter var cand. Kaj Baagøe Assistent indtil 1. November 1922, fra hvilket Tidspunkt han afløstes af cand. Paul Drucker.

Rigshospitalets Afdeling A. Cand. H. B. Brandt var ansat indtil 1. December 1920, hvorefter cand. Ib Hansen var ansat indtil 1. November 1921. Han efterfulgtes af cand. Einar Rud, der fungerede indtil 1. Maj 1923, da han afløstes af cand. Eggert Møller.

Rigshospitalets Afdeling B. Cand. H. C. Gram var ansat indtil 1. November 1920, da han afløstes af cand. Frk. Karen M. Hansen. Hun fungerede indtil 1. November 1922, da hun efterfulgtes af cand. Emil Als.

Rigshospitalets Afdeling C. Cand. Chr. Rovsing var ansat indtil 1. November 1921. Fra dette Tidspunkt var cand. E. W. Johannsen Assistent, indtil han d. 1. November 1922 afløstes af cand. Knud Kelsted.

Rigshospitalets Afdeling D. Cand. Aage Berntsen var ansat indtil 1. November 1921, da han afløstes af cand. Johan Sedorff.

Rigshospitalets Afdeling for Øjensygdomme. Cand. O. Blegvad var Assistent indtil 1. Januar 1922, da han afløstes af cand. Hans Ulrik Møller.

Rigshospitalets Afdeling for Øre-, Næse- og Halssygdomme. Cand. V. H. H. Schmidt var Assistent indtil 1. April 1921. Efter ham ansattes cand. Otto Boserup, der fungerede indtil 1. Marts 1923, hvorefter cand. F. Norsk blev ansat.

Professoratet i epidemiske Sygdomme. Efterat der, som ovenfor anført, paa Finansloven for 1922—23 var oprettet en Assistentstilling under nævnte Professorat, ansattes cand. M. Siggard Andersen i denne Stilling fra 1. August 1922 at regne.

Som *Prosektor i operativ Kirurgi* fungerede Dr. Ove Wulff indtil 1. September 1921. Fra dette Tidspunkt var Dr. S. Kjærgaard Prosektor, indtil han d. 1. September 1922 afløstes af Dr. V. Meisen,

Angaaende Assistenten ved *den dermatologiske Klinik paa Rigshospitalet* henvises til det særlige Afsnit om denne Klinik.

m. Særegne Udgifter til det lægevidenskabelige Fakultet.

(Journ. No. 389/1921, 391/1922 og 62/1923.)

Med Hensyn til de under Universitetets Udgiftspost c., Særegne Udgifter til det lægevidenskabelige Fakultet, paa Underkonto 3. (4.) posterede »Udgifter ved Akkumulatoranlægget til elektrisk Belysning samt Tilsyn m. m.« henvises til den i Afsnittet om det fysiologiske Laboratorium givne Forklaring. Endvidere henvises til Afsnittet om det normal-anatomiske Museum forsaavidt angaar de paa Underkonti 4. (5.) og 6. opførte Bevillinger henholdsvis »til konserverende Behandling af Lig som Materiale ved Forelæsninger samt ved de studerendes Øvelser i Dissektion og kirurgiske Operationer« og »til Transport af Lig.«

Underkonto 1. Til ordinære Udgifter, saasom Brændsel, Belysning m. v. ved det forrige kirurgiske Akademis Bygning og Ejendommen i

Fredericiagade [til Protokoller, Skrivematerialier, Porto, Trykning m. v.] og til Anskaffelse af Kranier m. fl. Genstande til Brug ved Forelæsninger og Eksaminer. Kontoen var paa Finansloven for 1920—21 opført med 14500 Kr., hvortil paa Tillægsbevillingsloven kom ialt 1800 Kr., jfr. nærmere Aarbogen for 1915—20 III. Del Side 124. Paa Finansloven for 1921—22 og 1922—23 var Kontoen ligeledes normeret med 14500 Kr., hvortil paa Tillægsbevillingsloven for 1921—22 kom 800 Kr. til Bestridelse af forøgede Kontorudgifter og paa Tillægsbevillingsloven for 1922—23 800 Kr. i samme Øjemed, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg B., Sp. 2537—38 og for 1922—23, Tillæg B., Sp. 2013—14.

Paa Finanslovsforslaget for 1923—24, jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg A., Sp. 1757—58, var den samlede Udgiftspost c. opført i det væsentlige som i Finansloven for 1922—23, for nærværende Underkontos Vedkommende dog med den Forandring, at den deltes saaledes, at der paa en Underkonto 1. foresloges bevilget til ordentlige Udgifter, saasom Brændsel, Belysning, Elektricitet til Elevator, Inventariegenstande og Haandværksarbejde, Natrenovation og Skorstensfejning, alt i det forrige kirurgiske Akademis Ejendom og Ejendommen i Fredericiagade: 13500 Kr. og paa en ny Underkonto 2.: 1000 Kr. til Kontorudgifter ved Fakultetet. I Henhold til Ændringsforslag til Finanslovens 3die Behandling nedsattes hele Udgiftspost c. imidlertid med 8000 Kr., saaledes at den samlede Konto c. blev bevilget med 71233 Kr. i Stedet for med det paa Forslaget opførte samlede Beløb af 79233 Kr.

I Anledning af denne Nedsættelse tilskrev Konsistorium under 18. Maj 1923 Undervisningsministeriet saaledes:

»Paa Finansloven for indeværende Finansaar er saavel Universitetets Udgiftspost b., Annuua for Samlinger og Laboratorier, som Universitetets Udgiftspost c., Særegne Udgifter til det lægevidenskabelige Fakultet, blevet nedsat med et til 10 pCt. af disse Kontis samlede Sum svarende Beløb og ved Skrivelse af 1. f. M. har det høje Ministerium udbedt sig en Indstilling med Hensyn til Fordelingen af de to Totalsummer mellem de under de to Konti hørende Underkonti. I samme Skrivelse har Ministeriet indskærpet, at der i indeværende Finansaar maa administreres udfra den bestemte Forudsætning, at den ved Finansloven givne Bevilling skal slaa til til Universitetets Drift i Finansaaret, idet Ministeriet paa Forhaand maa stille sig afvisende overfor Krav om Tillægsbevillinger.

I denne Anledning ønsker Konsistorium, forinden den forlangte Indstilling afgives, at henlede Opmærksomheden paa et Forhold, som med-undertegnede Administrator allerede under den mundtlige Forhandling i sin Tid med Ministeriet om Bevillingernes Nedsækering har fremhævet, nemlig at medens det vel lader sig gøre — omend med meget store Vanskeligheder — for et enkelt Aar at nedsætte de direkte Udgifter til Institutternes videnskabelige og undervisningsmæssige Drift (Kemikalier, Instrumenter, Bøger, Inventariegenstande og lign.) er Forholdet derimod et andet, hvor det drejer sig om Institutternes praktiske Økonomi (Udgifter til Rengøring, Belysning, Opvarmning og lign.). Her vil en Nedsættelse af Raadighedssummen føles meget stærkere end paa det videnskabelige og undervisningsmæssige Omraade. Hvor de to Ud-

giftsklasser er forenede under samme Konto, vil Kravet om Nedsættelse rimeligvis føre til, at der finder en større Nedsættelse Sted af de videnskabelige end af de praktiske Udgifter, men hvor den paagældende Udgiftspost udelukkende omfatter praktiske Udgifter, er det næppe sandsynligt, at Kravet vil kunne gennemføres, saafremt Institutterne overhovedet skal holdes i Drift i samme Omfang som hidtil. Dette gælder saaledes de 4 lægevidenskabelige Institutter ved Righospitalet, hvis videnskabelige Annua bevilges under Universitetets Udgiftspost b., medens deres praktiske Udgifter bevilges under Udgiftspost c., saaledes at hvert af Institutterne har sin særlige Underkonto under denne Udgiftspost. Men yderligere vil det høje Ministerium vide, at de paa disse Underkonti bevilgede Beløb i de senere Aar ikke har kunnet slaa til, men er blevet overskredne med meget store Beløb, i enkelte Aar med 100 pCt. Dette Forhold har sin særlige Forklaring og herom skal man tillade sig at anføre følgende:

De paagældende Underkonti var ved Udflytningen i 1910 til de nuværende Institutbygninger ikke adskilt, men alle 4 Institutters Udgifter til Rengøring, Belysning, Opvarmning o. s. v. bevilgedes i et samlet Beløb under Universitetets Udgiftspost c., Særegne Udgifter til det lægevidenskabelige Fakultet. Da denne Ordning viste sig upraktisk, fordi Institutbestyrerne Aaret igennem ikke kunde vide, hvormeget de havde at disponere over til Rengøring, Belysning m. v., idet Refusion til Righospitalet for Varme og varmt Vand først kunde fastsættes efter det endelige Forbrug, blev de enkelte Institutters Udgifter til Belysning, Elektricitet, Rengøring m. v. ved Finansloven for 1913—14 udskilte saaledes:

a. Instituttet for almindelig Patologi	2960 Kr.	»	Øre
b. Farmakologisk Institut	2860	—	» —
c. Patologisk-anatomisk Institut	3102	—	75 —
d. Retsmedicinsk Institut	1307	—	25 —
			10230 Kr. » Øre

Efter en af praktiske Grunde foretagen Omlægning af det samlede Beløb 10230 Kr. mellem de enkelte Institutter ved Finansloven for 1915—16 blev endelig ved Finansloven for 1920—21 under Hensyn til, at Budgettet skulde udarbejdes paa Grundlag af det dagældende Prisniveau, de nævnte Underkonti opførte saaledes:

a. Instituttet for almindelig Patologi	3500 Kr.
b. Farmakologisk Institut	3400 —
c. Patologisk-anatomisk Institut	4000 —
d. Retsmedicinsk Institut	1910 —
	12810 Kr.

altsaa en Forhøjelse i Forhold til de før Krigen gældende Priser af ca. 20 pCt. At denne Forhøjelse ikke var tilstrækkelig, behøver ingen nærmere Forklaring, naar det erindres, hvad det er for Udgifter, der skal afholdes af de heromhandlede Konti (Belysning, Elektricitet, Rengøring m. v.), og ikke blot er da ogsaa disse Konti, som foran nævnt, hvert Aar

blevet overskredet med forholdsvis meget store Beløb — op til 100 pCt. — men der er ogsaa fra Institutbestyrernes Side blevet fremsat Forslag om deres Forhøjelse, Forslag som imidlertid ikke er blevet fremmede, fordi man har anset det for ønskeligt at afvente et fastere Prisniveau, førend der blev truffet endelig Bestemmelse om Fastsættelse af Kontornes fremtidige Størrelse, jfr. saaledes Ministeriets Skrivelse af 4. Februar 1921 angaaende det patologisk-anatomiske Institut. Disse Betragtninger gælder samtlige 4 Institutter, men for det retsmedicinske Institut er der yderligere det særlige Forhold, at dets Udgifter paa netop dette Omraade er blevet særligt forøgede ved Oprettelsen af la morgue, uden at der i den Anledning har fundet nogen Forhøjelse af Institutets Rengøringskonto Sted.

Fra Institutbestyrerens Side har man da ogsaa straks, saasnart Ministeriets Bestemmelse om, at de givne Bevillinger i indeværende Finansaar skulde gennemføres uden Overskridelse, blev meddelt dem, modtaget Meddelelse om, at dette ikke vilde være muligt, og Konsistorium maa ogsaa erkende Rigtigheden heraf, da de nævnte 4 lægevidenskabelige Institutter faktisk ikke har faaet de her omhandlede Konti bragt op til en til det nuværende Prisniveau svarende Størrelse. Skønt det selvfølgelig vil være Bestyrerne magtpaaligende at holde Udgifterne saa langt nede som muligt, maa man derfor under Henvisning til det foranstaaende — da alle de under de paagældende Konti hørende Udgifter er afhængige af Konjunkturerne — forbeholde de nævnte 4 Institutter Ret til at overskride disse Konti med det strængt nødvendige Beløb.«

Med Hensyn til den fra heromhandlede Underkonto 1. udskilte særlige Underkonto for Fakultetets Kontorudgifter indgav Fakultetet derefter Andragende om, at det paa sidstnævnte Underkonto 2. til Raadighed værende Beløb af 1000 Kr. ÷ 10 pCt., altsaa 900 Kr. paa forventet Tillægsbevilling maatte overskrides med 900 Kr. til Imødegaaelse af de store Udgifter til Papir, Tryksager, Annoncer m. v. Paa Tillægsbevillingsloven for 1923—24, jfr. Rigsdagstidende for 1923—24, Tillæg B., Sp. 1991—94, bevilgedes derpaa 900 Kr. som ansøgt, saaledes at der for det paagældende Finansaar blev 1800 Kr. til Disposition til Bestridelse af Fakultetets Kontorudgifter.

Efterat Undervisningsministeriet endvidere i Skrivelse af 7. Januar 1924 havde meddelt, at det forsaavidt angik Underkonto 7., Til Belysning, Elektricitet, Rengøring m. v. ved de lægevidenskabelige Institutter ved Rigshospitalet, vilde søge bevilget 8871 Kr. paa Tillægsbevillingsloven for 1923—24 til Dækning af Merudgift paa den anførte Udgiftspost — hvorom nedenfor gives nærmere Forklaring —, udbad Ministeriet sig i Skrivelse til Universitetskvæsturen af 11. s. M. en Udtalelse om en fra Konsistorium fremkommen Indstilling om Fordelingen mellem de enkelte Underkonti af den paa Udgiftspost c., Særegne Udgifter til det lægevidenskabelige Fakultet, bevilgede Hovedsum, der ved Finanslovens endelige Udarbejdelse var bleven nedsat med 8000 Kr. til 71233 Kr. I saa Henseende havde Konsistorium dels henvist til, at Nedsættelsen allerede havde fundet sin Afgørelse forsaavidt angik et Beløb af 1381 Kr., idet den Underkonto 2., Til Kontorudgifter ved Fakultetet, og Underkonto 7., Til Belysning, Rengøring m. v. paa Institutterne ved Rigshospitalet, vedrørende 10 pCt. Nedsættelse — henholdsvis 100

Kr. og 1281 Kr. — var indbefattet i de nysnævnte Beløb af 900 Kr. og 8871 Kr., som vilde blive søgt paa Tillægsbevillingsloven, dels foreslaaet, at de resterende 6619 Kr. fordeltes med 10 pCt. paa hver af de øvrige Underkonti, saaledes at bl. a. 3545 Kr. 20 Øre skulde falde paa den paa Underkonto 8. bevilgede Sum af 34685 Kr. til Varme m. v. paa Institutterne ved Rigshospitalet.

I Anledning heraf udtalte Universitetskvæsturen i Skrivelse af 6. Februar 1924 bl. a. følgende:

»Ved Henvendelse til Rigshospitalet har Kvæsturen faaet oplyst, at der højst vil kunne ventes en Besparelse paa 4 pCt. i de bevilgede 34,685 Kr., altsaa en Besparelse paa 1387 Kr. 40 Øre. Herefter skulde der altsaa komme til at mangle Dækning i hvert Fald for 2157 Kr. 80 Øre, men det maa herved fremhæves, at det efter den øjeblikkelige Situation paa Kulmarkedet kan være tvivlsomt, om den ommeldte Besparelse paa ca. 1400 Kr. vil kunne naas.

Med Hensyn til Konsistoriums Indstilling om Nedsættelse paa de ovenanførte Underkonti skal man meddele følgende Sammenstilling mellem det Beløb, hvortil hver Konto af Konsistorium er foreslaaet nedsat, og Forbruget i de sidste Finansaar:

	Forbrug i			Foreslaaet Nedsættelse til
	1920—21	1921—22	1922—23	
Konto c. 1.	14575 Kr.	13021 Kr.	10958 Kr.	12150 Kr.
— c. 3.	9597 —	9138 —	7276 —	8361 —
— c. 4.	1948 —	1948 —	1948 —	1753 —
— c. 5.	3500 —	3500 —	3500 —	3150 —
— c. 6.	2500 —	2500 —	4500 —	2250 —
	32120 Kr.	30107 Kr.	28182 Kr.	27664 Kr.

Som det ses heraf har Forbruget stadig været nedadgaaende, idet der dog i 1922—23 har maattet bevilges 2000 Kr. til Dækning af en Overskridelse af Konto c. 6. foranlediget ved det store Antal dissekerede Lig, hvis Begravelse Universitetet har maattet bekoste. Ogsaa i indeværende Finansaar vil der ifølge det derom af Professor anatomiae for Kvæsturen oplyste ikke kunne undgaaes en Overskridelse af Konto c. 6. til Betaling af Ligkister og øvrige Begravelsesomkostninger, og der kan forventes i saa Henseende at ville fremkomme et Andragende om Bevilgelsen af 1750 Kr. til Forøgelse af Konto c. 6. fra 2250 Kr. til 4000 Kr. Paa den anden Side formener Professor anatomiae forsaavidt indeværende Finansaar angaar at kunne administrere Konto c. 1. og c. 3. for omtrent samme Beløb som forrige Finansaar, nemlig for henholdsvis 10,900 Kr. og 7200 Kr., og der vil saaledes paa disse Konti kunne indvindes henholdsvis 1250 Kr. og 1161 Kr., tilsammen 2411 Kr. mere end af Konsistorium paaregnet. Naar Merudgiften paa Konto c. 6., 1750 Kr., fradrages i disse 2411 Kr., bliver der 661 Kr. til Rest, hvormed de af Konsistorium til Dækning af Konto c. 8. henviste 3545 Kr. 20 Øre kan nedsættes, saaledes at sidstnævnte Konto kun behøver at bidrage med 2884 Kr. 20 Øre til Nedsættelsen.«

Efterat der senere var fremkommet Andragende om, at der — som i Kvæsturens nysnævnte Skrivelse nævnt — maatte blive ialt 4000 Kr. til

Raadighed paa Underkonto 6., Til Transport af Lig, og det endvidere havde vist sig, at der intet kunde spares paa Underkonto 8., Til Varme m. v. paa Institutterne ved Rigshospitalet, bifaldtes det ved Ministeriets Skrivelser af 7. Januar og 15. Marts 1924, at Udgiftspost c. for Finansaaret 1923—24 opførtes med ialt 83,888 Kr., der fordeltes saaledes:

c. 1., Til ordentlige Udgifter	10,900	Kr.
c. 2., Til Kontorudgifter ved Fakultetet	1,800	—
c. 3., Til Rengøring og Vask m. v.	7,200	—
c. 4., Udgifter ved Akkumulatoranlægget	1,753	—
c. 5., Til konserverende Behandling af Lig	3,150	—
c. 6., Til Transport af Lig	4,000	—
c. 7., Til Belysning, Elektricitet, Rengøring m. v.		
a. Institutet for almindelig Patologi	6,300	Kr.
b. Farmakologisk Institut	5,200	—
c. Patologisk-anatomisk Institut	5,500	—
d. Retsmedicinsk Institut	3,400	—
	<hr/>	20,400
c. 8., Til Varme og varmt Vand	34,685	—
	<hr/>	83,888
		Kr.

De dertil fornødne Bevillinger gaves paa Tillægsbevillingsloven for 1923—24, jfr. Rigsdagstidende for 1923—24, Tillæg B., Sp. 1989—94.

Underkonto 2. (3.). Til Rengøring og Vask m. v., forhøjedes paa Finansloven for 1920—21 til 5690 Kr., hvortil paa Tillægsbevillingsloven kom ialt 4706 Kr., jfr. nærmere herom Aarbogen for 1915—20 III. Del Side 124. Paa Finansloven for 1921—22, jfr. Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg B., Sp. 1439—42, forøgedes Kontoen under Hensyn til Forhøjelsen af Betalingen for Rengøringsarbejde med 3600 Kr. til 9290 Kr. Som ovenfor anført kunde Beløbet i Finansaaret 1923—24 reduceres til 7200 Kr.

Underkonto 7. Til Belysning, Elektricitet, Rengøring m. v. ved de lægevidenskabelige Institutter ved Rigshospitalet.

Angaaende de for Finansaaret 1920—21 til Raadighed stillede Bevillinger henvises til Aarbogen for 1915—20, III Del, Side 124—25.

a. Institutet for almindelig Patologi. Paa Finanslovene for 1921—22 og 1922—23 var Underkontoen ligesom i det foregaaende Finansaar opført med 3500 Kr., hvortil paa Tillægsbevillingsloven for 1921—22 kom: 2700 Kr. og paa Tillægsbevillingsloven for 1922—23: 3500 Kr., jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg B., Sp. 2535—36 og for 1922—23, Tillæg B., Sp. 2013—16. Paa Finansloven for 1923—24 var Underkontoen ligeledes opført med et Beløb af 3500 Kr., men dertil var knyttet den for hele Konto c. gældende almindelige Bestemmelse, at det bevilgede Beløb skulde reduceres med 10 pCt., saaledes at der i Virkeligheden kun blev 3150 Kr. til Raadighed. Som ovenfor anført henlede Konsistorium i Skrivelse af 18. Maj 1923 Undervisningsministeriets Opmærksomhed paa, at det efter Omstændighederne vilde være umuligt at gennemføre denne Reduktion, og i Skrivelse af 5. Juli s. A. anmodede Ministeriet som Følge heraf Konsistorium om at fremkomme med en Indstilling om en Forhøjelse af Udgiftspost 7. c. I Anledning heraf ud-

talte Universitetskvæsturen i Skrivelse til Konsistorium af 7. December 1923 bl. a. følgende:

»Med den for indeværende Finansaar og paa Finanslovforslaget for 1924—25 foretagne Reduktion med 8000 Kr. paa hele Udgiftspost c. vil der for indeværende og næste Finansaar, under Forudsætning af, at de 10 pCt. trækkes fra paa alle Udgiftspostens Underkonti, være til Raadighed paa c. 7. følgende Beløb:

Instituttet for almindelig Patologi	3150 Kr.
Farmakologisk Institut	3060 —
Patologisk-anatomisk Institut	3600 —
Retsmedicinsk Institut	1719 —
	<hr/>
	11,529 Kr.

I Skrivelse af 29. November d. A. har Konsistorium nu udbedt sig Universitetskvæsturens Ytringer i Anledning af de hoslagt tilbagefølgende Erklæringer fra Bestyrerne af de lægevidenskabelige Institutter ved Rigshospitalet angaaende en Forhøjelse af Universitetets Udgiftspost c. 7. i Overensstemmelse med Ministeriets Skrivelse af 5. Juli d. A. Endvidere har Konsistorium i Forbindelse hermed ved Skrivelse af 1. d. M. tilstillet Kvæsturen den hoslagt tilbagefølgende supplerende Erklæring fra Bestyreren af Universitetets retsmedicinske Institut. Med Hensyn til disse Erklæringer bemærkes følgende:

1) Bestyreren af Instituttet for almindelig Patologi, Professor Dr. Oluf Thomsen, udtaler, at der efter hans Skøn paa Udgiftspost c. 7., Underkonto a., vil medgaa et aarligt Beløb af 6300 Kr., nemlig til Rengøring 2500 Kr., til Gas 2300 Kr., til Elektricitet 1000 Kr. og til forskellige Smaaudgifter 500 Kr. Med Hensyn til Gasforbruget gøres opmærksom paa, at dette maa blive forholdsvis stort, da Instituttets væsentligste Arbejde er af bakteriologisk Art, hvortil kræves Sterilisering af Brugsgenstande, Næringssubstrater o. s. v. Steriliseringen sker ved Gas. Endvidere staar Størrelsen af Gasforbruget i Forbindelse med, at det paa Grund af det store Antal Studenter har været nødvendigt de sidste Semestre at afholde *to* bakteriologiske Kursus, ved hvilke Studenterne tilbereder Næringssubstrater, hvortil et ret stort Gasforbrug er fornødent. Det fremhæves sluttelig, at Instituttet arbejder med saa stor en Besparelse som en forsvarlig Uddannelse af Studenterne og Hensyntagen til det videnskabelige Arbejde tillader. Af Elektricitetsforbruget falder den største Del paa Driften af de elektriske Centrifuger.

2) Bestyreren af farmakologisk Institut, Professor, Dr. Bock, meddeler først, at Forbruget i de sidste 3 Finansaar har været betydelig større end det bevilgede Beløb paa Grund af de højere Rengøringsudgifter og forhøjede Gas- og Elektricitetspriser. Naar Forbruget i Finansaaret 1922—23 har været betydelig ringere end de to foregaaende Aar, skyldes dette den Omstændighed, at Bestyreren, der fungerede som Universitetets Rektor, har været forhindret i i sædvanligt Omfang at deltage i Instituttets Arbejde. Det aarlige Forbrug paa den paagældende Underkonto anslaaes med størst muligt Hensyn til Sparsommelighed til 5200 Kr.

3) Bestyreren af Universitetets patologisk-anatomiske Institut, Professor, Dr. Fibiger udtaler i sin Erklæring af 8. November d. A. under Henviſning til en blandt Bilagene værende Redegørelſe af 8. Oktober s. A., at Udgiften for indeværende Finansaar kan anſlaas til mellem ca. 5500—5600 Kr., men at det i det hele er umuligt med Sikkerhed at fastslaa nogen bestemt Sum for Udgifterne, navnlig fordi det videnskabelige Arbejde og Studenterundervisningen vil kunne komme til at omfatte Opgaver, der vil medføre større Forbrug af Gas og Elektricitet, hvormed der i de senere Aar er økonomiseret stærkere end Instituttets Arbejde i Længden taaler. Den paagældende Underkonto er derfor foreslaet fremtidig ansat til 6000 Kr. aarlig.

4) Bestyreren af Universitetets retsmedicinske Institut, Professor, Dr. Ellermann henviser i sine to Erklæringer til, at han allerede i Skrivelse af 8. November 1922 til Undervisningsministeriet har andraget om, at Udgiftspost c. 7. d. maatte blive forhøjet fra 1910 Kr. til 3200 Kr. Denne Forhøjelse er imidlertid ikke blevet bevilget som fast Forøgelse af Kontoen, hvorimod Kontoen for Finansaaret 1922—23 ved Tillægsbevillingsloven tillodes overskredet med 1290 Kr. Naar Professor Ellermann i sin af det lægevidenskabelige Fakultet anbefalede Erklæring af 27. November d. A. nu anholder om, at Udgiftspost c. 7. d. — for at undgaa fremtidige Overskridelser — maa blive normeret med et Beløb af 3400 Kr. aarlig, motiveres dette derved, at Kravene til Kontoen navnlig ved Instituttets Udvidelse i Januar 1921 med den nye Ligsynshal med tilhørende Kursussal forøgedes meget betydeligt og at disse Krav uanset en gennemført Økonomi senere er yderligere stegne.«

Efterat Konsistorium under 11. December 1923 havde indstillet til Undervisningsministeriet, at de af Institutbestyrerne saaledes anførte Beløb maatte blive bevilgede paa Finansloven for 1924—25 og Bevillingen for 1923—24 suppleret saaledes, at et tilsvarende Beløb maatte blive til Raadighed i det anførte Finansaar (dog saaledes, at Raadighedssummen for patologisk-anatomisk Institut dette Aar kun blev 5500 Kr. i Stedet for 6000 Kr.), meddelte Undervisningsministeriet i Skrivelse af 7. Januar 1924, at Underkonto 7. paa forventet Tillægsbevilling kunde overskrides med 8871 Kr., saaledes at Forøgelse blev for

Instituttet for alm. Patologi	3150 Kr.	fra 3150 Kr.	til 6300 Kr.
Farmakologisk Institut	2140 —	- 3060 —	- 5200 —
Patologisk-anatomisk Institut	1900 —	- 3600 —	- 5500 —
Retsmedicinsk Institut	1681 —	- 1719 —	- 3400 —
	8871 Kr.	11,529 Kr.	20,400 Kr.

medens Ministeriet derimod med Hensyn til Forhøjelsen af de paagældende Konti paa Finansloven anmodede om senere at faa tilstillet fornyet Indstilling, idet man under Hensyn til, at Prisniveauet endnu ikke laa fast, maatte nære Betænkelighed ved allerede paa det daværende Tidspunkt at stille Forslag om en endelig Fastsættelse af Beløbene for Finansaaret 1924—25.

De ommeldte supplerende Beløb bevilgedes derefter paa Tillægsbevillingsloven for 1923—24, jfr. Rigsdagstidende for 1923—24, Tillæg B.,

Sp. 1989—92. En endelig Forhøjelse bevilgedes paa Finansloven for 1925—26, jfr. Rigsdagstidende for 1924—25, Tillæg A., Sp. 1887—90.

b. *Farmakologisk Institut.* Paa Finanslovene for 1921—22 og 1922—23 var Underkontoen ligesom i det foregaaende Finansaar opført med 3400 Kr., hvortil paa Tillægsbevillingsloven for 1921—22 kom 2600 Kr. og paa Tillægsbevillingsloven for 1922—23 1100 Kr., jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg B., Sp. 2537—38, og for 1922—23, Tillæg B., Sp. 2013—16. Paa Finansloven for 1923—24 var Underkontoen ligeledes opført med et Beløb af 3400 Kr., dog med en Reduktion paa 10 pCt. Ved Bevilling paa Tillægsbevillingsloven forøgedes det til Raadighed værende Beløb til 5200 Kr., jfr. nærmere det foran under a., Instituttet for almindelig Patologi, anførte.

c. *Patologisk-anatomisk Institut.* Paa Finanslovene for 1921—22 og 1922—23 var Underkontoen ligesom i det foregaaende Finansaar opført med 4000 Kr., hvortil paa Tillægsbevillingsloven for 1921—22 kom 4000 Kr. og paa Tillægsbevillingsloven for 1922—23 3000 Kr., jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg B., Sp. 2533—36, og for 1922—23, Tillæg B., Sp. 2013—16. Af Bevillingen for sidstnævnte Finansaar sparede dog ca. 924 Kr. Paa Finansloven for 1923—24 var Underkontoen ligeledes opført med et Beløb af 4000 Kr., dog med en Reduktion paa 10 pCt. Ved Bevilling paa Tillægsbevillingsloven forøgedes det til Raadighed værende Beløb til 5500 Kr., jfr. nærmere det foran under a., Instituttet for almindelig Patologi, anførte.

d. *Det retsmedicinske Institut.* Paa Finanslovene for 1921—22 og 1922—23 var Underkontoen ligesom i det foregaaende Finansaar opført med 1910 Kr., hvortil paa Tillægsbevillingsloven for 1921—22 kom 2606 Kr. og paa Tillægsbevillingsloven for 1922—23 1290 Kr., jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg A., Sp. 5587—88 og for 1922—23, Tillæg B., Sp. 2015—16. Paa Finansloven for 1923—24 var Underkontoen ligeledes opført med et Beløb af 1910 Kr., dog med en Reduktion paa 10 pCt. Ved Bevilling paa Tillægsbevillingsloven forøgedes det til Raadighed værende Beløb til 3400 Kr., jfr. nærmere det foran under a., Instituttet for almindelig Patologi, anførte.

For samtlige 4 Institutters vedkommende bevilgedes paa Tillægsbevillingsloven for 1921—22 i en samlet Sum 1157 Kr. 60 Øre til Dækning af Efterbetaling for Elektricitetsforbrug, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg B., Sp. 2535—38.

Underkonto 8., Til Varme og varmt Vand ved de lægevidenskabelige Institutter ved Righospitalet samt disses Bidrag til Køleanlægget og Tilsyn med Ledninger m. v. Forbruget paa Kontoen har været følgende:

I Finansaaret 1920—21	100,380 Kr. 99 Øre
- — 1921—22	37,720 — 60 —
- — 1922—23	32,502 — 83 —
- — 1923—24	34,685 — —

Angaaende Kontoens Nedsættelse dels med de »til overordentlige Udgifter« bevilgede 100 Kr. dels med 300 Kr. af det til Kontorudgifter ved Turnuskandidatordningen bevilgede Beløb, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg B., Sp. 1237—38, henvises til den særlige Artikel om Regulering af Honoraret for Sekretæren ved det lægevidenskabelige Fakultet.

I et direkte til Undervisningsministeriet af det lægevidenskabelige Fakultet under 4. November 1921 indgivet Andragende anholdtes der om, at nogle nærmere angivne sønderjydske Studenter Examina i teoretiske Fag ved den lægevidenskabelige Embedseksamens I. Del (Anatomi og Fysiologi) og II. Del A (Almindelig Patologi, Patologisk Anatomi og Farmakologi) maatte erstattes af Tentamina, saaledes at der ikke meddeltes dem nogen Karakter for den enkelte Præstation, men saaledes at det alene erklæredes, om Tentamen er bestaaet eller ikke. I Forbindelse dermed udtaltes det, at Fakultetet, for at give disse sønderjydske Studerende Adgang til ved intensivt Arbejde at forkorte deres Studietid, havde planlagt nogle særlige for de sønderjydske medicinske Studerende indrettede Repetitionskurser, hvorfor der ansøgte om, at der maatte blive stillet 7000 Kr. til Raadighed til Lønning af de nødvendige Hjælpelærere.

I Anledning heraf meddelte Undervisningsministeriet i Skrivelse til Konsistorium af 12. November 1921, at det vilde være sindet at nedlægge Forestilling om den fornødne Hjemmel for, uanset Bestemmelsen i kgl. Anordning af 18. November 1912, at afholde Tentamen for de paagældende Studenter, og udbad sig endvidere en nærmere Redegørelse for Anvendelsen af det ansøgte Beløb. Fakultetet meddelte derefter under 21. November 1921, at den samlede Udgift efter nærmere Undersøgelse kunde ansættes til 5250 Kr. — nemlig for et 9 Maaneders Kursus i Anatomi à 4 Timer ugentlig: 3000 Kr., for et Kursus i Fysiologi paa 75 Timer: 1500 Kr. og for et Kursus i patologisk Anatomi paa 75 Timer: 750 Kr. — og i Skrivelse af 25. s. M. udtalte Konsistorium ved Fremsendelsen af den paagældende Erklæring, at højst 3375 Kr. af det anførte Beløb kunde ventes at komme til Udbetaling i Finansaaret 1921—22.

Ved Skrivelse af 5. December 1921 meddelte Ministeriet efter indhentet kgl. Bemyndigelse de vedkommende 12 Studerende Tilladelse til at underkaste sig Tentamina. Paa Tillægsbevillingsloven for 1921—22 bevilgedes der derefter under Universitetets Udgiftspost c. 3375 Kr. i det heromhandlede Øjemed, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg B., Sp. 2533—34.

Af det saaledes bevilgede Beløb kom kun 1970 Kr. til Anvendelse i Finansaaret 1921—22 og Undervisningsministeriet gav derved i Skrivelse af 22. Maj 1922 Tilladelse til, at Restbeløbet 1405 Kr. udbetaltes i Finansaaret 1922—23. Endvidere tillod Ministeriet i Skrivelse af 12. Juli 1922, at den resterende Del af den ansøgte samlede Bevilling paa 5250 Kr., altsaa 1875 Kr., kom til Udbetaling i samme Finansaar. Paa Tillægsbevillingsloven for 1922—23, jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg A., Sp. 4723—24, bevilgedes derefter under Udgiftspost c. 1405 Kr. + 1875 Kr. = 3280 Kr. til Afholdelse af Repetitionskursus for sønderjydske medicinske Studenter.

I Skrivelse af 15. November 1922 meddelte det lægevidenskabelige Fakultet, at Udgifterne til Repetitionskurserne havde andraget betydelig mere end oprindelig antaget, idet det havde vist sig langt vanskeligere end forventet at gennemføre navnlig Kurset i Fysiologi. Der var beregnet at medgaa 5250 Kr., men Udgiften havde været 6560 Kr. Den samlede Merudgift blev herefter 1310 Kr., hvilket beroede paa, at Studenterne mødte med ringere Forudsætninger end beregnet og at det derfor, for at opnaa et forsvarligt Resultat, havde været nødvendigt at give dem et betydelig større Antal Timer i Anatomi og Fysiologi end oprindelig paatænkt. Fakultetet anholdt derfor om Bevilgelse af disse 1310 Kr. og endvidere om 1600 Kr. til Afholdelsen af et nyt gratis Repetitionskursus i patologisk Anatomi for 7 sønderjydske medicinske Studenter. I Anledning heraf meddelte Ministeriet — efter nogen Korrespondance om yderligere Oplysninger — i Skrivelse af 27. Juni 1923, at det paa det daværende Tidspunkt ikke kunde foretage videre i Sagen, men til Efteraaret vilde tage den op til fornyet Overvejelse. I Skrivelse af 4. Oktober 1923 indberettede Fakultetet derefter, at Udgiften til det ommeldte Kursus i patologisk Anatomi havde vist sig kun at ville koste 700 Kr. og paa Tillægsbevillingsloven for 1923—24 bevilgedes derpaa under Udgiftspost c. 1310 Kr. + 700 Kr. = 2010 Kr. til Afholdelse af Repetitionskurser, jfr. Rigsdagstidende for 1923—24, Tillæg A., Sp. 5923—24.

6. Det filologisk-historiske Laboratorium.

(Journ. No. 15/1921, 412/1921, 15/1922, 78/1922 og 15/1923.)

I Finansaarene 1920/21—1923/24 har Universitetets Udgiftspost b. 15, Det filologisk-historiske Laboratorium, været opført med et Annuum paa 6000 Kr., jfr. Rigsdagstidende for 1919—20, Tillæg A., Sp. 1459—60, dog saaledes at det i Finansaaret 1923—24 som Følge af den almindelige Reduktion af Universitetets Udgiftspost b., Annuum for Samlinger og Laboratorier, nedsattes med 10 pCt. til 5400 Kr. Angaaende de særlige Bevillinger for Finansaaret 1920—21 henvises til Aarbogen for 1915—20, Bind III Side 137.

Under 25. November 1921 indgav Professor, Dr. phil. C. Blinkenberg med det filosofiske Fakultets Anbefaling saalydende Andragende:

»Arkæologen, Dr. phil. K. F. Kinch, der er død i indeværende efteraar, har efterladt en værdifuld arkæologisk bogsamling, som hans enke, malerinden Fru Helvig Kinch vil søge afhændet i allernærmeste fremtid. Bogsamlingen indeholder adskillige faglige hovedværker, som i længden ikke kan undværes i det arkæologiske laboratorium, idet der ved undervisningen bestandig er brug for dem, og alle haandbøger og andre hjælpemidler, som de studerende daglig benytter ved deres forberedelse og ved øvelser, bestandig henviser til dem. Jeg tænker herved i første række paa værkerne om de store udgravninger, der indeholder den originale publikation af den vigtigste del af det stof, hvorpaa arkæologisk studium og viden maa bygge: saaledes værkerne om udgravningerne i Olympia, Ægina, Thera og den store græske Koloni Gela paa Sicilien. Men ogsaa flere andre hovedværker, som haardt savnes i laboratoriet, forefindes i Dr. Kinchs efterladte bibliotek.

Med hensyn til de nævnte værker, som ikke kan undværes ved universitetets undervisning, har laboratoriet hidtil hjulpet sig igennem ved i de mest paatrængende tilfælde at laane dem fra det kongelige bibliothek, og jeg maa i høj grad paaskønne den velvillie, hvormed bibliotheket, saavidt muligt var, har imødekommet laboratoriets anmodninger i den retning. Men dette er nødhjælp, og den nuværende tilstand i den henseende lader sig ikke ret vel opretholde i længden. Dels hændes det ofte, naar eet af de nævnte værker behøves ved en øvelsesrække paa universitetet, at værket er optaget til anden brug paa det kgl. bibliothek, dels forekommer det, at det, inden benyttelsen deraf i laboratoriet er afsluttet, maa hjemkaldes til bibliotheket. Endelig hører de værker, hvorom der her er tale, i den grad til arkæologiens daglige brød,

at det føles som et tungt savn, at de ikke til stadighed er til rede for de studerende.

Ved Dr. Kinchs død frembyder der sig nu en lejlighed til at udfylde de værste lakuner i den angivne retning i laboratoriets haandbibliothek, der hidtil ikke har haft midler til at komme i besiddelse af de nævnte, ret kostbare og vanskelig overkommelige standardværker. Det kan med vished siges, at en saadan lejlighed ikke vil komme igen, idet ingen anden dansk privatmands bogsamling, saavidt vides, indeholder de bøger, hvorom her er tale. For laboratoriets knap tilmaalte budget kan de ikke erhverves; det er for tiden fuldt beslaglagt og forslaar i det hele kun knebent til vedligeholdelse af de nødvendigeste tidsskriftsabonnementer og indkøb af nødvendige mindre haandbøger og specialskrifter. Jeg skulde saaledes herved tillade mig at andrage om, at der maatte blive tilstaaet det arkæologiske laboratorium et ekstraordinært tilskud af 1200 kr. til indkøb af en række af de nødvendigeste arkæologiske hovedværker, som behøves til universitetets undervisning, og som nu kan erhverves paa meget lempelige vilkaar af afdøde Dr. phil. K. E. Kinchs efterladte bogsamling.«

Sagen indsendtes under 16. December 1921 til Undervisningsministeriet og de ansøgte 1200 Kr. bevilgedes paa Tillægsbevillingsloven for 1921—22, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg B., Sp. 2527—28. Paa samme Tillægsbevillingslov genbevilgedes de tidligere til Raadighed stillede 1000 Kr. til Anskaffelse af Haandbøger i det slaviske Sprog, som forøvrigt ogsaa genbevilgedes paa Tillægsbevillingslovene for 1922—23 og 1923—24, jfr. Rigsdagstidende for 1923—24, Tillæg A., Sp. 5921—22. De ommeldte Haandbøger i slavisk Filologi anskaffedes i Finansaaret 1923—24.

Med Hensyn til Bevillingen paa 1200 Kr. til Indkøb af Værker fra Dr. Kinchs Bogsamling bemærkes, at den Del af Samlingen, Laboratoriet ønskede at erhverve, ved nærmere Vurdering maatte ansættes til en Værdi af 1527 Kr., hvorfor Konsistorium i Skrivelse af 1. Marts 1922 bifaldt, at de manglende 327 Kr. udrededes af Kontoen for Undervisningsmateriale.

I Efteraaret 1921 modtog Laboratoriet fra den franske Regering en større Gave af franske Bøger, dels Standardudgaver af franske Forfatteres Værker, dels moderne Skønlitteratur og endelig litteraturhistoriske Værker og Haandbøger henhørende under forskellige Videnskaber indenfor Laboratoriets Omraade. Gaven omfattede ialt henved 300 Bind. Bøgerne var imidlertid saa godt som alle uindbundne og derfor ikke egnede til at fremstilles til Brug for de studerende; Laboratoriets Forstander anholdt derfor under 10. Oktober 1921 om en Bevilling paa 2400 Kr. til Bestridelse af Omkostningen ved Bøgenes Indbinding. Under 27. Juni 1922 indsendte Konsistorium Andragendet, der i Mellemtiden var indskrænket til kun at angaa 1800 Kr., til Undervisningsministeriet med sin anbefaling, men i Skrivelse af 12. Juli s. A. udtalte Ministeriet ikke at kunne stille Forslag om en Bevilling som anført. D. 13. Juni 1923 fremsendte Konsistorium et fornyet Andragende om den paa-gældende Bevilling, men heller ikke dette Andragende blev imødekommet.

Under 23. September 1921 meddelte Professor, Dr. phil. J. L. Heiberg, at han var fratraadt Stillingen som Forstander for Laboratoriet og at Professor, Dr. phil. Kr. Sandfeld efter Lærerraadets Valg af s. D. havde overtaget Forstanderstillingen.

D. 20. Maj 1921 modtog hidtilværende Bibliotekar ved Laboratoriet cand. mag. Spang Hanssen Udnævnelse som Inspektør ved det kgl. Akademi for de skønne Kunster fra 1. April s. A. at regne og fratraadte derfor samtidig sin Bibliotekarstilling. Under den derved opstaaede Vakance fungerede Assistent ved teologisk Laboratorium Dr. theol. Jens Nørregaard som Bibliotekar, i hvilken Anledning Undervisningsministeriet i Skrivelse af 25. Juli 1921 bifaldt, at der paa forventet Tillægsbevilling af Universitetets Udgiftspost a. 3., Honorarer, udrededes 300 Kr. maanedlig for Maanederne April—August 1921, begge Maaneder incl. med Undtagelse af en Feriemaaned som Vederlag til Dr. Nørregaard for Udførelsen af Bibliotekargerningen. Paa Tillægsbevillingsloven for 1921—22 bevilgedes derefter under Udgiftspost a. 12, Vederlag en Gang for alle, 1200 Kr. som Honorar for Dr. Nørregaard, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg A., Sp. 5585—88.

I den ledigblevne Stilling som Bibliotekar ansatte Konsistorium under 7. September 1921 Dr. phil. Hans H. Ræder foreløbig for en Prøvetid af 1 Aar fra 1. September 1921 at regne. Under 20. November 1922 meddeltes der Dr. Ræder fast Ansættelse som Bibliotekar fra 1. December s. A. at regne.

Under 18. November 1922 meddelte Konsistorium Approbation paa en af Laboratoriets Lærerraad vedtagen Instruks for Bibliotekaren.

7. Det psykofysiske Laboratorium.

(Jour. No. 178/1919, 360/1921, 362/1921, 152/1922 og 292/1922.)

Som det er anført i Aarbogen for 1915—20 III. Del Side 140—41 forhøjedes det psykofysiske Laboratoriums Annuum paa Finansloven for 1920—21 fra 1250 Kr. til 2000 Kr. Paa Finanslovene for 1921—22 og 1922—23 var Annuet ligeledes opført med 2000 Kr., men hertil kom paa Tillægsbevillingsloven for 1921—22 et Beløb af 500 Kr. til Indkøb fra Professor, Dr. Alfred Lehmanns Dødsbo af nogle for Laboratoriets Arbejde uundværlige Instrumenter, særlig Fotografiapparater og Tegnerrekvisitter, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg B., Sp. 2525—26, og paa Tillægsbevillingsloven for 1922—23 ialt 942 Kr., nemlig 650 Kr. til Montering af et Kontor for Professor Edgar Rubin i hans Egenskab af Leder af det psykofysiske Laboratorium, idet Laboratoriets hidtilværende Kontor havde maattet stilles til Raadighed for Lektor, Dr. R. H. Pedersens Arbejde, og 291 Kr. 67 Øre afrundet til 292 Kr., som stilledes til Raadighed for Lektor, Dr. Pedersens eksperimentelle pædagogiske Undersøgelser i Tidsrummet 1. September 1922—31. Marts 1923, jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg A., Sp. 4723—24.

Paa Finansloven for 1923—24, jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg A., Sp. 1751—52, forhøjedes Laboratoriets Annuum med 500 Kr. til 2500 Kr., idet der stilledes et Beløb paa 500 Kr. til Raadighed til Foretagelsen af de Undersøgelser, som Laboratoriets Assistent, Dr. R. H. Pedersen efter sin Beskikkelse til Lektor vilde have at foretage med særligt Henblik paa eksperimentelle pædagogiske Undersøgelser. Med Hensyn til den nærmere Motivering af denne Bevilling henvises til de særlige Artikler i nærværende Aarbog om Dr. Pedersens Ansættelse som Lektor og Dr. E. Rubins Ansættelse som Professor i eksperimentel Psykologi. Som Følge af den almindelige Reduktion af Bevillingerne paa Universitetets Udgiftspost b., Annua for Samlinger og Laboratorier, med ca. 10 pCt., blev der imidlertid for Finansaaret 1923—24 kun til Raadighed ialt 2250 Kr., hvoraf 450 Kr. til Dr. Pedersens eksperimentelle pædagogiske Undersøgelser.

I Skrivelse af 11. Oktober 1921 meddelte Professor, Dr. Alfr. Lehmanns Enke Konsistorium, at hendes afdøde Mand havde testamenteret Universitetets psykofysiske Laboratorium sin efterladte Bogsamling, i hvilken Anledning Konsistorium under 20. s. M. overfor Fru Lehmann udtalte sin Glæde over og Erkendtlighed for den store og betydningsfulde Gave, der saaledes var skænket Laboratoriet.

8. Den botaniske Have.

(Journ. No. 20/1920, 344/1920, 20/1921, 152/1921, 268/1921, 20/1922, 159/1922, 173/1922, 200/1922, 268/1922, 273/1922, 399/1922, 20/1923 og 256/1923.)

a. Driftsudgifterne.

Paa *Finansloven for 1920—21* var den botaniske Haves Annuum opført med 178487 Kr., hvoraf 73570 Kr. til Brændsel, hvorhos der paa Tillægsbevillingsloven for samme Finansaar stilledes ialt 59062 Kr. 98 Øre til Raadighed. Med Hensyn til disse Bevillinger henvises til Aarbogen for 1915—20 III Del Side 148—49 og Side 168.

Paa *Finansloven for 1921—22* var Havens Annuum ligesom i det foregaaende Finansaar opført med 178487 Kr., hvorhos der paa Tillægsbevillingsloven bevilgedes et Beløb af 6950 Kr. til Dækning af Overskridelse paa Havens Underkonto for Dagarbejde. Denne Overskridelse fremkom derved, at man paa Grund af Bestemmelsen om Prøvetid i Tjenestemandsløvens § 954, Stk. 4, havde været nødt til at anvende løs Arbejdskraft i Stedet for at ansætte faste Havearbejdere, hvorved der paa den anden Side paa Lønningskontoen fremkom en Besparelse, der oversteg den ommeldte Merudgift, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg B., Sp. 2519—20. I Finansaaret var saaledes ialt 185437 Kr. til Raadighed, men navnlig paa Grund af Nedgang i Brændselspriserne kom kun 136259 Kr. 71 Øre til Anvendelse.

Under 22. Februar 1921 indgav Havens Direktion Indstilling om en Regulering af Driftsbudgettet, idet de deri fremsatte udførligt begrundede Forslag resumeredes saaledes:

»Planteanatomi Undervisning og ekstraordinær Undervisning samles i en Konto: *Undervisning*. Kontoen forhøjes med 800 Kroner, som findes i Annuets Hovedsum, og med 550 Kr. Nybevilling og opføres med en samlet Sum 2200 Kroner. Betegnelsen Midlertidigt Tilskud ophæves. Forhøjelse: 550 Kroner.

Kontoen »Ekstraordinært Musæum« ophæves: de hertil bevilgede 100 Kroner henføres til Konto »Samlinger«. Ingen Ændring i Hovedsummen.

Plantefysiologiske Undersøgelser opføres med 2500 Kroner og med midlertidigt Tilskud paa 1000 Kroner. Særlig Skrivelse fremkommer herom. Ingen Ændring i Hovedsummen.

Paa Grund af de forhøjede Porto- og Telefontakster forhøjes Kontoen »Kontorudgifter og andre løbende Udgifter« med 1000 Kroner. Forhøjelse: 1000 Kroner.

Til Samlinger bevilges et midlertidigt Tilskud paa 1800 Kr. Herom fremkommer særlig Skrivelse. Forhøjelse: 1800 Kroner.

Dagarbejde forhøjes med de i tidligere Skrivelser omtalte Summer, som anses fornødne til Dækning af forhøjede Lønninger og Overarbejde. Forhøjelse: 9867 Kr. 50 Øre.

De paa Annuet bevilgede Summer til Forhøjelse af »Videnskabelig Assistance« 400 Kr. og »Ekstraordinær Plantebestemmelse« 300 Kr. overføres til A. 4. Formindskelse: 700 Kr.

Samlet Forhøjelse paa Annuet derefter 12517 Kroner 50 Øre.

De udenfor Annuet paa A. 4. opførte Beløb »Videnskabelig Assistance« forhøjes fra 1100 Kr. til 1500 Kroner og »Ekstraordinær Plantebestemmelse« forhøjes fra 600 Kr. til 900 Kroner. Forhøjelse: 700 Kr.

Annuet opførtes i indeværende Aars Finanslov saavel som i Finanslovforslaget for 1921—22 med 178487 Kr. Lægges hertil 12517 Kr. 50 Øre faas 191004 Kr. 50 Øre, afrundet: 191000 Kroner.»

Hertil føjede Direktionen i Skrivelse af 17. Maj 1921 følgende Ændringer:

»Den ny Konto: »Undervisning« kan, hvis Betegnelsen mulig skulde kunne virke vildledende, ændres til »Undervisningsmateriel og Ekskursioner.«

Beløbet 1500 Kr. til »Plantefysiologiske Undersøgelser« var i vor Skrivelse af 29. Maj 1919 foreslaaet forhøjet til 2500 Kr., men dette Tillæg paa 1000 Kr. blev imidlertid lagt til Havens almindelige Konti. Det ønskes nu overført herfra til »Plantefysiologiske Undersøgelser«. Angaaende en Fornyelse af den 5aarige Bevilling paa 1000 Kr. vil der eventuelt fremkomne Andragende gennem Konsistorium.

Da der, efter at vor Skrivelse er indsendt, er bleven paabudt en højere Betaling til Rengøringskonerne (129 Kr. maanedlig), maa Beløbet forhøjes i Forhold hertil, nemlig med 1073 Kr. (se Tillægsbevillingsloven 1920—21). Lægges dette Tal til de foreslaaede 77830 Kr., faas 78903 Kr. eller afrundet 78900 Kr.

Det bemærkes, at vi i denne Beregning ikke har regnet med den paabudte Forhøjelse af Dyrtidstillæget 10 Øre pr. Time for de løse Arbejdere. Vi gaar nemlig ud fra, at denne Forhøjelse er af en saa midlertidig Karakter, at den vil være bortfalden inden 1. April 1922.»

I Anledning heraf udtalte Universitetskvæsturen i Skrivelse af 24. Maj 1921 bl. a. følgende:

»I Skrivelse af 1. Marts d. A. har Konsistorium udbedt sig Universitetskvæsturens Ytringer med Hensyn til det hermed tilbagefølgende Andragende, hvori Direktøren for Universitetets botaniske Have Professor C. Raunkiær anholder om, dels at Havens Annuum maa blive forhøjet fra det hidtil bevilgede ordentlige Beløb af 178487 Kr. til 191000 Kr. og at der samtidig maa blive foretaget en Regulering af de forskellige Underkonti paa Havens Budget, saaledes at dette kan komme til at stemme med de nuværende Forhold, dels at de paa Universitetets Udgiftspost a. 4., Medhjælpssummer ved Universitetet, jfr. Rigsdagstinden for 1920—21, Tillæg A. Sp. 1577—80, og Tillæg B. Sp. 1425—28, for Haven bevilgede Beløb, nemlig:

1. Til Assistance ved videnskabelige Arbejder i botanisk Museum og til videnskabelig Medhjælp 1100 Kr.
 2. Til ekstraordinære Plantebestemmelser 600 —
- maa blive forhøjede med 400 Kr. og 300 Kr. til henholdsvis 1500 Kr. aarlig og 900 Kr. aarlig.

Havens gamle Normalbudget, der sidste Gang findes aftrykt i Finanslovsforslaget for 1914—15, jfr. Rigsdagstidenden for 1913—14 Tillæg A., Sp. 1311—14, er under den ved Krigen indtraadte Dyrtdid bleven ganske uanvendeligt, og det har derfor i de senere Aar været nødvendigt at benytte den paa Finansloven givne ordentlige Bevilling i Overensstemmelse med de særlige Forhold, som i hvert Regnskabsaar gjorde sig gældende. I det foreliggende Andragende anholdes der nu som anført om, at der paa Finanslovsforslaget for 1922—23 maa blive foretaget en Regulering af de Havens hidtil ydede Bevillinger, saaledes at disse kommer til at stemme med de Krav, som de nuværende Forhold stiller. Idet man angaaende Sagens Enkeltheder skal henvise til de i den botaniske Haves Skrivelse af 22. Februar d. A. og den supplerende Skrivelse af 17. d. M. indeholdte detaillerede Oplysninger, skal man herom udtale følgende:

I den Skrivelse af 26. Maj 1919, hvori Havens Direktion stillede Forslag om Forhøjelse paa Finansloven for 1920—21 af Havens Annuum til 176887 Kr. — hvortil paa Finanslovsforslaget er kommet en Bevilling paa 1600 Kr. aarlig til Fremdrivning af blomstrende Planter, saaledes at det samlede Annuum blev det ansøgte og ogsaa bevilgede Beløb af 178487 Kr. — var det indstillet, at de i Finanslovens Tekst særlig nævnte Bevillinger paa 1500 Kr. til plantefysiologiske Undersøgelser og 950 Kr. som midlertidigt Tilskud til »planteanatomi Undervisning (500 Kr.), ekstraordinært Museum (100 Kr.) og ekstraordinær Undervisning (350 Kr.)« m. v. maatte blive forhøjet henholdsvis med 1000 Kr. til 2500 Kr. og med 700 Kr. til 1650 Kr. samtidig med at den forældede Konto »ekstraordinært Museum« overførtes til Underkontoen »Samlinger«. Da Undervisningsministeriet i det Hele havde godkendt Havens Indstilling, burde der ved Udarbejdelsen af Finanslovsforslaget være foretaget en med det anførte stemmende Rettelse i Finanslovens Tekst, men dette er ved en Fejltagelse ikke sket. Havens Direktion anholder nu om, at denne Rettelse maa blive foretaget og at det sidstanførte Beløb af 1650 Kr. under den ny og med Forholdene bedre stemmende Betegnelse »Undervisningsmateriel og Ekskursioner« maa blive forøget med 550 Kr. til 2200 Kr.

I ovennævnte Skrivelse af 26. Maj 1919 anholdt Havens Direktion tilige om, at de nu under Udgiftspost a. 4., Medhjælpssummer ved Universitetet, opførte 1100 Kr. til videnskabelig Assistance og 600 Kr. til ekstraordinære Plantebestemmelser maatte blive forøgede med henholdsvis 400 Kr. og 300 Kr. til 1500 Kr. og 900 Kr. Disse 700 Kr. er bevilgede indbefattet i de paa Finansloven opførte 178487 Kr., men er — da Beløbet ikke tydeligt har betegnet sig som vedrørende Medhjælpssummerne — ikke blevne udskilte fra Annuet og overførte til Udgiftspost a. 4. Der anholdes derfor nu om, at dette maa ske, saaledes at der fremtidig under nævnte Udgiftspost opføres henholdsvis 1500 Kr. og 900 Kr.

Med Hensyn til de Ændringer, der iøvrigt ønskes foretaget i Havens Budget, bemærkes, at de i det Hele er motiverede ved den i de sidste

Aar stedfundne Forandring i Prisforholdene, derunder navnlig i de Bestemmelser, der er truffede om Betalingen for Dagarbejde og om Overarbejde udenfor den foreskrevne Arbejdstid. Man kan derfor ogsaa under Hensyn til, at det foreslaaede Annuum er en Del lavere end det Beløb, der har været til Disposition i Finansaaret 1920—21, i det Hele herfra tiltræde det fra Havens Side fremsatte Forslag, saaledes som det er modificeret ved de i den fornævnte Skrivelse af 17. d. M. givne Oplysninger, hvorved dog særlig bemærkes, at man af Havens Forslag har udtaget de 1800 Kr., som er beregnede til særligt Vederlag til Medhjælp til Konservertræen. Vedrørende disse 1800 Kr., om hvilke man herfra har udtalt sig i Skrivelse til Konsistorium af 11. f. M., vil der nemlig ventelig blive truffet en Afgørelse, som ikke vil have Betydning for Havens normale Budget. Man kan herefter anbefale en Indstilling til Undervisningsministeriet om, at der paa Finanslovsforslaget for 1922—23 søges bevilget:

under Universitetets Udgiftspost a. 4., Medhjælpssummer ved Universitetet,

1. Til Assistance ved det videnskabelige Arbejde i botanisk Museum og til videnskabelig Medhjælp 1500 Kr.
2. Til ekstraordinære Plantebestemmelser 900 —
og under Universitetets Udgiftspost b. 2., Den botaniske Have, et ordentligt Beløb af 189270 Kr., der fordeles paa de forskellige Underkonti efter følgende Normalbudget:

Brændsel	73570 Kr.
Dagarbejde	78900 —
Jord, Gødning, Planter	5900 —
Inventarium	5600 —
Biblioteket	3600 —
Samlinger	6200 —
Elektricitet og Gasforbrug	2900 —
Kontorudgifter og løbende Udgifter.....	6900 —
Til Direktørens Disposition	800 —
Kryptogamundervisning	200 —
Undervisningsmateriel og Ekskursioner	2200 —
Plantefysiologiske Undersøgelser	2500 —
	189270 Kr.

Det bemærkes herved, at Underkontoen for Dagarbejde er opført med 78900 Kr. under Forudsætning af, at de nuværende Betalingsregler — derunder Betalingen for Rengøring — i det væsentlige bliver uforandret, jfr. nærmere herom Havens Skrivelse af 17. d. M. vedrørende Dyrtids-tillæg. Endvidere er den siden Finansloven for 1920—21 til Brændselsforbruget bestemte Sum af 73570 Kr. uforandret optaget, men da der er en vis Sandsynlighed for en ikke ringe Nedgang i Prisen paa udenlandsk Brændsel, bør det formentlig henstilles til Ministeriets Afgørelse, om der vil være at foretage nogen Reduktion i de til Brændsel fastsatte Beløb saavel for botanisk Have som for de øvrige Universitetsinstitutioner.

Med Hensyn til de ovenomhandlede Underkonti »Plantefysiologiske Undersøgelser« og »Undervisningsmateriel og Ekskursioner« (nu »midlertidigt Tilskud«) skal man endelig foreslaa indstillet til Ministeriets Godkendelse, at de dertil givne Bevillinger fremtidig udgaa af Finanslovens Tekst. At de nu i en meget lang Aarrække har været særlig nævnte i Teksten, hænger formentlig sammen med, at de oprindeligt er givne som foreløbige Tilskud og at Bemærkningen i Teksten derefter — uanset at Bevillingerne efter Forholdene i Tidens Løb er indgaaede som aldeles faste og uundværlige Led i Havens Økonomi — automatisk stadig er gaaet igen fra det ene Finanslovsforslag til det følgende. Da der nu ønskes foretaget en med de nuværende Krav stemmende Regulering af Havens Annuum, synes det imidlertid naturligt at lade den ommeldte særlige Fremhæven i Teksten af disse to Underkonti bortfalde.«

Som Følge af den indtraadte betydelige Nedgang i Priserne paa udenlandsk Brændsel kunde det til Indkøb af Brændsel foreslaaede Beløb af 73570 Kr. nedsættes med 33570 Kr. til 40000 Kr. og den botaniske Haves Annuum opførtes derefter paa *Finansloven for 1922—23* med 155700 Kr., jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg A., Sp. 1683—86. Foruden dette ordentlige Beløb af 155700 Kr. bevilgedes paa nævnte Finanslov 1000 Kr. som 1. Del af en 5-aarig Bevilling paa 1000 Kr. aarlig til Fornyelse af den med det foregaaende Finansaar udløbne 5-aarige Bevilling af samme Størrelse til plantefysiologiske Undersøgelser. Ibe-regnet denne særlige Bevilling, der særlig tager Sigte paa Professor, Dr. W. Johannsens Arbejder over Arvelighedsspørgsmaal, var Kontoen alt-saa opført med 156700 Kr. Som Følge af den stedfundne Nedgang i Arbejds-løn og Brændselspriser kunde Kontoen imidlertid paa Tillægsbevillingsloven for 1922—23, jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg A., Sp. 4721—22, nedsættes med ialt 25000 Kr., nemlig med 15000 Kr. i det til Dagarbejde beregnede Beløb og 10000 Kr. i Brændselsbeløbet, saaledes at der i Finansaaret blev til Raadighed 131700 Kr., hvoraf 30000 Kr. til Brændsel og 1000 Kr. som 1. Del af en 5-aarig Bevilling paa 1000 Kr. aarlig til plantefysiologiske Undersøgelser. For den botaniske Have var herefter normeret følgende Normalbudget:

Brændsel	30000 Kr.
Dagarbejde	63900 —
Jord, Gødning, Planter	5900 —
Inventarium	5600 —
Biblioteket	3600 —
Samlinger	6200 —
Elektricitet og Gasforbrug	2900 —
Kontorudgifter og løbende Udgifter	6900 —
Til Direktørens Disposition	800 —
Kryptogamundervisning	200 —
Undervisningsmateriel og Ekskursioner	2200 —
Plantefysiologiske Undersøgelser	2500 —

130700 Kr.

Paa *Finansloven for 1923—24* var Kontoen atter opført med et Beløb af ialt 131700 Kr., dog saaledes at den som Følge af den almindelige Reduktion af Universitetets Udgiftspost b., Annuua for Samlinger og Laboratorier, nedsattes med 10 pCt. til 118530 Kr., hvoraf 27000 Kr. til Brændsel og 900 Kr. (1000 Kr. nedsat med 10 pCt.) som 2. Del af en 5-aarig Bevilling paa 1000 Kr. aarlig til plantefysiologiske Undersøgelser, jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg B., Sp. 1079—82 og 1089—90. Paa Tillægsbevillingsloven for 1923—24, jfr. Rigsdagstidende for 1923—24, Tillæg A., Sp. 5921—22, bevilgedes 4700 Kr. til Vederlæggelse af daglønnet Arbejdskraft til Erstatning for, at Havens 2 honorarlønnede Stillinger for Medhjælpere havde henstaaet ubesat siden 1. Juli 1923. Den paagældende Bevilling gaves under særligt Hensyn til, at der i den anførte Anledning var sparet 5940 Kr. paa vedkommende Honorarkonto.

b. Overordentlige Bevillinger.

Paa *Finansloven for 1920—21* bevilgedes 1200 Kr. som 2. Del af en 3-aarig Bevilling paa 1200 Kr. (oprindelig 800 Kr.) aarlig til Ordning og Bearbejdelse af de af Professor Raunkiær fra en Rejse i Middelhavslan- den hjembragte botaniske Samlinger. 3. Del af Bevillingen opførtes med 1200 Kr. paa *Finansloven for 1921—22*. Angaaende de paagældende Bevil- linger henvises iøvrigt til Aarbogen for 1915—20 III. Del Side 153—54.

Paa *Finansloven for 1922—23*, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Til- læg A., Sp. 1685—86, bevilgedes 1200 Kr. til en botanisk Ekskursion med de naturhistoriske studerende til Jyllands Klit- og Hedeegne. Bevillin- ger til Ekskursioner af denne Art var gentagende Gange tidligere stillet til Raadighed, sidste Gang paa *Finansloven for 1919—20* med 600 Kr., men af Hensyn til de stærkt forøgede Priser paa Ophold, Vognleje, Jern- banebilletter m. v. forhøjedes Beløbet nu til 1200 Kr.

I Skrivelse af 21. Februar 1922 anholdt Havens Direktør om Bevilgel- sen af 2350 Kr. til Anskaffelse af Skabe til botanisk Museum, nemlig dels 2129 Kr. til 4 Skabe i Generalherbariet, 3 Skabe i Garderoben og 3 Skabe i Kælderen til Udvidelse af Sprit- og Tørsamlingen, dels 221 Kr. til nogle simple Skabe i Kælderen til Magasin, hvilke kunde udføres af Havens Snedker. I dette Øjemed bevilgedes paa *Finansloven for 1923 —24*, jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg A., Sp. 1747—48, et Beløb af 1000 Kr. som 1. Del af en Bevilling paa ialt 2000 Kr.

c. Bygningsarbejder.

Angaaende de paa *Finansloven for 1920—21* givne Bevillinger til Byg- ningsarbejder vedrørende den botaniske Have henvises til Aarbogen for 1915—20, III Del, Side 155.

Til Dækning af den ved yderligere Prisstigning foranledigede For- dyrelse af Arbejdet med Istandsættelse af Væksthusene m. v. bevilgedes paa Tillægsbevillingsloven for 1921—22 et Beløb af 57000 Kr., hvorhos der stilledes et Beløb af 2000 Kr. til Raadighed til Udryddelse af Hus- svamp i Gartnerboligen, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg A., Sp. 5591—94. Af det sidstnævnte Beløb kom dog kun 1569 Kr. 72 Øre til Anvendelse.

I Skrivelse af 7. April 1921 anholdt Havens Direktør om, at der paa Finansloven for 1922—23 maatte blive søgt Bevilling bl. a. til Opførelse af 2 nye Drivhuse, Flytning og Forandring af en dobbelt Drivbakke og Indlægning af »Erda«-Jordvarmesystem. Disse Arbejder var af Bygningsinspektøren beregnede til en Udgift af ialt 91000 Kr. Under Hensyn til den alvorlige finansielle Situation udtalte Universitetskvæsturen i Skrivelse af 20. Juni s. A. ikke at kunne anbefale Iværksættelse af saa kostbare Foranstaltninger og i Skrivelse af 30. s. M. udtalte Konsistorium derefter ikke at kunne fremme Sagen til Finanslovsforslaget for 1922—23.

Paa Finansloven for 1922—23, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg A., Sp. 1711—12, bevilgedes et Beløb af 75000 Kr. til Forandring af Varmeanlægget i Haven. Det var i saa Henseende oplyst, at det i Væksthusene installerede Varmeanlæg var saa medtaget af Slid, at det maatte anses for uforsvarligt udover Opvarmningsperioden 1921—22 at fortsætte med Brugen af det uden en gennemgribende Istandsættelse. Dette gjaldt dog ikke selve Kedlerne, der endnu i lang Tid vilde kunne anvendes under Forudsætning af, at Anlægget forandredes fra Dampopvarmning til Varmtvandsopvarmning, men derimod Rørledningerne, der for alle Afdelingers Vedkommende med Undtagelse af Afdelingerne H., I. og K. var saa lappede og opslidte, at der ikke med Fordel kunde foretages nogen Reparation. For den paagældende Bevilling erstattedes Rørledningsanlægget derfor med et nyt samtidig med, at Varmeindretningen forandredes til Opvarmning med varmt Vand, hvorved det opnaaedes, dels at man som anført kunde undgaa Anskaffelse af nye Kedler, dels at man fik en for Planternes Trivsel betydelig heldigere Opvarmningsmaade og endelig, at man kunde vente at indvinde en Besparelse i Brændselsforbruget, der ansloges til ca. 10 pCt. Det om Arbejdets Udførelse indgivne Tilbud fra et enkelt Firma lød paa 102000 Kr., men da det formodedes, at et i Foraaret 1922 fremsat Udbud af Arbejdet vilde faa et gunstigere Resultat, indskrænkedes Bevillingen til det anførte Beløb af 75000 Kr.

Paa Tillægsbevillingsloven for 1922—23, jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg A., Sp. 4727—28, bevilgedes 2800 Kr. til Reparation af Calorifererne i det botaniske Laboratorium, der efter 33 Aars Brug var blevet saa medtagne og utætte, at det maatte anses som uforsvarligt at benytte dem længere uden en Istandsættelse. I Skrivelse af 29. Juli 1922, hvorved Undervisningsministeriet gav Tilladelse til Beløbets Anvendelse paa forventet Tillægsbevilling, udtaltes der Forventning om, at Udgiften reelt i det væsentlige kunde dækkes ved Besparelser paa Vedligeholdelseskontoen som Følge af Pris- og Lønningsnedgang. Til nærmere Forklaring heraf udtalte Ministeriet i Skrivelse af 14. August s. A., at der ikke herved var opstillet nogen Betingelse for Udførelsen af det ommeldte Arbejde (og tilsvarende Arbejder ved zoologisk Museum og mineralogisk Museum), men at Ministeriets Udtalelse var i Overensstemmelse med, hvad der allerede var meddelt i dets Skrivelse af 1. April 1922, nemlig at Beløbet paa Vedligeholdelseskontoen ikke ubetinget var fuldt ud til Disposition, idet der forudsattes bespart et passende Beløb under Hensyn til Nedgangen i Arbejds lønninger m. v.

I Skrivelse af 15. August 1923 bifaldt Undervisningsministeriet, at der paa forventet Tillægsbevilling fra 1923—24 udrededes 2800 Kr. til Istand-sættelse af Havens Direktørbolig, jfr. Rigsdagstidende for 1923—24, Tillæg A., Sp. 5927—28. Angaaende de i Finansaaret 1923—24 iøvrigt udførte Bygningsarbejder henvises til Aarbogen for 1923—24 Side 121.

d. Personalet.

— Efterat hidtilværende Amanuensis ved Universitetets botaniske Have Mag. sc. C. F. A. Christensen var bleven udnævnt til Inspektør ved det botaniske Museum, ansatte Undervisningsministeriet under 26. September 1920 cand. mag. Johannes Boye Petersen i den saaledes ledigblevne Stilling som Amanuensis fra 1. September 1920 at regne.

Honorar til den botaniske Gartner for Sekretærvirksomhed.

— Under 10. Marts 1920 indsendte Professor C. Raunkiær saalydende Andragende:

»Undertegnede Direktør for Universitetets botaniske Have tillader sig herved ærbødigst at ansøge det høje Ministerium om, at der maa blive tillagt den botaniske Gartner, for Tiden Axel Lange, et Honorar paa 800 Kr. aarlig som Vederlag for den Assistance, han yder Professorens i Botanik i dennes Egenskab som den botaniske Haves Direktør.

Navnlig i de sidste Aar er der sket en stærk Stigning i Antallet af Sager med tilhørende ofte omfangsrige Skrivelser vedrørende Administrationen af det botaniske Museum, det botaniske Laboratorium og det botaniske Bibliotek, men navnlig dog især vedrørende den botaniske Have i egentlig Forstand her især angaaende Arbejderforholdene og Havens Budget; angaaende de to sidste Punkter kan det ikke ventes, at Direktøren, saa længe denne tillige skal udfylde en Professors Stilling og være Bestyrer af et Laboratorium, et Museum og et Bibliotek, tillige skal faa Tid og Kræfter til at sætte sig saaledes ind i Havens daglige Administration og Arbejderforhold og alt hvad dermed følger, at han uden ret virksom og omfattende Hjælp fra den praktiske Ledelse af Haven, nemlig den botaniske Gartner, skal kunne overkomme dette Arbejde. Den botaniske Gartner maa derfor i hvert Tilfælde gøre Udkast til de Direktionsskrivelser, der vedrører Haven, hvilket ofte — navnlig vedrørende Arbejderspørgsmaalene — kræver vidtløftige Udregninger og tillige Undersøgelser i Arkivet angaaende Afgørelse i tidligere Sager, hvormed en foreliggende Sag staar i Forbindelse.

Men det Arbejde, der først og fremmest paahviler den botaniske Gartner, nemlig det meget forskelligartede Arbejde at være den praktiske Leder af Haven og at føre hele Institutionens Regnskab, lægger nu fuldt ud Beslag paa hans daglige Arbejdstid, saa at den Hjælp, han nødvendigvis under de nuværende Forhold maa yde Direktøren — og som kun den botaniske Gartner kan yde — for en stor Del maa udføres om Aftenen eller paa andre Tider (f. Eks. om Sondagen), paa hvilke han ellers med Rette maatte mene sig berettiget til at være fritaget for tjenstlige Arbejder.

Det forekommer mig derfor retfærdigt, at der som Vederlag ydes ham et passende Honorar, som jeg tillader mig at foreslaa sat til 800 Kr.; saavidt mig bekendt oppebærer Inspektøren for den polytekniske Lærestalt en saadan Sum for Sekretærvirksomhed.»

I Skrivelse af 27. April 1920 anbefaledes dette Andragende af Universitetskvæsturen og under 17. Juni s. A. fremsendtes det til Ministeriet med Konsistoriums Tilslutning. I Skrivelse af 4. Januar 1921 meddelte Ministeriet imidlertid, at Lønningsraadet havde udtalt at maatte nære Betænkelighed ved at anbefale Bevilgelsen af det paagældende Honorar, da der ifølge Tjenestemandslovens § 957 ydes den Professor, der bestyrer botanisk Have, et aarligt Honorar paa 800 Kr. for denne Virksomhed, hvorfor Ministeriet ikke saa sig i Stand til at imødekomme det ansøgte. Til Besvarelse heraf udtalte Konsistorium i Skrivelse af 5. Februar 1921 følgende:

»Det er vel i Tjenestemandslovens § 957 udtalt, at det nævnte Honorar er tillagt den Professor, der bestyrer den botaniske Have, men at der ikke herved kan være lagt nogen Vægt paa at fastsætte et Honorar, der staar i Forhold til det med Bestyrelsesforretningerne forbundne Arbejde, vil allerede fremgaa deraf, at nøjagtig det samme Honorar er tillagt den Professor, der bestyrer det plantefysiologiske Laboratorium. Den botaniske Haves Budget omfatter nemlig foruden selve Haven baade det plantefysiologiske Laboratorium, det dermed i Omfang ganske ensartede planteanatomiske Laboratorium og det botaniske Museum. Naar det i Tjenestemandslovens § 957 er fastsat, at Honoraret skal tilfalde dels Havens Bestyrer, dels Bestyreren af det plantefysiologiske Laboratorium, har Udgangspunktet for denne Fastsættelse sikkert været det, at af de to Professorer, der har Tjenestebolig i botanisk Have, har den ene Bestyrelsen af det plantefysiologiske Laboratorium, den anden — foruden Bestyrelsen af det planteanatomiske Laboratorium — tillige Bestyrelsen af hele Haven, og man er derved naturligt kommet til at anføre den mest omfattende Virksomhed som Begrundelse for Honoraret, medens dette i Virkeligheden er begrundet ved den samme Virksomhed, som begrunder, at der er givet ham Tjenestebolig, nemlig Bestyrelsen af det planteanatomiske Laboratorium, hvorfor det ogsaa maatte bevares, selv om — saaledes som det undertiden har været Tilfældet — Bestyrelsen af den botaniske Have bliver henlagt til en anden end Universitetets ordinære Professor i Botanik.

Naar saaledes Forholdet er det, at der i Virkeligheden ikke ydes noget Honorar for Havens Bestyrelse, mener man paany at burde forelægge Ministeriet Forslaget om at bevilge den botaniske Gartner et Honorar for hans Sekretærvirksomhed. Denne er saa betydelig og rækker saa langt udover, hvad der naturligt kan henføres til selve Gartnerembedet, at det utvivlsomt maa erkendes, at der er al mulig Grund til at bevilge et særligt Honorar for den. Det skal i saa Henseende navnlig anføres, at Havens Budget omfatter saavel de to nævnte Laboratorier som Museet og Biblioteket; og hele Regnskabet for denne omfattende Virksomhed føres af Gartneren, der derved kommer til at arbejde med et Budget, der paa det kommende Finansaar er paa 179687 Kr. Dette Regnskabsarbejde, der som nævnt kun for en Del angaar den egentlige Have, er saa

betydeligt, at det i Forening med den øvrige Sekretærgerning — Affattelsen af Breve og lign. — beslaglægger en meget stor Del af Gartnerens Fritid. Konsistorium maa i det Hele udtale, at det Arbejde, der paahviler Gartneren med selve Havens Bestyrelse, i sig selv er saa stort og ansvarsfuldt, at det, naar man ved Siden heraf maa paalægge ham en omfattende Sekretærvirksomhed — en Forening af Arbejde, der sikkert er til Havens Bedste — næppe er forsvarligt ikke at yde ham et særligt Honorar derfor, og man tillader sig derfor herved at gentage sin Indstilling om, at der søges bevilget et Honorar paa 800 Kr. aarlig til den botaniske Gartner for hans Virksomhed som Sekretær ved Universitetets botaniske Have.«

I Skrivelse af 26. Maj 1921 meddelte Undervisningsministeriet derefter, at det i Overensstemmelse med Lønningsraadets Indstilling og med Tilslutning af Folketingets Finansudvalg kunde tiltræde, at der ydedes den botaniske Gartner et Honorar paa 600 Kr. aarlig + midlertidigt Tillæg fra 1. April 1921 at regne, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg A., Sp. 5581—82.

Forslag om Ophævelse af Tjenestemandslovens § 954 Stk. 4.

— Under 11. Marts 1920 meddelte Konsistorium Havearbejder Andreas Jensen Lambret Afsked fra 31. Marts s. A. at regne. I Anledning af, at Professor Raunkiær i Skrivelse af 2. s. M. havde bragt i Forslag, at den saaledes ledigblevne Stilling maatte blive besat ved Konstitution med Jens Jensen Lund, uanset at han ikke fyldestgjorde Fordringen i Tjenestemandslovens § 954, Stk. 4, om mindst 2 Aars fast Beskæftigelse ved Haven som Betingelse for at opnaa Ansættelse som Havearbejder, udtalte Universitetskvæsturen i Skrivelse af 17. Marts 1920, at det næppe vilde være gørligt at give J. J. Lund Ansættelse som af Professor Raunkiær ønsket. I Skrivelse til Undervisningsministeriet af 15. April s. A. gjorde Konsistorium imidlertid gældende, at det maatte betragtes som meget uheldigt, om man skulde være afskaaret fra at foretage saadanne Konstitutioner (Ansættelse paa Prøve), idet man derved faktisk vilde være ude af Stand til at besætte ledige faste Havearbejdsstillinger, til hvilke der ikke blandt dem af Havens løse Arbejdere, der havde været beskæftigede i denne i 2 Aar, fandtes egnede Ansøgere, et Tilfælde, som kunde forventes paany at ville indtræffe i nær Fremtid. Da man nu formentlig i andre Tjenesteforhold har udbetalt de i Tjenestemandsloven ommeldte Tillæg uden streng Hensyntagen til de anførte Betingelser i Tjenestemandslovens §§ 83, 92 og 98, f. Eks. til Kontorister i det for dem obligatoriske Prøveaar, uanset at deres Løn i Prøvetiden ikke er fastsat ved Lov, forment Konsistorium, at det med ligesaa stor Berettigelse kunde tillades i nærværende Tilfælde, hvor en Konstitution (Prøveansættelse) paa den ene Side var nødvendig af Hensyn til Lovgivningens Betingelser og de faktiske Forhold og paa den anden Side dog ikke kunde komme i Stand, saafremt alene Stillingens Begyndelsesløn kunde tillægges den vedkommende. Idet Konsistorium forelagde dette Spørgsmaal til Ministeriets Afgørelse indstilledes det for sit Tilfælde, at denne maatte komme til at gaa ud paa, at den ansøgte Udbetaling ikke kunde til-

stedes, at den ommeldte Bestemmelse i Tjenestemandslovens § 954, Stk. 4, som var bleven indsat i Loven uden Foranledning fra den botaniske Haves eller Konsistoriums Side, maatte blive ophævet ved et dertil sigtende Ændringsforslag til Normeringsloven.

Som Svar herpaa udtalte Ministeriet i Skrivelse af 12. Maj 1920 følgende:

»Ministeriet maa formene, at den paagældende ikke kan ansættes eller konstitueres i Stillingen, saaledes at han oppebærer de i Tjenestemandsloven hjemlede Tillæg, forinden han har været i Havens Tjeneste i den i Loven foreskrevne Tid, idet der ikke ses at foreligge nogen Hjemmel til at fravige enten Kravet om Prøveansættelse eller Reglen om, at kun Tjenestemænd kan oppebære de omhandlede Tillæg, medmindre der foreligger særlige Regler om vedkommendes Løn i Prøvetiden.

Med Bemærkning, at man ikke finder tilstrækkelig Anledning til at gøre Forsøg paa at faa Bestemmelsen i § 954, 4. Stk. i Tjenestemandsloven ændret, skal man henvise til vedblivende at lade den paagældende virke som løs Arbejder, indtil han har været i Havens Tjeneste i de foreskrevne 2 Aar.

Forsaavidt der i Deres Skrivelse er henvist til, at man ved Udredelsen af Løn til Kontorister, der er antagne paa Prøve, ikke følger den førstnævnte Regel om Løn i Prøvetiden, skal man bemærke, at man — i Overensstemmelse med en Udtalelse fra Finansministeriet — maa holde for, at Kontorister paa Prøve ikke er Statstjenestemænd, og at der ikke tilkommer dem Stedtillæg, Dyrtidstillæg og Konjunkturtillæg.«

Under 11. Oktober 1920 indgav Professor Raunkiær imidlertid følgende fornyede Andragende om Ophævelse af Tjenestemandslovens § 954, Stk. 4:

»Da der har vist sig visse Ulemper ved Udførelsen i Praksis af den i § 954 Stk. 4 i Lov (489—1919) om Statens Tjenestemænd anførte Bestemmelse, at »ingen kan opnaa Ansættelse som Havearbejder uden at have haft fast Beskæftigelse ved botanisk Have i mindst 2 Aar«, tillader Direktionen for botanisk Have sig at henstille til Konsistorium, at det søger gjort Udvej til, at nævnte Stykke 4 i § 954 ved Behandling af Normeringsloven for kommende Aar slettes af Lønningsloven.

Som nærmere Motiver for dette Ønske skal vi anføre: Det vil i mange Tilfælde vise sig, at der ved indtrædende Vakancer blandt Havearbejderne slet ikke forefindes delvise Emner blandt det daglønnede Personale, som har været de stipulerede 2 Aar i Havens Tjeneste. I indeværende Aar er der saaledes 2 Pladser, man har maattet lade staa ubesatte, fordi ingen af de daglønnede Havearbejdere udfyldte den fordrede Tjenestetid; og naar pr. 1. Oktober 1921 en Række af Havens faste Personale falder for Aldersgrænsen, vil man kun ufuldkomment kunne udfylde de ledigblevne Pladser med Personale, der har en 2aarig Tjenestetid i Haven.

Endvidere kan Opretholdelsen af denne Bestemmelse let komme til at betyde en Merudgift for Staten.

Det er klart, at det bliver ganske nødvendig at anvende løs Arbejds-kraft i Stedet for den faste, naar nogle af de faste Stillinger staa ledige, idet Havens Arbejds-kraft selvfølgelig stadig maa holdes paa samme Højde. Efter den Lønning, som var gældende pr. 1. April 1920, havde en fast Havearbejder paa 1. Løntrin:

Grundløn	1800 Kr.
Stedtillæg	450 —
Dyrtidstillæg	702 —
Konjunkturtillæg	810 —
	<hr/>
	3762 Kr.,

medens en daglønnet Havearbejder med 300 Arbejdsdage, 8 Timers Arbejde pr. Dag og en Timeløn af 1 Kr. 70 Øre, har en Indtægt paa 4080 Kr. om Aaret. Ganske vist har de faste Havearbejdere faaet nogle smaa Lønreguleringer (Dyrtidstillægene pr. $\frac{1}{4}$ og $\frac{1}{10}$ 1920), men det kan let hænde, at de løse Arbejders Dagløn bringes højere op, saa at deres Aarsløn maaske atter passerer ud over, hvad en fastlønnet har paa 1. Løntrin. —

Skulde det ikke lykkes at faa slettet den omtalte Paragrafs 4 Stykke, maa Havens Direktion subsidiært andrage om, at der for Haven fastsættes et fast Antal Arbejdsdage à 8 Timer, saaledes at det normale Dagetal for den løse Arbejds-kraft stiger, saa snart der sker Afgang af fast Arbejds-kraft, som ikke straks kan erstattes, og atter falder, naar den ledigblevne Plads besættes. I vor Skrivelse af 13. April 1920 har vi redegjort for, hvor stor Havens samlede Arbejds-kraft er, hvilken Redegørelse vi tillader os at henvise til.«

I Anledning heraf meddelte Undervisningsministeriet i Skrivelse af 4. Januar 1921, at det ikke fandt tilstrækkelig Anledning til at søge den nævnte Bestemmelse i § 954, 4 Stk., ophævet, men at Ministeriet derimod kunde bifalde Professor Raunkiærs subsidiære Andragende, saaledes at der meddeltes Tilladelse til for hver ubesat fast Havearbejderstilling at antage en løs Havearbejder.

Forhøjelse af Honoraret til Medhjælperne.

Under 4. September 1920 tilskrev Havens Direktør Konsistorium saaledes:

»Ved Udbetalingen af Lønninger d. 1. August i Aar udbetaltes der de to honorarlønnede Medhjælperne i Universitetets botaniske Have en betydelig mindre Sum end den Maanedsløn, de hidtil har oppebaaret. Ved Forespørgsel i Kvæsturen meddeltes, at denne Ændring var foretaget paa Foranledning af Lønraadet og at Lønsatsen i Fremtiden vilde være aarlig 2400 Kr. + 30 pCt. + Værelse og Brændsel (medens den forhen har været 4050 Kr. om Aaret + Værelse og Brændsel).

Denne betydelige Reduktion af disse unge Menneskers Løn har selv-sagt virket ret nedslaaende paa disse, som ikke forstaar, hvorfor de skal

sættes saa meget lavere i Lønning end Havens faste Arbejdere, der (pr. 1. April 1920) har 1800 Kr. + Dyrtdidstillæg + Konjunkturtillæg + Sted-tillæg = 3762 Kroner i Begyndelsesløn, eller end de løse Arbejdere, som med en Timeløn af 1 Kr. 70 Øre og en gennemsnitlig Arbejdsdag paa 8 Timer i 300 Arbejdsdage (et Aar) kan fortjene 4080 Kr.

Ogsaa Havens Direktion maa beklage, at der har fundet en saadan Nedskrivning af Lønnen for vore honorarlønnede Medhjælpere Sted, og vi skal tillade os at henlede Opmærksomheden paa, at vi i Skrivelse herfra til Konsistorium under 24. Maj 1919 har foreslaaet for disse Medhjælpere en Løn, som ligger betydeligt over den, som nu tildeles dem. I nævnte Skrivelse udtaler vi os saaledes:

»Unergartnerne (nu Medhjælpere) kunde vel i mange Tilfælde erstattes ved Formænd, men det er næppe rigtigt at afskaffe Stillingerne og substituere dem ved Formænd, thi ved Afgang af Afdelingsgartnere vil det være heldigt for Haven at have i sin Tjeneste Unergartnerne, som eventuelt kan rykke ind i Afdelingsgartnerpladser. Unergartnerens (d. v. s. Medhjælperens) Stilling er en Slags Uddannelsesstilling; de er derfor ansatte paa Tid (3 Aar), de skal være ugifte, de har kun enkelt Værelse og deres Løn stiger ikke. Ved Nyordningen vilde man passende kunne sætte deres Lønning lig midterste Trin af de fagligt uddannede Betjentes Lønning.«

Var dette Forslag bleven fulgt, vilde deres Løn være bleven sat til $2250 + 702 + 360 + 810 = 4122$ Kr., eller hvis man regner med et lille Fradrag for Bolig og Brændsel meget nær den samme Løn, som har været tildelt dem *indtil* 1. August d. A.

Det forekommer Havens Direktion, at man ikke godt kan give saadanne Medhjælpere, til hvis gartneriske Uddannelse der dog stilles visse Fordringer, en Løn, som ligger lavere end den Løn, det dem undergivne Personale oppebærer. Fastholdes denne ny Lønsats, vil Følgen let blive, at det ikke bliver muligt at faa disse Pladser besatte med tilstrækkelig kyndige Folk, men at man maa gaa over til at antage meget unge Mennesker med en saa ringe Uddannelse, at ikke som hidtil andre gartnerisk uddannede Folk eller Arbejdere kan underordnes dem.

Havens Direktion anmoder derfor Konsistorium om godhedsfuldt at søge Sagen taget under fornyet Overvejelse og om muligt faa Lønningen for disse Stillinger bragt op paa den Højde, som de havde *indtil* 1. August.«

I Anledning hertil meddelte Undervisningsministeriet under 6. Januar 1921 Konsistorium, at Lønningsraadet havde ændret sin Indstilling i Skrivelse af 5. Juli 1920 derhen, at der tillægges hver af de 2 Medhjælpere ved botanisk Have et Honorar paa 3300 Kr. aarlig med sædvanligt Tillæg samt Bolig, og at Finansministeriet ved Skrivelse af 30. November 1920 havde tiltraadt Lønningsraadets ændrede Indstilling. I Forbindelse hermed meddelte Ministeriet, at det havde anmodet Universitetskvæsturen om i Overensstemmelse hermed at foretage en Regulering af de omhandlede Honorarer fra 1. Oktober 1919 at regne.

Normering af 4 Gartnermedhjælper-Stillinger.

Under 20. September 1920 indgav Havens Direktør saalydende Andragende:

»I tidligere Skrivelser saavel som ved personlige Henvendelser i Ministeriet har Bestyrelsen for Universitetets botaniske Have fremsat Ønsket om, at en vis mindre Del af Havearbejderne (4) ved Normeringsloven maatte blive normerede som Medhjælpere, medens andre maatte blive normerede som Fyrbøder (1), Kontorbud (1) og Formænd (5).

Den velvillige Modtagelse, disse vore Henvendelser stedse var Genstand for i Ministeriet, havde givet os Forhaabninger om, at den høje Rigsdag ogsaa vilde have taget gunstigt imod vort Andragende, men ved Fremkomsten af Normeringsloven viste det sig, at der vel var bleven normeret 1 Fyrbøder, 1 Kontorbud og 5 Formænd, men at man ikke havde ment at kunne gaa med til at ansætte 4 Medhjælpere ved Haven.

Havens Bestyrelse mener at skylde saavel Haven selv som den Del af Havearbejderne, der var paatænkt normerede som Medhjælpere, at Sagen rejses paany, og der er en yderligere Anledning hertil, da der fra »Centralforeningen for Tjenestemænd i Statshaverne« er modtaget et til Ministeriet stilet — dette Spørgsmaal vedrørende — Andragende, som hermed fremsendes.

Det fremgaar heraf, at Formanden for det Udvalg, som havde Normeringsloven til Behandling, overfor Formanden for nævnte Centralforening har udtalt, at der kun kunde være Haab om, at der i Fremtiden vilde kunne blive normeret Medhjælpere i botanisk Have, naar Havens Bestyrelse vilde være villig til at stille Krav om, at de, der skulde indtræde i saadanne Pladser, kunde dokumentere, at de forud for deres Ansættelse i botanisk Have havde nydt gartnerisk faglig Uddannelse. Paa lignende Maade har Formanden for omtalte Udvalg, Hr. Folketingsmand Søren Svendsen, udtalt sig overfor botanisk Gartner Lange.

Havens Bestyrelse er ikke blind for, at en gartnerisk Uddannelse forud for Ansættelsen her i Haven kan være af stor Betydning, men den maa paa den anden Side udtale, at man ved at ville paalægge Bestyrelsen at fordrø en saadan Uddannelse som Betingelse for Ansættelse som Medhjælper næppe har haft botanisk Haves særegne Forhold klart for Øje.

Det Arbejde, som forefalder i botanisk Have, er af meget forskellig Beskaffenhed. Dels er det ganske almindeligt Havearbejde, hvortil almindelige Havearbejdere kan anvendes, dels er det Arbejde af en hel anden Art end det, der foregaar i Landets Herregaardshaver, i vore Villahaver, ved Anlæg af Haver og i Handelsgartnerierne. Ja, Arbejdet er i Virkeligheden i mange Tilfælde saa specielt, at en Gartnermedhjælper, der har haft en almindelig Uddannelse andetsteds, i givet Fald ikke egner sig for det specielle Arbejde, som forefalder her i Haven. Det maa erindres, at selv om det naturligvis er ønskeligt, og ogsaa tilstræbes, at holde Planterne i saa god Kultur som muligt og faa dem udviklet saa smukt som muligt, saa er det dog i første Linie den videnskabelige Side af Sagen, som der i en Universitetshave skal tages Hensyn til. — Det gælder her om at dyrke de mest karakteristiske Planter, det gælder om at kunne samle et stort Antal Plantearter, og det er af Betydning, at de

Personer, som har med disse Planter at gøre, nøje kender det Materiale, de arbejder med. Det gælder endvidere om at vide, hvilke forskellige Krav de 1000er af Arter stiller til Lys, Jordbundsforhold, Varme og Fugtighed, det er af største Vigtighed at passe, at Etiketterne svarer til de Planter, hvor de er anbragte, og det gælder om at vise største Paa-passelighed ved Frøhøst og ved Frøudsæd, at ingen Forveksling sker. En Gartner med *almindelig* Uddannelse uden botaniske Kundskaber vilde aldeles ikke uden videre kunne sættes til f. Eks. at rengøre Kvarteret for de danske Planter, »Mosen« eller »Dansk Stenhøj«, passe et Hus med Bregner eller Orcideer eller besøge Indhøstningen af Frø. Kun ved stedse at færdes mellem Havens Planter kan man lære dem at kende og egne sig til at røgte de forskellige Hverv, der kan paalægges Folkene i en botanisk Have; ved at beskæftiges her i Haven faas denne særlige Uddannelse, som ikke faas andetsteds, og det hvad enten man forud er Gartner eller ej.

For Havens Bestyrelse gælder det derfor i særlig Grad at have Folk, som har Øje for botanisk Haves Særegenheder og Interesse for de Arbejder, som foregaar her, og den maa i givet Tilfælde kunne have Lov at foretrække en Mand, som ikke har tilbragt sin Læretid ved Gartneriet, fremfor en, der har sit Lærebrev i Orden, naar den første findes mere egnet til Arbejdet end den anden.

At Evnen til at kunne tilegne sig Dygtighed til ret at kunne gøre Gavn i botanisk Have hyppigst falder sammen med Evnen til at udføre almindeligt Gartner-Arbejde skal, som alt berørt, ikke nægtes. Havens Bestyrelse finder blot, at man ikke kan stille en udenfor botanisk Have erhvervet Gartneruddannelse som *Betingelse* for Oprettelsen af Medhjælperpladser. Som Regel vilde saadanne Pladser blive besatte med gartnerisk uddannede Folk, og det kan for Fuldstændigheds Skyld anføres, at de 4 Mand, hvem Havens Bestyrelse havde paatænkt at normere, *alle* har haft gartnerisk Uddannelse, inden de kom her i Haven.

Havens Bestyrelse mener, at det er af Betydning for Institutionen at kunne sikre sig saa god Arbejdskraft som muligt og et af Midlerne her til er at skabe saa gode Kaar som muligt for de dygtigere af Havens Personale og for dem, hvis Arbejde er af en mere speciel Art, saaledes at de hæves over de almindelige Havearbejdere. Derigennem vil de føle Lyst til fremdeles at være knyttet til Haven og yderligere dygtiggøre sig, hvorved de bliver til større Gavn for Haven.

Vi tillader os derfor herigennem at anmode det høje Ministerium om atter at forsøge at gøre sin Indflydelse gældende hos Rigsdagens Medlemmer denne Sag vedrørende og fremsætte Forslag om, at der ved Normeringsloven for 1921—22 normeres 4 Gartnermedhjælpere i botanisk Have.

I Overensstemmelse herved indstillede Konsistorium i Skrivelse til Undervisningsministeriet af 29. September 1920, at der paa Forslaget til Normeringslov for 1921—22 maatte blive oprettet 4 Stillinger som Gartnermedhjælpere i botanisk Have med samme Lønning som fastsat i Tjenestemandslovens § 688 for Gartnermedhjælpere ved de offentlige Lysthaver. Ved § 32 i Normeringsloven for 1921—22 oprettedes derefter 4 Stillinger for Gartnermedhjælpere ved Haven lønnede efter Tjeneste-

mandslovens § 952 med 2100 Kr. aarlig, stigende hvert 3. Aar med 150 Kr. indtil 2550 Kr.

I de saaledes oprettede Stillinger ansatte Konsistorium under 27. Juni 1921 de hidtilværende Havearbejdere V. Buhl og J. Fagerlund samt J. Jensen Lund og Martin Olsen, foreløbig for en Prøvetid af 1 Aar fra 1. April 1921 at regne.

Ved Skrivelse af 24. Februar 1921 meddelte Undervisningsministeriet Samtykke til, at der af det for den botaniske Have for Finansaaret 1921—22 bestemte Annuum udrededes et Beløb af 2000 Kr. til botanisk Gartner A. Lange til Bestridelse af Udgifterne ved en Studie- og Indsamlingsrejse til udenlandske Haver i Foraaret 1921, alt under Forudsætning af, at Rejseudgifterne ikke medførte nogen Overskridelse af Annuet, men kunde afholdes indenfor dettes normerede Beløb.

Medhjælp ved Konserveringsarbejder ved botanisk Museum.

Under 23. Februar 1921 indgav Direktoren for botanisk Have saalydende Andragende:

»Undertegnede tillader sig herved at ansøge om, at der maa blive givet en midlertidig Bevilling paa 1800 Kr. aarlig til Medhjælp til Konserveringsarbejdet ved Universitetets botaniske Museum.

I Skrivelse af 22. Februar til Konsistorium er der henvist til, at den foreliggende Ansøgning vilde blive indsendt og motiveret.

Ifølge § 948 i Lønningsloven af 1919 (Lov Nr. 489) oppebærer Konservatoren ved Botanisk Museum et Honorar af 1320 Kr. aarlig (uden Stigning), medens Konservatorerne ved Zoologisk Museum og Medikofysisk Laboratorium lønnes med 2220 Kr. aarlig, stigende hvert 3. Aar med 300 Kr. indtil 3420 Kr.

Under Forberedelserne til Forslaget til Lønningsloven stod det imidlertid klart baade for Museumsinspektøren og Undertegnede, at det med Tiden vilde blive ganske nødvendigt at give Botanisk Museums Konservatorstilling Omfang som de tilsvarende Stillinger ved Zoologisk Museum og Medikofysisk Laboratorium. Af forskellige Grunde mente vi imidlertid, at det var rettest først at foreslaa en Udvidelse af Stillingen, naar denne blev vakant. Dette mener vi ogsaa endnu, men det har vist sig, at Arbejdets Omfang er tiltaget saa meget, at Konserveringsarbejde (Opklæbning af Planter, Præparering, etc.) ikke kan bestrides ved den nuværende Hjælp; vi har derfor maattet lønne Ekstrahjælp med 150 Kr. maanedlig; denne Sum, 1800 Kr. aarlig, har vi maattet tage fra den Konto (»Samlinger«), der tjener til Indkøb af Samlinger, Glas, Spiritus, Herbariepapir, etc. etc. Af Hensyn til Museets forsvarlige Røgt kan Konto »Samlinger« ikke taale en saadan Ekstrabelastning. Jeg tillader mig derfor at ansøge om en midlertidig Bevilling paa 1800 Kr. aarlig til Konserveringsarbejde ved Botanisk Museum — indtil Konservatorstillingen ved den første stedfindende Ledigblivelse kan blive søgt omordnet.«

Med Hensyn til dette Andragende udtalte Universitetskvæsturen under 11. April 1921 bl. a. følgende:

»At der paa selve Finansloven søges optaget en særlig Bevilling i det paagældende Øjemed, vil næppe være formaalstjenligt, bl. a. under Hensyn til, at Bevillingen efter det af Professor Raunkiær udtalte kun er tænkt som ganske midlertidig, indtil Konservatorstillingen bliver vakant. Forholdet er nemlig, efter hvad der er meddelt Kvæsturen, at den Dame, der nu er Indehaver af Stillingen, paa Grund af sin fremrykkede Alder i en ikke fjærn Fremtid kan ventes at ville søge sin Afsked, og indtil dette sker, anser Havens Bestyrelse det ønskeligt at lade Spørgsmaalet om Stillingens Omdannelse hvile, saaledes at det fornødne Supplement til Konservatricens Arbejde søges opnaaet gennem Ekstrahjælp. Under disse Omstændigheder vil det som anført formentlig være rigtigt ikke at søge nogen egentlig Bevilling optaget paa Finansloven, men at træffe en ganske midlertidig Ordning for hvert enkelt Finansaar ved Optagelsen af en efter Omstændighederne afpasset Bevilling paa Tillægsbevillingsloven. Man skal derfor foreslaa indstillet til Undervisningsministeriet, at der paa Forslag til Lov om Tillægsbevilling for Finansaaret 1921—22 under Universitets Udgiftspost a. 4., Medhjælpssummer, søges bevilget 1800 Kr. til Assistance ved Konserveringsarbejder paa botanisk Museum.«

Sagen indsendtes under 14. Juni 1921 til Ministeriet med Konsistoriums Anbefaling og paa Tillægsbevillingsloven for 1921—22, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg A., Sp. 5583—84, bevilgedes under Universitetets Udgiftspost a. 4., Medhjælpssummer, et Beløb af 1800 Kr. i det anførte Øjemed. Paa Finansloven for 1922—23 og 1923—24 stilledes tilsvarende Bevillinger til Raadighed, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg A., Sp. 1679—82, og for 1922—23, Tillæg A., Sp. 1742—44.

Ordning af Spørgsmaalet om Sommerferie.

Under 27. Maj 1921 tilskrev Havens Direktør Konsistorium saaledes:

»I Skrivelse af 12. Maj 1920 foreslog Havens Bestyrelse, at Feriespørgsmaalet her i Haven for Sommeren 1920 ordnedes saaledes:

Afdelingsgartnerne 3 Uger (d. v. s. 3 × 6 Arbejdsdage)

Medhjælperne 14 Dage (d. v. s. 2 × 6 Arbejdsdage)

Fyrbøderne 14 Dage (2 × 6 Arbejdsdage)

Snedkerne 14 Dage (2 × 6 Arbejdsdage)

Havearbejderne 1 Uge (d. v. s. 6 Arbejdsdage)

samt eventuelt Formændene 14 Dage (2 × 6 Arbejdsdage),

medens vi iøvrigt fremsatte Formodning om, at Ferierne i Fremtiden maaatte blive givne i Overensstemmelse med, hvad der finder Sted ved andre Statsinstitutioner, specielt andre Statshaver.

Da vi indtil Dato ingen Meddelelse har faaet som Svar paa nævnte Skrivelse, tillader vi os herigennem at anmode Konsistorium om hos Ministeriet at søge oplyst, hvorledes Feriespørgsmaalet er bleven ordnet.

Skulde endnu ingen Bestemmelse i saa Henseende være truffet, beder vi om Bemyndigelse til at ordne Sagen paa samme Maade som i Fjor eller ogsaa faa tilstillet Meddelelse om, hvorledes Ministeriet ønsker Spørgsmaalet løst i Aar.«

Denne Skrivelse fremsendtes under 13. Juni 1921 af Konsistorium til Undervisningsministeriet, der under 2. Juli s. A. udtalte intet at have at erindre imod, at Forholdene for Sommeren 1921 ordnedes paa samme Maade som hidtil.

Forslag om Forbedring af Lønnen for 2den og 3die Afdelingsgartner.

I Skrivelse af 13. Januar 1922 anholdt Havens Direktør om, at Stillingerne som 2. og 3. Afdelingsgartner, der lønnes med 2550 Kr. stigende hvert 3. Aar med 330 Kr. indtil 3540 Kr., maatte opflyttes i en højere Lønklasse, saaledes at de stilledes lige med de lavest lønnede Skovfogder, nemlig Skovfogder af 2. Grad, hvis Lønning i Tjenestemandslovens § 809 er fastsat til 3000 Kr. aarlig, stigende hvert 3. Aar med 300 Kr. indtil 3600 Kr. Andragendet anbefaledes af Universitetskvæsturen og fremsendtes under 9. Februar 1922 til Ministeriet med Konsistoriums Tilslutning, idet der gjordes opmærksom dels paa Nødvendigheden af at kunne ansætte Gartnere med en særlig fyldig Uddannelse i de heromhandlede Stillinger dels paa Misforholdet mellem de økonomiske Vilkaar for disses Indehavere og Medhjælperne ved Haven. I Skrivelse af 23. Marts 1922 meddelte Ministeriet, at det ikke saa sig i Stand til at stille Forslag i den anførte Retning. Under 18. April 1922 fornyede Haven sit Andragende og i Skrivelse af 13. Juni 1922 indstillede Konsistorium paany dette til Bevilgelse. I Anledning heraf udtalte Ministeriet atter i Skrivelse af 22. Januar 1923 i Overensstemmelse med Lønningsraadets Indstilling ikke at kunne stille Forslag om Forhøjelse af Lønningsratserne for de 2 Afdelingsgartnere, hvorved bemærkedes, at Manglerne ved den nugældende Ordning i alt Fald væsentlig vilde være afhjulpne, saafremt den sidst udnævnte Afdelingsgartners tidligere Forhold maatte kunne motivere, at der tillagdes ham et Alderstillæg. Foranlediget herved udtalte Havens Direktion i Skrivelse af 10. Februar 1923 bl. a. følgende:

»Naar man herfra har ønsket at faa Afdelingsgartnerstillingerne forbedrede, har dette sin særlige Grund deri, at man mener derigennem bedre at kunne sikre sig, at kvalificerede Mænd søger Stillingerne, og at de *forbliver* i Stillingerne. Som Forholdene ligger nu, maa man frygte, at Indehaverne af Stillingerne benytter sig af Tilbud om bedre Stillinger andetsteds og snarest søger bort herfra, altsaa blot benytter Pladsen her som en Gennemgangsstilling.

Det er af stor Betydning for Haven at faa Folk ind som Afdelingsgartnere med en vis Grad af videnskabelig Uddannelse — nemlig Uddannelse ved den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole med afsluttende Examen — og derfor fremhæves det stedse ved ledige Stillingers Opslaaen, at Havebrugskandidater vil blive foretrukne. Men saa lidet agtede er de to omtalte Stillinger, at der, da Stillingen som 3die Afdelingsgart-

ner sidst var ledig, kun var *en* af Ansøgerne, som var Havebrugskandidat.

Vi maa derfor stedse hævde, at vi anser Lønningerne for altfor lave i Forhold til de Krav, der maa stilles til den teoretiske Viden — ved Siden af praktisk Kunnen — hos dem, der skal beklæde Stillingerne, og vi maa derfor udtale, at vi agter ad Aare atter at fremkomme med Forslag til Ændringer i det anførte Misforhold, hvis Ministeriet ikke *nu* er sindet at søge Lønningsraadets Billigelse til at foretage en Ændring.

Naar Ministeriet i sin ovenfor omtalte Skrivelse henviser Havens Direktion til at give fornøden Meddelelse om, hvorvidt 2den Afdelingsgartner C. J. Hansens tidligere Forhold vil kunne berettigede ham til et Alderstillæg, maa Direktionen, næst efter at oplyse, at der efter vor forrige Skrivelses Fremkomst har fundet en Nybesættelse af 3die Afdelingsgartner-Stillingen Sted, pointere, at Spørgsmaalet saaledes ikke kan løses ved blot at give Afdelingsgartner Hansen et Alderstillæg, idet 3die Afdelingsgartner-Stillingen jo ikke derigennem forbedres.

Selv om Direktionen som en Nødhjælp kan acceptere denne antydede Ordning, maa den anse denne for kun midlertidigt at være i Stand til at afhjælpe Misforholdet og kun for den ene Persons Vedkommende.«

Efterat Konsistorium under 24. Februar 1923 havde fremsendt denne Erklæring til Undervisningsministeriet, meddelte dette i Skrivelse af 16. Maj s. A., at der fra 1. April 1923 at regne paa forventet Tillægsbevilling for Finansaaret 1923—24 under Finanslovskonto § 19. A. II. A. 2. a. 1. b. kunde tillægges 2den Afdelingsgartner C. J. Hansen et personligt Tillæg af samme Størrelse som et Alderstillæg, og saaledes, at Tillæget bortfalder, naar han kommer op paa højere Lønning.

— I Henhold til en paa Finansloven for 1922—23 given 3-aarig Bevilling paa 2400 Kr. aarlig + midlertidigt Tillæg til et Lektorat i Plante-fysiologi, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg B., Sp. 1247—50, ansatte Undervisningsministeriet under 17. Juli 1922 Assistent ved plante-fysiologisk Laboratorium Dr. phil. Peter Boysen Jensen som Lektor i Plantefysiologi for et Tidsrum af 3 Aar fra 1. April 1922 at regne. Angaaende Anledningen til Oprettelsen af det paagældende Lektorat henvises til Artiklen »Undervisning i Racehygiejne« i Aarbogen for 1920—23, I Del, Side 171—77.

Under 1. November 1920 ansatte Konsistorium som Formand med Lønning efter Tjenestemandsløvens § 952: Vilhelm Ludvigsen, Per Larsen, Laurs Hultquist Jensen, Søren Boelslund og Mads Jensen, de 4 førstnævnte fra 1. April 1920 og den sidstnævnte fra 1. November s. A. at regne. Under samme Dato ansatte Konsistorium Niels Peter Nielsen som Fyrbøder og Jens Christensen som Kontorbud med Lønning efter Tjenestemandsløvens § 953, begge fra 1. April 1920 at regne.

Ved Skrivelse af 25. April 1921 meddelte Undervisningsministeriet Varmemester Søren Jensen Afsked fra 30. Juni s. A. at regne og under 4. August s. A. ansatte Ministeriet Fyrbøder ved botanisk Have Karl Laurits Rits i den derved ledigblevne Stilling fra 1. Juli s. A. at regne. I den ledigblevne Fyrbøderstilling ansatte Konsistorium under 15. Sep-

tember 1921 — med Ministeriets Samtykke uden forudgaaende Opslag — Valdemar Rasmus Anthon Jensen.

Under 8. August 1921 meddelte Undervisningsministeriet Afdelingsgartner Julius Basse Lykke Afsked fra 30. September s. A. at regne. Ved Skrivelse af 30. September 1921 ansatte Ministeriet derefter Havebrugskandidat Carl Johan Hansen som 3. Afdelingsgartner fra 1. Oktober s. A. at regne.

Ved Skrivelse af 21. Maj 1922 meddelte Ministeriet 2. Afdelingsgartner C. R. Madsen Afsked fra 31. Juni s. A. at regne samt udnævnte 3. Afdelingsgartner C. J. Hansen til 2. Afdelingsgartner fra 1. Juli s. A. at regne. I den derved ledigblevne Stilling som 3. Afdelingsgartner ansatte Ministeriet under 24. August 1922 Havebrugskandidat Holger Wedege fra 1. September s. A. at regne.

e. Andre Sager.

— I Skrivelse af 15. Juni 1923 indstillede Konsistorium til Undervisningsministeriet, at der til Erhvervelse af en af Bibliotekar, Dr. phil. F. Børgesen tilhørende Samling af vestindiske Havalger maatte blive givet en Bevilling paa 4000 Kr. fordelt med Halvdelen paa to Finansaar. I Anledning heraf udtalte Ministeriet i Skrivelse af 17. Juli s. A., at det ikke saa sig i Stand til at søge optaget en Bevilling i det nævnte Øjemed.

— I Sommeren 1922 modtog botanisk Museum fra Maitre en pharmacie botaniste Nicolas Ballalas en Samling Planter fra Mout-Athos.

— I Juni 1923 modtog botanisk Museum fra Fru Sabine Helms en stor Samling tørrede australske Planter.

— I Skrivelse af 4. Juli 1923 udtalte Undervisningsministeriet, at det fremtidig vilde have det overladt til Direktøren selv under sit embedsmæssige Ansvar at disponere over det paa Havens Konto bevilgede Beløb »Til Direktørens Disposition« paa 800 Kr.

— Under 23. Maj 1923 tilskrev Professor Kolderup Rosenvinge, der paa det anførte Tidspunkt fungerede som Direktør for botanisk Have, Konsistorium saaledes:

»I Oktober f. A. modtog jeg som fungerende Direktør for Botanisk Have til Erklæring en gennem Undervisningsministeriet fra Krigsministeriet indsendt Sag vedrørende en i Statens Hede paa Borris Sønderland stedfindende Grusgravning. Efter at der var blevet afgivet Erklæringer fra mig af 13. November og af Universitetskvæstor Goos af 29. Nov. f. A., fandt der en Konference Sted mellem Chefen for 1ste Ingeniørdirektion, Oberstløjtnant Tuxen, Chefen for 1ste Ingeniørdirektions 3die Bygningsdistrikt Kaptajn H. G. Wagner, Universitetskvæstor K. Goos og mig, hvorefter jeg i Skrivelse til Konsistorium af 5. Januar d. A. foreslog, at Sagen forelagdes det Fredningsnævn, hvorunder Heden sorterer. Dette er derefter sket; men det har ifølge Meddelelse fra Kaptajn Wagner kun givet til Resultat, at Borris-Faster Sogneraad har erklæret, at det ikke kan gaa ind paa den af 1. Ingeniørdirektions 3die Bygningsdistrikt i Skrivelse af 7. Aug. f. A. foreslaaede Ordning om et begrænset Areal af Statens Hede til Afbenyttelse af Kommunen til Grusgravning.

Da de hidtidige Bestræbelser saaledes ikke har ført til det ønskede Resultat, nemlig Sikring af Hedearealets Fredning, tillader jeg mig at foreslaa, at der indgives Begæring om Fredning af Statens Hedeareal i Henhold til Lov af 8. Maj 1917, og at denne Begæring indgives af Universitetet og 1ste Ingeniørdirektions 3die Bygningsdistrikt i Forening. Denne Begæring skal indsendes til Naturfredningsraadet i Bølling Nørre Herreder, og i Henhold til Lovens § 9 skal Nævnet, da det gælder Fredning af naturvidenskabelige Grunde, forinden Kendelse afsiges, indhente en Erklæring fra Naturfredningsraadet.

Jeg tillader mig altsaa at foreslaa, at denne Begæring om Fredning af Statens Hedeareal paa Borris Sønderland sendes til 1ste Ingeniørdirektions 3die Bygningsdistrikt i Viborg med Anmodning om Tilslutning og om Fremsendelse til Naturfredningsnævnet i Bølling Nørre Herreder.

Fredningens Formaal er at bevare det fredede Areal saaledes, at dets Karakter af Hede kan holde sig upaavirket af Indgreb fra Menneskets Side og saaledes, at det kan tjene til Undersøgelse af de mulige Forandringer, som Vegetationen i Tidens Løb undergaar uden saadanne Indgreb.«

»I Skrivelse af 28. Maj 1923 til 1ste Ingeniørdirektion foreslog Konsistorium, at der af Universitetet og Ingeniørdirektoratet i Forening indgaves Begæring om Fredning af det paagældende Areal i Henhold til Lov af 8. Maj 1917. I Anledning heraf meddelte 1ste Ingeniørdirektion under 7. September 1923, at der var en vis Sandsynlighed for, at Fægtningsskydningerne i ret nær Fremtid vilde blive forlagt til en anden Egn af Jylland. Da en Fredning af Borris Hede dog ikke kunde blive fuldt effektiv, saalænge Militæretaten er henvist til at benytte Heden til Fægtningsskydning, maatte Direktionen herefter finde det inopportunt paa det paagældende Tidspunkt at søge Heden fredet af naturvidenskabelige Grunde. I Tilslutning hertil henstillede Ingeniørdirektionen under 7. November 1923 under Henvisning til en af Fredningsnævnet for Ringkøbing Amtsraadsreds truffen Afgørelse, at man efter Omstændighederne lod det bero ved den politimæssige Fredning, som ligger i en under 3. Oktober 1903 stedfundne Bekendtgørelse om Fredning af det Staten tilhørende Hedeareal ved Borris Sønderland, i hvert Fald indtil der er truffet endelig Afgørelse af, om Borris Hede skal opgives som Fægtningsskydeplads. I Skrivelse af 15. November 1923 tiltraadte Professor Ostfeld derefter, at man foreløbig lod det bero ved den politimæssige Fredning, idet Universitetet dog forbeholdt sig Ret til at tage Sagen op til Behandling, naarsomhelst det maatte anses for ønskeligt og senest, naar der træffes Afgørelse om Opgivelse af Heden som Fægtningsskydeplads.

9. Det zoologiske Museum.

(Derunder Kontoen for »Samlingernes Offentlighed«).

(Journ. No. 12/1919, 281/1919, 12/1920, 12/1921, 12/1922 og 12/1923).

a. Ordentlige og overordentlige Bevillinger til Museets Drift.

1920—21 Angaaende de til Museets Drift i Finansaaret 1920—21 givne ordentlige og overordentlige Bevillinger henvises til den i Aarbogen for 1915—20 III Del Side 187—192 givne Fremstilling.

1921—22 Paa Finansloven for 1921—22 nedsattes Annuets ordentlige Beløb med 1500 Kr. fra 35000 Kr. til 33500 Kr., hvoraf 15590 Kr. til Brændsel og Belysning, i Anledning af, at et til Assistenten ved de Studerendes Undervisning og Øvelser paa den zoologiske Studiesal hidtil ydet Honorar paa 1500 Kr. overførtes fra Annuet til den almindelige Honorarkonto, jfr. Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg A., Sp. 1587—88.

Overordentligt bevilgedes:

400 Kr. som 2. Del af den paa Finansloven for 1920—21 givne 3aarige Bevilling paa 400 Kr. aarlig til Sorteringsarbejder paa Museets 2. Afdeling og

2400 Kr. som 1. Del af en 2-aarig Bevilling paa 4800 Kr. til midlertidig Medhjælp for Museets 1. Afdeling, jfr. Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg B., Sp. 1433—34. Denne Bevilling gaves som Fortsættelse af den paa Finansloven for 1919—20 optagne tilsvarende 2-aarige Bevilling til Medhjælp i Museets 1. Afdeling, hvorom henvises til Aarbogen for 1915—20 III Del Side 183—84. Disse 2400 Kr. er i Finansloven Tekst sammenlagt med de ordentligt bevilgede 33500 Kr.

Paa Tillægsbevillingsloven for 1921—22 bevilgedes ialt 14650 Kr., nemlig 8200 Kr. til Dækning af forøgede Udgifter til litterære Hjælpe-midler, Bogbinderarbejde, Rengøring, Kontorudgifter m. v. og 2000 Kr. til Udredelse af forøget Betaling til Museets Opsynsbetjente, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg B., Sp. 2521—24, samt endelig 4450 Kr. til Anskaffelsen af Rullegardin og Inventar til zoologisk Studiesamlings Auditorium, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg A., Sp. 5587—88. En væsentlig Del af den paa Tillægsbevillingsloven saaledes givne Bevilling dækkedes dog derved, at der paa Kontoen for Brændsel og Belysning sparede et Beløb af 8593 Kr. 64 Øre. Med Hensyn til den sidstnævnte Bevilling til Studiesamlingen bemærkes følgende:

Under 2. Juni 1921 indgav Professor zoologiske Andragende om, at der maatte blive søgt bevilget 4450 Kr. til Anskaffelse af et lystet Rullegardin og andet Inventar til zoologisk Studiesamlings Auditorium, idet det særligt fremhævedes, at det, da Auditoriet paa det vedkommende Tids-

punkt var under Ombygning, vilde være ønskeligt, om Beløbet kunde stilles til Raadighed paa forventet Tillægsbevilling for Finansaaret 1921—22. Med Hensyn til dette Andragende udtalte Universitetskvæsturen i Skrivelse af 27. s. M. bl. a. følgende:

»Ifølge det paagældende Andragende sammenholdt med den hermed følgende Skrivelse fra Professor, Dr. Jensen af 24. d. M. ønskes det ansøgte Beløb anvendt til Anskaffelse af

1) et Tavleparti (6 Al. × 6 Al.) med forskydelige Tavler, Kontravægt, Udbygning fra Mur og Maling	1900 Kr.
2) et Katheder med White-Woods Plade, Skabe, Talepult og Maling	1800 —
3) Rullegardin for Ovenlyset med Bevægemechanisme og nye Skinner langs Ovenlysets Side	750 —
	<hr/>
	4450 Kr.

Til Støtte for dette Andragende er det anført, dels at det nuværende Rullegardin er fuldstændigt opslidt og at det derfor vil være nødvendigt at anskaffe et nyt, for at Laboratoriets fortræffelige Lysbilledapparat overhovedet kan anvendes, dels at det efter den stedfundne Reparation af Auditoriet er meget ønskeligt at faa den nuværende mindre brugbare Tavle erstattet med et nyt Tavleparti med forskydelige Tavler, og endelig, at det Katheder, der nu staar i Laboratoriet, er sammensat af to gamle Skabe forbundne med et Brædt og i det hele er saa ubekvemt og grimt, at det i høj Grad trænger til en Afløser.

Efter det saaledes anførte vides der fra Kvæsturens Side intet mod det ansøgte at erindre og man skal derfor foreslaa en Indstilling til Undervisningsministeriet om, at der paa forventet Tillægsbevilling for indværende Finansaar under Universitetets Udgiftspost b. 3., zoologisk Museum, tillades udredet et overordentligt Beløb af 4450 Kr. til Anskaffelse af Rullegardin og Inventar til zoologisk Studiesamlings Auditorium.«

Sagen fremsendtes under 1. Juli 1921 til Ministeriet med Konsistoriums Anbefaling, men i Skrivelse 12. s. M. meddelte Ministeriet, at det ikke kunde indgaa paa, at Beløbet anvendtes paa forventet Tillægsbevilling, men at man derimod vilde være sindet at søge en Bevilling i det omhandlede Øjemed paa Finansloven for 1922—23. I Henhold hertil optoges der da Forslag paa Finanslovsforslaget for sidstanførte Finansaar, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg A., Sp. 1687—88. I Skrivelse af 1. September 1921 oplyste Professor zoologiæ imidlertid, at det havde været nødvendigt at standse Istandsættelsen af Auditoriet indtil de paagældende Anskaffelser kunde finde Sted og at man derfor havde maattet henlægge Forelæsninger, Eksaminatorier og Demonstrationer til Studiesamlingens Lokaler. Denne Ordning var dog navnlig af Hensyn til Pladsforholdene overordentlig uheldig for Gennemførelsen af Undervisningen og der anholdtes derfor om, at Ministeriet vilde ændre den trufne Afgørelse og give Tilladelse til Beløbets Afholdelse paa forventet Tillægsbevilling for 1921—22. Denne Tilladelse gaves ved Ministeriets Skri-

velse af 5. November 1921 og Forslaget om Bevilgelsen af 4450 Kr. udgik derefter af Finanslovsforslaget for 1922—23 ved Ændringsforslag til dettes 2. Behandling, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg B., Sp. 315—16.

1922—23 Paa Finansloven for 1922—23 nedsattes Annuet med 7500 Kr. under Hensyn til Nødgangen i Brændselspriserne og det opførtes derefter med 26000 Kr., hvoraf 8000 Kr. til Brændsel og Belysning, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg A., Sp. 1685—86.

Overordentligt bevilgedes:

400 Kr. som 3. Del af den paa Finansloven for 1920—21 givne 3-aarige Bevilling paa ialt 1200 Kr. til Sorteringsarbejder paa Museets 2. Afdeling.

2400 Kr. som 2. Del af den paa Finansloven for 1921—22 givne 2-aarige Bevilling paa ialt 4800 Kr. til midlertidig Medhjælp for Museets 1. Afdeling.

1320 Kr. til Anskaffelsen til Museets 1. Afdeling af 112 Glaslaag med Rammer til Overdækning af 112 store Skuffer i Skabene, hvori den systematiske Fugleskindsamling opbevares, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg A., Sp. 1687—88.

Paa Tillægsbevillingsloven for 1922—23, jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg B., Sp. 2013—14, bevilgedes 1700 Kr. til Dækning af en Overskridelse paa Museets Konto for Fællesudgifter (litterære Hjælpe-midler, Bogbinderarbejde, Rengøring, Kontorhold m. v.). Overskridelsen paa denne Konto var ca. 5200 Kr., men da ca. 3500 Kr. heraf kunde dækkes ved Besparelse paa Kontoen for Brændsel og Belysning, stillede der paa Tillægsbevillingsloven kun 1700 Kr. til Raadighed.

Paa Tillægsbevillingsloven for samme Finansaar bevilgedes endvi-dere under Universitetets Udgiftspost i. 3., Hovedstandsættelser, et Be-løb af 2700 Kr. til Reparation af Dampkedlen i Museets Varmeanlæg, da den havde vist sig utæt, jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg A., Sp. 4727—28.

1923—24 Under 11. November 1922 indgav Inspector ved Museets 2. Afdeling, Dr. Th. Mortensen med Museumsraadets Anbefaling Andragende om en overordentlig Bevilling paa 3000 Kr. til delvis Dækning af de Udgif-ter til Glas og Spiritus, som Sorteringen af den fra hans Ekspedition til Key-Øerne hjembragte Samling vilde nødvendiggøre. Med Hensyn til dette Andragende udtalte Universitetskvæsturen under 12. December s. A. følgende:

»Det er i Andragendet oplyst, at Dr. Mortensen fra den af ham paa Rask-Ørsted Fondens Bekostning foretagne Ekspedition til Key-Øerne har hjembragt overordentlig rige og værdifulde Samlinger af Dybhavsdyr, som er skænket til Universitetets zoologiske Museum. Be-arbejdelsen af dette Stof, der indeholder mangfoldige for Museet ny Arter, derunder mange hidtil ganske ukendte Dyreformer, er allerede paabegyndt og bør foregaa saa hurtigt som muligt, dels fordi Dyrene lider meget ved at ligge mellem hverandre i Beholderne, dels fordi en rationel Benyttelse af Materialet er umulig forinden Udsorteringen. Det udtales videre, at det er umuligt for Afdelingens Annuum at bestride alle Udgifterne til Glas og Spiritus, idet disse ville beløbe sig til 5000 Kr.

foruden det paa Afdelingen foreliggende Glasforraad til Værdi af ca. 1000 Kr. Afdelingen vil af sit Annuum for indeværende Finansaar til Sorteringen kunne afgive ca. 1000 Kr. og et lignende Beløb af Annuet for Finansaaret 1923—24. Af de øvrige Afdelingers Annuum vil intet kunne tages, da de heromhandlede Samlinger for største Delens Vedkommende hører ind under II. Afdeling. Der søges derfor om en Bevilling paa 3000 Kr. til delvis Dækning af de nævnte Udgifter til Glas og Spiritus.

I adskillige tidligere Tilfælde har der været givet overordentlige Bevillinger for Universitetets zoologiske Museum dels til Indsamlinger af Materiale, dels til Bearbejdelse af dette. Saaledes skal man henvise til, at der paa Finanslovene for 1914—15 og 1915—16 under Kommunitetets Budget bevilgedes ialt 10000 Kr. til Indsamlinger til zoologisk Museum paa en Rejse til Stillehavsoerne, som daværende Assistent ved Museet, Dr. Th. Mortensen foretog med Understøttelse af Carlsberg-Fondet, jfr. Rigsdagstidende for 1913—14, Tillæg B., Sp. 453—54, ligesom der paa Finanslovene for 1916—17, 1917—18 og 1918—19 bevilgedes — ligeledes under Kommunitetets Budget — ialt 3600 Kr. som Tilskud til den af Dr. Mortensen iværksatte Bearbejdelse af det paa ovennævnte Rejse indsamlede Materiale, jfr. Rigsdagstidende for 1915—16, Tillæg B., Sp. 499—500. Endvidere bevilgedes der paa Finansloven for 1919—20 under Kommunitetets Budget 1200 Kr. som 1. Del af en ny 3aarig Understøttelse til Dr. Mortensen til Bearbejdelse af det paagældende Materiale, jfr. Rigsdagstidende for 1918—19, Tillæg A., Sp. 1693—94, hvilken Understøttelse atter paa Finansloven for 1922—23 blev fornyet for en ny 3aarig Periode, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg A., Sp. 1989—90, og endelig bevilgedes paa Finansloven for 1920—21, jfr. Rigsdagstidende for 1919—20, Tillæg A., Sp. 1453—54, overordentlig 400 Kr. til endelig Sortering og Etikettering af det fra Dr. Mortensens Stillehavs-ekspedition hjembragte Materiale af Krebsdyr og Havedderkopper.

Af Museets Annuum er — saaledes som Fordelingen af dette er approberet ved Undervisningsministeriets Skrivelse af 4. Oktober 1920 — til Raadighed for Museets II. Afdeling 2812 Kr. Da det af dette Beløb formentlig vil være ugørligt at afse en saa stor Sum, som efter det anførte vil være nødvendig til Anskaffelse af Glas og Spiritus til det omhandlede nye zoologiske Materiale, kan man herfra anbefale, at den paagældende overordentlige Bevilling søges tilvejebragt, idet man i saa Henseende skal henvise dels til det overordentlig fremragende Arbejde, der — saavidt Kvæsturen bekendt — af zoologisk Museum udføres paa Dybvandsforskningens Omraade, dels til den værdifulde Forøgelse, som Museet opnaar ved Bearbejdelsen af det ved den af Rask-Ørsted Fonden bekostede Ekspedition indsamlede Materiale. Man kan derfor foreslaa en Indstilling til Undervisningsministeriet om, at der ved Ændringsforslag til Finanslovsforslaget for 1923—24 under Universitetets Udgiftspost b. 3., Det zoologiske Museum, søges overordentlig bevilget 3000 Kr. til delvis Dækning af Udgifterne til Glas og Spiritus til Sortering af de Museets II. Afdeling tilhørende, fra Dr. Th. Mortensens Ekspedition til Key-Øerne hjembragte Samling, hovedsagelig bestaaende af Dybhavsdyr. Det tilføjes, at det efter den af Inspector Dr. Mortensen givne Oplysning — saafremt det vil være af Betydning for Opnaelsen af den

nævnte Bevilling — vil være muligt at fordele Bevillingen over 2 Finansaar, saaledes at der ved Ændringsforslag til Finanslovsforslaget for 1923—24 eventuelt kun søges bevilget 1500 Kr. som 1. Del af en overordentlig 2aarig Bevilling paa ialt 3000 Kr. til det nævnte Øjemed.»

Andragendet fremsendtes derpaa under 22. December 1922 til Undervisningsministeriet med Konsistoriums Tilslutning.

Paa Finansloven for 1923—24 bevilgedes Museets Annuum derefter med 27500 Kr., hvoraf 8000 Kr. til Brændsel og Belysning og 1500 Kr. overordentligt som 1. Del af en 2aarig Bevilling paa ialt 3000 Kr. til delvis Dækning af Udgiften til Konservering af den af Dr. Th. Mortensen fra hans Ekspedition til Key-Øerne hjembragte Samling, jfr. Rigsdagstidendé for 1922—23, Tillæg A., Sp. 1747—48, og Tillæg B., Sp. 1121—24. Som Følge af den almindelige Reduktion af Universitetets Udgiftspost b., Annua for Samlinger og Laboratorier, med ca. 10 pCt., nedsattes den saaledes givne Bevilling med 2805 Kr. til 24695 Kr., hvoraf 7200 Kr. til Brændsel og 1350 Kr. til Konserveringsarbejder ved Dr. Mortensens Samling.

Under 22. December 1922 indsendte Konsistorium med sin Anbefaling til Undervisningsministeriet et Andragende fra Museumsraadet om Fornyelse af den Museets 1. Afdeling senest paa Finansloven for 1921—22 bevilgede 2-aarige Assistancesum paa 2400 Kr. aarlig. I Anledning heraf ønskede Ministeriet i Skrivelse af 11. Januar 1923 oplyst, om det paa-gældende Beløb anvendes til en enkelt eller til flere Medhjælpere, om det er til fast Medhjælp Aaret igennem og om de anvendte Medhjælpere er Tjenestemænd eller faste honorarlønnede Medhjælpere. Med Hensyn hertil meddelte Museumsraadet under 15. s. M. følgende:

»Den Museets 1. Afdeling senest paa Finansloven for 1921—22 bevilgede 2-aarige Assistancesum paa 2400 Kr. aarlig til videnskabelig Medhjælp, som søges fornyet med samme aarlige Beløb for Finans-aarene 1923—24 og 1924—25, anvendes til en enkelt Medhjælper, cand. mag. Degerbøl, som gør Tjeneste ved Afdelingen Aaret igennem. Af den 1. Afdeling tillagte ordinære Assistancesum ydes der ham desuden et Beløb af 600 Kr., saa at hans samlede Indtægt bliver 3000 Kr. Herfor arbejder cand. Degerbøl 3 Timer daglig ved Afdelingen, og han har ingen Stilling ved Siden af, idet han anvender sin øvrige Tid til videnskabelige, zoologiske Studier.

Man tillader sig at erindre om, at den ekstraordinære Assistancesum paa 2400 Kr. blev søgt med den Motivering, at 1. Afdeling havde den mindste videnskabelige Assistance, uagtet den var langt den største af Museets 3 Afdelinger, og dette Forhold har ikke forandret sig siden. Det vilde derfor være en Katastrofe for Afdelingen, om den mistede Bevillingen, og for cand. mag. Degerbøl vilde det være ensbetydende med, at han blev tvungen til at opgive sine videnskabelige Studier, som han driver med betydelig økonomisk Opofrelse.«

Paa Finansloven for 1923—24 bevilgedes derefter overordentligt — foruden den nysommeldte Bevilling til Konservering af Dr. Mortensens Samling:

2400 Kr. som 1. Del af en 2-aarig Bevilling paa 2000 Kr. aarlig + midlertidigt Tillæg til midlertidig Medhjælp paa Museets 1. Afdeling, jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg B., Sp. 1123—26, og

550 Kr. til Anskaffelse af et Skab til Museets 3. Afdeling til Opbevaring af Spiritusmateriale.

Angaaende den paa Tillægsbevillingsloven for 1923—24 givne Bevilling paa 4483 Kr. henvises til Aarbogen for 1923—24 Side 123.

Angaaende Bevillingen paa Universitetets Udgiftspost b. 23., *Samlingernes Offentlighed*, for 1920—21 henvises til Aarbogen for 1915—20, III Del, Side 195—96.

Paa Finansloven for 1921—22 forhøjedes Kontoen med 360 Kr. til 7263 Kr. til Imødegaaelse af Udgiften ved Forhøjelse af Timebetalingen for Opsynsmændene fra 75 Øre til 1 Kr. 25 Øre, jfr. Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg A., Sp. 1593—94. Af en Fejltagelse var der imidlertid ikke blevet søgt det Beløb af 2400 Kr. aarlig, der ansaas for nødvendigt til Gennemførelse af en Forhøjelse af Timebetalingen til 1 Kr. 25 Øre ikke alene for Opsynet ved mineralogisk Museum, men ogsaa ved zoologisk Museum, og paa Finansloven for 1922—23 forhøjedes Kontoen derfor med 2400 Kr. til 9663 Kr., jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg A., Sp. 1691—92. Af Bevillingen kom dog kun 9091 Kr. 05 Øre til Udbetaling, saaledes at der sparedes 571 Kr. 95 Øre.

Paa Finansloven for 1923—24 opførtes Kontoen ligeledes med 9663 Kr., men som Følge af den almindelige Reduktion af Universitetets Udgiftspost b., Annuua for Samlinger og Laboratorier, med ca. 10 pCt., nedsættes Kontoen med 687 Kr. 90 Øre til 8975 Kr. 10 Øre. Hertil kom paa Tillægsbevillingsloven 132 Kr. 97 Øre — afrundet 133 Kr. — til Bestridelse af Ekstraudgifter ved Opsyn paa zoologisk Museum i Anledning af en ekstraordinær Udstilling af den af Inspector Dr. Mortensen hjembragte Samling fra hans videnskabelige Ekspedition til Key-Øerne, jfr. Rigsdagstidende for 1923—24, Tillæg B., Sp. 1987—88.

b. Personalet.

Under 28. November 1919 fremsendte Museumsraadet med sin Anbefaling et Andragende fra Bestyreren af Museets 2. Afdeling, Inspector Dr. Th. Mortensen om, at der maatte blive oprettet en ny Amanuensisstilling ved nævnte Afdeling til Varetagelse af Museets conchologiske Samling. Med Hensyn til dette Andragende udtalte Universitetskvæsturen i Skrivelse af 12. Januar 1920 følgende:

»Det er i det paagældende Andragende anført, at Varetagelsen af Museets store, over hele Verden berømte Conchyliesamling, der er af stor videnskabelig Betydning, fordrer en specialkyndig Videnskabsmand, ikke alene til Besvarelse af de talrigt indkommende Forespørgsler fra fremmede Videnskabsmænd, men ogsaa til Bearbejdelse af det foreliggende overordentlig rige Materiale. En saadan specialkyndig Medhjælp har Afdelingen ogsaa haft lige fra Museets ældste Tid, indtil nu-

værende Professor, Dr. A. Jensen overtog Embedet som Professor zoologiæ, men siden den Tid har Afdelingen ikke haft nogen Sagkyndig paa det paagældende Omraade, idet ingen af de ved Afdelingen ansatte Videnskabsmænd er inde i det ommeldte Speciale og derhos er saa fuldt optagne af Afdelingens øvrige, uhyre omfattende Materiale, at de ikke kunne faa Tid til at varetage Conchyliesamlingen.

Til det zoologiske Museums 2. Afdeling er knyttet et Personale af en Inspector og to Amanuenser, hvorhos der af Assistancesummen udredes Lønning til en Medhjælper. Til nærmere Klarlæggelse af Sagen har man anmodet Inspector, Dr. Mortensen om at gøre Rede for, hvorledes Afdelingens Arbejde er fordelt mellem det saaledes tilstedeværende Personale, hvorhos man har udbedt sig Oplysning om, hvorvidt den tilstedeværende Mangel paa Arbejdskraft ikke maatte kunne tænkes afhjulpen derved, at der skaffedes Afdelingen en Bevilling paa 4800 Kr. fordelt paa 2 Aar med 2400 Kr. i hvert paa samme Maade, som det er sket forsaavidt angaar Museets 1. Afdeling ved Bevilling paa Finansloven for Finansaaret 1919—20, jfr. Rigsdagstidende for 1918—19, Tillæg A., Sp. 1371—72.

I Anledning heraf har man fra Dr. Mortensen modtaget den hermed følgende Skrivelse af 9. d. M., hvori der først gives Oplysning om, hvilke Dyregrupper der henhøre under 2. Afdeling og dernæst for, hvorledes Bearbejdelsen af disse Grupper fordeles mellem Personalet. Det fremgaar heraf, at en mere gennemgribende Behandling af Stoffet kun kan ske for enkelte Grupper Vedkommende og at de senere Aars videnskabelige Fremskridt iøvrigt har medført, at hele Materialet maa gennemarbejdes paany. I saa Henseende er det nærmere forklaret, hvilken uhyre Artsrigdom af de forskellige Dyreformer de nyere Undersøgelser har bragt for Dagen, og det er herved bl. a. oplyst, at alene Gruppen Molluskerne, hvorunder alt henhører, hvad der benævnes som »Conchylier«, omfatter ca. 48000 Arter. Det er herefter udtalt, at kun en Specialist kan beherske dette Stof og at det forøvrigt vil være umuligt for en enkelt Mand i sin hele Levetid at gennemarbejde hele Museets overordentlig righoldige Materiale af Mollusker. Det er derefter udtalt, at en 2-aarig Bevilling som foran anført vil være absolut utilstrækkelig for Afdelingen, men at denne under alle Omstændigheder for at varetage sin Opgave maa have en Amanuensis til Raadighed til Varetagelse af Conchyliesamlingen.

Efter den af Inspector, Dr. Mortensen saaledes givne indgaaende Forklaring om Arten og Omfanget af det Afdelingen paahvilende videnskabelige Arbejde med Udforskningen af det lavere Dyrelivs overordentlig righoldige Former mener man det utilraadeligt at søge det foreliggende Spørgsmaal løst ved Opnaaelsen af en Bevilling i Lighed med den for 1. Afdeling givne, idet en saadan maa antages at ville være ufyldtgørende overfor den Afdelingen paahvilende Opgave. Det maa formentlig efter de nu givne Oplysninger antages, at en tilfredsstillende Ordning kun vil kunne naas ved Tilknytning til Afdelingen af fast videnskabelig Arbejdskraft og man mener derfor i Henhold til alt foreliggende at burde anbefale en Indstilling til Undervisningsministeriet om, at der paa Forslaget til Lov om Normering af nye Tjenestemandstillinger optages Forslag om Oprettelsen af en Stilling som Amanuensis

ved Universitetets zoologiske Museums 2. Afdeling med den Opgave at varetage Afdelingens conchologiske Samling.«

Med Skrivelse af 11. Februar 1920 fremsendte Konsistorium Sagen til Ministeriet, idet det udtaltes, at Konsistorium ogsaa for sit Vedkommende maatte anse det for ønskeligt, at der tilvejebragtes forøget videnskabelig Medhjælp ved Afdelingen. Under Hensyn til de stedfindende Overvejelser angaaende en eventuel Omordning af de naturhistoriske Museers Forhold maatte Konsistorium dog finde det rettest, at der — for at intet i saa Henseende skulde foregribes for zoologisk Museums Vedkommende — foreløbig kun søgtes bevilget den nævnte Afdeling en 2-aarig Assistancesum paa 4800 Kr. aarlig, svarende til den nu for en Amanuensis normerede Begyndelsesløn med et Tillæg af 39 pCt.

I Anledning heraf udtalte Undervisningsministeriet i Skrivelse af 27. Februar 1920, at det ikke kunde tiltræde Konsistoriums Forslag om Bevilgelsen af en 2-aarig Assistancesum, men at Ministeriet vilde tage Spørgsmaalet om Oprettelsen af en ny Amanuensisstilling under velvillig Overvejelse ved Normeringsloven for 1920—21. Under 24. Maj 1921 meddelte Ministeriet derefter, at der paa Normeringsloven for 1921—22 under § 16 Afd. 23. a., Universitetet og Kommunitetet, var tilvejebragt Hjemmel for Oprettelsen af en Amanuensisstilling ved Museet. Under 31. Maj 1921 indstillede Konsistorium, at den saaledes oprettede Stilling besattes med mag. sc. R. Spärck, og Ministeriet ansatte derefter under 4. Juli 1921 mag. scient. Hakon Ragnar Gisiko Spärck som Amanuensis ved zoologisk Museum 2. Afdeling fra 1. Juni s. A. at regne.

I Henhold til derom indgivet Andragende meddelte Undervisningsministeriet under 28. Maj 1921 Konservator V. C. Hamburger Afsked paa Grund af Alder fra 30. Juni s. A. at regne. I hans Sted ansatte Ministeriet under 31. August 1921 Betjent ved den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles zoologiske Laboratorium og Samling Kai Nielsen som Konservator ved Universitetets zoologiske Museum og den zoologiske Studiesamling fra 1. September s. A. at regne.

Under 27. Maj 1921 meddelte Undervisningsministeriet i Henhold til derom indgivet Andragende Konservator Johan Evald Christian Scheel Afsked paa Grund af Alder og Svagelighed fra 31. Juli 1921 at regne. I hans Sted ansatte Ministeriet under 23. Juli 1921 Konservatormedhjælper Alfred Rudolph Vindeballe som Konservator ved Museets 1. Afdeling fra 1. August s. A. at regne.

Under 11. Juli 1921 meddelte Konsistorium i Henhold til derom indgivet Andragende Fyrbøder Peder Olsen Afsked paa Grund af Alder fra 30. September s. A. at regne. I den derved ledigblevne Stilling ansatte Konsistorium under 14. Oktober 1921 V. Lagersted fra 1. Oktober s. A. at regne.

I Henhold til Lønningsraadets Skrivelse af 20. December 1920 og Undervisningsministeriets Skrivelse af 8. Juni s. A. udbetaltes der fra 1. Maj s. A. at regne Portner ved zoologisk Museum H. Jensen et aarligt Honorar af 300 Kr. med midlertidigt Tillæg som Vederlag for Overarbejde. Et lignende Honorar tillagdes med samme Hjemmel 7 andre ved

Universitets-Institutioner ansatte Portnere, nemlig Portnerne ved kirurgisk Akademi, Universitetets Hovedbygning, Universitetets Anneksbygning og de 4 Kollegier. Et lignende Honorar tillagdes Regensportneren, saaledes at der ialt blev 9 Honorarer til Raadighed.

Under 29. Marts 1919 indgav Museumsraadet for det zoologiske Museum saalydende Andragende om, at der paa Finanslovforslaget for 1920—21 maatte blive optaget Forslag om Bevilgelse af Lønning for en Kontorassistent ved Museet:

»Zoologisk Museum har i Tidens Løb udviklet sig til en meget anselig Institution. Der er nu 9 Videnskabsmænd ansat derved, nemlig 3 Afdelingsbestyrere og 6 Amanuenser, foruden at flere yngre Videnskabsmænd er knyttet til Museet som honorarlønnede Medhjælpere. Fast ansat er endvidere 3 Konservatorer, en Portner og en Fyrbøder (Varmemester); hertil kommer 3 Medhjælpere ved Præparering samt 12 Opsynsbetjente ved Museets Aabenholdelse.

Det er givet, at en Institution af saadant et Omfang i høj Grad maa have Kontorhjælp behov. Naar zoologisk Museum ikke desto mindre hidtil har klaret sig uden saadan, skyldes det, at Afdelingsbestyrerne, Museumsraadets Formand indbefattet, har besørget al Kontorarbejdet. De ikke alene konciperer alle Skrivelser Museet vedrørende, men de renskriver dem selv og tager Kopier til Arkivet.

Efterhaanden som Omfanget af Museets Korrespondance med Ind- og Udland vokser, bliver det imidlertid umuligt for Bestyrerne at overkomme dette Skrivearbejde. Her i Landet betragtes zoologisk Museum i stigende Grad — hvad der kun er glædeligt — som en Institution, hvortil man kan henvende sig, naar man ønsker Oplysning om et eller andet zoologisk Emne, og mangfoldige er de Forespørgsler, som Museet modtager fra Samlere, Lærere, Teknikere, Læger, Haandværkere, Have- og Landbrugere, Fiskere, kort sagt fra Folk af alle Klasser saa vel som fra offentlige Institutioner. Og for Udlandets Vedkommende bliver Museets Forbindelser Aar for Aar talrigere, hvad der ogsaa medfører en stærk Forøgelse af Korrespondancen.

Til at besørge al denne Korrespondance maskinskrevet og kopieret kan Museet ikke vedblivende undvære Assistance, hvis det ikke i al høj Grad skal gaa ud over Bestyrernes og Formandens Tid, der kan finde nyttigere Anvendelse i Museets Tjeneste end til Afskrivningsarbejde.

Men Museet føler ogsaa i andre Henseender stærkt Savnet af ikke at have en Kontorassistent. En meget vigtig Sag for ethvert Museum er Etiketteringen af Udstillingssamlingen. I Stedet for de nuværende haandskrevne Etiketter, der ofte er alt andet end smukt og tydeligt skrevne, kunde man gaa over til at fremstille ensartede og let læselige, maskinskrevne Etiketter. Saadanne kunde efterhaanden indføres, naar man fik en i Maskinskrivning dygtig Assistent til Raadighed.

Vedkommende Kontorassistent skulde endvidere paasse Museets Telefon — den passes nu af Portneren, men meget uregelmæssigt, da han tit er beskæftiget andetsteds i Bygningen eller har Ærinder at besørge for Museet, — assistere ved Regnskabsvæsenet, katalogisere Biblioteket

og overhovedet assistere ved alt forefaldende Arbejde, navnlig af skriftlig Art.«

Dette Andragende anbefaledes af Universitetskvæsturen i Skrivelse af 7. Maj 1919 og fremsendtes under 19. Juni s. A. til Ministeriet med Konsistoriums Tilslutning. Ministeriet svarede under 4. Juli s. A., at det, naar den nye Lønningslov kom til at foreligge, vilde tage det ansøgte op til Overvejelse. Ved § 13 i Normeringsloven for 1920—21 oprettedes der derefter en Stilling som Kontorassistent ved zoologisk Museum, og i Skrivelse af 1. Oktober 1920 foreslog Museumsraadet Stillingen besat med Frk. Kirstine Soetmann. I Skrivelse til Ministeriet af 27. Oktober s. A. henledte Konsistorium imidlertid Opmærksomheden paa, at Ansættelse som Kontorassistent ifølge Tjenestemandslovens § 946 er betinget af 3 Aars Tjeneste som Kontorist og at Overholdelsen af denne Bestemmelse vilde lægge alvorlig Hindring i Vejen for Stillingens Besættelse, bl. a. fordi ingen af de 23 Ansøgere opfyldte denne Betingelse. Det indstilledes derfor til Ministeriet, at den nyoprettede Stilling — ogsaa af Hensyn til de særlige Fordringer til Sprogkundskaber, der maatte opfyldes af dens Indehaver — paa Normeringsloven for 1922—23 maatte blive omdannet til en Stilling for en ikke-videnskabelig Assistent. I Tilslutning hertil indstillede Konsistorium i Skrivelse af 10. December 1920, at den paagældende Stilling indtil videre ikke blev besat, men at der maatte blive stillet et Beløb af 300 Kr. maanedlig til Raadighed fra 1. November 1920 til 31. Marts 1921 som Honorar for Besørgelsen af det til den omhandlede Post henlagte Arbejde.

Under 20. December 1920 meddelte Ministeriet, at det vilde være villigt til at søge Stillingen omdannet til en Stilling for en ikke-videnskabelig Assistent og i Skrivelse af 20. Januar 1921 bifaldt Ministeriet, at der i det nysnævnte Tidsrum udbetaltes 300 Kr. maanedlig som Honorar for det til Posten henlagte Arbejde. Paa Normeringsloven for 1921—22 opnaaedes det imidlertid ikke at faa Kontorassistentstillingen omdannet til en Stilling for en ikke-videnskabelig Assistent og paa Konsistoriums Forespørgsel i Skrivelse af 4. Maj 1921 om, hvorledes der herefter vilde være at forholde i Sagen, svarede Ministeriet under 21. Maj 1921, at der maatte finde Opslag af Kontorassistentstillingen Sted og at man derpaa — saafremt der ikke skulde melde sig nogen kvalificeret Ansøger — maatte overveje at nøjes med at ansætte en Kontorist, der efter 3 Aar kunde rykke op; Ministeriet bifaldt derhos, at der, indtil den endelige Ordning fandt Sted, som hidtil kunde midlertidig disponeres over et maanedligt Honorar af 300 Kr.

Konsistorium ansatte derefter under 30. Marts 1922 Frk. Kirstine Soetmann som Kontorist ved zoologisk Museum fra 1. November 1921 at regne. Efterat der derefter var korresponderet udførligt med Ministeriet om Ordningen af Frk. Soetmanns Lønningsforhold, meddelte Ministeriet under 24. August 1922, at der paa Normeringsloven for 1922—23 var tilvejebragt Hjemmel for Oprettelsen af en ikke-videnskabelig Assistentstilling ved Museet imod Nedlæggelsen af den hidtilværende Kontoriststilling. Konsistorium ansatte derefter under 13. September 1922 Frk. Kirstine Soetmann som ikke-videnskabelig Assistent ved Museet fra 1. Juli s. A. at regne.

Til Udredelse af Honorar til Frk. Soetmann bevilgedes paa Tillægsbevillingsloven for 1920—21: 1500 Kr. og paa Tillægsbevillingsloven for 1921—22: 3600 Kr., jfr. Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg B., Sp. 3079—80, og for 1921—22, Tillæg B., Sp. 2509—10.

c. *Andre Sager.*

Ved Skrivelse af 14. Juni 1920 bifaldt Undervisningsministeriet, at der af Universitetets Udgiftspost b., Forskellige løbende og overordentlige Udgifter, udrededes et Beløb af 700 Kr. som ekstraordinært Tilskud til Museets 3. Afdeling til Dækning af en Del af Udgifterne ved Købet af en Insektsamling.

Under 18. Juni 1921 udtalte Konsistorium en Tak til Billedhuggerinden Frk. Agnes Lunn for en af hende til Museet skænket og af hende udført Portrætmedaillon af afdøde Professor zoologiæ H. Jungersen og Hustru.

I Henhold til dertil af Undervisningsministeriet i Skrivelse af 25. Marts 1922 givne Tilladelse udbetaltes af Universitetets Udgiftspost k. 3., Til andre overordentlige Udgifter, for 1922—23 et Beløb af 350 Kr. til Anskaffelse af 2 Haandsprøjter til Museet.

10. Det mineralogiske Museum.

(Journ. No. 13/1920, 13/1921, 13/1922, 13/1923 og 118a/1923).

a. Driftsudgifterne.

Paa Finansloven for 1920—21 var Universitetets Udgiftspost c. 4., Det mineralogisk-geognostiske Museum, opført med 16000 Kr., hvoraf 8580 Kr. til Brændsel, hvorhos der paa Tillægsbevillingsloven for samme Aar stilledes 6143 Kr. til Raadighed. Med Hensyn til disse Bevillinger henvises til Aarbogen for 1915—20 III. Del Side 216—17.

Paa Finansloven for 1921—22 bevilgedes Annuet uforandret med 16000 Kr. I samme Finansaar kom i Henhold til Hjemmel paa Tillægsbevillingsloven, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg A., Sp. 5587—88, de 30000 Kr. til Udbetaling, som paa Finansloven for 1920—21 var bevilgede til Hjemførelse fra Grønland af en Meteorjernblok, jfr. Aarbogen for 1915—20 III. Del Side 217—19. Ved Skrivelse af 13. Juli 1922 bifaldt Undervisningsministeriet i Henhold til et af Kvæsturen og Konsistorium anbefalet Andragende fra Professor Bøggild af 19. April 1922 efter stedfunden Brevveksling med Folketingets Finansudvalg, at Museets Annuum for Finansaaret 1921—22 overskredes med et Beløb af 4613 Kr. til Dækning af forøgede Udgifter til Museets Drift og videnskabelige Formaal mod en tilsvarende Besparelse paa Brændselskontoen, saaledes at det bevilgede ordentlige Beløb af 16000 Kr. ikke blev overskredet.

Som Følge af de nedadgaende Priser paa udenlandsk Brændsel nedsattes Kontoen paa Finansloven for 1922—23 med 3580 Kr. til 12420 Kr., hvoraf 5000 Kr. til Brændsel, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg A., Sp. 1687—88. Paa samme Finanslov bevilgedes overordentligt 1200 Kr. som 1. Del af en 5-aarig Bevilling paa 1200 Kr. aarlig til Bearbejdelse af Museets Samling af danske og grønlandske Planteforsteninger.

Angaaende denne overordentlige Bevillings Forhistorie henvises til Universitetets Aarboeg for 1915—20 III. Del Side 226—28. I Tilslutning til den der citerede Skrivelse af 19. Marts 1919 indgav Professor Bøggild under 29. Marts 1920 saalydende Andragende:

»Mineralogisk Museum anmoder herved det høje Konsistorium om at anbefale følgende til Optagelse paa Finanslovsforslaget 1921—22:

En Forhøjelse af Museets Medhjælpssum med 1200 Kr. Denne søgtes i Skrivelse af 19/3 1919 til Undervisningsministeriet i Skrivelsens Punkt 2 og søgtes til Honorering af en Assistent med 2 Timers dagligt Ar-

bejde, der fortrinsvis skulde tjene til Aflastning af mit eget, meget store personlige Arbejde ved Afholdelse af Øvelser i Mineralbestemmelse og mikroskopisk Krystalbestemmelse, væsentlig for polytekniske Studerende.

Efter Anmodning fra Universitetskvæsturen blev yderligere Oplysninger givne i Skrivelse af 10/5 1919 til denne Institution, der anbefalede Ansøgningen.

En midlertidig Bevilling paa 1200 Kr. aarlig, foreløbig for 5 Aar, til Bearbejdelse af danske og grønlandske Planteforsteninger, hvortil den fornødne Fagkundskab for Tiden staar til Raadighed.

Denne Bevilling, der agtes anvendt til mag. sc. J. F. Mathiesen for 2 Timers dagligt Arbejde, blev søgt i Skrivelse af 19/3 1919 til Undervisningsministeriet, Punkt 3, men deri som en almindelig Forhøjelse af Medhjælpssummen med 1200 Kr.; i Skrivelse af 10/5 1919 til Universitetskvæsturen ændredes Ansøgningen til »midlertidig Bevilling«, og indstilledes fra Kvæsturen i denne Form.

Igennem Skrivelse af 21. Juli 1919, kommunikeret 2/8 1919, meddelte Ministeriet imidlertid, at begge de her nævnte Sagers Afgørelse rettest burde udsættes til den ny Lønningslov forelaa, idet denne mulig indeholdt Hjemmel for Ansættelse af en Amanuensis ved Museet. Ved Lønningslovens Vedtagelse blev dette Tilfældet, idet Museets tidligere Eneassistent, Magister Karen Callisen, ansattes som Amanuensis. For Museets Vedkommende betød dette dog kun en Navneforandring paa den samme Stilling; den tidligere Eneassistents Stilling bortfaldt samtidig, og Museet fik saaledes ikke større Arbejdskraft at raade over.

Trangen til forøget Assistance er saaledes ikke bleven afhjulpen herigennem, og man maa saaledes indtrængende anmode om, at begge de nævnte Bevillinger fremmes.

Det tør vel siges, at det beror paa en let forstaaelig Fejlbetragtning, at de her nævnte Ansøgninger ikke har nydt Fremme paa Finansloven for 1920—21; den herved fremkaldte Udskydning af Tidspunktet, hvor jeg igennem den søgte Forhøjelse af Medhjælpssummen kan blive sat i Stand til i højere Grad at faa Tiden til Raadighed til videnskabeligt Arbejde, turde berettige til tillige at søge denne Forhøjelse af Medhjælpssummen paa forventet Tillægsbevilling.

Andragendet fremsendtes under 18. Juni 1920 til Ministeriet med Konsistoriums Anbefaling. I Anledning heraf ønskede Ministeriet i Skrivelse af 6. December 1920 — under Henvisning til, at Bevillingen i Virkeligheden søgtes paa ubestemt Tid, idet det af Professor Bøggild var fremhævet, at Arbejdet næppe kunde være færdigt paa 5 Aar — Oplysning meddelt om Arbejdets Varighed eller, hvis dette i Øjeblikket var udelukket, om hvor langt Arbejdet maatte være skredet frem, for der kunde vides noget om Varigheden. Som Svar herpaa udtalte Professor Bøggild under 19. December 1920 følgende:

»Arbejdet vil først og fremmest komme til at omfatte de grønlandske Planteforsteninger, der er en af Museets fornemste Skatte, og som nyder Verdensberømmelse; for en Del er de i sin Tid bestemt af Professor Heer i Zürich, men disse Bestemmelser trænger stærkt til Re-

vision, og store Mængder endnu ubearbejdet Materiale er senere tilkommet.

Store Dele af Samlingen er hensat, nedpakket i Kasser, og det vides saaledes ikke med Sikkerhed, hvor mange Stykker den omfatter; selv om en Optælling af disse Tusinder af Stykker nogenlunde let lod sig udføre, vilde den dog kun være af ringe Værdi, thi under Bearbejdelsen bliver de fleste Stykker spaltede, saaledes at der derved kan fremkomme nye Planteaftryk, og Stykkernes Antal kan derved blive mangedoblet.

Paa Forhaand er det umuligt at skønne over, hvor lang Tid Bearbejdelsen af det enkelte Planteaftryk kan tage; i nogle Tilfælde kan det gaa forholdsvis hurtigt, medens det i andre Tilfælde kan volde overordentlige Vanskeligheder. Før efter nogle Aars Forløb vil det saaledes være umuligt at danne sig noget Skøn over, hvor lang Tid den samlede Bearbejdelse vil tage. Skulde det vise sig, at den kom til at strække sig langt over den femaarige Periode, hvortil der nu søges Bevilling, vil det altid ligge i Ministeriets Haand at standse Fortsættelsen, saafremt de fornødne Midler ikke skulde kunne afses. Thi derved vil det alt udførte Arbejde paa ingen Made være spildt, i Særdeleshed om det er naaet til et saadant Punkt, at de indvundne Resultater kan publiceres.

Paa Finansloven for 1923—24 forhøjedes Kontoen med 2000 Kr. til 14420 Kr., hvoraf 5000 Kr. til Brændsel, jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg A., Sp. 1747—48. Som Følge af den almindelige Reduktion af Universitetets Udgiftspost b., Annuu for Samlinger og Laboratorier, nedsattes paa den anden Side dette Beløb med 10 pCt., saaledes at der kun blev 12978 Kr. til Raadighed. Hertil kom paa Tillægsbevillingsloven 1228 Kr. til Dækning af forøgede Brændselsudgifter, jfr. Rigsdagstidende for 1923—24, Tillæg B., Sp. 1983—84.

Angaaende Forøgelse af Annuet indgav Professor Bøggild under 28. April 1922 saalydende Andragende:

»Mineralogisk Museum tillader sig herved at andrage det høje Ministerium om, at Museets Annuu, saavel for indeværende Finansaar som for 1923—24 maa blive bragt op til den Højde, hvormed det var budgetteret i Skrivelser af 23. Maj 1919 og ændret i Skrivelse af 12. Januar 1920. Fraregnet Brændselskontoen vilde der saaledes blive stillet 13,070 Kr. til Museets Raadighed i øvrigt; medregnes Brændselskontoen med det for indeværende Aar afsatte Beløb paa 5000 Kr., vilde det samlede Annuu saaledes blive 18070 Kr., medens Bevillingen kun udgør 12420 Kr.

For Finansaarene 1919—20 og 1920—21 er det blevet Museet tilladt at overskride Annuet, saaledes at dette er blevet bragt op til de budgetterede Beløb. Disse Overskridelser var henholdsvis 4290 Kr. og 5650 Kr. For Finansaaret 1921—22 søgtes i Skrivelse af 5. Februar 1921 Tilladelse til atter at overskride med et Beløb paa 5650 Kr., men Museet henvistes som Svar herpaa (5. Febr. 1921) til at afvente Virkningerne af Prisfaldet og at stille Forslag om Forhøjelse paa Tillægsbevillingsloven 1921—22, saavidt som det maatte gøres nødigt.

I Skrivelse af 19. ds. har Museet søgt Tilladelse til at overskride Annuet for 1921—22 med 4812 Kr. 87 Øre, hvilket svarer til den paa

Brændselskontoen indvundne Besparelse. I denne Skrivelse er der gjort opmærksom paa, at Overskridelsen i Virkeligheden er langt større, og at alene de rene Driftskonti udviser et Underskud paa nær 4000 Kr., naar de til faste Formaal ansatte Konti fradrages Annuet, uden at der er anvendt noget til Museets videnskabelige Formaal. Museets annuums-mæssige Regnskab for 1921—22 balancerer med 17978 Kr. 58 Øre, men dets samlede Udgifter har været 25431 Kr. 33 Øre, saaledes at Differensen er dækket gennem en alt for kraftig Benyttelse af Legaterne, der har maattet angribes for nær 2 Aar.

En saa stærk Benyttelse af Legaterne er ugørlig i Fremtiden, og det er saaledes meget uheldigt, at Annuet i saa ringe Grad er i Overensstemmelse med Museets nødvendige Krav. Om disse vil nedenstaaende Oversigt over de enkelte Konti give Oplysning.

	Samtlige Udgifter	Annuaums Udgifter
a. Samlingernes Forøgelse	3170 Kr. 67 Øre	739 Kr. 13 Øre
b. Mineral-Undersøgelser	558 — 91 —	424 — 26 —
c. Bøger, Kort, Undervisning	2695 — 95 —	255 — 61 —
d. Haandværkere	1988 — 13 —	748 — 58 —
e. Renholdelse	4838 — 70 —	4838 — 70 —
f. Belysning	1278 — 30 —	1278 — 30 —
h. Transport, Fragt, Porto	614 — 11 —	572 — 95 —
i. Kontor- og uforudsete Udgifter..	1403 — 62 —	1274 — 62 —
k. Rejser	1600 — » —	1600 — » —
n. Onsdag-Aften Foredrag	520 — » —	520 — » —

Hvad Udgifterne for den kommende Tid angaar, tør der paaregnes Besparelser paa Haandværkerkontoen, som næppe vil overskride 1500 Kr. og snarere kunne holdes lavere. Paa Renholdelseskontoen vil der nu, efter at Lønningerne er nedsat, ligeledes kunne paaregnes en Besparelse, saaledes at Kontoen kan bringes ned til ca. 3800 Kr., men den vil ikke, selv om der i Lønninger og Materiel kommer en fortsat Nedgang, kunne ventes at komme meget længere ned, da Rengøringsområdet er blevet ret betydeligt udvidet gennem Indretning af flere Arbejdsværelser m. m.

Paa Belysningskontoen tør der med de nu fra 1. April gældende Priser kunne regnes med en Nedgang paa 300 Kr., og en mindre Besparelse tør antagelig ogsaa ventes paa Fragt- og Porto-Kontoen. Paa de øvrige Konti kan der derimod neppe indvindes noget, saaledes at alt, hvad der kan indtjenes med nogenlunde Sikkerhed, bliver omtrent 1600 Kr.

Det sidste Aars Underskud alene paa Driftskontierne kan saaledes kun tænkes nedbragt fra omtrent 4000 Kr. til 2400 Kr., og der er saaledes til Stadighed intet tilovers til Museets videnskabelige Formaal.

Det kan saaledes neppe anses for ubilligt, naar Museet vedvarende anmoder om, at Annuet forhøjes med de i det tidligere Budget angivne 5650 Kr., saaledes at Annuet, det nuværende Brændselstilskud iberegnet, sættes til 18070 Kr.

Man tillader sig derfor at andrage om:

- 1) At Annuet for indeværende Finansaar paa forventet Tillægsbevilling forhøjes med 5650 Kr., og
- 2) At Annuet for Finansaaret 1923—24 opføres med tilsvarende Forhøjelse.

I Anledning heraf udtalte Universitetskvæsturen i Skrivelse af 2. Juni 1922, at Museets Annuum utvivlsomt var utilstrækkeligt, og at det derfor kunde tiltrædes, at det søgtes forøget med saa stort et Beløb, som Konsistorium efter alle tilstedeværende Omstændigheder, derunder ogsaa den allerede indtrufne Prisnedgang, og den i det hele foreliggende økonomiske Situation maatte finde paakrævet. Konsistorium indstillede under 23. Juni 1922, at det af Museet ansøgte Beløb af 5650 Kr. søgtes bevilget, idet dette Beløb ikke kunde findes for højt ansat. I Skrivelse af 26. Juni 1922 meddelte Ministeriet derefter, at Annuet paa Finanslovsforslaget for 1923—24 vilde blive søgt forhøjet med 2000 Kr. Til Forklaring om Museets vanskelige økonomiske Stilling afgav Professor Bøggild derefter under 23. Marts 1923 følgende Redegørelse:

»Da et nær fuldstændigt Overblik over Mineralogisk Museums Udgifter i indeværende Finansaar nu foreligger, tillader Museet sig herved at tilstille det høje Ministerium en Redegørelse for disse i Forhold til Annuet.

Museets Annuum for 1922—23 er	12420 Kr.
Heraf er beregnet til:	
Brændsel	5000 —
Museumsbestyrerens Rejser	800 —
Afholdelse af populære Foredrag	520 —
De faste Konti udgør saaledes	6320 Kr.
Til Rest til fri Raadighed bliver da	6100 —

De i Aarets Løb paa de *frie Konti* afholdte *Udgifter*, der, som det vil ses, for en stor Del er dækkede af *Legatmidler*, fordeler sig med svagt afrundede Tal saaledes:

	Udgifter ialt	Heraf overført til Legater	Henført til Annuet
Mineraler	1620	1455	165 Kr.
Forsteninger	602	602	0 —
o) Mineralundersøgelser	700	275	425 —
Bogkonto	1800	1400	400 —
o) Haandværkskonto	1650	700	950 —
o) Renholdelse	3610	0	3610 —
o) Belysning	1025	0	1025 —
o) Fragt og Porto*)	850	5	845 —
o) Kontor og uforudset	1200	265	935 —
	13057	4702	8355 Kr.

Da der paa Annuets frie Konti er til Raadighed .. 6100 —

henstaar der saaledes *uden Dækning* indenfor disse, selv efter at Legatmidlerne har ydet 4702 Kr. 2255 Kr.

*) I en d. 13/3 d. A. til Konsistorium indsendt Opstilling er Kontoen for »Frugt og Porto« opført med 110 Kr. mindre. Dette beror paa, at Postkwitteringsbogens Beløb er forglemt, idet dette først ved den endelige Afslutning af Regnskabet indføres i Regnskabsbogen. De af den nævnte Konto afhængige Tal er som en Følge af Forglemmelsen ligeledes opførte med et 110 Kr. for lille Beløb.

I ovenstaaende Sammenstilling er de rene Driftskonti betegnede med o), og med fuld Ret kunde ogsaa i hvert Fald den største Del af Bogkontoen medregnes hertil. Men selv om dette ikke gøres, udgør de samlede Driftsudgifter alene dog 9035 Kr.

Alene de rene Driftsudgifter er saaledes 2935 Kr. større end den Sum, der staar til Raadighed til Opfyldelse af samtlige de frie Konti indenfor Annuet. Og selv efter at Overførsler til Legaterne har fundet Sted med 1245 Kr. — hvad der for Driftsudgifternes Vedkommende maa betegnes som et Misbrug af Legaterne — bliver de reducerede Driftsudgifter dog 1690 Kr. større end de frie Annuumsmidler. Dette er et aarligt tilbagevendende Misforhold, paa hvilket der allerede i en Aarrække forgæves er peget.

I Skrivelse af 28. April 1922, hvori der androges om, at Annuet saavel for 1922—23 som for 1923—24 maatte blive bragt op til den Højde, hvortil det i sin Tid — 23. Maj 1919 og 12. Januar 1920 — var budgetteret, gøres der nærmere Rede for Overskridelserne i Finansaarene 1919—20, 20—21 og 21—22, hvorefter der i saa Henseende henvises til denne. Disse Overskridelser skyldes, at der i sin Tid ikke fandt den budgetterede Forhøjelse Sted af Museets Annuum, hvorved dette, Brændselskontoen fraregnet, vilde være blevet ført op til et aarligt Beløb af 13070 Kr., i Stedet for det nu, Brændselskontoen fraregnet, tilstaaede Annuum paa 7420 Kr.

Grunden til, at Mineralogisk Museum — vistnok ene mellem samtlige Universitetets Institutioner — ikke opnaaede at faa sit af Konsistorium og Kvæstur anbefalede Budgetforslag godkendt, maa vistnok søges i, at der samtidig fandt en Forandring Sted med Hensyn til Beregning af Brændselskontoen, hvorved denne førtes fra et fast Kvantum, der var regnskabsmæssigt anslaaet til 1380 Kr., op til 8580 Kr. I Stedet for den søgte Forhøjelse paa 5435 Kr. blev der saaledes vel givet en Forhøjelse paa 7500 Kr., men da Brændslet var indbefattet heri, blev den effektive Forhøjelse kun 975 Kr. Denne Forhøjelse blev endog kun nominel, thi da der samtidig gennem ministeriel Resolution fandt en Lønforhøjelse paa 1090 Kr. Sted paa Rengøringskontoen — en Forhøjelse, der ikke forelaa, da Budgettet blev lagt — forvandlede Forhøjelsen saaledes i Virkeligheden til en Nedgang paa 115 Kr.

Af Museets Budgetforslag i sin Tid har været korrekt, viser Regnskaberne for de følgende Aar. I Finansaaret 1919—20 fremkom saaledes en Overskridelse paa 4290 Kr., i 1920—21 paa 5650 Kr. og i 1921—22 paa 4812 Kr., Summer, der kun gennem stærk Økonomi og utilstedelig stærk Benyttelse af Museets Legatmidler er bleven forskellig fra den budgetterede Forhøjelse paa 5435 Kr.

For indeværende Finansaar er Underskudet paa Annuet, saaledes som angivet paa Skrivelsens første Side, bragt ned til 2255 Kr., en Nedgang, der dels skyldes en alt for stærk Benyttelse af Legatmidler, dels en overordentlig svag Benyttelse af Annuums-Midler til andet end rene Driftsudgifter. Men ikke mindst skyldes Nedgangen, at Museet har maattet undlade Afholdelsen af Udgifter, der i Virkeligheden burde være afholdte. I de foregaaende Aar er der saaledes, i Overensstemmelse med Museets Budgetforslag af 23. Maj 1919, ud over de op-

rindeligt afsatte 800 Kr. til Rejser, yderligere anvendt 800 Kr. til dette Formaal. I indeværende Aar, hvor Beparelser paa ethvert Punkt skulde ske, har man ment at maatte stryge denne ekstra Udbetaling for dette enkelte Aar. I Længden kan dette dog ikke opretholdes, da der derved savnes Midler til de Studerendes nødvendige Uddannelse gennem Ekskursioner, og der maa saaledes atter for de kommende Aar regnes med den fulde Sum af 1600 Kr. paa denne Konto.

Yderligere er det i den daglige Drift paa ethvert Punkt søgt at bringe Udgifterne ned. Dette har dog kun kunnet ske ved at udsætte forskellige nødvendige Anskaffelser til det kommende Finansaar. Nævnes kan det saaledes, at Museets Beholdning af Haandklæder og Viskestykker er saa totalt opslidt, at en betydelig Nyanskaffelse maa blive en af de første Udgiftsposter i det kommende Aar.

Der kan i denne Sammenhæng være Anledning til at bemærke, at der ved Siden af de oprindelige, rent museale Formaal, i stadig stigende Grad stilles Krav til Museet som Undervisningsanstalt. Dette sætter i høj Grad sine Spor paa Budgettet, dels i Rengøring, dels i Laboratorieudgifter og Materiel.

Medens Annuets frie Konti udviser en udækket Sum paa 2255 Kroner, er der paa Brændelskontoen, beregnet med 5000 Kr., sket en Beparelse af 475 Kr. Fradraget denne fra det før nævnte Underskud, kommer der saaledes til at henstaa uden Dækning 1780 Kr.; dog skal det bemærkes, at der ikke for Museet foreligger nogen Hjemmel til at foretage en saadan Overførsel.

Idet Museet fremsender denne Redegørelse, i hvilken der mulig endnu kan ske enkelte mindre Ændringer, da Regnskabet jo endnu ikke er afsluttet, skal man afholde sig fra direkte at søge det høje Ministerium om Refundering af det fremkomne Underskud, da det i Forvejen er præciseret, at et saadant ikke i Aar kan forventes at blive dækket. Man skal derimod tillade sig at anmode det høje Ministerium om en Udtalelse om, hvorledes man skal forholde sig i denne Sag, hvor man er sig bevidst paa ethvert Punkt at have søgt at holde Udgifterne nede paa det mindst mulige, men hvor Bristen ligger i, at den i sin Tid som nødvendig paapegede Annuums Forhøjelse ikke er tagen til Følge.

b. Bygningsarbejder.

Angaaende den paa Finansloven og Tillægsbevillingsloven for 1920—21 givne Bevilling paa 1510 Kr. 30 Øre til Omlægning af Fortovene i Gaarden henvises til Aarbogen for 1915—20, III Del, Side 221.

Paa Finansloven for 1921—22, jfr. Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg A., Sp. 1617—18, bevilgedes under Udgiftspost i. 2., Hovedistandsættelser, et Beløb af 14100 Kr. til Omlægning af Gulvet i et Kælderlokale samt til Indrettelse af to Arbejdsværelser m. v.

I Skrivelse af 3. December 1920 anholdt Professor Bøggild om, at der maatte blive givet en Bevilling til Fornyelse af Museets Varmekedler, Indretning af Varmtvandsforsyningsanlæg, Indlæg af Centralvarme i de til Museet knyttede Tjenesteboliger samt Flytning og Forandring af Bad og W. C. i Bestyrerboligen. Med Hensyn til den sidst-

ommeldte Foranstaltning udtalte Bygningsinspektør Borch i Skrivelse af 5. April 1921, at han under de foreliggende Tidsforhold ikke kunde anbefale den og at den derfor ikke var medregnet i det foretagne Overslag. Udgifterne ved de øvrige Foranstaltninger var opgjort til ialt 47000 Kr., hvoraf 19275 Kr. til Fornyelse af Kedelanlægget, 22012 Kr. til nyt Varmeværk i Museets Tjenesteboliger og 4230 Kr. til Varmtvandsforsyningsanlæg. Angaaende den saaledes foreliggende Sag udtalte Universitetskvæsturen i Skrivelse af 15. April 1921 bl. a. følgende:

»Det fremgaar af de blandt Bilagene værende sagkyndige Erklæringer, at Kedlerne i det nuværende Varmeværk, der er ca. 30 Aar gamle, nu er saa fortærede, at det vil være risikabelt at benytte dem i den kommende Vinter. Fra Kvæsturens Side maa man derfor finde det paatrængende nødvendigt, at der opsættes et nyt Varmeværk i Museet i førstkommende Sommerferie, ligesom man herfra kan tiltræde, at der i Forbindelse med dette Arbejde foretages Indlæg af Varmtvandsforsyning, idet denne praktiske Foranstaltning hensigtsmæssig vil kunne foretages sammen med Opstillinger af de nye Kedler, ligesom den dermed forbundne Udgift efter det oplyste rigelig vil kunne indvindes ved Besparelse i Rengøringsudgifterne.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Indlæg af Centralvarme i Museets Tjenesteboliger har man søgt Oplysning hos den kgl. Bygningsinspektør om, hvorvidt dette Anlæg skulde tjene til Afløsning af et ældre Varmeværk, eller om disse Boliger nu opvarmes ved Kakkelovne. Bygningsvæsenet har derefter oplyst, at de paagældende Boliger er forsynede med Kakkelovne, og at Overslaget netop under Hensyn hertil er specificeret som sket, for at Arbejdet med Indlæg af Centralvarme i Boligerne kunde udtages for det Tilfælde, at der ikke maatte findes Anledning til at erstatte Kakkelovnene med Centralvarme. For Kvæsturens Vedkommende maa man bl. a. under Hensyn til det ved Tjenestemandsløven bestemte Bortfald af Emolumenter finde det ret tvivlsomt, om man fra Lovgivningsmagtens Side vil gaa med til den paagældende Bevilling paa 22012 Kr. til Erstatning af Kakkelovne med Centralvarmeanlæg, idet der næppe findes nogen afgørende Nødvendighed for at foretage denne Foranstaltning. I saa Henseende kan det ikke paaberaabes, at der i den ved Undervisningsministeriets Skrivelse af 2. December 1920 paa forventet Tillægsbevilling tilladte Udgift paa 84000 Kr. til Installation af et nyt Centralvarmeanlæg i Universitetets kemiske Laboratorium er indbefattet Omkostningerne ved Anskaffelsen af et nyt Varmeværk til Professorboligen, idet denne Anskaffelse netop tjente til Afløsning af et ældre opslidt Anlæg. Man ser sig derfor efter Forholdene kun i Stand til at henstille, om der vil kunne fremsættes Forslag til Bevilgelse af hele det anførte Beløb af 47000 Kr. For det Tilfælde, at dette ikke vil kunne finde Sted, skal man derhos efter Forhandling med Bygningsvæsenet oplyse, at et eventuelt indskrænket Overslag maatte have følgende Indhold:

Fornyelse af Kedelanlæg	19275 Kr.
Varmtvandsforsynings-Anlæg	4230 —
Arkitekthonorar	690 —
Konduktør og uforudsete Udgifter	550 —

24745 Kr. »

Under 19. April 1921 fremsendtes Sagen af Konsistorium med Tilslutning til Kvæsturens Erklæring til Undervisningsministeriet, der i Skrivelse af 31. Maj 1921 bifaldt, at det ommeldte Beløb af 24745 Kr. udrededes paa forventet Tillægsbevilling. Beløbet bevilgedes derefter paa Tillægsbevillingsloven for 1921—22, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg A., Sp. 5591—92.

Ved Foretagelsen af de med Forandring af Kedelanlægget forbundne Arbejder viste det sig, at de til Varmeværket hørende Dampledningner var saa opslidte, at en delvis Fornyelse var nødvendig for at undgaa den med Rørsprængning forbundne Fare for Vandødelæggelse paa Museets Bygning og Inventar. Fra kgl. Bygningsinspektør Borch fremkom der derefter Forslag om, at der maatte blive stillet 13000 Kr. til Raadighed til Reparation af Røranlægget i Sommerferien 1922, og i Skrivelse af 13. Juni 1922 anbefalede Universitetskvæsturen Sagen med Bemærkning, at det vilde have været heldigt, om Museet allerede ved Forelæggelsen af Spørgsmaalet om Bevilling til Fornyelse af Kedelanlægget havde gjort opmærksom paa, at ogsaa Ledningsnettet trængte til Fornyelse. Sagen indsendtes under 19. s. M. af Konsistorium til Ministeriet, der i Skrivelse af 29. Juli 1922 — med Bemærkning, at Beløbet burde være søgt paa Finansloven 1922—23 — meddelte, at de 13000 Kr. kunde afholdes paa forventet Tillægsbevilling for nævnte Finansaar, men at man ventede, at Udgiften reelt i det væsentlige vilde kunne dækkes ved Besparelser paa Vedligeholdelseskontoen som Følge af Pris- og Lønningsnedgang. I Skrivelse af 14. August s. A. forklarede Ministeriet denne Udtalelse nærmere derhen, at der ved den ikke var opstillet nogen Betingelse for Udførelsen af dette Arbejde (og lignende ved botanisk Laboratorium og zoologisk Museum), men at den var i Overensstemmelse med, hvad der allerede i Ministeriets Kommunikationsskrivelse af 1. April 1922 var meddelt, at Beløbet paa Vedligeholdelseskontoen ikke ubetinget var fuldt til Disposition, idet der forudsattes besparet et passende Beløb under Hensyn til Nedgangen i Arbejdslønninger m. v. Det tilføjedes herved, at saafremt Bygningsinspektøren ikke kunde faa det saaledes reducerede Vedligeholdelsesbeløb til at strække til overfor de af ham planlagte Vedligeholdelsesarbejder, maatte han være henvist til med fornøden Redegørelse at søge Tilladelse til at disponere over en større Del af den formelt bevilgede Vedligeholdelsessum end det Beløb, der vilde fremkomme efter den anførte Reduktion. — De ommeldte 13000 Kr. bevilgedes derefter paa Tillægsbevillingsloven for 1922—23, jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg A., Sp. 4727—28. Af det bevilgede Beløb kom 11907 Kr. 33 Øre til Udbetaling.

Paa Tillægsbevillingsloven for 1923—24, jfr. Rigsdagstidende for 1923—24, Tillæg B., Sp. 1997—98, bevilgedes 1243 Kr. 59 Øre til Anbringelse af et Jernstakit om Haveanlægget udenfor kemisk Laboratorium og mineralogisk Museum, nemlig 1209 Kr. 59 Øre som Genbevilling af et sparet Beløb af den paa Tillægsbevillingsloven for 1917—18 i nævnte Øjemed give Bevilling paa 3500 Kr. og 34 Kr. som Nybevilling. Beløbet udrededes til Københavns Magistrat for Opsætning af et endeligt Fletværkshegn om Anlægget til Afløsning af et midlertidigt anbragt Hegn.

c. Personalet.

Som det fremgaar af Aarbogen for 1915—20, III Del, Side 226—28, ansøgte Professor Bøggild i Skrivelse af 19. Marts 1919 bl. a. om 1200 Kr. aarlig til Honorering af en Assistent for 2 Timers dagligt Arbejde, som navnlig skulde bestaa i at assistere Professoren ved det ham personligt paahvilende Arbejde med Afholdelse af Øvelser i Mineralbestemmelse og mikroskopisk Krystalbestemmelse, væsentlig for polytekniske Studerende. I den foran citerede Skrivelse af 29. Marts 1920 anholdt Professor Bøggild paany om den paagældende Bevilling og paa Finansloven for 1921—22, jfr. Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg B., Sp. 1431—32, bevilgedes derpaa under Universitetets Udgiftspost a. 4., Medhjælpssummer, i Overensstemmelse med Lønningsraadets Forslag 1400 Kr. aarlig + midlertidigt Tillæg til Honorering af den ommeldte videnskabelige Assistance. Paa Finansloven for 1922—23, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg A., Sp. 1679—80, overførtes den paagældende Bevilling til en Assistent ved Mineralogisk Museum fra Kontoen for »Medhjælpssummer ved Universitetet« til Udgiftspost a. 3., d., Honorarer til Ikke-Tjenestemænd i Henhold til Finansloven, under hvilken Konto Bevillingen rettelig hører hjemme. Til Udførelsen af det til Assistentstillingen henlagte Arbejde antoges stud. mag. Chr. Poulsen.

— Angaaende den med Undervisningsministeriet førte Korrespondance om Udbetalingsmaaden med Hensyn til det Amanuensis ved zoologisk Museum Magister K. Henriksen tillagte Honorar for Arbejde ved mineralogisk Museum og dette Honorars Deling i to Honorarer hvert paa 900 Kr. (derunder navnlig mineralogisk Museums Skrivelse af 18. November 1920, Konsistoriums Skrivelse af 14. Marts 1921 og Undervisningsministeriets Kommunikation af 4. Juli 1921 af Lønningsraadets Skrivelse af 30. Juni s. A.) henvises til Fremstillingen i Aarbogen for 1915—20, III Del, Side 229—34, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg A., Sp. 1679—80.

I Skrivelse til Undervisningsministeriet af 20. Januar 1922 meddelte Konsistorium, at det i Henhold til derom fremkommet Andragende havde i Sinde at give Museumsbetjent Christian Nielsen Bruhn Afsked paa Grund af Svagelighed, men at man — da Afskedsansøgningen var betinget af, at Betjenten kunde opnaa Pension — i Henhold til Tjenestemandslovens § 8, Stk. 3, maatte ønske indhentet en Afgørelse fra Finansministeriet med Hensyn til Spørgsmaalet om Pension til den paagældende. I Anledning heraf meddelte Undervisningsministeriet i Skrivelse af 13. Februar 1922 efter Brevveksling med Finansministeriet, at Betjent Bruhn kunde afskediges med Pension efter Tjenestemandslovens Regler og Konsistorium meddelte ham derefter under 20. Februar 1922 Afsked fra 31. Marts s. A. at regne. Med Hensyn til Genbesættelsen af Stillingen henstillede Konsistorium i Skrivelse af 9. Marts 1922 til Museet, om det ikke kunde være muligt at ansætte fhv. Betjent ved kemisk Laboratorium Schreiber — om hvis Forhold der henvises til Aarbogen for 1915—20 III Del Side 251—53 —, men da Museet ikke mente at kunne tiltræde en saadan Ordning, ansatte Konsistorium under 21. Marts 1922 Yngve Olafsson i den ledige Stilling, foreløbig for

en Prøvetid af 1 Aar, fra 1. April s. A. at regne. Under 4. April 1923 meddelte Konsistorium ham fast Ansættelse.

Til Bestridelse af Udgifterne ved Vikar for Betjent Bruhn under hans Sygdomsforfald bevilgedes paa Tillægsbevillingsloven for 1921—22 et Beløb af 1092 Kr. 50 Øre, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg B., Sp. 2511—12, hvorhos der i Henhold til Ministeriets Skrivelse af 11. Maj 1922 udbetaltes 160 Kr. til Vikar ved Udførelse af Søndagstjeneste.

— Med Skrivelse af 20. Februar 1922 fremsendte Professor Bøggild med sin Anbefaling et Andragende fra Amanuensis mag. sc. Frk. Callisen om, at der maatte blive tillagt hende Lønningsanciennitet fra 1. April 1916. Der anførtes i saa Henseende følgende: Frk. Callisen havde siden 6. Februar 1912 udført Arbejde mod Vederlag af Medhjælpssummen og blev derpaa fra 1. April 1916 at regne ansat i den ved Finansloven for 1916—17 oprettede Stilling som Undervisningsassistent, hvilken ved § 10 i Lønningsloven af 22. April 1916 omdannedes til en Stilling for en Eneassistent. Ved Tjenestemandsløven omdannedes Stillingen endelig til en Amanuensisstilling, i hvilken Frk. Callisen under 22. November 1919 ansattes fra 1. Oktober s. A. at regne. Saafremt denne Omdannelse ikke havde fundet Sted, vilde Frk. Callisen være gaaet ind under de nye Regler som »fast videnskabelig Assistent« og vilde som saadan utvivlsomt have bevaret sin Tjenestealder fra 1. April 1916 og saaledes for Tiden 1. April—1. Oktober 1922 have oppebaaret mere i Løn som videnskabelig Assistent end nu som Amanuensis.

Med Hensyn hertil udtalte Universitetskvæsturen i Skrivelse af 14. Marts 1922 følgende:

»I forskellige Tilfælde, i hvilke Tjenestemænd har faaet deres Stillinger omvurderede, saaledes at disse har faaet ændret Betegnelse og derved ere bragte op i højere Lønklasse, har Tjenestemændene ifølge ministeriel Afgørelse medtaget deres Tjenestealder fra deres tidligere Lønklasse til den Stilling, der senere er tildelt dem. Man skal i saa Henseende henvise til, at Undervisningsministeriet ved Skrivelse af 27. Januar 1920 til Varmemester ved botanisk Have Søren Jensen har bestemt, at hans Tjenestealder i den i Lønningslovens § 951 ommeldte Varmemesterstilling vil være at beregne fra 1. Oktober 1874, nemlig fra hans Ansættelse som Fyrbøder ved Haven, samt at Ministeriet ved Skrivelse af 31. Marts 1920 har tillagt forskellige Laboratoriemestre og Laboranter ved den polytekniske Læreanstalt Tjenestetid under Hensyn til deres tidligere Arbejde i lavere Lønningsgrad ved Læreanstalten. Paa samme Maade kunde der eventuelt være tillagt Frk. Callisen Tjenestetid som Amanuensis fra 1. April 1916, nemlig forsaavidt Anbringelsen af den paagældende Stilling i Amanuensisklassen maatte bero paa en Anerkendelse af, at det til Stillingen henlagte og i det væsentlige uforandrede Arbejde maatte kvalificere den til at komme ind under den ommeldte højere Lønningskategori. At Forholdet har været af denne Art, derpaa synes den blandt Bilagene værende Skrivelse fra Professor Bøggild af 20. f. M. at kunne tyde.

Saafremt imidlertid den nysanførte Betragtning ikke maatte kunne faa Anvendelse paa den af Frk. Callisen beklædte Stilling, vil der for-

mentlig i Tjenestemandslovens § 963 kunne findes en Støtte for det af hende indgivne Andragende. Som ovenfor nævnt vil Frk. Callisen i Tiden fra 1. April til 1. Oktober d. A. faa mindre i Løn som Amanuensis end hun vilde have oppebaaret, om hun var gaaet over til den nye Lønningsordning som fast videnskabelig Assistent. Men netop Tilfælde af denne Art sigtes der formentlig til, naar det i nævnte Lovbestemmelse hedder: ».....hvis der fremtidig i den hidtidige Stilling ved Alderstillæg vilde være opnaaet en Lønning, der var højere eller lige med hans Lønning i den nye Stilling, opnaar han allerede fra paagældende Tidspunkt indenfor Slutlønnen nyt Alderstillæg.« I almindelige Tilfælde vilde den deraf følgende Forhøjelse af Lønningen uden videre herfra kunne anvises den paagældende, men da det maaske kan være uvist, om Paragraffens Begyndelsesord »Ved Overgang fra en Stilling til en anden« direkte kan anvendes paa den heromhandlede Amanuensisstilling, har man ikke ment det rigtigt uden Hjemmel fra Ministeriet allerede fra 1. April d. A. at tillægge Frk. Callisen Alderstillæg. Da Billighed imidlertid efter det anførte synes at tale for en Imødekommen af Andragendet, skal man foreslaa en Indstilling til Ministeriet om Sagens Ordning ad administrativ Vej enten derved, at der tillægges Frk. Callisen Lønningsanciennitet fra 1. April 1916, eller saaledes, at der i Tilslutning til ovennævnte Regel i Tjenestemandslovens § 963 tillægges hende et 1. Alderstillæg som Amanuensis fra 1. April d. A. at regne.«

I Anledning heraf henstillede Konsistorium i Skrivelse af 20. Marts 1922 til Kvæsturens Overvejelse, om ikke Bestemmelsen i Tjenestemandslovens § 1319 sammenholdt med Lovens § 963 kunde afgive Hjemmel for at anvende den i sidstnævnte Paragraf fastsatte Regel ved Beregningen af Frk. Callisens Lønning, hvorpaa Kvæsturen udtalte, at de nævnte Bestemmelser formentes at kunne bringes i Anvendelse, men at man dog maatte nære Betænkelighed ved at anvise forøget Lønning uden ministeriel Sanktion. Efterat Sagen derefter var bleven forelagt Undervisningsministeriet, udtalte dette i Skrivelse af 24. April 1922, at der ikke fandtes tilstrækkelig Anledning til at søge den ansøgte Anciennitetsforbedring bevilget, men at man maatte være enig med Konsistorium i, at der i Henhold til Tjenestemandslovens § 963 tilkom Frk. Callisen Lønningsanciennitet fra 1. April 1919, hvorfor der vilde være at udbetale hende et Alderstillæg fra 1. April 1922 at regne.

11. Det kemiske Laboratorium.

(Journ. No. 14/1920, 363/1920, 14/1921, 265/1921, 14/1922, 62/1922, 376/1922 og 14/1923).

a. Driftsudgifterne.

Paa Finansloven for 1920—21 var Universitetets Udgiftspost c. 5., Universitetets kemiske Laboratorium, opført med 40000 Kr., hvorefter 11000 Kr. til Brændsel, hvorhos der paa Tillægsbevillingsloven for samme Finansaar stilledes ialt 7183 Kr. til Raadighed. Med Hensyn til disse Bevillinger henvises til Aarbogen for 1915—20, III Del, Side 246—48.

Paa Finansloven for 1921—22 bevilgedes Annuet uforandret med 40000 Kr., hvortil paa Tillægsbevillingsloven kom 3500 Kr. til Dækning af en paa Grund af forskellige Prisstigninger og nødvendige Vedligeholdelser fremkommen Merudgift, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg B., Sp. 2523—26. Paa Finansloven for 1922—23 nedsattes Kontoen som Følge af de nedadgaaende Brændselspriser med 5000 Kr. til 35000 Kr., hvorefter 6000 Kr. til Brændsel, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg A., Sp. 1689—90.

Paa Finansloven for 1923—24 var Kontoen atter opført med et Beløb af 35000 Kr., dog saaledes at den som Følge af den almindelige Reduktion af Universitetets Udgiftspost b., Annua for Samlinger og Laboratorier, nedsattes med 10 pCt. til 31500 Kr., jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg B., Sp. 1079—82 og 1089—90. Paa Tillægsbevillingsloven tilkom et Beløb af 2200 Kr. til Bestridelse af forøgede Brændselsudgifter, jfr. Rigsdagstidende for 1923—24, Tillæg B., Sp. 1983—86.

Med Hensyn til de paa Finansloven og Tillægsbevillingsloven for 1920—21 givne Bevillinger til *Hovedstandsættelsesarbejder* henvises til Aarbogen for 1915—20, III Del, Side 249—50. Paa Tillægsbevillingsloven for 1921—22 genbevilgedes et Beløb af 30987 Kr. 75 Øre, som i det foregaaende Finansaar ikke var kommet til Udbetaling af den Bevilling paa ialt 84000 Kr., som var givet til Installation af et nyt Centralvarmeanlæg i Laboratoriet, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg A., Sp. 5591—92. Angaaende den paa Tillægsbevillingsloven for 1923—24 givne Bevilling paa 1243 Kr. 59 Øre til Indhegning af Haveanlægget udenfor Laboratoriet henvises til foranstaaende Beretning om det mineralogiske Museum.

b. Personalet.

Under 17. April 1920 fremsendte det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet med sin Anbefaling saalydende Andragende fra Professor, Dr. E. Biilmann af 23. Marts s. A.:

»Paa Grund af den store Vækst af Antallet af polytekniske Studerende, der modtager en Del af deres Undervisning paa Universitetets kemiske Laboratorium, blev i 1916 de for denne Undervisning bestemte Lokaler forøgede med nogle Kælderlokaler, som udstyredes til dette Brug ved Hjælp af en Bevilling, hvorom jeg havde ansøgt i en Skrivelse af 18. Maj 1915. I denne Skrivelse udtales følgende:

»Driften af det paagældende Lokale kan vistnok finde Sted uden Forøgelse af Assistenternes Antal, endskønt der skal holdes Øvelser deri 5 Dage ugentlig Kl. 10—5, idet Assistenten, som har den videre-gaaende Undervisning, mener at kunne passe begge Afdelinger samtidig.

Viser dette sig at være rigtigt, vil det have mange Fordele, og jeg skal derfor ikke paa nærværende Tidspunkt foreslaa Ansættelse af en ny Assistent.«

Den paagældende Assistent fik ikke Lejlighed til at prøve Kræfter overfor denne Opgave, idet han afgik ved Døden. Hans Efterfølger bistod ved Lokalernes Indretning i Sommeren 1916, men søgte Afsked i Efteraaret 1916, idet han ikke kunde taale Arbejdet. Fra Foraaret 1917 er Arbejdet passet af den nuværende Assistent, som med den største Flid og Udholdenhed har søgt at løse Opgaven. Imidlertid mener jeg, at det saavel for Undervisningens Skyld som af Hensyn til Assistenten ikke lader sig forsvare at fortsætte paa denne Maade. En enkelt Assistent kan ikke overkomme at undervise det store Antal Kemikere i Laboratorier, der ligger i to Etager, og desuden vejlede dem ved den vigtige Forberedelse til Arbejdet i Biblioteket, som ligger i en tredje Etage. Jeg tillader mig derfor at ansøge om, at der oprettes en ny Assistentstilling ved Laboratoriet. Af Hensyn til Pladsforholdene, som gør det ønskeligt, at en enkelt af Assisterne til en vis Grad har Overledelsen, foreslaas ikke en fast Stilling.«

Andragendet anbefalede af Universitetskvæsturen i Skrivelse af 12. Maj 1920 og fremsendtes under 17. Juni s. A. til Ministeriet med Konsistoriums Tilslutning. Til Brug for Lønningsraadet udbad Ministeriet sig derefter under 27. November s. A. nærmere Oplysning om, hvilket Arbejde der tænkte henlagt til den nye Assistent, hvilken Arbejdstid han vilde faa og hvilke Kvalifikationer man vilde kræve af ham. Endvidere ønskede Ministeriet oplyst, om Ansættelsen af endnu en Assistent ikke vilde medføre Ændring i Arbejdet for den daværende Assistent, hvis Arbejdstid i sin Tid var angivet til 6 Timer daglig. I Anledning heraf udtalte Professor Biilmann i Skrivelse af 4. December 1920 følgende:

»I Anledning af Konsistoriums Forespørgsel i Skrivelse af 1. d. M. skal jeg hermed oplyse, at den i Skrivelsen ommeldte nye Assistent ved Universitetets kemiske Laboratorium vil faa sit Hovedar-

bejde ved Undervisningen af Fabrikningerne, men at han ved Siden af Undervisningsarbejdet naturligvis maa deltage i andre Arbejder, som Laboratoriets Drift medfører. Af Hensyn til Undervisningens Art og Omfang maa Stillingen beklædes af en Person, der er Magister eller cand. mag. i Kemi eller har Fabrikningseksamen.

Ansættelsen af den nye Assistent vil forsaavidt medføre en meget betydelig Ændring i den nuværende Assistents Arbejde som det derved overhovedet bliver overkommeligt at gennemføre Elevernes Undervisning paa en tilfredsstillende Maade. Forsaavidt Spørgsmaalet angaar Arbejdstiden, skal det oplyses, at baade den nuværende Assistent og den nye Assistent vil have den her paa Laboratoriet fra gammel Tid gældende Arbejdstid paa 6 Timer daglig, indtil der officielt maatte ske en Forandring i dette Forhold.«

Paa Finansloven for 1921—22, jfr. Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg B., Sp. 1429—32, oprettedes derefter en Stilling for en honorarlønnet Assistent ved kemisk Laboratorium, honoreret med 3300 Kr. aarlig + sædvanligt midlertidigt Tillæg. I den saaledes oprettede Stilling ansatte Konsistorium under 23. April 1921 cand. polyt. Fr. Kühl fra 1. Maj 1921 at regne. Efter derom indgiven Ansøgning afskedigedes cand. Kühl fra 31. Januar 1922 at regne og i hans Sted ansatte Konsistorium under 23. December 1921 fra 1. Februar 1922 at regne cand. polyt. E. Heikel Vinther, der forblev i Stillingen indtil 1. November 1922, fra hvilken Dato han overgik til en Stilling som fast videnskabelig Assistent. Fra samme Dato at regne ansatte Konsistorium ved Skrivelse af 14. November 1922 stud. mag. A. Langseth Jensen som honorarlønnet videnskabelig Assistent, foreløbig for 1 Aar.

— Under 17. April 1920 fremsendte Professor Biilmann med sin Anbefaling et Andragende fra Laboratorietjent J. A. Larsen om Omdannelse af den af ham beklædte Stilling til en Laboratoriemester-Stilling. Andragendet indsendtes under 10. Oktober 1920 til Undervisningsministeriet med Konsistoriums Anbefaling, men opnaaede ikke at blive fremmet.

— I Henhold til Konsistoriums Indstilling i Skrivelse af 13. November 1920 bemyndigede Undervisningsministeriet i Skrivelse af 29. s. M. Konsistorium til at give Betjent E. Willumsen øjeblikkelig Afsked uden Pension. Afskedigelsen fandt i Henhold hertil Sted d. 30. November 1920.

I den ved denne Afskedigelse ledigblevne Plads ansatte Konsistorium under 1. Februar 1921 Glasarbejder Carl Valdemar Jørgensen fra s. D. at regne, foreløbig for en Prøvetid af et halvt Aar. I Skrivelse af 22. Marts 1921 bifaldt Ministeriet i Overensstemmelse med Konsistoriums Indstilling af 25. Februar s. A., at der af Universitetets Udgiftspost a. 4., Medhjælpssummer, paa forventet Tillægsbevilling for 1920—21 udrededes et Beløb af indtil 600 Kr. til Ekstrahjælp for Laboratoriet i December 1920 og Januar 1921 under den ved E. Willumsens Afskedigelse foranledigede Vakance, jfr. Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg B., Sp. 3081—84. Efterat Konsistorium ved Skrivelse af 25. Januar 1922 havde forlænget Betjent Jørgensens Ansættelse paa Prøve, opsigde Konsistorium ham under 30. Oktober s. A. til at fratæde sin Stilling ved Laboratoriet

med Udgangen af Januar Maaned 1923. Som Følge af denne Opsigelse anholdt C. V. Jørgensen i et af Professor Dr. Billmann anbefalet Andragende om, at det i hans Løn i Tiden 1. Februar 1921—1. Februar 1923 afkortede 2½ pCt. Pensionsbidrag maatte blive tilbagebetalt ham. I Anledning heraf udtalte Universitetskvæsturen i Skrivelse af 5. Marts 1923, at den stedbundne Indeholdelse var foretaget i Henhold til en Afgørelse fra Lønningsraadet gaaende ud paa, at Pensionsbidrag ogsaa maa afkortes i Lønning under Prøvetiden, naar bl. a. de særlige Regler i Tjenestemandelovens 2. Del fastsætter, at Lønningen i Prøvetiden skal sættes lig med Stillingens Begyndelsesløn og at Prøvetiden, hvis fast Ansættelse opnaas, medregnes ved Beregningen af Tjenesteaider i Henseende til Lønning og Pension. Kvæsturen maatte derfor anse Spørgsmaalet for tvivlsomt og anbefalede Sagens Forelæggelse for Ministeriet. Konsistorium indsendte derefter under 14. Marts 1923 Sagen til Undervisningsministeriet, idet der bl. a. udtaltes, at det ved Lønningsraadets Afgørelse formentlig er overset, at den væsentligste Betingelse for at Afkortning kan finde Sted — nemlig at den vedkommende Person, i hvis Løn Afkortningen sker, er Tjenestemand og som saadan har Pensionsret — ganske mangler for de paa Prøve ansatte. Konsistorium maatte derfor allerede af denne Grund antage, at der savnedes Hjemmel for den stedfundne Afkortning og udtalte iøvrigt følgende:

»Men selv om den af Lønningsraadet hævdede modsatte Anskuelse bliver fastholdt, maa man i hvert Fald gaa ud fra, at de afkortede Beløb skal tilbagebetales vedkommende, saafremt han ikke opnaar fast Ansættelse. Selv om man nemlig under Hensyn til den eventuelle faste Ansættelse og den dermed følgende Medregning af Prøvetiden til Pensionsalderen af praktiske Grunde maatte bestemme sig for den Ordning at lade Afkortningen begynde allerede i Prøvetiden, maa det nødvendigvis være udelukket, at Staten kan beholde de afkortede Beløb, naar den paa Prøve ansatte ikke opnaar fast Ansættelse som Tjenestemand og saaledes overhovedet ikke faar nogen Ret til at blive pensioneret. Den i § 50 Stk. 2 udtrykte Regel, at Afkortningen sker som Bidrag til Dækning af Udgifterne ved Pensioneringen, og at de afkortede Beløb forbliver i Statskassen, selv om der ikke bliver nogen Pension at udbetale, forudsætter Pensionsrettens Erhvervelse som den nødvendige Betingelse for, at Afkortningen kan finde Sted og maa derfor nødvendigvis udelukke, at de afkortede Beløb kan forblive i Statskassen, naar Pensionsretten overhovedet ikke er opnaaet.«

I Anledning heraf meddelte Undervisningsministeriet under 25. August 1923 efter stedfunden Brevveksling med Finansministeriet, der havde udtalt, at der savnedes Hjemmel til Tilbagebetaling af det indbetalte Pensionsbidrag, at man herefter ikke saa sig i Stand til at foretage videre i Sagen.

I den ledigblevne Stilling ansatte Konsistorium under 14. April 1923 Mekaniker Gustav Emil Madsen fra 1. April s. A. at regne, foreløbig for en Prøvetid af 2 Aar.

— Ved Skrivelse af 22. Marts 1921 bifaldt Undervisningsministeriet, at der af Udgiftspost a. 4., Medhjælpssummer, for 1920—21 paa forventet Tillægsbevilling udrededes et Beløb af 850 Kr. til Honorering af Ekstrahjælp à 85 Kr. pr. Uge under Betjent Frederiksens Sygdoms-

forfald, jfr. Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg B., Sp. 3089—90. Vedrørende den paagældende Betjents Forhold tilskrev Konsistorium iøvrigt under 14. September 1921 Undervisningsministeriet saaledes:

»Af den hermed følgende Skrivelse fra Bestyreren af Universitetets kemiske Laboratorium, Professor, Dr. E. Biilmann fremgaar det, at Betjent ved Laboratoriet N. P. Frederiksen allerede i længere Tid ikke har passet sit Arbejde tilfredsstillende, at ogsaa hans Opførsel har været slet, og at han endelig d. 31. Maj f. M. udviste en saa utilbørlig Adfærd, at han maatte bortvises fra Laboratoriet, hvorefter Professor Biilmann har indstillet ham til Afsked og foreløbig erstattet ham med en Vikar.

Imidlertid har Professor Biilmann henstillet til Overvejelse, om Laboratoriebjetjent Frederiksen skal afskediges straks eller med et Opsigelsesvarsel af 3 Maaneder, og da nu Forholdet er det, at den paagældende Betjents aandelige Tilstand i afvigte Foraar gjorde det nødvendigt, at han indlagdes en Tid paa Kommnehospitalets 6. Afdeling, og at ogsaa hans Foresatte paa Laboratoriet har det bestemte Indtryk, at han er aandelig abnorm, jfr. ogsaa den vedlagte Lægeattest, maa Konsistorium for sit Vedkommende finde, at adskilligt taler for, at hans Uanvendelighed i Laboratoriets Tjeneste i alt Fald tildels er ham utilregnelig, og at det derfor kunde være ønskeligt, at Betjent Frederiksen ikke afskediges straks men først fra 1. December d. A. at regne, som er det Tidspunkt, til hvilket han kunde have været opsagt med sædvanligt Varsel ved sin Bortvisning d. 31. f. M. Det bemærkes herved, at Bortvisningen maa kunne træde i Stedet for en formelig Opsigelse, men da Frederiksen ikke mere kan benyttes af Laboratoriet, maatte der for dette Tilfælde stilles et Beløb til Raadighed til Besørgelse af det til vedkommende Betjentstillæg henlagte Arbejde, indtil Stillingens Genbesættelse ved Frederiksens endelige Afgang kan ske. Om eventuel Afholdelse af et saadant Beløb, der efter Professor Biilmanns Opgivende vil udgøre 72 Kr. ugentlig eller for 3 Maaneder 936 Kr., har Konsistorium udbedt sig en Udtalelse fra Universitetets Kvæstor, som i den hermed følgende Erklæring af 12. d. M. bringer i Forslag, at det nævnte Beløb søges stillet til Disposition paa forventet Tillægsbevilling. Kvæstor har endvidere i denne Erklæring henstillet til nærmere Afgørelse, om det resterende Beløb, 447 Kr. 12 Øre, af et den heromhandlede Betjent ved det høje Ministeriums Skrivelse af 11. August 1920 tilstaaet Lønningsforskuud paa 700 Kr. bør tilbageholdes i den Lønning, der eventuelt vil blive udbetalt Frederiksen for Oktober og November d. A., hvilket Konsistorium for sit Vedkommende vil finde rimeligt.«

I Skrivelse af 11. Oktober 1921 bifaldt Ministeriet Konsistoriums Indstilling. I den ledigblevne Stilling ansatte Konsistorium under 15. December 1921 Mekaniker Poul Olsen fra 1. s. M. at regne, foreløbig paa Prøve.

— Under 27. Februar 1922 meddelte Konsistorium cand. polyt. Stig Veibel fast Ansættelse som videnskabelig Assistent ved Laboratoriet fra 1. Marts s. A. at regne.

— I Skrivelse af 25. April 1922 bifaldt Undervisningsministeriet, at der af Udgiftspost a. 4., Medhjælpssummer, for 1921—22 udrededes et Beløb af 132 Kr. til Dækning af Vikarudgifter under Portner og Fyr-

bøder Larsens Sygdomsforfald i Tiden 20. Februar—2. Marts 1922, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg B., Sp. 2509—10.

— I Anledning af et af Professor, Dr. Biilmann under 29. April 1922 indgivet Andragende om, at Honoraret for hver af de 2 honorarlønnede Assisterter ved Laboratoriet maatte blive forhøjet fra 3300 Kr. aarlig + midlertidigt Tillæg til 3600 Kr. aarlig + midlertidigt Tillæg, udtalte Universitetskvæsturen i Skrivelse af 24. Maj s. A. følgende:

»I Skrivelse af 24. Juli 1920 har Undervisningsministeriet i Overensstemmelse med Lønningsraadets Indstilling af 5. s. M. fastsat Honoraret til Assistenten ved kemisk Laboratorium til 3300 Kr. Det samme Honorar blev fastsat for den paa Finansloven for 1921—22, jfr. Rigsdagstidenden for 1920—21, Tillæg B., Sp. 1429—32, oprettede ny Stilling som Assistent ved nævnte Laboratorium.

Det er i Andragendet udtalt, at begge Assisterterne har fuld Uddannelse som Kemikere, idet de har taget Embedseksamen som cand. mag. og cand. polyt., og at deres Arbejdstid er 6 Timer daglig. Endvidere er det anført, at naar Honoraret i 1920 er fastsat til kun 3300 Kr., skyldes dette formentlig den Omstændighed, at Indehaveren den Gang var stud. mag.; ved den senere Oprettelse af den anden honorarlønnede Assistentstilling har man da fastsat Honoraret til samme Beløb som bestemt for den allerede bestaaende Stilling.

Efter det saaledes anførte har man herfra intet mod det ansøgte at erindre, og man skal herefter foreslaa en Indstilling til Undervisningsministeriet om, at der paa Finanslovsforslaget for 1923—24 under Universitetets Udgiftspost a. 2. d., Honorar til Ikke-Tjenestemænd i Henhold til Finansloven, fremsættes Forslag om, at Honorarerne til de 2 honorarlønnede Assisterter ved Universitetets kemiske Laboratorium forhøjes med 300 Kr. til 3600 Kr. for hver + det midlertidige Tillæg, som maatte blive fastsat for det paagældende Finansaar.«

Sagen fremsendes under 23. Juni 1922 til Undervisningsministeriet med Konsistoriums anbefaling, og den ansøgte Honorarforhøjelse bevilgedes derpaa paa Finansloven for 1923—24, jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg A., Sp. 1737—40.

— Efterat cand. pharm. Baggessaard-Rasmussen var fratraadt som videnskabelig Assistent ved Laboratoriet, ansatte Konsistorium under 14. November 1922 cand. polyt. E. Heikel Vinther i den derved ledigblevne Stilling fra 1. s. M. at regne, foreløbig for en Prøvetid af 1 Aar.

c. Undervisningsassistenternes Honorar for Afholdelse af Eksaminatorier.

Under 3. Januar 1921 fremsendte Bestyreren af kemisk Laboratorium, Professor, Dr. Biilmann med sin anbefaling et Andragende, hvori Undervisningsassisterterne anholdt om, at deres Honorar for Afholdelse af Eksaminatorier med de Studerende maatte blive forhøjet til et lignende Beløb som det, der forventedes at ville blive fastsat som Vederlag til Assisterterne ved den polytekniske Lærestanstalt for Afholdelsen af til-

svarende Eksaminatorier. Med Hensyn til dette Andragende udtalte Professor Biilmann i Skrivelse af 24. s. M. nærmere følgende:

»Det er i min Skrivelse af 3. d. M. fremhævet, at der arbejdes med for store Hold, idet Bevillingen i Forbindelse med de Studerendes Betaling for Deltagelse i Eksaminatorierne ikke tillader at dele Deltagerne i saa mange Hold som ønskeligt. Grunden hertil er, at man ved Oprettelsen af Eksaminatorierne (i 1905) har forudsat, at Deltagelsen i disse blev saa stor, at Halvdelen af den forudsete Udgift paa ialt 1800 Kr. blev afholdt af Staten gennem et aarligt Tilskud paa 900 Kr., medens den anden Halvdel tilvejebragtes ved, at hver Deltager i hvert Halvaar betaler 6 Kr. Det ses, at dette forudsætter 75 Deltagere i hvert Halvaar (se Univ. Aarbog 1904—05, S. 82—83). Dette vilde da medføre Oprettelsen af 3 Hold i hvert Halvaar, idet Holdene aabenbart, uden at dette udtrykkelig anføres, er tænkt at være paa ca. 25 Deltagere, d. v. s. af samme Størrelse som ved tilsvarende Eksaminatorier under den polytekniske Lærestalt (se Univ. Aarbog 1902—03, S. 743), idet de under Lærestalten oprettede Eksaminatorier anføres som Forbillede for Eksaminatorierne her ved Laboratoriet.

Deltagelsen i Eksaminatorierne har altid været betydelig større end det tænkte Antal, 75. Men derved er kun den ene af Indtægtskilderne vokset. For at holde Honoreringen omkring de 300 Kr. pr. Hold à 3 ugentlige Timer, som maatte betragtes som forudsat, og som var den ved Polyteknisk Lærestalt ydede Betaling, har det derfor været nødvendigt at gøre Holdene større end tænkt.

Nedenstaaende Tabel viser Deltagelsen i Eksaminatorierne i alle de Semestre, i hvilke de er afholdt, Antallet af Hold i hvert af Halvaarene og det gennemsnitlige Antal Deltagere paa Holdene.

Aar og Semester.	Deltagere.	Hold.	Deltagere pr. Hold.
1905 II	92	4	23
1906 I	98	4	25
1906 II	89	4	23
1907 I	111	5	22
1907 II	116	5	23
1908 I	117	5	23
1908 II	98	4	25
1909 I	98	4	25
1909 II	95	4	24
1910 I	140	4	35
1910 II	110	4	28
1911 I	137	4	35
1911 II	96	4	24
1912 I	121	4	30
1912 II	133	4	33
1913 I	131	4	33
1913 II	130	4	33
1914 I	82	4	21
1914 II	140	4	35
1915 I	117	4	29
1915 II	150	4	38

Aar og Semester.	Deltagere.	Hold.	Deltagere pr. Hold.
1916 I	117	4	29
1916 II	175	4	49
1917 I	138	4	35
1917 II	152	4	38
1918 I	125	4	31
1918 II	167	4	42
1919 I	118	4	29
1919 II	141	4	35
1920 I	93	3	31
1920 II	143	4	36

Tallene viser, at Deltagelsen er altfor varierende til, at Honoreringen og Inddelingen i Hold kan ske paa Grundlag af den oprindelige Ordning, der forudsatte, at Tilskudet paa 900 Kr. var omtrent Halvdelen af den aarlige Udgift.

Jeg tillader mig derfor at foreslaa, at disse Eksaminatorier for Fremtiden afholdes med Hold paa 25—30 Deltagere, hvilket efter min Mening og min Erfaring er det største Antal Deltagere, der kan undervises paa et Hold, naar hver enkelt tilstrækkelig hyppig skal have Adgang til at eksamineres. For at give et Overblik over, hvorledes denne Ordning maa tænkes at virke, skal jeg anføre, hvad Antallet af Hold og Holdenes Størrelse vilde have været i 1915—20, hvis denne Ordning havde været gældende:

1915 I	4 Hold	à ca. 29 Deltagere.
1915 II	6 »	» » » 25 »
1916 I	4 »	» » » 29 »
1916 II	6 »	» » » 29 »
1917 I	5 »	» » » 27 »
1917 II	6 »	» » » 25 »
1918 I	5 »	» » » 25 »
1918 II	6 »	» » » 28 »
1919 I	4 »	» » » 29 »
1919 II	5 »	» » » 28 »
1920 I	4 »	» » » 23 »
1920 II	5 »	» » » 29 »

Den gennemsnitlige Deltagelse paa hvert Hold vilde blive 27 Deltagere.

Angaaende *Timetallet* skal jeg dernæst foreslaa, at dette *forhøjes fra 3 til 4 Timer i Efteraarshalvaarene*, hvor Indledningen til Kemien og den uorganiske Kemi gennemgaas, idet dette Pensum baade paa Grund af dets Omfang og fordi det danner Indledningen til Kemien kræver mere Tid end Gennemgangen af den organiske Kemi i det følgende Foraarshaalvaar. I selve de benyttede Lærebøger finder denne Forskel et Udtryk i Bøgenes Omfang, idet min Lærebog i uorganisk Kemi er paa 342 Sider, medens min Lærebog i organisk Kemi kun er paa 242 Sider.

Udgiften ved Afholdelsen af Eksaminatorierne bliver, hvis samme Lønning som ved den polytekniske Lærestalt gennemføres, for et Kursus paa 3 ugentlige Timer 400 Kr. + 30 pCt. = 520 Kr. pr. Hold pr. Semester, og for et Kursus paa 4 ugentlige Timer formentlig $\frac{1}{3}$ højere, altsaa ialt 533 Kr. 33 Øre + 30 pCt. = 693 Kr. 33 Øre pr. Hold pr. Semester.

Hvis man som hidtil lader Deltagerne betale 6 Kr. pr. Kursus à 3 Timer og sætter Betalingen til 8 Kr. pr. Kursus à 4 Timer, bliver, naar der regnes med gennemsnitlig 27 Deltagere paa hvert Hold, det af Deltagerne ydede Bidrag til Udgiften henholdsvis 162 Kr. og 216 Kr. pr. Hold pr. Semester. Det fornødne Tilskud maatte da være 358 Kr. for hvert Hold à 3 Timer og 477 Kr. 33 Øre for hvert Hold à 4 Timer. Eksaminatorierne i uorganisk Kemi, der er foreslaaet til 4 ugentlige Timer, holdes i Efteraarsemestrene. Af de ovenfor anførte Tal ses, at der her er Mulighed for, at man skal regne med 6 Hold, medens man i Foraarshalvaarene næppe kan faa mere end 5 Hold.

Den samlede, maximale Udgift maa derefter anslaaes til ialt 5760 Kr., nemlig 4160 Kr. i Efteraarshalvaarene og 2600 Kr. i Foraarshalvaarene, hvoraf ved Deltageres Bidrag afholdes 1296 Kr. i Efteraarshalvaarene og 810 Kr. i Foraarshalvaarene, ialt 2106 Kr. Det anslaaede Tilskud vilde da blive 5760 Kr. ÷ 2106 Kr. = 3654 Kr. aarlig.

Jeg tillader mig derfor at foreslaa, at der til Afholdelse af Eksaminatorier i Kemi bevilges en anslaaet Sum paa 5760 Kr., at Betalingen for Deltagelse i Eksaminatorier fastsættes til 8 Kr. for Kursus i uorganisk Kemi og 6 Kr. for Kursus i organisk Kemi, og at Honoreringen fastsættes til 533 Kr. 33 Øre for hvert Hold à 4 ugentlige Timer i et Semester og 400 Kr. for hvert Hold à 3 ugentlige Timer i et Semester med Tillæg af et Dyrtdstillæg, som f. T. fastsættes til 30 pCt. af de anførte Summer.«

Konsistorium fremsendte under 28. Februar 1921 Sagen til Undervisningsministeriet, idet der udtaltes følgende:

»Konsistorium, der maa finde det baade naturligt og nødvendigt, at der gennemføres en Ligestilling mellem Undervisningsassistenterne ved Universitetets kemiske Laboratorium og ved den polytekniske Lærestalt med Hensyn til Honoraret for den heromhandlede Undervisning, naar denne er af samme Art og Omfang ved de paagældende 2 Institutioner, skal herefter tillade sig at indstille, at det høje Ministerium vil bifalde, at den særlige Betaling for Afholdelse af Eksaminatorier med de Studerende ved Universitetets kemiske Laboratorium fastsættes til 400 Kr. pr. Hold med et midlertidigt Tillæg af 30 pCt. fra og med Foraarssemesteret 1920 at regne, samt at den heraf følgende Merudgift udbetales paa forventet Tillægsbevilling.

I sidstnævnte Henseende bemærkes, at efter det i Professor Biilmanns Erklæring oplyste om den hidtil ydede Betaling og Antallet af underviste Hold, vil Udgiften ved det foreslaaede forhøjede Honorar andrage:

For Foraarssemestret 1920:	
400 Kr. ÷ 336 Kr. = 64 Kr. + 30 pCt. af 400 Kr. = 120 Kr.	
tilsammen 184 Kr. × 3	552 Kr.
For Efteraarssemestret 1920:	
400 Kr. ÷ 327 Kr. = 73 Kr. + 30 pCt. af 400 Kr. = 120 Kr., til-	
sammen 193 Kr. × 4	772 —
For Foraarssemestret 1921	
anslaas Merudgiften ved Forhøjelsen til ligeledes at blive	772 —
	ialt 2096 Kr.,

hvilket Beløb bedes søgt optaget paa Tillægsbevillingsloven for indeværende Finansaar under Universitetets Udgiftspost a. 4.

Hvad Udgiften vil beløbe sig til for de følgende Semestre, ser man sig ikke i Stand til at oplyse, da Beløbets Størrelse tildels afhænger af Antallet af de Studerende, der deltager i vedkommende Eksaminatorier. Man tillader sig derfor at foreslaa, at den fornødne Hjemmel for Udredelsen af den heromhandlede forhøjede Betaling for Efteraarssemestret 1921 og Foraarssemestret 1922 søges tilvejebragt ved Tillægsbevilling til sin Tid. Endelig bemærkes, at der i Forbindelse med andre Andragender om Universitetsbevillinger for Finansaaret 1922—23 vil blive forelagt Ministeriet Andragende om en Bevilling, hvorved Universitetets kemiske Laboratorium sættes i Stand til at forøge Antallet af de paagældende Eksaminatoriehold.

I Anledning af, at Ministeriet paa Lønningsraadets Foranledning havde ønsket meddelt forskellige Oplysninger bl. a. vedrørende den heromhandlede Sag tilskrev Konsistorium under 16. November 1921 Ministeriet yderligere saaledes:

»I Forbindelse med Spørgsmaalet om Oprettelsen af en ny Stilling som honorarlønnet Assistent ved Universitetets kemiske Laboratorium har Lønningsraadet i en med det høje Ministeriums Skrivelse af 5. Februar d. A. til Erklæring modtagen Skrivelse af 24. Januar d. A. henstillet, om ikke det Beløb, der i sin Tid er blevet bevilget til Repetenters og andet videnskabeligt Arbejde ved kemisk Laboratorium maatte kunne bortfalde med Oprettelsen af den paagældende nye Assistentstilling.

Konsistorium indhentede i den Anledning den medfølgende Erklæring af 18. Februar d. A. fra Laboratoriets Bestyrer Professor, Dr. E. Biilmann, som heri meddeler, at den Sum, som Lønningsraadet sigter til, fordeler sig i 2 Beløb, eet paa 900 Kr. til Honorarer for Afholdelse af Eksaminatorier og eet paa 700 Kr. som Vederlag for Ekstraarbejde, der paalægges Assistenten ved den videregaaende Undervisning i organisk Kemi. Med Hensyn til det førstnævnte af disse 2 Beløb henviser Professor Biilmann til de Oplysninger, som fremgaar af den til Ministeriet med Konsistoriums Skrivelse af 28. Februar d. A. indsendte Sag om Forhøjelse af de omhandlede Eksaminatoriehonorarer samt endvidere til den i Afskrift vedlagte Skrivelse af 24. Januar d. A. vedrørende en Bevilling bl. a. til Oprettelse af flere Eksaminatoriehold, hvorom Indstilling eventuelt senere vil blive forelagt Ministeriet. Angaaende det andet Beløb fremhæver og begrunder Professor Biilmann i den her

foreliggende Skrivelse af 18. Februar d. A. Nødvendigheden af, at dette Beløb ogsaa efter Oprettelsen af den paagældende Assistentstilling forbliver til Raadighed som Vederlag for Arbejde, der ganske afgjort falder udenfor vedkommende Assistents almindelige Tjenestegæring. Hertil kan Konsistorium for sit Vedkommende slutte sig, idet man tør forudsætte, at Ministeriet med Konsistorium vil være enigt i, at det ikke vil være forsvarligt at lade den Omstændighed, at den nævnte samlede Sum af 1600 Kr. paa Finansloven fejlagtig er posteret som en Medhjælpssum i Stedet for at være opført under Kontoen for Honorarer til Tjenestemænd, medføre Beløbets Bortfalden, saafremt Forholdet maa erkendes at være det, at Beløbet rettelig hører hjemme under sidstnævnte Konto. Med Hensyn til Beløbet paa 700 Kr. skal man iøvrigt henlede Opmærksomheden paa, at der er stillet Forslag om dets Bortfald ved Oprettelsen af et Lektorat under den polytekniske Lærestanstalt, og imod Beløbets Inddragning under denne Forudsætning finder Konsistorium som udtalt i Skrivelse af 29. Juli d. A. intet at erindre. Det bemærkes derhos, at der *ikke* — hvad Lønningsraadet i en med Ministeriets Skrivelse af 4. Juni d. A. modtagen, hoslagt tilbagefølgende Forespørgsel forudsætte Muligheden af — ved Siden af det ommeldte Repetentbeløb paa 900 Kr. ved Laboratoriet af vedkommende Konto afholdes et andet Beløb til Eksaminatoriehonorar. Det drejer sig her kun om 2 Betegnelser for det samme Beløb.

Naar Konsistorium ikke straks efter Modtagelsen af Professor Biilmanns ovennævnte Skrivelse af 18. Februar d. A. har videresendt denne til Ministeriet, er Grunden hertil *dels* den, at den væsentligste Del af de af Lønningsraadet ønskede Oplysninger, nemlig med Hensyn til Repetent-(Eksaminatorie-)Beløbet blev meddelt i den foran omtalte, med Konsistoriums Skrivelse af 28. Februar d. A. indsendte anden Sag, *dels* den, at Spørgsmaalet om Honorarerne ved kemisk Laboratorium kun udgjorde et enkelt Punkt i Lønningsraadets Skrivelse af 24. Januar d. A., hvori der tillige er ønsket oplyst, om der i Annuua ved andre Universitetsinstitutioner skjuler sig Honorarer eller Medhjælpssummer. Konsistorium har da — med Rette eller Urette — ment, at det af Hensyn til Overskueligheden vilde være formaalstjenligt at gøre Lønningsraadets Forespørgsel til Genstand for en samlet Besvarelse i Stedet for at meddele de begærede Oplysninger successive for hver enkelt af de mere end 30 til Universitetet knyttede Institutter, efterhaanden som Forholdet oplystes for disses Vedkommende.

Den herpaa rettede Undersøgelse har imidlertid taget væsentlig længere Tid end fra først af paaregnet, i hvilken Henseende man nærmere skal bemærke følgende: Man indhentede til at begynde med en Erklæring fra Universitets Kvæstor, hvoraf fremgik, at der ikke af Kvæsturen kunde gives nogen Oplysning til Besvarelse af ovennævnte almindelige Forespørgsel. Konsistorium, som ogsaa for sit eget Vedkommende maatte anse en fuldstændig Udredning af de heromhandlede Forhold for ønskelig, anstillede derefter selv en saa indgaaende Undersøgelse af Sagen som muligt og udsendte i dette Øjemed Forespørgsler til hvert enkelt Universitetsinstitut. Svarene paa disse Forespørgsler er imidlertid først under 8. d. M. alle indgaaede til Konsistoriums Kontor. Af det saaledes indsamlede Materiale fremgaar følgende:

1. Ved astronomisk Observatorium har der været udbetalt Observatoriets Beregner Frk. Mackeprang et fast Honorar paa 140 Kr. aarlig for Overarbejde, men Konsistorium har nu tilskrevet Observatoriets Bestyrer, at et saadant Honorar ikke skønnes at kunne opretholdes.

2. Af Kontoen for Samlingernes Offentliggørelse er fra gammel Tid udbetalt et aarligt Beløb paa 60 Kr. til en af patologisk-anatomisk Instituts Prosektorer som særligt Vederlag for at staa til Disposition ved patologisk-anatomisk Museums Forevisning for Besøgende. Til Trods for dette Beløbs Lidenhed har Konsistorium imidlertid ment at burde henstille til Instituttets Bestyrer, at det nævnte Vederlag inddrages, idet man har udtalt, at det ikke skønnes at kunne opretholdes uden særlig erhvervet Tilladelse fra Undervisningsministeriet, eventuelt særlig Bevilling paa Finansloven.

3. Til kemisk Laboratoriums Assistenten er der hidtil blevet udbetalt et Gratiale beregnet efter 1 Kr. pr. Semester og pr. ugentlig Øvelsesdag for hver Student, der er indtegnet til Laboratoriets Øvelser. Ogsaa om dette Beløbs Inddragelse har Konsistorium — paa samme Maade som med Hensyn til det under 2. omhandlede Vederlag — tilskrevet vedkommende Laboratoriebestyrer.

4. Af det lægevidenskabelige Fakultets Annuum udredes et Honorar paa 100 Kr. aarlig til Pedel ved Kirurgisk Akademi Iversen for Transport af Lig. Efterat Konsistorium er bleven bekendt hermed, har man tilskrevet Fakultetet, at man maa anse det for nødvendigt, at der, saafremt dette Honorar skal opretholdes, forelægges Ministeriet særlig, motiveret Indstilling herom.

5. Af dyrefysiologisk Laboratorium udredes Lønning til en Mekaniker. Ved Finansloven for 1921—22 forhøjedes det i dette Øjemed hidtil anvendte Beløb af 1200 Kr. til 2400 Kr. Det henstilles ganske til Ministeriets Afgørelse, om dette Beløb skal overføres til Kontoen for Medhjælpssummer.

6. Ligeledes henstilles det, om et Honorar paa 500 Kr., der af medicinsk-historisk Museums Annuum betales til Læge J. W. Johnsson for Konsulentvirksomhed, bør overføres til Honorar- eller Medhjælpskontoen.

For andre Universitetsinstitutioners Vedkommende giver Forholdene i den heromhandlede Henseende ikke Anledning til nogen Bemærkning.

Som Svar herpaa tilskrev Undervisningsministeriet under 9. December 1921 Konsistorium saaledes:

»Ved Skrivelse af 16. f. M. har d'Herrer Rektor og Professorer fremsendt en Redegørelse for forskellige Honorarer under Universitetet, der har været afholdt af de forskellige Institutioners Annuum uden at have været forelagt for Ministeriet ved den efter Tjenestemandslovens Udstedelse stedfundne almindelige Regulering af Honorarer, og til hvis Udbetaling der derfor efter Tjenestemandslovens § 41, 3. Stk. ikke haves fornøden Hjemmel.

I den Anledning skal Ministeriet udtale, at man ikke kan tillade, at der i Strid med Tjenestemandslovens Regler udbetales nogen Del af de heromhandlede Honorarer, før der er truffet endelig Bestemmelse om deres Opretholdelse, eventuelt Nedsættelse eller Bortfald, og at man derfor skal anmode Konsistorium om foruden de i sammes Skrivelse

nævnte Honorarer — et fast Honorar til Beregner Frk. Mackeprang ved Astronomisk Observatorium paa 140 Kr., et aarligt Beløb til en af patologisk-anatomisk Instituts Prosektorer af 60 Kr., et Gratiale til kemisk Laboratoriums Assisterter af 1 Kr. pr. Semester og pr. ugentlig Øvelsesdag for hver Student og et aarligt Honorar af 100 Kr. til Pedellen ved Kirurgisk Akademi — med Hensyn til hvilke Konsistorium allerede har standset Udbetalingen, uopholdelig at ville standse Udbetalingen af ethvert Beløb af den til Repetenter ved kemisk Laboratorium givne Bevilling af ialt 1600 Kr.

Med Hensyn til dette sidste Beløb har Ministeriet under D. D. forelagt Lønningsraadet de indkomne Oplysninger med Hensyn til det Assistent Baggessaard Rasmussen hidtil udbetalte Beløb af 700 Kr., hvorom Afgørelse derfor vil kunne ventes i en nær Fremtid. Med Hensyn til de 900 Kr., der udbetales i Eksaminatoriehonorarer, maa man, forinden videre foretages, udbede sig de af Lønningsraadet begærede Oplysninger om, hvem der faktisk har oppebaaret de 900 Kr. i afvigte Finansaar, hvem der for Tiden oppebærer dem, om Arbejdets Omfang, om Personalet ved Laboratoriet og hver enkelts Arbejde og Arbejdstid, bortset fra Eksaminatorierne, samt om Antallet af Eksaminatorier for hver enkelt, hans samlede Vederlag herfor og Tiden for Eksaminatorierne. Idet man i Overensstemmelse med Lønningsraadets Udtalelse derhos gaar ud fra, at den ny honorarlønnede Assistent ansættes med Forpligtelse til ogsaa at besørge saadant Arbejde, udbedes oplyst, hvilken Indflydelse dette vil have paa, hvad der vilde behøves til Eksaminatoriehonorarer.

Man skal efter Omstændighederne anmode om, at disse Oplysninger maa blive fremsendt snarest belejligt.«

I Skrivelse af 16. December 1921 meddelte Professor, Dr. Biilmann de af Undervisningsministeriet saaledes ønskede Oplysninger, der s. D. af Konsistorium indsendtes til Ministeriet med Bemærkning, at Konsistorium i Henhold til Ministeriets Anmodning foreløbig havde standset Udbetalingen af den til Repetenter ved Laboratoriet givne samlede Bevilling paa 1600 Kr., hvorunder det ommeldte Beløb paa 900 Kr. var indbefattet. I Tilslutning hertil udtalte Konsistorium følgende:

»Imidlertid ligger det udenfor de paagældende Laboratorieassistenters Ansættelsesvilkkaar at paalægge dem at afholde den heromhandlede Eksaminatorieundervisning uden Vederlag, og denne Undervisning maa derfor bortfalde, naar det derfor forudsatte Vederlag ikke vedblivende kan stilles til Raadighed. Da nu Lektionskatalogen for næste Semester, i hvilken man havde tænkt sig som sædvanlig at anmelde disse Eksaminatorier, skal udkomme inden Udgangen af indeværende Maaned, vilde Universitetet af Hensyn til de Studerende sætte megen Pris paa i Løbet af den nærmeste Fremtid at modtage en Meddelelse fra Ministeriet om, hvorvidt der vil kunne forventes Tilladelse til, at Udbetalingen af de oftnævnte Honorarer genoptoges til Februar n. A., for at eventuel Berigtigelse i Lektionskatalogen i modsat Fald kan ske.«

Efterat Konsistorium under 30. December 1921 med sin Tilslutning havde fremsendt til Undervisningsministeriet den af Udvalget til Behandling af Sagen om Undervisningshonorarer til de videnskabelige

Assistenter ved Universitetets lægevidenskabelige og naturvidenskabelige Institutter, meddelte Ministeriet i Skrivelse af 9. Februar 1922, at Lønningsraadet under 31. Januar s. A. havde fundet det rigtigst, om man — da Sparekommissionen ogsaa vilde beskæftige sig med Spørgsmaalet om de videnskabelige Assistenter ved de højere Læreanstalter — udskød den endelige Afgørelse, indtil Sparekommissionens Betænkning forelaa, saaledes at man indtil videre fortsatte med den hidtidige Ordning, hvorefter der fra Statens Side ydedes 900 Kr. aarlig til særlig Betaling for de omhandlede Eksaminatorer, og at Ministeriet kunde tiltræde Lønningsraadets Forslag, hvorefter det omtalte Beløb for Finansaaret 1921—22 som hidtil kunde udbetales for Eksaminatorier ved Laboratoriet. I Tilknytning hertil meddelte Ministeriet i Skrivelse af 22. April 1922, at det hidtil til Eksaminatorier ved kemisk Laboratorium anvendte Beløb af 900 Kr. kunde opretholdes, indtil Sparekommissionens Betænkning forelaa, saaledes at der kunde disponeres over et tilsvarende Beløb paa forventet Tillægsbevilling for 1922—23.

Ved Ændringsforslag til Finanslovsforslaget for 1922—23 nedsattes Universitetets Udgiftspost a. 3., Medhjælpssummer ved Universitetet, med 1600 Kr., idet de 700 Kr. maatte bortfalde og de 900 Kr. maatte afholdes af en anden Konto, saafremt de, naar Sparekommissionens Udtalelser kom til at foreligge, mentes at kunne opretholdes, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg B., Sp. 1243—44.

Under 30. Juni 1923 tilskrev Konsistorium derefter Undervisningsministeriet saaledes:

»I Henhold til de Forhandlinger, der har fundet Sted mellem Sparekommissionens Formand og Universitetet og det i Sparekommissionens 4. Betænkning § 427 anførte er Universitetet gaet ud fra, at det hidtidige Forhold ogsaa fremtidig skulde opretholdes, og det omdelte Beløb af 900 Kr. er da ogsaa i afvigte Finansaar blevet udbetalt til Anvendelse paa sædvanlig Maade. Da imidlertid den fornødne Hjemmel paa Finansloven til Afholdelse af dette Beløb paa 900 Kr., efterat den samlede Bevilling paa 1600 Kr. er udgaaet af Finansloven i Henhold til Ministeriets ovennævnte Ændringsforslag, hverken er tilvejebragt ved Finanslov eller Tillægsbevillingsloven for 1922—23 eller ved Finansloven for indeværende Finansaar, skal man herved tillade sig at indstille, at denne Hjemmel søges tilvejebragt ved Optagelse af en dertil sigtende Bevilling paa Finansloven for 1924—25 samt at der paa Tillægsbevillingsloven for indeværende Finansaar søges Hjemmel for Afholdelse saavel af Beløbet for forrige Finansaar som af Beløbet for indeværende Finansaar, hvilket sidste Beløb man derhos skal indstille tilladt afholdt paa forventet Tillægsbevilling.«

Paa Tillægsbevillingsloven for 1923—24 bevilgedes derpaa under en ny Udgiftspost a. 2. e. 1800 Kr. til Udredelse af 900 Kr. i hvert af Finansaarene 1922—23 og 1923—24 til Eksaminatorier for Repetenter ved kemisk Laboratorium, idet det tilføjedes i Teksten, at der under denne Konto kunde udbetales Vederlag til Tjenestemænd, jfr. Rigsdagstidende for 1923—24, Tillæg A., Sp. 5915—18. Paa Finansloven for 1924—25 optoges den paagældende Bevilling derhos som endelig under Universitetets Udgiftspost a. 2. e., jfr. Rigsdagstidende for 1923—24, Tillæg B., Sp. 205—08.

12. Det astronomiske Observatorium.

(Journ. No. 21/1921, 290/1921, 308/1921, 21/1922 og 21/1923.)

Paa Finansloven for 1920—21 var Observatoriets Annuum opført med 7128 Kr., hvoraf 1300 Kr. til Brændsel, hvorhos der paa Tillægsbevillingsloven stilledes ialt 204 Kr. til Raadighed for det nævnte Finansaar, jfr. nærmere herom Aarbogen for 1915—20, III Del, Side 256 og 260. I samme Finansaar bevilgedes overordentligt 2700 Kr. til Anskaffelse af et radiotelegrafisk Modtagelsesapparat for Optagelse af Eiffeltaarnets Tidssignaler, jfr. Aarbogen for 1915—20, III Del, Side 260—262.

Paa Finansloven for 1921—22 var Observatoriets Annuum ligeledes opført med 7128 Kr., men paa Finansloven for 1922—23 nedsattes det af Hensyn til de lavere Priser paa udenlandsk Brændsel med 500 Kr. til 6628 Kr., hvoraf 800 Kr. til Brændsel, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg A., Sp. 1689—90.

Paa Finansloven for 1923—24 var Annuet atter opført med et Beløb af 6628 Kr., dog saaledes at det som Følge af den almindelige Reduktion af Universitetets Udgiftspost b., Annuet for Samlinger og Laboratorier, nedsattes med 10 pCt. til 5965 Kr. 20 Øre. Paa Tillægsbevillingsloven for samme Finansaar bevilgedes ialt 6717 Kr., nemlig 467 Kr. til Observatorietjentens Hustru for Rengøringsarbejde, jfr. Rigsdagstidende for 1923—24, Tillæg A., Sp. 5921—22, og 6250 Kr. til Dækning af Underskud paa Observatoriets Regnskab, jfr. Rigsdagstidende for 1923—24, Tillæg B., Sp. 1985—86. Ved Forelæggelsen for Folketingets Finansudvalg af Forslaget om Ydelsen af den sidstnævnte Bevilling udtalte Undervisningsministeriet bl. a. følgende:

»Til Støtte for Andragendet er det anført, at det har været vanskeligt at drive Observatoriet paa forsvarlig Vis med det forhaandenværende Annuum. Det har saaledes været nødvendigt at afsige nogle Tidsskrifter ligesom Observatoriet har savnet Midler til Indbinding af Nyanskaffelser. Med Annuets nuværende Størrelse har det heller ikke været muligt at anskaffe nye Instrumenter, men kun at afholde Udgifterne til den nødvendigste Vedligeholdelse. Endvidere er Observatoriets Portoudgifter steget betydeligt som Følge af, at Observatoriet i vidt Omfang fungerer som Mellemlid mellem de astronomiske Institutioner i de tidligere krigsførende Lande. Hertil kommer, at Observatoriets Annuum i indeværende Finansaar har været tyngt af en ret betydelig Gæld stammende fra tidligere Finansaar. Andragendet er anbefalet saavel af Konsistorium som af Universitetskvæsturen og Ministeriet kan ogsaa for sit Vedkommende anbefale, at Andragendet imødekommes, idet man skønner det rigtigst, at Observatoriets økonomiske Stilling bringes paa Fode

saaledes at det undgaas, at det bliver nødvendigt at afholde Overskridelsen fra indeværende Finansaar af Annuet for Finansaaret 1924—25. Endelig bemærkes, at man har indskærpet Professor Strømgren, at naar den foreliggende Overskridelse dækkes ved en Bevilling paa indeværende Finansaars Tillægsbevillingslov, forventer man, at han fremtidig indretter sin Administration af Annuet saaledes, at nye Overskridelser undgaas.«

Som det nærmere er anført i Aarbogen for 1915—20, III Del, Side 260 bevilgedes paa Finansloven for 1912—13 under Kommunitetets Budget et Beløb af 4400 Kr. til Anskaffelse til Observatoriet af et nyt Maaleapparat for fotografiske Plader og en selvregistrerende Kronograf. Ved Skrivelse af 26. Februar 1913 tillod Ministeriet, at den givne Bevilling i Stedet for til det anførte Formaal anvendtes til Anskaffelse af et Oppolzersk Aflæseapparat, et Maaleapparat for Spektra og en Spektograf. I Finansaaret 1912—13 kom imidlertid kun 3043 Kr. 72 Øre til Udbetaling. Af Restbeløbet 1356 Kr. 28 Øre udbetaltes i Finansaaret 1918—19 et Beløb af 733 Kr. 12 Øre, saaledes at der endnu henstod uanvendt 623 Kr. 16 Øre.

Under 1. September 1921 fremsendte det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet med sin Anbefaling et Andragende fra Professor, Dr. Strømgren om, dels at det saaledes sparede Beløb maatte blive tilladt udbetalt paa forventet Tillægsbevilling for 1921—22 til Anskaffelse af nogle til den definitive Installering af Spektografen ganske nødvendige Apparater, nemlig to Bukke, en Del Vægte til Afbalancering af Kikkerten, naar Spektografen er paa, samt en Kæde til at fastholde Kikkerten med, dels at der paa Finansloven for 1922—23 maatte blive bevilget 1000 Kr. i samme Øjemed.

I Anledning heraf meddelte Undervisningsministeriet under 22. Oktober 1921, at det vilde være sindet ved Forslag til 2. Behandling for Finansloven 1922—23 at søge overordentlig bevilget et samlet Beløb af 1600 Kr. under Udgiftspost b. 6., Det astronomiske Observatorium, men at Ministeriet ikke kunde tillade nogen Del af Beløbet udbetalt paa forventet Tillægsbevilling. Den ommeldte Bevilling optoges imidlertid ikke paa Finansloven for 1922—23, men paa Finansloven for 1923—24 bevilgedes i det anførte Øjemed overordentligt 1600 Kr., jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg A., 1749—50. Som Følge af den almindelige Reduktion af Bevillingerne under Universitetets Udgiftspost b., Annuet for Samlinger og Laboratorier med ca. 10 pCt., kom det bevilgede Beløb kun til Udbetaling med 1440 Kr.

Paa Tillægsbevillingsloven for 1921—22, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg A., Sp. 5591—94, bevilgedes under Universitetets Udgiftspost i. 3., Hovedistandsættelser, et Beløb af 615 Kr. til Fornylse af Kuglen til Tidssignalet. Under samme Udgiftspost bevilgedes paa Finansloven for 1923—24 et Beløb af 677 Kr. til Opsætning af et nyt Fletværkshegn paa Skraaningen fra Østervoldgade til astronomisk Observatorium, jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg A., Sp. 1775—76.

Med Udgangen af Juli Maaned 1921 fratraadte mag. sc. J. Braae og mag. sc. J. Fischer-Petersen Stillingerne som henholdsvis Observator og fast videnskabelig Assistent ved Observatoriet. Til at beklæde den ledigblevne Stilling som Observator udnævntes under 31. Juli 1922 Assistent ved Observatoriet mag. sc. Frk. Julie Vinter Hansen fra 1. August s. A. at regne, medens Konsistorium under 5. September 1922 ansatte cand. mag. J. A. Kristensen som fast videnskabelig Assistent fra 1. s. M. at regne. Med Hensyn til de nærmere Omstændigheder ved Besættelsen af de nævnte to Stillinger og til Besørgelsen af de til dem knyttede Forretninger i Vakancetiden henvises til den særlige Artikel derom.

Med Udgangen af Juli Maaned 1923 fratraadte cand. mag. J. A. Kristensen Stillingen som fast videnskabelig Assistent ved Observatoriet, og under 28. Juli 1923 ansatte Konsistorium cand. mag. Jens P. Møller i den derved ledigblevne Stilling fra 1. August s. A. at regne, foreløbig for en Prøvetid af 1 Aar og med det Forbehold, at han maatte fratræde Stillingen, saafremt cand. J. A. Kristensen, der var bleven konstitueret som Adjunkt, skulde ønske at træde tilbage i Stillingen.

Under 14. September 1922 ansatte Konsistorium — efter cand. mag. J. A. Kristensens Udnævnelse til fast videnskabelig Assistent — stud. mag. Jens Johansen som honorarlønnet videnskabelig Assistent ved Observatoriet fra 1. April s. A. at regne.

Angaaende Bortfaldet af et af Annuet udredet Honorar paa 140 Kr. aarlig til Observatoriets Beregner, Frk. Mackeprang, henvises til foranstaaende Artikel om »Det kemiske Laboratorium«, Side 344.

13. Universitetets fysiske Laboratorier.

(Det medico-fysiske Laboratorium.)

(Journ. No. 193/1919, 199/1919, 210/1920, 211/1920, 105/1921 og 238/1921.)

Som det er anført i Aarbogen for 1915—20, III Del, Side 277 forhøjes Universitetets Udgiftspost 17, Til medio-fysiske Øvelser, paa Finansloven for 1920—21 til 6400 Kr. aarlig, hvorhos der paa Tillægsbevillingsloven for samme Finansaar bevilgedes 218 Kr. til Bestridelse af forøgede Rengøringsudgifter, saaledes at der i Finansaaret 1920—21 var ialt 6618 Kr. til Raadighed paa Kontoen.

Under 20. Marts 1920 indgav Professor Martin Knudsen med det matematisk-naturvidenskabelige Fakultets Tilslutning saalydende Andragende:

»Herved tillader jeg mig at andrage om, at Universitetets Udgiftspost h. 2. til Bistand for Professoren i Fysik forhøjes fra 900 Kr. til 2500 Kr. aarlig.

I Tilfælde af, at denne Bevillingsforøgelse bliver givet, kan en Udgiftspost paa den polytekniske Læreanstalts Budget udgaa, nemlig: af Konto a. 5. 4. til Assistance for Professoren i fysisk Teknik: 600 Kr. aarlig.

Til nærmere Begrundelse af dette Andragende meddeles, at det anførte Beløb hidtil er blevet anvendt til Assistance ved den mig paahvilende Undervisning. Assistanzen har dels bestaaet i Retning af Opgaver, der afleveres af de studerende, som jeg underviser, dels i Eksaminatorier over udvalgte Afsnit af Fysikken, og endelig i Tilsyn med Udførelsen af praktiske Opgaver, som jeg har givet til Løsning. Paa Grund af Nedgangen i Beløbets Værdi kan jeg ikke mere faa den Assistance for Beløbet, som er ønskelig af Hensyn til de studerende, hvorfor jeg tillader mig at andrage om en Forhøjelse paa 600 Kr. Naar jeg maa andrage om, at Beløbet end yderligere forhøjes med 1000 Kr., motiveres dette ved et Forslag om at overføre Udgiften til Øvelserne i fysisk Teknik fra den polytekniske Læreanstalts Budget til Universitetets. Direktøren for den polytekniske Læreanstalt har erklæret sig enig i, at Overførelsen foretages under Hensyn til, at Øvelserne *kræves* ved en Universitets-eksamen og *ikke gennemgaaes* af polytekniske Studerende.

Til Øvelserne i fysisk Teknik findes der nu paa den polytekniske Læreanstalts Budget under Konto a. 5. 4. et Beløb paa 600 Kr. aarlig som samlet Honorar for den Assistent, der hjælper til ved Øvelserne samt til Konservatoren. Dette Beløb har hidtil været delt ligelig mellem Hr. Konservator H. L. Nielsen og Hr. Assistent Viggo Andersen, der

begge er ansat ved medico-fysisk Laboratorium (Konservatoren oppebærer desuden et Honorar paa 1200 Kr. aarlig fra den polytekniske Lærestanstalt som Konservator ved dennes Samling). Det væsentligste Arbejde ved Øvelserne, der ventelig maa afholdes 3 à 4 Gange ugentlig hvert andet Semester, paahviler Konservatoren, hvis Betaling jeg derfor, ogsaa under Hensyn til Pengenes mindre Værdi, foreslaar forhøjet fra 300 Kr. til 600 Kr. aarlig. Assistentens Honorar foreslaar jeg forhøjet fra 300 Kr. til 400 Kr. aarlig. Efter dette Forslag bliver det samlede Beløb til Assistance ved disse Øvelser altsaa 1000 Kr. aarlig, og saaledes som de personelle Forhold er for Tiden, maa jeg anse denne Ordning: at give Konservator og Assistent en passende Ekstrabetaling, for at være billigere og langt bedre end Ansættelsen af en særlig Assistent. Denne Ordning vil imidlertid neppe kunne opretholdes ved et eventuelt Konservatorskifte, hvorfor jeg finder det mest formaalstjenligt, at Bestyreren af dette Øvelseskursus sørger for den fornødne Assistance ved Hjælp af et Beløb til dette Brug.

Mit Andragende gaar altsaa i Virkeligheden ud paa, at to Assistance-summer paa ialt 1500 Kr. bliver slaaet sammen og forhøjet til 2500 Kr., der fordeles til de forskellige, som medvirker ved min Undervisning.»

Samtidig hermed indgav Professor Martin Knudsen dels Andragende om Bevillingen af et Annuum paa 3000 Kr. og et Beløb en Gang for alle paa 8000 Kr. til Afholdelse af Øvelser i fysisk Teknik og fysiske Undervisningsforsøg dels Andragende om Oprettelsen af et Lektorat i fysiske Undervisningsforsøg. Angaaende det første af disse to Andragender vil Forklaring blive givet i det efterfølgende. Med Hensyn til Bevilgelsen paa Finansloven for 1921—22 af 1500 Kr. + midlertidigt Tillæg til en Lektor i det paagældende Fag henvises til den særlige Artikel om Oprettelsen af Lektorat.

I Henhold til det citerede Andragende, der under 18. Juni 1920 fremsendes til Ministeriet med Konsistoriums Anbefaling, optoges paa Finanslovsforslaget for 1921—22 Forslag om Forhøjelse af det under Universitetets Udgiftspost g. 2. til Assistance for Professoren i Fysik ved den ham paahvilende Undervisning hidtil bevilgede Beløb af 900 Kr. aarlig til 2500 Kr. aarlig, jfr. Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg A., Sp. 1603—06. Under 4. Januar 1921 tilskrev imidlertid Ministeriet Konsistorium, at Lønningsraadet i sin Betænkning over Finanslovsforslaget med Hensyn til den paagældende Assistance havde bemærket, at en Assistance-sum ikke kan benyttes til deraf at vederlægge Tjenestemænd ved Institutionen, hvorfor Ministeriet udbad sig en Udtalelse i den givne Anledning. Med Henkyn til det saaledes rejste Spørgsmaal udtalte Professor Martin Knudsen derefter under 31. Januar 1921 følgende:

»Assistancesummen er opført med et Beløb af 2500 Kr. Heraf er 600 Kr. tænkt anvendt som Honorar til Konservator H. I. Nielsen, der er Tjenestemand, for at assistere ved Øvelserne i fysisk Teknik. 400 Kr. er tænkt anvendt som Honorar til Assistent Viggo Andersen, der er Tjenestemand, for at assistere ved de samme Øvelser. 1500 Kr. er tænkt anvendt til en Assistent (sandsynligvis Tjenestemand) ved Universitetet eller den polytekniske Lærestanstalt for at assistere ved Eksaminatorier

og ved de studerendes praktiske Arbejder. Det er ikke muligt at angive paa nuværende Tidspunkt, hvem der bør oppebære dette Honorar, da Professor Prytz's Afgang ventelig vil bevirke Forskydninger indenfor det fysiske Lærer- og Assistentpersonale, og desuden er det ønskeligt, at forskellige Personer efterhaanden kan komme til at forrette denne Tjeneste for at faa Undervisningen alsidig.

Om Assistancesummen 2500 Kr. maa bemærkes, at den Tjeneste, som kan ventes derfor, er saa betydelig, at der ikke kan være Tale om at paalægge Assisterne denne Tjeneste som en Del af deres pligtmæssige Arbejde, og paa den anden Side er det nødvendigt at anvende Tjenestemænd, da sædvanlig kun de er kvalificerede til Arbejdets Udførelse. Jeg haaber derfor, at Beløbet kan komme til Anvendelse paa den foreslaaede Maade, mulig i Form af Timebetaling for Overarbejde eller i hvilken anden Form det maatte blive bestemt.

Denne Skrivelse fremsendtes under 5. Februar 1921 af Konsistorium til Undervisningsministeriet med Indstilling om, at den omhandlede Sum maatte blive udstykket i de af Professor Knudsen nævnte Beløb. Lønningsraadet tilskrev derefter under 17. Marts 1921 Ministeriet bl. a. saaledes:

»Lønningsraadet har gennem Ministeriet modtaget Oplysninger, hvorefter det beror paa en Misforstaaelse, naar Beløbet er søgt som Medhjælps-sum, idet Hensigten netop var at faa et Beløb til Disposition først og fremmest til særlige Vederlag til Tjenestemænd. 600 Kr. tænkes anvendt til en Konservator (Tjenestemand) og 400 Kr. til en Assistent (Tjenestemand) for at assistere ved Øvelserne i fysisk Teknik, og de resterende 1500 Kr. tænkes anvendt til en Assistent ved Universitetet eller den polytekniske Lærestanstalt for at assistere ved Eksaminatorier og ved de studerendes praktiske Arbejde. Professor Martin Knudsen har bemærket, at den Tjeneste, der skulde ydes, er saa betydelig, at der ikke kan være Tale om at paalægge Assisterne denne Tjeneste som en Del af deres pligtmæssige Arbejde, og paa den anden Side er det nødvendigt at anvende Tjenestemænd, da sædvanlig kun de er kvalificerede til Arbejdets Udførelse. — Da det vilde være stridende mod Tjenestemandslovens Regler at anvende en Medhjælps-sum paa den angivne Maade, og da der paa den anden Side ikke foreligger Grundlag for en Afgørelse af, om der kan bevilges Honorarbeløb som paatænkt, maa Lønningsraadet henstille, at Beløbet foreløbig udgaar.«

I Henhold til Ændringsforslag til 3. Behandling af Finanslovsforslaget for 1921—22, jfr. Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg B., Sp. 1445—46, udgik derefter den foreslaaede Bevilling paa 2500 Kr. af Universitetets Udgiftspost g. 2.

Konto b. 17., Til medico-fysiske Øvelser, var paa Finansloven for 1921—22 ligesom i det foregaaende Finansaar opført med 6400 Kr. Endvidere bevilgedes paa samme Finanslov under Universitetets Udgiftspost b. 30. til Øvelser i fysisk Teknik og fysiske Undervisningsforsøg et ordentligt Beløb af 3000 Kr. samt overordentligt 8000 Kr., jfr. Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg A., Sp. 1595—96. Angaaende Opnaaelsen af den saaledes under Udgiftspost b. 30. givne Bevilling indgav Professor Martin Knudsen under 19. Marts 1920 saalydende Andragende:

af Universitetets Budget i Overensstemmelse med et i saa Henseende ved Finanslovens 3. Behandling fremsat Ændringsforslag, jfr. Rigsdagstidenden for 1920—21, Tillæg B., Sp. 1445—46.

Under Henviſning hertil har Konsistorium fra Professor Dr. Martin Knudsen modtaget det hermed tilbagefølgende, af det matematisk-naturvidenskabelige Fakultets Anbefaling ledsagede Andragende, hvori der anholdes om,

dels at der til Imødegaaelse af de ved det nævnte Beløbs Bortfald opstaaede øjeblikkelige Vanskeligheder for den fysiske Undervisning tilvejebringes en midlertidig for indeværende Finansaar gældende Ordning, hvorefter der tillægges Konservator ved medico-fysisk Laboratorium Nielsen et Beløb paa 600 Kr. som Vederlag for Undervisningen ved Øvelserne i fysisk Teknik og Medhjælperen ved medico-fysisk Laboratorium eller en anden Ikke-Tjenestemand et Beløb paa 1500 Kr. for at assistere ved det Professor Knudsen paahvilende Universitetsarbejde,

dels at der fra 1. April 1922 at regne maa blive gennemført den Ordning, at de 3 af ham nu bestyrede Laboratorier, nemlig medico-fysisk Laboratorium, Laboratoriet for fysisk Teknik og Laboratoriet for fysiske Undervisningsforsøg maa samles til en enkelt Institution med Betegnelsen »Universitetets fysiske Laboratorium« med samme Annuum, 9400 Kr., som det de nævnte 3 Laboratorier nu raader over tilsammen og ligeledes med samme Personale som det, der nu er knyttet til disse, kun at Stillingen som Medhjælper ved de medico-fysiske Øvelser — nu lønnet med 1600 Kr. + 30 pCt. — ændres til en Stilling som honorarlønnet videnskabelig Assistent ved Universitetets fysiske Laboratorium med det for Stillinger af denne Art sædvanlige Honorar, altsaa 3600 Kr. + midlertidigt 30 pCt., hvorhos der ogsaa efter denne Ordning foreslaas tillagt Konservator Nielsen et aarligt Honorar af 600 Kr. for Undervisning ved Øvelserne i fysisk Teknik.

I Anledning af, at Konsistorium i Skrivelse af 27. f. M. har udbedt sig Universitetskvæsturens Ytringer over den saaledes foreliggende Indstilling, skal man udtale følgende:

Paa Finansloven for indeværende Finansaar er under Universitetets Udgiftspost b. 17., Til medico-fysiske Øvelser, bevilget et Beløb af	6400 Kr.
jfr. Rigsdagstidenden for 1920—21, Tillæg A. Sp. 1591—92 og Rigsdagstidenden for 1919—20, Tillæg A. Sp. 1461—62. Endvidere er under Universitetets Udgiftspost b. 30., Til Øvelser i fysisk Teknik og fysiske Undervisningsforsøg, ved Siden af et Beløb paa 8000 Kr. en Gang for alle til Anskaffelse af Instrumenter, bevilget ordentligt	3000 —
Til de ovennævnte 3 Laboratorier er der saaledes som ovenfor anført bevilget tilsammen	9400 Kr.

Den til de nævnte 3 Laboratorier knyttede Assistance er opført under følgende Konti paa Universitetets Budget:

Under Udgiftspost a. 2. a., Tjenestemænd, hvis Lønning er normeret ved særlig Lov:

En Eneassistent ved medico-fysisk Laboratorium lønnet med 2880 Kr. stigende hvert 3 Aar med 360 Kr. indtil 5040 Kr.

En Konservator ved samme Laboratorium lønnet med 2220 Kr. stigende hvert 3. Aar med 300 Kr. indtil 3420 Kr.

Under Universitetets Udgiftspost a. 3. d., Honorarer til Ikke-Tjenestemænd i Henhold til Finansloven, 1600 Kr. aarlig til en Medhjælper ved medico-fysisk Laboratorium, hvortil for Tiden kommer 30 pCt., saaledes at Honoræret bliver ialt 2080 Kr.

Under Universitetets Udgiftspost g., Til videnskabelige Formaals Fremme, Underkonto 2., Ifølge særlig Bevilling til bestemte Personer og Øjemed, 1920 Kr. aarlig til en Lektor i fysiske Undervisningsforsøg.

I det ommeldte Andragende fra Professor, Dr. Martin Knudsen er det udtalt, at de 2500 Kr., som nu foreløbig er udgaaede af Budgettet, var tænkt anvendt saaledes, at 600 Kr. blev at udbetale som Honorar til Konservator H. I. Nielsen for Assistance ved Øvelserne i fysisk Teknik, 400 Kr. til Assistent Andersen for at assistere ved de samme Øvelser og 1500 Kr. til anden Assistance.

Med Hensyn til det nævnte Beløb 600 Kr. har Professor Knudsen indstillet, at det indtil videre bliver til Raadighed som særligt Vederlag til Konservatoren for at assistere ved de nævnte Øvelser. Til Støtte herfor er det anført, at Konservatoren ogsaa som Tjenestemand hidtil har oppebaaret Honorar for disse Øvelser, og at det herved maa erindres, at man ikke kan betragte dette Arbejde som en Del af hans Tjenesteplicht. Konservatorens egentlige Arbejde bestaar nemlig i at holde de fysiske Apparater i Orden og fremstille nye Apparater, og hertil kræves en haandværksmæssig Uddannelse, som Konservatoren ogsaa har ligesom saa mange andre. En saadan Uddannelse kvalificerer imidlertid ingenlunde en Mand til at undervise Studenter, og det er kun fordi netop Konservator Nielsen har erhvervet sig saadanne Kvalifikationer, at han kan anvendes som Assistent ved de omtalte Øvelser. Denne Assistentvirksomhed formenes derfor paa ingen Maade at være knyttet til Konservatorstillingen, men da Assistance ved Øvelserne paa den anden Side er nødvendig, anbefaler Professor Knudsen, at Konservator H. I. Nielsen indtil videre beholder sit Vederlag for at assistere ved Øvelserne i fysisk Teknik, og at dette Vederlag fastsættes til 600 Kr. aarlig.

Professor Knudsen anser det endvidere for ønskeligt, at en videnskabelig uddannet Assistent medvirker ved disse Øvelser ligesom hidtil, og for at opnaa dette uden at det bliver nødvendigt at yde særligt Vederlag derfor, foreslaas det, at de tre Laboratorier, som bestyres af Professor Knudsen, nemlig medico-fysisk Laboratorium. Øvelserne i fysisk Teknik og fysiske Undervisningsforsøg, slaas sammen til en enkelt Institution med Betegnelsen »*Universitetets fysiske Laboratorium*« med ovennævnte samlede Beløb af 9400 Kr. som Annuum.

Ved den saaledes foreslaaede Sammenslutning skulde Lektorens Virksomhed blive uforandret, medens det øvrige Personale derimod skulde medvirke ved alle de Arbejder, som de i Følge deres Uddannelse og deres Ansættelse ved Universitetets fysiske Laboratorium er pligtige til. I Praksis vil dette betyde, at Konservatoren uden særligt Vederlag maa sørge for Vedligeholdelsen af det Instrumentarium o. s. v., som benyttes ved de fysiske Undervisningsforsøg, da han er uddannet til saadant Arbejde, og Eneassistenten eller Medhjælperen maa sammen

med Konservatoren undervise ved Øvelserne i fysisk Teknik, uden at der derfor tillægges Eneassistenten eller Medhjælperen særligt Vederlag, da de er uddannet til Undervisningsarbejde.

Foruden de her anførte Fordele, som følger af Sammenslutningen, fremhæver Professor Knudsen, at Fællesskabet ogsaa af Hensyn til Pladsforholdene og for at hindre unødvendig Udgift er naturlig, idet Instrumenter og Materiel i saa høj Grad som muligt vil kunne finde Anvendelse ved alle de fysiske Øvelser. Paa den anden Side gør Professor Knudsen derimod gældende, at det nuværende Personale er utilstrækkeligt til en forsvarlig Bestridelse af Undervisningen. Tages de medico-fysiske Øvelser og Øvelserne i fysisk Teknik tilsammen, da disse Øvelser er tænkt afholdt med de samme Assisterter, maa man regne, at der afholdes Øvelser 6 à 7 Gange ugentlig i det ene Halvaar og 9 à 11 Gange ugentlig i det andet. Hvert Øvelseshold af studerende arbejder formelt i tre Timer, men da nogle studerende hyppig bliver udover den tilmaalte Tid og da Øvelsesassistenten udenfor selve Øvelsestiden har et ikke ringe Arbejde med at bringe Apparater i Orden, med Retning af Rapporter, Journalføring, Indkøb af Materiel m.v., betyder hver Øvelsesgang i Virkeligheden 5 à 6 Timers Arbejde for en Assistent og i nogle Tilfælde for begge Assisterter 11 Gange ugentlig. Undervisning medfører herefter 55 à 66 ugentlige Arbejdstimer. Forlanger man 5 à 6 Timers dagligt Arbejde af den ene Assistent, bliver der i nogle Halvaar 5 à 6 Timers dagligt Arbejde i 5 Ugedage for den anden Assistent. For dette sidste Arbejde kan det nuværende Honorar af 1600 Kr. + 30 pCt. ikke anses for noget passende Vederlag, saa meget mere som saavel den heromhandlede Medhjælper som den faste Assistent maa hjælpe Bestyreren ved videnskabeligt Arbejde. For at opnaa et passende Vederlag for det Arbejde, der maa ydes af den honorarlønnede Medhjælper, er det nuværende Honorar derfor foreslaaet fastsat til samme Størrelse som Honorarer, der ydes honorarlønnede videnskabelige Assisterter, af hvilke der forlanges 6 Timers dagligt Arbejde, i hvilken Henseende Konsistorium i ovenanførte Skrivelse som foran nævnt har foreslaaet Honoraret ansat til 3600 Kr. med midlertidigt Tillæg 30 pCt.

Da den saaledes ønskede Ordning først vil kunne ventes etableret fra 1. April 1922 at regne og da der for Arbejdet i det fysiske Laboratorium efter det af Professor Dr. Knudsen udtalte ved Bortfaldet af det hidtil under Udgiftspost g. 2. bevilgede Assistancebeløb paa 2500 Kr. aarlig er fremkommet en ganske uholdbar Situation, der har medført, at der fuldstændig savnes Assistance til en obligatorisk Forelæsningsrække, har Professor Knudsen derhos som midlertidig Ordning for indeværende Finansaar foreslaaet, dels at der tillægges Konservator Nielsen 600 Kr. som Vederlag for Undervisning i fysisk Teknik, dels at der stilles et Beløb af 1500 Kr. til Raadighed til Assistance ved den Professoren paahvilende Undervisning af Universitetets Fysikstuderende.

Efter det i Sagen saaledes oplyste kan man herfra tiltræde de fremsatte Forslag, og man skal derfor foreslaa en Indstilling til Undervisningsministeriet om,

at der paa Finanslovsforslaget for 1922—23 foretages følgende Ændringer i Universitetets Budget:

- a) under Udgiftspost a. 2. a., Tjenestemænd, hvis Antal er normeret ved særlig Lov, forandres Betegnelsen »medico-fysisk Laboratorium« til »det fysiske Laboratorium«.
- b) under Udgiftspost a. 3. b., Honorarer til Tjenestemænd i Henhold til Finansloven, opføres Konservatoren ved det fysiske Laboratorium med et Honorar af 600 Kr. for Undervisningsarbejde, for hvilket der ikke beregnes midlertidigt Tillæg.
- c) under Udgiftspost a. 3. d., Honorarer til Ikke-Tjenestemænd i Henhold til Finansloven, forandres »Medhjælper ved medico-fysisk Laboratorium« til »Assistent ved det fysiske Laboratorium« samtidig med, at Honoraret forhøjes fra 1600 Kr. til 3600 Kr. aarlig med det midlertidige Tillæg, som i Almindelighed maatte blive bestemt.
- d) Udgiftspost »b. 17., Til medicofysiske Øvelser, ... 6400 Kr.« forandres til »b. 17., Det fysiske Laboratorium, ... 9400 Kr.« samtidig med at den paa Finansloven for indeværende Finansaar optagne Udgiftspost »b. 30., Til Øvelser i fysisk Teknik og fysiske Undervisningsforsøg ... 3000 Kr.« udgaar af Budgettet, og
at der tilvejebringes Hjemmel for Udbetaling i indeværende Finansaar af 600 Kr. under Udgiftspost a. 3. b. som Honorar til Konservator Nielsen og 1500 Kr. under Udgiftspost a. 3. d. til Medhjælp ved Undervisningen i Fysik.«

I Overensstemmelse med det af Kvæsturen saaledes fremsatte Forslag foretog Konsistorium under 8. Juni 1921 Indstilling til Undervisningsministeriet. Ved Ændringsforslag til 2den Behandling af Finanslovforslaget for 1922—23, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg B., Sp. 309—12, foretoges der derefter følgende Forandringer i de til Undervisningen i Fysik knyttede Bevillinger:

De hidtilværende Udgiftsposter b. 17., Til medico-fysiske Øvelser: 6400 Kr., og b. 30., Til Øvelser i fysisk Teknik og fysiske Undervisningsforsøg: 3000 Kr., udgik af Budgettet. I deres Sted optoges en ny Udgiftspost b. 29., Universitetets fysiske Laboratorier, under hvilken der bevilgedes 9400 Kr.

Paa Universitetets Udgiftspost a. 2. b., Honorarer til Tjenestemænd i Henhold til Finansloven, bevilgedes et Honorar paa 500 Kr. aarligt + midlertidigt Tillæg som Vederlag til Konservator Nielsen for hans Deltagelse i Undervisningen.

Paa Universitetets Udgiftspost a. 2. d., Honorarer til Ikke-Tjenestemænd i Henhold til Finansloven, bevilgedes 1400 Kr. + midlertidigt Tillæg, altsaa med et Tillæg paa 30 pCt. 1820 Kr., til Omdannelsen af det hidtilværende Honorar for en Medhjælper paa 1600 Kr. aarlig + midlertidigt Tillæg til et Honorar for en Assistent paa 3000 Kr. aarlig + midlertidigt Tillæg.

Paa Tillægsbevillingsloven for 1921—22, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg A., Sp. 5581—82, bevilgedes dels 500 Kr. + midlertidigt Tillæg som Vederlag til Konservator Nielsen for Deltagelse i Undervisningen dels 1500 Kr. til Vederlæggelse af Assistance i det nævnte Finansaar for Professor Martin Knudsen ved det ham paahvilende Undervisningsarbejde.

Paa Finansloven for 1923—24 var Udgiftspost b. 29., Universitetets fysiske Laboratorier, ligeledes opført med et Beløb af 9400 Kr., hvori dog som Følge af den almindelige Reduktion af Udgiftspost b., Annuua for Samlinger og Laboratorier, afgik 10 pCt., saaledes at der paa Kontoen kun blev 8460 Kr. til Raadighed.

Under 14. Juni 1921 meddelte Konsistorium cand. mag. Viggo Andersen Afsked fra Stillingen som Assistent ved medico-fysisk Laboratorium fra 31. Juli s. A. at regne. I den derved ledigblevne Stilling ansatte Konsistorium under 21. Juli 1921 cand. mag. Knud Theisen fra 1. August s. A. at regne foreløbig for en Prøvetid af 1 Aar. Efterat denne Prøvetid var forlænget med et Aar, meddelte Konsistorium under 25. Maj 1923 cand. Theisen fast Ansættelse som videnskabelig Assistent ved Universitetets fysiske Laboratorium fra 1. Juni 1923 at regne.

Angaaende Ordningen af den Del af Universitetets Fysikundervisning, der havde været varetaget af Professor ved den polytekniske Lærestanstalt P. K. Prytz (Journal-Sagerne 149/1921, 239/1921 og 240/1921) henvises til Aarbogen for 1923—24 Side 131—34.

14. Det geografiske Laboratorium.

(Journ. No. 23/1920, 23/1921 og 23/1922.)

I Finansaarene 1920/21—1923/24 har Universitetets Udgiftspost b. 17., Det geografiske Laboratorium, været opført med et Annuum paa 1500 Kr., jfr. Rigsdagstidende for 1919—20, Tillæg A., Sp. 1461—62, dog saaledes at det i Finansaaret 1923—24 som Følge af den almindelige Reduktion af Universitetets Udgiftspost b., Annuua for Samlinger og Laboratorier, nedsattes med 10 pCt. til 1350 Kr. Paa Finansloven for 1920—21 bevilgedes overordentlig 600 Kr. som 2den Del af en 2-aarig Bevilling paa ialt 1200 Kr. til Anskaffelse af Generalstabskort, jfr. herom nærmere Aarbogen for 1915—20, Bind III, Side 286.

Efterat Laboratoriets Bestyrer, Professor, Dr. Steensby var afgaaet ved Døden, indgav den konstituerede Bestyrer, Professor, Dr. Ad. Jensen under 16. November 1920 Andragende om, at der for Tidsrummet 1. December 1920—1. September 1921 maatte blive bevilget Laboratoriets Assistent cand. mag. Einar Storgaard et Tillæg paa 250 Kr. maanedlig for forøget Tilsyn med Laboratoriet. Der udtales i saa Henseende følgende:

»Assistentens nuværende Honorar udgør 1800 Kr. + et midlertidigt Løntillæg af 30 pCt., ialt 2340 Kr., og herfor forlanges, at han gør Tjeneste i Laboratoriet daglig fra Kl. 9—12. Da dette Honorar er langt under den Løn, som Cand. Storgaard kunde opnaa, hvis han gik i Skolens Tjeneste — i hvilken han let kan komme ind, da Gymnasiet for Tiden er i Forlegenhed for faguddannede Lærere i Geografi og Naturhistorie — har han for længere Tid siden opsagt sin Stilling ved Laboratoriet fra 1. December d. A. at regne. Jeg har for nogen Tid siden i en Skrivelse gjort Konsistorium opmærksom paa, at Geografisk Laboratorium vil være uden Assistent fra 1. December, da man ikke kan faa nogen Kvalificeret til at gaa ind i Cand. Storgaards Plads under de givne Lønvilkaar, og henstillet, at man søgte at faa Honoraret hævet. Paa denne min Henvendelse er der endnu ikke kommet Svar.

Nu maa der imidlertid, da Laboratoriets Chef, Prof. Steensby er død, og der vil gaa en rum Tid, inden en Efterfølger kan udnævnes og en Afgørelse m. H. til Assistentsspørgsmaalet finde Sted, træffes en midlertidig Ordning af Laboratoriets Forhold, da man ikke kan forsvare, at Geografisk Laboratorium med Begyndelsen af næste Maaned staar uden effektiv Bestyrer og samtidig uden Assistent. Thi selv om jeg vedblivende beholder Overledelsen af Laboratoriet under Vakancen, kan jeg selvfølgelig ikke paatage mig det daglige Tilsyn med Laboratoriet, det maa blive Assistentens Sag. Jeg tillader mig derfor at henstille, at Cand.

mag. Storgaard engageres til i Tidsrummet 1. December 1920 til 1. September 1921 at føre Tilsyn med Geografisk Laboratorium ogsaa udenfor Tiden Kl. 9—12, og at der for det forøgede Arbejde hermed tilstaa ham et ekstraordinært Honorar af 250 Kr. maanedlig, for de 9 Maaneder, altsaa ialt 2250 Kr., udover de 1755 Kr., som han skulde oppebære efter de gældende Regler, saa at hans samlede Lønning for de 9 Maaneder bliver 4005 Kr.; herved vilde han komme omtrent paa samme Lønning som de faste videnskabelige Assistenten. Det overskydende Beløb af 2250 Kr. til hans Lønning vil forhaabentlig kunne skaffes tilveje i Betragtning af, at der jo vil spares en Del Penge i det Tidsrum, da Professoratet i Geografi er vakant.«

Andragendet anbefaledes under 18. December 1920 af Universitetskvæsturen bl. a. under Henviisning til, at Udgiften ved Honoraret mere end opvejedes ved, at Professoratet henstod vakant, og Sagen fremsendtes derpaa under 3. Januar 1921 til Undervisningsministeriet, der imidlertid udbad sig nærmere Oplysning i Sagen. I Anledning heraf udtalte Professor, Dr. Ad. Jensen under 9. Februar 1921 følgende:

»Foruden det almindelige Arbejde, der paahviler Assistenten, og som fuldt ud lægger Beslag paa den normerede Arbejdstid (3 Timer daglig), har Assistenten siden Prof. Steensby's Død maattet udføre det meste af det Arbejde, der ellers paahviler Laboratoriets Bestyrer, nemlig Besvarelse af Skrivelser og andre Henvendelser til Laboratoriet, Gennemsyn af ny Literatur og Kort, Undervisning af de Studerende i praktisk Kartografi m. m. Endvidere har Assistenten haft et meget stort Arbejde med at gennemgaa og ordne Prof. Steensby's skriftlige Efterladenskaber, som det var af Vigtighed for Laboratoriet at bevare, da de bl. a. indeholder hans haandskrevne Forelæsninger, paabegyndte eller delvis afsluttede Manuskripter til endnu ikke publicerede videnskabelige Afhandlinger m. m. Men langt det største Arbejde, som ligger for, er at sortere, katalogisere og opstille Prof. Steensby's efterladte Bogsamling, som tæller 4 à 5000 Numre og af Steensby's Forældre er skænket til Geografisk Laboratorium.

Assistentens daglige Arbejdstid har siden Prof. Steensby's Død gennemsnitlig været 9 Timer og vil ikke kunne afkortes, hvis han — ved Siden af det øvrige Arbejde — skal naa at faa afsluttet Ordningen af Steensby's Bogsamling til 1ste September, hvad jeg anser for at være af væsentlig Betydning for Laboratoriet, da der til den Tid paa en Gang kommer baade en ny Bestyrer og en ny Assistent.

Da Assistentens normerede Lønning for 3 Timers dagligt Arbejde er 195 Kr. om Maaneden, har jeg anset det for et meget beskedent Ønske fra Assistentens Side, at der for de 6 Timers dagligt Ekstraarbejde ydes ham et Tillæg af 250 Kr. om Maaneden.«

Ministeriet bifaldt herefter under 21. Marts 1921, at der paa forventet Tillægsbevilling udbetaltes Cand. Storgaard et Tillæg paa 250 Kr. maanedlig for forøget Tilsyn med Laboratoriet, jfr. Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg B., Sp. 3081—82, og for 1921—22, Tillæg A., Sp. 5583—84. Udgiften blev ialt 2250 Kr.

Ved Skrivelse af 26. Maj 1922 fornyede Konsistorium cand. mag. Einar Storgaards Ansættelse som Assistent ved Laboratoriet for et Tidsrum af 2 Aar fra 1. Juni 1922 at regne.

Efter Professor, Dr. Steensby's Død tilbød hans Forældre Husejer Jens Hansen og Hustru af Steensby paa Fyen Laboratoriet at maatte udtage af hans Bogsamling, hvad der maatte være af Interesse for Laboratoriet. Dette kom derved i Besiddelse af en omfattende og værdifuld Samling videnskabelig Litteratur, for hvilken betydningsfulde Gave Konsistorium i Skrivelse af 30. Juni 1921 overfor Giverne udtalte Universitetets varmeste Tak.

15. Laboratoriet for Histologi og Embryologi.

(Journ. No. 18/1920 og 18/1921.)

Som det er anført i Aarbogen for 1915—20, III Del, Side 292 forhøjedes paa Finansloven for 1920—21 Annuet for Laboratoriet for Histologi og Embryologi med 1400 Kr. til 4000 Kr., hvoraf 630 Kr. til Brændsel. Overordentligt bevilgedes samme Finansaar 2700 Kr. til Anskaffelse af 3 binokulære Mikroskoper og 2 Mikrometer, hvortil paa Tillægsbevillingsloven kom 1512 Kr. til Dækning af forøgede Udgifter ved Køb af Mikroskoperne.

Paa Finansloven for 1921—22 var Laboratoriets Annuum ligeledes opført med 4000 Kr. Desuden bevilgedes 750 Kr. som 1ste Del af en 2-aarig Bevilling paa ialt 1500 Kr. til Indbinding af den Litteratur, der i Løbet af de sidste Aar var indgaaet i Laboratoriets Haandbibliotek, jfr. Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg A., Sp. 1591—92. 2den Del af Bevillingen optoges paa Finansloven for 1922—23, paa hvilken Annuet nedsattes med 230 Kr. til 3770 Kr., idet det til Brændsel disponible Beløb paa Grund af Prisnedgangen nedsattes fra 630 Kr. til 400 Kr. Paa Finansloven for 1923—24 opførtes Laboratoriets Konto ligeledes med 3770 Kr., men som Følge af den almindelige Reduktion af Bevillingerne paa Universitetets Udgiftspost b., Annua for Samlinger og Laboratorier, med c. 10 pCt. nedsattes Raadighedssummen med 377 Kr. til 3393 Kr. Hertil kom paa Tillægsbevillingsloven 200 Kr. til Dækning af forøgede Brændselsudgifter, jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg B., Sp. 1983—86.

16. Det matematiske Laboratorium.

(Journ. No. 190/1918, 221/1920, 228/1921, 143/1922, 177/1922 og 166/1923.)

I den i nærværende Aarbog omhandlede Periode har matematisk Laboratoriums Annuum uforandret været bevilget med det paa Finansloven for 1913—14 normerede ordentlige Beløb af 800 Kr., dog saaledes at det i Finansaaret 1923—24 som Følge af den almindelige Reduktion af Bevillingerne paa Universitetets Udgiftspost b., Annuua for Samlinger og Laboratorier, nedsattes med 10 pCt. til 720 Kr.

Under 30. Marts 1920 indgav Direktøren for matematisk Laboratorium Professor, Dr. Niels Nielsen Andragende om en Bevilling paa 1750 Kr. til Erhvervelse af Dele af afdøde Professor Zeuthens Bibliotek, idet der til Begrundelse herfor anførtes følgende:

»Foruden enkelte mindre omfattende værker, der kan anskaffes ved hjælp af Laboratoriets annuum, drejer det sig om to store samlinger, der vil være af den allerstørste betydning for det matematiske studium. Den første af disse samlinger er de matematiske særtryk, som professor Zeuthen har erhvervet sig gennem 60 aar, ved bytteforbindelse med andre matematikere. Denne righoldige samling indeholder mange fundamentale arbejder, som ellers ikke vil kunne staa til de studerendes raadighed, saaledes at der her frembyder sig en enestaaende gunstig lejlighed til en saa værdifuld erhvervelse. Efter foretagen optælling viser det sig, at samlingen indeholder over 4000 særtryk, og efter forhandling med bogkyndige maa det anses for passende at give ca. 25 øre for hvert eksemplar, saaledes at summen afrundes til 1000 Kr.

Den anden større samling, det drejer sig om, er »Proceedings of the London Mathematical Society«, vistnok det eneste eksemplar af dette Tidsskrift, som findes her i landet. Efter forhandling med bogkyndige maa det anses for passende at give 750 kr. for denne samling, der tæller over 40 bind, de fleste endda godt indbundne.«

Andragendet anbefaledes af Fakultetet og Universitetskvæsturen og indsendtes under 3. Juli 1920 til Undervisningsministeriet med Konsistoriums Tilslutning. De ansøgte 1750 Kr. bevilgedes derefter overordentligt paa Finansloven for 1921—22, jfr. Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg A., Sp. 1593—94.

Angaaende den endnu i Finansaaret 1920—21 tilstedeværende midlertidige Ordning af Laboratoriets Assistanceforhold henvises til Fremstillingen i Aarbogen for 1915—20, III Del, Side 297. Under 18. Juni 1920 indstillede Konsistorium til Undervisningsministeriet, at der paa Finansloven for 1921—22 maatte blive oprettet 2 Stillinger som mate-

matiske Undervisningsassistenter, af hvilke den ene foresloges lønnet med 2000 Kr., den anden, der tillige skulde knyttes til Laboratoriet som Bibliotekar, med 2400 Kr. Konsistorium forbeholdt sig derhos, saafremt der efter Forhandling med Lønningsraadet maatte blive fastsat højere Lønningssatser for tilsvarende videnskabelige Assistentstillinger, at søge det foreslaaede Vederlag forhøjet. I Anledning heraf udbad Ministeriet sig i Skrivelse af 18. November 1920 Oplysning om Karakteren og Omfanget af det Arbejde, man havde tænkt sig henlagt til de to Assisterter, og Professorerne Hjelmlev og Niels Nielsen udtalte derunder under 7. December s. A. følgende:

»Assistenternes Arbejde skulde væsentlig bestaa i Eksaminatorier, Øvelser og Opgaveretning som Supplement til vore Forelæsninger og Øvelser. Selve det dermed forbundne Undervisningsarbejde vil kunne sættes til en Time daglig (for hver Assistent), men hertil kommer Hjemmearbejdet med Opgaveretninger, der gennemsnitlig ogsaa kan sættes til en Time daglig (for hver Assistent).

Hertil kommer endnu for den ene Assistents Vedkommende Tilsynet med Laboratoriets Bibliotek; gennemsnitlig kan dette Arbejde sættes til en halv Time daglig, og der bør derfor tillægges denne Assistent et hertil svarende Ekstrahonorar.«

Paa Finansloven for 1921—22, jfr. Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg B., Sp. 1427—30, bevilgedes derpaa under Universitetets Udgiftspost a. 3. to Honorarer paa henholdsvis 1200 Kr. og 1500 Kr. aarlig, begge med 30 pCt. i midlertidigt Tillæg, til matematiske Undervisningsassistenter, af hvilke den højst honorerede tillige skal føre Tilsyn med Biblioteket.

I de saaledes oprettede Stillinger ansatte Konsistorium under 30. April 1921 cand. mag. David Fog som Undervisningsassistent hos Professor Hjelmlev med et Honorar af 1200 Kr. aarlig og cand. mag. Richard Petersen som Bibliotekar ved Laboratoriet med et Honorar af 1500 Kr aarlig, begge Honorarer med midlertidigt Tillæg af 30 pCt.

17. Det dyrefysiologiske Laboratorium.

(Journ. No. 19/1920, 19/1921 og 19/1922.)

Paa Finansloven for 1920—21 forhøjedes Laboratoriets Annuum under Hensyn til det forandrede Prisniveau med 2500 Kr. til 6000 Kr., hvoraf 800 Kr. til Brændsel, jfr. Rigsdagstidende for 1919—20, Tillæg A., Sp. 1465—66. Paa Tillægsbevillingsloven for samme Finansaar bevilgedes ialt 1960 Kr., hvoraf 600 Kr. til Bestridelse af forøgede Brændselsudgifter, 160 Kr. til Udredelse af Vikarhonorar, jfr. herom Aarbogen for 1915—20, III Del, Side 311, og 1200 Kr. til Dækning af forøgede Udgifter til Lønning af en fast Mekaniker ved Laboratoriets mekaniske Værksted, hvorom nærmere Forklaring gives i det efterfølgende, jfr. iøvrigt om disse Bevillinger Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg B., Sp. 3101—04 og 3119—22.

Under 27. September 1920 indgav Professor, Dr. Krogh saalydende Andragende:

»Undertegnede bestyrer af Universitetets dyrefysiologiske laboratorium, prof. A. Krogh, andrager om, at der som tillægsbevilling for indeværende finansaar maa blive tilstaaet laboratoriet et beløb af 1200 kr. til dækning af forøgede udgifter til mekanikerhjælp i værkstedet, og om at samme beløb maa blive optaget paa næste aars finanslov som forhøjelse af laboratoriets annuum med samme formaal.

Som jeg tidligere flere gange har fremhævet, er det af stor betydning for laboratoriets regelmæssige drift og økonomi at have et eget mekanisk værksted, hvor instrumentariet holdes i orden, nødvendige reparationer foretages og nye apparater saavel til videnskabelige undersøgelser som til undervisning udføres, efterhaanden som der bliver brug for dem. Særlig ved nye apparatkonstruktioner, af hvilke der paa dette laboratorium er udført et betydeligt antal, kan betydningen af, at de laves paa eget værksted, ikke vurderes højt nok. Det muliggør et dagligt intimt samarbejde mellem den, der har udtænkt konstruktionen, og mekanikeren, der udfører den i praxis, som er en meget vigtig betingelse for at naa et tilfredsstillende resultat, ligesom arbejdet i reglen kan udføres hurtigere og betydeligt billigere paa eget Værksted end hos instrumentmagerne.

I den senere tid er de lønninger, som det er nødvendigt at betale til dygtige mekanikere, steget saa stærkt, at det beløb paa 1200 kr. aarlig, som af annuet anvendes til mekanikerhjælp, absolut ikke kan slaa til. I henhold til et af mig indsendt andragende tilstodes der fra efteraaret

1918 laboratoriets mekaniker en dyrtidshjælp direkte fra Staten paa 600 kr. Idet jeg gik ud fra, at denne vilde blive bibeholdt og eventuelt forhøjet i forhold til prisniveauets stigning, optog jeg *ikke* paa det budgetforslag for dyrefysiol. laboratorium for 1920—21, der efter ordre indsendtes i foråret 1919, nogen forhøjelse af beløbet til mekanikerhjælp.

Senere er som bekendt dyrtidshjælpen bortfaldet, og da laboratoriets økonomiske forhold ogsaa bortset herfra er meget vanskelige som følge af de store prisstigninger, der har fundet sted siden budgettet blev lagt, er det ganske udelukket, at det tillæg paa 1200 kr., som det har vist sig nødvendigt at anvende til mekanikerhjælp, kan tilvejebringes af annuet.

Da mekanikerarbejdet selv med denne forhøjelse i virkeligheden er temmelig daarlig betalt og navnlig er daarlig betalt, naar der tages hensyn til den store dygtighed, hvormed det af laboratoriets nuværende mekaniker bliver udført, kan det ikke ventes, at det, selv med et eventuelt faldende prisniveau, vil være muligt at nedsætte betalingen, og jeg maa derfor andrage om, at beløbet ogsaa optages som forhøjelse af laboratoriets annuum for det kommende finansaar.«

I Skrivelse af 4. Januar 1921 anbefalede Universitetskvæsturen, at der paa Tillægsbevillingsloven for 1920—21 bevilgedes 1200 Kr. til Vederlæggelse af Mekanikeren samt at Annuet paa Finansloven for 1921—22 forhøjedes med 1200 Kr. til 7200 Kr., og i Overensstemmelse hermed foretog Konsistorium under 11. s. M. Indstilling til Ministeriet. Dette udbad sig imidlertid i Skrivelse af 31. Januar 1923 Oplysning om, hvorledes Forholdet med Hensyn til Mekanikerhjælp paa Laboratoriet havde været ordnet i de senere Aar, derunder om Laboratoriet havde haft og endnu havde en fast Mekaniker, og i saa Fald, hvorledes dennes Lønforhold var og hvilke Beløb der i de senere Aar har været udredet af Annuet til Mekanikerhjælp samt om *hele* den ansøgte Forhøjelse var tænkt anvendt til Lønforhøjelse for Mekanikeren. Med Hensyn hertil oplyste Professor Krogh i Skrivelse af 2. Februar 1921 følgende:

»Laboratoriet har fra foråret 1918 til efteråret 1920 haft fast mekaniker, der varetog tilsynet med og reparation af laboratoriets instrumentarium samt lavede de nye apparater, der blev brug for. For dette arbejde lønnedes mekanikeren af annuet med 1200 kr. aarlig, hvortil i aaret fra efteråret 1918 til efteråret 1919 kom dyrtidshjælp direkte fra Staten paa 600 kr.

Blandt andet, fordi lønnen var utilstrækkelig, er dette forhold nu ophørt, og laboratoriet maa indtil videre nøjes med at antage mekanikere til timelønnet arbejde, hvilket er væsentlig dyrere, saa at laboratoriet for det samme beløb langt fra faar det samme arbejde udført. Hvis det bliver muligt, er det hensigten at antage en mekaniker til fast arbejde med en maanedlig løn af 200 kr.

Laboratoriet har i reglen ogsaa, medens en fast mekaniker var ansat, benyttet mekanikerhjælp til timebetaling, men disse udgifter har været afholdt af værkstedets indtægter.«

Paa Tillægsbevillingsloven for 1920—21 bevilgedes derefter i det anførte Øjemed 1200 Kr., jfr. Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg B., Sp.

3119—20, hvorhos Annuet paa Finansloven for 1921—22 forhøjedes med 1200 Kr. til 7200 Kr., jfr. Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg B., Sp. 1435—38.

Paa Finansloven for 1922—23 nedsattes Annuet som Følge af de nedadgaaende Brændselspriser med 200 Kr. til 7000 Kr., hvoraf 600 Kr. til Brændsel, og med samme Beløb var Kontoen opført paa Finansloven for 1923—24, dog med en Nedsættelse med 700 Kr. til 6300 Kr. som Følge af den almindelige Reduktion af Universitetets Udgiftspost b., Annua for Samlinger og Laboratorier, med c. 10 pCt.

Ved Skrivelse af 7. September 1920 ansatte Konsistorium Dr. med. Paul Liebermann som fast videnskabelig Assistent ved Laboratoriet fra 1. s. M. at regne. Efter derom indgiven Ansøgning meddelte Konsistorium under 17. Juni 1921 Dr. Liebermann Afsked fra 31. August 1921 at regne, hvorefter cand. mag. P. B. Rehberg ved Konsistoriums Skrivelse af 13. Juni 1921 ansattes i den paagældende Stilling fra 1. September s. A. at regne.

Under 24. November 1920 indgav Professor Krogh saalydende Andragende:

»Undertegnede Bestyrer af Universitetets dyrefysiologiske Laboratorium Prof. Aug. Krogh andrager herved om, at der maa blive søgt Bevilling til Lønning af en 2den fast Assistent ved Laboratoriet fra April 1921 at regne.

Dyrefysiologisk Laboratorium oprettedes 1910, 2½ Aar efter min Ansættelse som Docent. Efter gentagne Andragender ansattes en Assistent i Foraaret 1914. Den da ansatte Assistent cand. pharm. Gad-Andresen var Kemiker og overtog efterhaanden en væsentlig Del af det fysiologisk kemiske Undervisningsarbejde og det videnskabelige analytiske Arbejde, ligesom han overtog alt det elementære Arbejde af kemisk Art, medens det experimental-fysiologiske Arbejde og Undervisning saavel af elementær som af videregaaende Art paahvilede mig personlig. Ved Assistent Gad-Andresens Fratræden i Sommeren 1920 (for at overtage en Stilling i et Medicinalfirma, der gav ham omtrent den tredobbelte Gage) var det experimental-fysiologiske Arbejde vokset saa stærkt, at jeg maatte anse to Assisterter for nødvendige til en forsvarelig Bestridelse af Arbejdet, men da jeg dengang ansaa det for haabløst at søge om en Assistent til og mente i de nærmeste Aar at trænge særlig haardt til experimental-fysiologisk uddannet Assistance ved de Undersøgelser over Kapillærkredsløbet, som jeg indtil videre maa lægge Hovedvægten paa, fik jeg en Mand med saadan Uddannelse (Dr. med. P. Liebermann) ansat.

Det har imidlertid i den siden forløbne Tid vist sig, at ogsaa en kemisk uddannet Assistent er ganske uundværlig, hvis ikke en uforholdsmæssig Del af min Arbejdskraft og Tid skal anvendes til ganske elementært Arbejde.

Dette skyldes hovedsagelig 2 Forhold.

Der er i Aarenes Løb — som jeg tidligere ved forskellige Lejligheder har gjort opmærksom paa — her paa Laboratoriet udarbejdet et Antal Metoder, som har mere almen Interesse og har vist sig anvendelige til Løsning af mange forskellige Problemer, og der kommer stadig, i den

senere Tid i særlig stort Antal, Anmodninger fra fremmede Videnskabsmænd, som ønsker at besøge Laboratoriet i kortere eller længere Tid for at sætte sig ind i en eller flere saadanne Metoder. Jeg skal i denne Forbindelse nævne, at Laboratoriet i Efteraaret har været besøgt af Dr. Liebesny (Wien), der blev sat ind i forskellige respirationsfysiologiske Metoder, at her i Øjeblikket arbejdes af cand. med. Vimtrup, mag. sc. Spärck og Dr. Harrop (Baltimore), medens der foreligger Anmodninger om at maatte komme her for at arbejde og lære Metoder fra Professor Strohl (Zürich), Prof. Asher (Bern), Cand. Hagman (Helsingfors), Dr. Arrhenius (Stockholm), Lic. Vallen (Lund), Dr. Kylin (Göteborg) og Overlæge Rahlff (Aarhus). Det drejer sig for disse Anmodningers Vedkommende væsentlig om luftanalytiske og kemiske Metoder. Da den Assistent, jeg har, ikke er inde i saadanne Metoder og heller ikke paa Grund af sine øvrige Pligter, der lægger fuldt Beslag paa hans Arbejdskraft, vil kunne faa Tid til at komme saaledes ind i dem, at han kan instruere andre, vil det ikke under de forhaandenværende Forhold være muligt at imødekomme de fleste af disse og lignende Anmodninger uden at binde min Arbejdskraft paa en Maade, jeg ikke anser for forsvarlig.

Naar en kemisk uddannet Assistent ansættes, vil han blive sat ind i Metoderne — tildels samtidig med de første Besøgende — og vil for Fremtiden kunne paatage sig en meget væsentlig Del af saadanne Pligter og derved i Virkeligheden muliggøre, at Laboratoriet udfører en næppe helt uvæsentlig Gerning i det internationale videnskabelige Samarbejdes Tjeneste.

I Løbet af de sidste to Aar har Laboratoriet optaget en ny Undervisning af Studerende, der forbereder sig til Magisterkonferens i Zoologi (og Fysiologi). Disse Studerende gennemgaar nu et Øvelseskursus i zoologisk Mikrokemi og Zoofysiologi strækkende sig over et Semester, i hvilket de maa anvende 3—5 Timer daglig paa Laboratoriet. Saavel af Pladshensyn som af Hensyn til det indskrænkede Instrumentarium, Laboratoriet kan raade over, kan der ved disse Øvelser som Regel kun være to Deltagere ad Gangen, saa at saadanne Øvelser maa afholdes med korte Mellemrum, og derfor kræver meget Arbejde for Assistent og Leder. En Assistent med ensidig Uddannelse vil overhovedet kun kunne præstere en tilfredsstillende Vejledning indenfor bestemte Afsnit af dette Kursus. Med mindre jeg vedblivende skal yde en væsentlig Del af den daglige Vejledning, eller de Studerende skal overlades i alt for høj Grad til sig selv, vil det derfor være nødvendigt, at Laboratoriet har saavel en kemisk som en experimentalphysiologisk Assistent.

Det fremgaar af det foregaaende, at det, der tiltrænges, er en fast Assistentplads med stigende Gage, saa at det kan forventes, at Assistenten bliver en længere Aarrække ved Laboratoriet, idet han først kan gøre fuldt ud Fyldest efter en omhyggelig Uddannelse i Laboratoriets Metoder. Det bemærkes, at jeg har sikret mig og foreløbig paa egen Bekostning vil lønne en Mand, som jeg har Grund til at anse for særdeles vel egnet.

To Assistenters samlede Arbejdskraft vil ikke til Stadighed beslaglægges af deres Assistentpligter. Jeg mener imidlertid at kunne indestaa for, at den Tid, der maatte blive tilovers, ligesom hidtil vil blive

udnyttet paa frugtbringende Maade ved videnskabeligt Arbejde, dels under min Ledelse og dels selvstændigt.»

I Skrivelse af 3. Januar 1921 anbefalede Universitetskvæsturen i Anledning heraf, at der paa Normeringsloven for 1921—22 søgtes oprettet en Stilling som 2. fast videnskabelig Assistent ved Laboratoriet ved Lønning efter Tjenestemandenslovens § 942, 1. Stk., hvorhos det foresloges henstillet til Ministeriets Afgørelse, om der maatte være Anledning til at søge tilvejebragt Midler til Dækning af Professor Kroghs Udgifter til Lønning af en Assistent i Finansaaret 1920—21. Ved Skrivelse af 14. Januar 1921 fremsendte Konsistorium derefter Sagen til Undervisningsministeriet med sin Tilslutning. Under 5. Februar s. A. meddelte Ministeriet imidlertid, at det efter Omstændighederne ikke saa sig i Stand til at søge den ønskede Bevilling for Finansaaret 1920—21, nemlig 800 Kr. pr. Maanederne Februar og Marts 1921. Derimod tilvejebragtes der ved § 16 i Normeringsloven for 1921—22 Hjemmel for Oprettelsen af en ny Stilling som fast videnskabelig Assistent ved Laboratoriet, der derefter normeredes med 2 videnskabelige Assisterter. I den saaledes oprettede Stilling ansatte Konsistorium under 17. Juni 1921 cand. pharm. O. Rasmussen fra 1. April s. A. at regne.

18. Det forsikringsmatematiske Laboratorium.

(Journ. No. 312/1920 og 144/1923.)

Som anført i Aarbogen for 1915—20 III Del Side 315 forhøjedes det forsikringsmatematiske Laboratoriums Annuum paa Finansloven for 1920—21 med 100 Kr. til 600 Kr. I Skrivelse af 5. Juni 1920 anholdt Laboratoriets Bestyrer om, at Annuet maatte blive forøget med 200 Kr. til 800 Kr. som Følge af en fra Oktober Flyttedag 1920 indtrædende Forhøjelse af den Lejeafgift, som »Forsikringsforeningens Bibliotek« betaler for de Lokaler, som Laboratoriet har Tilladelse til at benytte. Andragendet anbefalede af Universitetskvæsturen og Konsistorium i Skrivelser af 21. og 22. Juli 1920 og den ansøgte Forhøjelse bevilgedes derefter paa Finansloven for 1921—22, jfr. Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg A., Sp. 1593—94. Med disse 800 Kr. har Annuet derefter været opført paa Finansloven for 1922—23 og 1923—24, for sidstnævnte Finansaars Vedkommende dog med en Nedsættelse paa 80 Kr. til 720 Kr. som Følge af den almindelige Reduktion af Udgiftspost b., Annua for Samlinger og Laboratorier, med c. 10 pCt.

Med Udgangen af Februar Maaned 1923 frattraadte Aktuar V. Hartvig som Assistent ved Laboratoriet og i hans Sted ansatte Konsistorium under 1. Marts 1923 cand. mag. Frk. Inge Lehmann fra s. D. at regne.

19. Instituttet for teoretisk Fysik.

(Journ. No. 196/1917, 131/1918, 285/1920, 111/1921, 142/1922, 142/1923 og 223/1923).

a. Driftsudgifterne.

Som anført i Universitetets Aarbog for 1915—20 III Del Side 328 forhøjedes Instituttets Annuum paa Finansloven for 1920—21, jfr. Rigsdagstidende for 1919—20, Tillæg A., Sp. 1465—66, til 17500 Kr., hvoraf 1000 Kr. til Brændsel. Paa Tillægsbevillingsloven for samme Finansaar bevilgedes ialt 104,109 Kr. 29 Øre, hvoraf 33509 Kr. 29 Øre var Genbevilling af sparet Beløb af Bevillingen paa 60,000 Kr. paa Finansloven for 1919—20 til Instituttets Udstyrelse med Inventar, Instrumenter m. v., 65000 Kr. Nybevilling til Dækning af den ved Prisforholdene opstaaede Merudgift til disse Anskaffelser, jfr. Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg A., Sp. 4081—84, og 5600 Kr. Bevilling til Dækning af forøgede Brændselsudgifter, jfr. Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg B., Sp. 3101—06.

Paa Finanslovene for 1921—22 og for 1922—23 opførtes Annuet atter med 17500 Kr., hvoraf 1000 Kr. til Brændsel. Paa Tillægsbevillingsloven for 1921—22 bevilgedes ialt 52600 Kr., nemlig 2600 Kr. til Dækning af forøgede Brændselsudgifter og 50000 Kr. til Bestridelse af forøgede Udgifter ved Udstyrelsen af Instituttet med Inventar, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg B., Sp. 2529—32. Med Hensyn til det Andragende af 8. April 1921, hvori Professor Dr. Bohr anholdt om Bevilgelsen af disse 50000 Kr., udtalte Universitetskvæsturen i Skrivelse af 16. s. M. bl. a. følgende:

»Til Begrundelse af det paagældende Andragende er det anført, at navnlig de til de videnskabelige Undersøgelser paakrævede særegne elektriske Anlæg med tilhørende Maskiner er bleven langt dyrere end oprindelig efter Samraad med sagkyndige paaregnet. Dette beror dels paa Arbejdslønnens Stigning dels paa, at Konstruktionen af Maskinerne har medført en Række uforudsete Vanskeligheder hidrørende fra Umuligheden af at fremskaffe Materialier af samme Kvalitet som tidligere. Alene disse Forhold har medført en Overskridelse paa 30000 Kr. Ved Siden af, at de elektriske Anlæg saaledes er blevet langt kostbarere end paaregnet, har et lignende Forhold gjort sig gældende med Hensyn til Anskaffelsen af videnskabelige Instrumenter. For disses Vedkommende har Prisstigningen nemlig som Følge af den ringe Konkurrence været ganske særlig stor, saaledes at det har vist sig nødvendigt at overskride den til Instrumentanskaffelse beregnede Sum med 20000 Kr.

Professor, Dr. Bohr har i sit Andragende anført, at der til Instituttet kun er anskaffet saadanne Instrumenter, som ubetinget maa kræves paa et Institut for teoretisk Fysik, der skal kunne løse de Opgaver, der er stillet det. Alle specielle, kostbare Apparater, der kræves til visse særlige Undersøgelser, har man derfor — naar de ikke har kunnet bestrides ved de betydelige Gaver til et samlet Beløb af c. 43000 Kr., der i dette Øjemed er skænket af Carlsbergfondet og af private — maattet udskyde til Anskaffelse senere.

Efter alt foreliggende maa man formene, at Professor, Dr. Bohrs Andragende er velbegrundet i Forholdene og at der ikke er foretaget nogen Anskaffelse, som ikke har været strængt fornøden for Instituttets Arbejde. Man kan derfor herfra anbefale Andragendet til Bevilgelse og skal herefter foreslaa indstillet til Undervisningsministeriet, at det ansøgte Beløb af 50000 Kr. søges bevilget paa Tillægsbevillingsloven for indeværende Finansaar under Universitetets Udgiftspost c. 29, Instituttet for teoretisk Fysik.

Under 19. April 1921 fremsendtes Sagen af Konsistorium med Anbefaling til Undervisningsministeriet, der i Skrivelse af 19. Maj s. A. udtalte, at det vilde være sindet at søge Beløbet bevilget paa Tillægsbevillingsloven, men ikke kunde tillade det udbetalt paa forventet Tillægsbevilling. I Tilslutning hertil udtalte Ministeriet i Skrivelse af 14. Februar 1922, at Folketingets Finansudvalg havde givet sin Tilslutning til Beløbets Udbetaling, men maatte beklage, at Beløbet var anvendt uden forud at være godkendt af Udvalget, til hvilken Beklagelse Ministeriet for sit Vedkommende sluttede sig.

Paa Tillægsbevillingsloven for 1922—23 bevilgedes 2345 Kr. til Dækning af forøgede Brændselsudgifter, jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg B., Sp. 2013—16.

Paa Finansloven for 1923—24, jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg A., Sp. 1753—56, forhøjedes Annuet med 1400 Kr. til Forøgelse af det til Brændselsudgifter disponible Beløb fra 1000 Kr. til 2400 Kr. aarlig. Paa den anden Side nedsattes Kontoen med 3000 Kr., nemlig *dels* med 1800 Kr., som hidtil havde været til Raadighed til almindelig Assistance, men som nu kunde inddrages, efterat der ved § 16 i Normeringsloven for 1921—22 var oprettet en Stilling ved Instituttet for en ikke videnskabelig Assistent, *dels* med et Beløb af 1200 Kr., som under Annuet havde været bevilget til numeriske Beregninger, men som nu overførtes til Udgiftspost a. 3., Medhjælpssummer, jfr. nærmere herom nedenfor under Oplysningerne om Instituttets Personale. Paa Finansloven for 1923—24 opførtes Instituttets Annuum herefter med 15900 Kr., hvoraf 2400 Kr. til Brændsel, men dette Raadighedsbeløb blev dog i Henhold til den til Udgiftspost b. i Almindelighed knyttede Tekstanmærkning nedsat med 10 pCt. til 14310 Kr. Paa Tillægsbevillingsloven for 1923—24 bevilgedes 2340 Kr. til Dækning af forøgede Brændselsudgifter.

b. Bygningsarbejder.

Af de 249292 Kr. 75 Øre, som paa Tillægsbevillingsloven for 1920—21, jfr. Aarbogen for 1915—20 III Del Side 322, var stillet til Raadig-

hed til Fuldendelsen af Institutets Bygning m. v., kom kun 135926 Kr. 96 Øre til Udbetaling i det anførte Finansaar, og Restbeløbet 113365 Kr. 79 Øre genbevilgedes derfor paa Tillægsbevillingsloven for 1921—22, hvorved yderligere bevilgedes 3994 Kr. 10 Øre, saaledes at der ialt blev til Disposition 117359 Kr. 89 Øre, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg A., Sp. 5591—92 og Tillæg B., Sp. 2543—46. Det nævnte Beløb paa 3994 Kr. 89 Øre blev bevilget til Betaling af Rente og Rentens Rente efter 5 pCt. fra 11. Juni 1919 at regne af Købesummen for Institutets Grundareal, og Bevillingen var foranlediget derved, at Universitetet allerede fra Efteraaret 1918 havde haft Grunden til Raadighed og allerede i Januar 1919 havde kunnet paabegynde Byggearbejdet.

c. *Personalet.*

Under 17. Januar 1921 indgav Professor, Dr. phil. N. Bohr saalydende Andragende:

»Undertegnede Bestyrer for Universitetets Institut for teoretisk Fysik tillader sig herved at andrage det høje Ministerium om, at der maa blive oprettet en Stilling som ikke-videnskabelig Assistent ved det nævnte Institut.

Til Støtte for dette Andragende skal jeg tillade mig at anføre, at det vil være af den største Betydning for Arbejdet paa Institutet, om der til dette kunde knyttes en Assistent, som, uden at deltage selvstændigt i de videnskabelige Arbejder, ved sin særlige Uddannelse kan lette saavel Gennemførelsen og Offentliggørelsen af disse som Arbejdet med Institutets Administration og den udstrakte Korrespondance med udenlandske Videnskabsmænd, der — som Følge af det intensive videnskabelige Arbejde, der paa udenlandske Institutioner udføres paa det samme Omraade som det, hvortil Institutet særlig er indrettet — er en Betingelse for, at Undersøgelserne paa dette skal kunne give det størst mulige Udbytte.

Paa Institutets Budget, saaledes som det nu er bevilget, er opført en Sum af 3000 Kr. til Assistance i Form af Sekretærhjælp og Hjælp til Udførelse af numeriske Beregninger. For denne Sum har det i det forløbne Aar været muligt til Institutet at knytte en ung Dame, Frk. B. Schultz, der har Uddannelse, bl. a. ved Købmandsskolen, i Sprog, Stenografi og Maskinskrivning, og som har været af den største Nytte ved det med Institutets Indrettelse og midlertidige Drift forbundne Arbejde, samt ved Færdiggørelsen og Udgivelsen af videnskabelige Arbejder af de til Institutet knyttede Videnskabsmænd. I den sidste Henseende har det saaledes været af Betydning, at hun ikke alene har kunnet paatage sig Maskinafskrivning af de paagældende Afhandlinger saavel i deres foreløbige som endelige Form, men for Udarbejdelsen af flere af disse har det været en stor Lettelse, at hun har kunnet nedskrive det første Udkast stenografisk saavel paa engelsk som paa dansk samt at hun har kunnet bistaa ved Udførelse af numeriske Beregninger af mere elementær Art. Endvidere har Frk. Schultz kunnet paatage sig en meget væsentlig Del af Arbejdet med Institutets Regnskab og den omfattende Korrespondance paa fremmede Sprog, saavel vedrørende

Anskaffelsen af Institutets Udstyr som den ovennævnte fortløbende Meningsudveksling med udenlandske Videnskabsmænd.

Denne Ordning kan imidlertid i Længden ikke opretholdes paa tilfredsstillende Maade med de anførte Midler, navnlig naar Hensyn tages til det stærkt forøgede Arbejde af den nævnte Art, der bliver en Følge af, at det videnskabelige, saavel teoretiske som experimentelle, Arbejde nu efter Institutets Fuldendelse i den allernærmeste Fremtid vil komme i fuld Gang. Kun ved Oprettelsen af en fast Stilling med stigende Løn for en ikke-videnskabelig Assistent vil det være muligt til Institutet varigt at knytte et Menneske med saadan Uddannelse og Anlæg, som kræves til det omhandlede Arbejde.

I Tilslutning til dette Andragende undlader jeg ikke at gøre opmærksom paa, at Oprettelsen af en Stilling som den, hvorom der søges, naturligt vil kunne medføre Bortfald af den største Del af den nævnte, paa Institutets aarlige Budget opførte Sum af 3000 Kr., hvad der jo vil betyde en væsentlig Formindskelse af den med Stillingens Oprettelse forbundne aarlige Udgift. Da en ikke-videnskabelig Assistent med den nævnte Uddannelse ikke vil kunne paatage sig saadanne numeriske Beregninger, hvortil der kræves særlig matematisk Uddannelse, vilde det imidlertid være overmaade ønskeligt, om der paa Institutets Budget af de omhandlede 3000 Kr. kunde bevares en Sum af 1200 Kr. til Assistance ved Beregninger af den nævnte Art, hvad der vilde betyde en stor Lettelse ved Gennemførelsen af mange af de teoretiske Undersøgelser, som udføres paa Institutet.

Dette Andragende anbefales under 24. Januar 1921 af Universitetskvæsturen og indsendtes d. 26. s. M. til Undervisningsministeriet med Konsistoriums Tilslutning. Ved § 16 i Normeringsloven for 1921—22 oprettedes der derefter en Stilling for en ikke-videnskabelig Assistent ved Institutet for teoretisk Fysik. I Tilknytning hertil nedsattes Annuet paa Finansloven for 1923—24 med 1800 Kr., hvorhos de til numeriske Beregninger bevilgede 1200 Kr. overførtes fra Annuet til Universitetets Udgiftspost a. 3., Medhjælpssummer, jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg A., Sp. 1741—42. I den saaledes oprettede Stilling for en ikke-videnskabelig Assistent ansatte Konsistorium under 14. Juni 1921 Frk. Betty Schultz fra 1. April s. A. at regne.

— Under 16. Juni 1921 fremsendte Institutets Bestyrer med sin Anbefaling et Andragende fra Laboratoriemester H. V. Olsen om, at der for hans Vedkommende maatte blive fastsat et lavere Lønningsfradrag end det efter Tjenestemandsløven normale for den ham anviste Tjenestebolig. Andragendet anbefales af den kgl. Bygningsinspektør og Universitetskvæsturen, og Undervisningsministeriet bifaldt derefter i Skrivelse af 17. Juli 1923, at Boligfradraget nedsattes med 150 Kr., hvorefter Lejen fra 1. April 1923 at regne kom til at udgøre 420 Kr. 60 Øre aarlig. I Tilknytning hertil bifaldt Ministeriet derhos i Skrivelse af 22. December 1923, at den ommeldte Nedsættelse fik tilbagevirkende Kraft fra 1. April 1921 at regne.

— I Skrivelse af 13. Oktober 1921 anholdt Professor Bohr om, at der maatte blive givet Tilladelse til af Institutets Annuum for 1921—22 og fremtidig at udbetale et Vederlag for saadanne Arbejder som Fyring,

Gadefejning, Vinduespolering, Vask og Pasning af Haveanlægget, idet disse Arbejder ikke kunde udføres af den ved Instituttet ansatte Laboratoriemester uden Tilsidesættelse af de Hverv, der paahviler ham med Pasning af Instituttets Maskin- og Akkumulatoranlæg og Forfærdigelsen og Reparation af Apparater. Under 28. s. M. afgav Kvæsturen en Erklæring i Sagen, og Konsistorium indstillede derefter 1. November 1921 til Ministeriet, at Andragendet blev imødekommet saaledes, at Annuet for at blive i Stand til at udrede disse Vederlag ikke nedsattes med de 1800 Kr., som man tidligere havde ment at kunne spare ved Opretelsen af en Stilling som ikke-videnskabelig Assistent. I Anledning heraf udbad Ministeriet sig i Skrivelse af 5. s. M. Oplysning om, hvad der hidtil var forbrugt paa Instituttets enkelte Konti for det paagældende Finansaar, hvem der hidtil havde besørget Arbejderne og — saafremt vedkommende var Tjenestemand — om der var betalt ham særligt Vederlag derfor og da hvilket. Under 21. s. M. meddelte Professor Bohr de ønskede Oplysninger, som Konsistorium d. 25. s. M. fremsendte til Ministeriet med Tilføje, at det vilde være uforsvarligt at benytte Laboratoriemesteren til de paagældende Forretninger, da hans Tid og Arbejdskraft bør anvendes til de mange Opgaver af teknisk Art, som han kan udføre til Gavn for Instituttet. I Skrivelse af 2. Januar 1922 meddelte Ministeriet derefter den ønskede Tilladelse for Finansaaret 1921—22. Ministeriet bemærkede derhos følgende:

»Det tilføjes, at man maa være forberedt paa en Nedsættelse af Annuet for næste Finansaar. Med Hensyn til de enkelte Beløb for Fremtiden skal man bemærke følgende:

Det kan efter Ministeriets Opfattelse ikke anses for rimeligt at betale 500 Kr. aarlig til en Gartner for Vedligeholdelsen af den foran Instituttet beliggende Have; der maa formentlig i denne Henseende kunne træffes en langt billigere Ordning.

Saafernt Fyringen skal overdrages til en Tjenestemand mod aarlig Honorar, maa dette paa sædvanlig Maade fastsættes og opføres paa Honorarkontoen. Til Fastsættelsen af det eventuelle Honorar udbedes Oplysning om Arbejdets Omfang Aaret igennem og om, hvem det tænkes overdraget.

Vederlaget til en Sekretær bør ikke afholdes af Annuet, men af Honorarkontoen eller af Medhjælpssummen. Til Afgørelse heraf og af Vederlagets Størrelse udbedes nærmere Oplysning om Arbejdets Karakter og Omfang og om den paatænkte Ordning i det hele, derunder om hvem Sekretæren er.

Det skal sluttelig tilføjes, at Ordningen af de 2 sidst omtalte Forhold burde have været forelagt Ministeriet før den etableredes, og navnlig henledes Opmærksomheden paa, at Udredelsen af faste Honorarer til Tjenestemænd ikke maa ske uden særlig Bevilling.«

I Anledning heraf foreslog Professor Bohr i en Skrivelse af 9. Januar 1922, at der fra 1. April 1922 at regne maatte blive truffet den Ordning af de paagældende Forhold, at Annuet formindskedes med 3000 Kr., imod at der dels paa Universitetets Honorarkonto optoges et Beløb af 500 Kr. som aarligt Honorar til den ved Instituttet ansatte Laboratoriemester H. W. Olsen for Ekstraarbejde med Indfyring og Portnertjeneste dels stilledes en særlig Medhjælpssum paa 2100 Kr.

aarlig til Instituttets Raadighed til Vederlag for Udførelsen af alle saadanne Arbejder, som de ved Institutet ansatte Tjenestemænd ikke uden Tilslidesættelse af de andre Hverv, der paahviler dem ved Institutets Drift, kan paatage sig. Dette Andragende indsendte Konsistorium med Universitetskvæsturens Tilslutning under 27. Januar 1922 til Undervisningsministeriet med Forslag om dets Gennemførelse paa Finansloven for 1922—23, men i Skrivelse af 13. Marts 1922 meddelte Ministeriet, at Lønningsraadet havde anbefalet, at Sagen løstes i Forbindelse med Spørgsmaalet om en Forøgelse af Betjenthjælpen ved retsmedicinsk Institut, saaledes at der ved Normeringslov oprettedes en Stilling for en Betjent ved de 2 Institutter i Forening, hvorved Tjenesten i det hele kunde lægges saaledes, at der ikke behøvedes noget Honorar, men kun en Medhjælp. I Anledning heraf udtalte Konsistorium i Skrivelse af 20. April 1922, at det kunde anbefale den nævnte Stillings Oprettelse som en foreløbig, i de tilstedeværende økonomiske Vanskeligheder begrundet Ordning, idet det dog maatte findes, at Stillingen burde normeres med Lønning som for andre Laboratoriebetjente efter Tjenestemandslovens § 952 i Stedet for — som af Lønningsraadet foreslaaet — efter Lovens § 954 Stk. 1. I Skrivelse af 29. April 1922 meddelte Ministeriet derefter, at det vilde søge Stillingen oprettet med Lønning efter Lovens § 954 Stk. 1 paa Normeringsloven for 1922—23.

Betjentstillingen blev imidlertid ikke optaget paa Normeringsloven for 1922—23. I Skrivelse til Ministeriet af 23. Maj 1922 indstillede Konsistorium derefter, at der, indtil Stillingen blev oprettet, maatte anvendes 150 Kr. maanedlig til Bestridelse af de Arbejder ved Institutet, som tænktes henlagt til den ny Betjent, men i Skrivelse af 3. Juni s. A. udtalte Ministeriet, at det — da det alene drejede sig om Medhjælp til Fyringsarbejdet, Vinduespuddning, Vask og Pasning af en mindre Have — maatte findes, at et Beløb af 100 Kr. maanedlig maatte være tilstrækkeligt. I Skrivelse af 21. August 1922 bifaldt Ministeriet derhos, at Stillingen oprettedes fra 1. September s. A. at regne paa forventet Tillægsbevilling for 1922—23, jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg A., Sp. 4715—18. Under 7. September 1922 ansatte Konsistorium derefter P. A. Frederiksen i den paagældende Stilling fra 1. s. M. at regne.

Angaaende Betjentstillingens Oprettelse henvises iøvrigt til den udførligere Fremstilling i Afsnittet om det retsmedicinske Institut.

d. Andre Sager.

Under 19. Maj 1923 udtalte Universitetets Rektor overfor Friherre Auer von Welsbach den hjerteligste Tak for den store Tjeneste, han havde vist Universitetet ved at skænke Institutet for teoretisk Fysik en meget værdifuld Samling af sjældne Jordarter.

20. Det marine-biologiske Kursus.

(Journ. No. 361/1922).

Som det er anført i Aarbogen for 1915—20, III Del, Side 330—32, forhøjedes Universitetets Udgiftspost g. 4., Til en Havstation for zoologiske og botaniske Studier, paa Finansloven for 1919—20 med 1700 Kr. til 3500 Kr. Med dette Beløb er vedkommende Konto, der paa Finansloven for 1921—22 betegnedes som Udgiftspost g. 3., opført paa Finanslovene for 1920—21, 1921—22, 1922—23 og 1923—24.

I den nævnte Aarbogs III Del, Side 332—33, er det endvidere anført, at der af Udvalget til Forberedelse af Samarbejdet mellem de forskellige Nationers Videnskabsmænd efter Krigen var fremkommet Forslag om Oprettelsen af et Institut for Havundersøgelser og at der i den Anledning fra Universitetets Side foretoges Indstilling om Bevilgelsen af ialt 15400 Kr. aarlig til Bestridelse af Udgifterne ved de Universitetet vedrørende Afdelinger. I Skrivelse af 2. December 1920 meddelte Undervisningsministeriet imidlertid, at Sagen paa Grund af de finansielle Vanskeligheder foreløbig maatte stilles i Bero.

Under 30. September 1922 fremsatte det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet saalydende Forslag:

»Det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet har fra et Udvalg af Sagkyndige indenfor Universitetet modtaget vedlagte *Forslag om Oprettelse* — under nærmere angivne Forudsætninger — af et til *Universitetet knyttet havbiologisk Laboratorium* i Hellerup. Fakultetet skal i den Anledning udtale følgende:

De til Universitetet knyttede Videnskabsmænd, som arbejder med Havets Organismer, har længe i høj Grad følt Savnet af et ved Kysten liggende Laboratorium, hvor Havorganismerne kan studeres i levende Live, og der har gentagne Gange været Bestræbelser i Gang for at tilvejebringe et saadant, men hidtil uden Resultat. Det her foreslaaede Laboratorium frembyder ved sin Beliggenhed den Fordel, at det, samtidig med, at det giver let Adgang til et betydeligt Udvalg af Havorganismer, sætter Universitetslærere og andre til Universitetet knyttede Videnskabsmænd i Stand til at have Undersøgelser i Gang her hele Aaret igennem under samtidig Varetagelse af og i Forbindelse med deres Universitetsgerning, og det kan derfor sikkert ventes, at det vil give Anledning til, at der vil blive taget fat paa adskillige Opgaver, som man hidtil har været udelukket fra.

Paa Grund af de indskrænkede Pladsforhold vil Laboratoriet efter det foreliggende Forslag ikke kunne optage egentlige Kursus for stu-

derende. Men Laboratoriets Oprettelse vil dog være af væsentlig Betydning for Universitetets Undervisning. Viderekomne naturhistoriske Studerende vil nemlig her kunne faa Lejlighed dels til at gøre selvstændige Studier over levende Havorganismer dels til at faa Vejledning til saadanne Studier, og Laboratoriet vil endvidere faa en ikke ringe Betydning for de egentlige Universitetskursus derved, at det vil kunne afgive Materiale til Undervisningen paa de andre Universitetslaboratorier.

Det kan saaledes ventes, at det paatænkte Laboratorium trods sin beskudne Størrelse paa værdifuld Maade vil kunne tjene baade Forskning og Undervisning ved vort Universitet, og Fakultetet maa derfor paa det varmeste anbefale, at det foreliggende Forslag, til hvilket man i enhver Henseende kan slutte sig, maa nyde Fremme. Den Omstændighed, at Laboratoriet ved Benyttelse af den foreliggende gunstige Lejlighed vil kunne indrettes i Løbet af kort Tid og med forholdsvis ringe Bekostning, taler ogsaa i høj Grad til Gunst for Planen.

Dette Forslag indsendtes under 4. Oktober 1922 til Undervisningsministeriet med Konsistoriums Anbefaling, idet det bemærkedes, at der til Sagens Gennemførelse vilde medgaa 8000 Kr. en Gang for alle og 2560 Kr. aarlig. I Skrivelse af 21. Februar 1923 meddelte Undervisningsministeriet i Anledning heraf, at Landbrugsministeriet under 1. s. M. havde tilskrevet Kommissionen for Havundersøgelser, at man paa Grund af Statens finansielle Stilling ikke saa sig i Stand til at købe den Etatsraad Martin Dessaus Dødsbo tilhørende Ejendom i Hellerup, hvori bl. a. det ønskede Universitetslaboratorium var tænkt indrettet, og at det fra Fakultetet fremkomne Andragende derfor maatte betragtes som bortfaldet.

21. Det ferskvandsbiologiske Laboratorium.

(Journ. No. 193/1920, 133/1921, 265/1921, 430/1921, 359/1922, 97/1923 og 352/1923).

I Finansaaret 1920—21 var til Raadighed for det ferskvandsbiologiske Laboratorium ifølge Bevilling paa Finanslov og Tillægsbevillingslov paa Underkonto a., Honorar til Laboratoriets Leder, 8642 Kr. og paa Underkonto b., Til Laboratoriets Drift og Vedligeholdelse samt til Assistance, 11018 Kr. Med Hensyn til de paagældende Bevillinger henvises til Aarbogen for 1915—20, III Del, Side 344—45.

Paa Forslaget til Finansloven for 1921—22, jfr. Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg A., Sp. 1611—12, var Honoraret til Laboratoriets Leder foreslaaet opført med samme Beløb, som vilde have tilkommet ham, saafremt han havde været Docent, nemlig i Grundløn med de forskellige Tillæg 8562 Kr. I den af Lønningsraadet under 10. December 1920 afgivne Betænkning henstilledes det imidlertid, at Honoraret fastsattes til 6500 Kr. aarlig + 30 pCt. i midlertidigt Tillæg, og paa Finansloven opførtes derfor paa Underkonto a. i nævnte Øjemed 8450 Kr., jfr. Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg B., Sp. 1449—50. Paa Underkonto b. udskiltes de hidtil »til Assistance« bestemte Udgifter paa en ny Underkonto c. og der bevilgedes herefter paa Underkonto b., Til Laboratoriets Drift og Vedligeholdelse, 5450 Kr., hvoraf 370 Kr. til Brændsel, hvortil paa Tillægsbevillingsloven kom 439 Kr. til Betaling af et Aarskort paa Banen Hillerød—København for Assistent mag. scient. Tage Lakjer, idet det havde vist sig umuligt for ham at skaffe sig Bolig i Hillerød, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg B., Sp. 2539—42. Paa Underkonto c. bevilgedes 4290 Kr. til Udredelse af Assistentens Honorar, 3300 Kr. med 30 pCt. midlertidigt Tillæg. Endelig bevilgedes paa en ny Udgiftspost b. 31. et Beløb af 1200 Kr. til Udredelse af Udgiften ved Afholdelsen af obligatoriske ferskvandsbiologiske Kursus, jfr. Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg B., Sp. 1439—40. Med Hensyn til denne Bevilling bemærkes nærmere følgende:

Under 27. Juni 1920 indgav Dr. Wesenberg-Lund saalydende Andragende:

»Som det vil være det høje Ministerium bekendt, bevilgedes der for indeværende Finansaar til Lederen af det ferskvandsbiologiske Laboratorium for at holde Øvelser i Ferskvandsbiologi for de Studerende som Honorar 1500 Kr. I Følge de nye Regler for Magisterkonferens i de naturhistoriske Fag, og som nu er i Trykken, er det ferskvandsbiologiske Kursus gjort obligatorisk for de Studerende, der skal tage Magisterkon-

ferens i Zoologi; det er bestemt for alle Naturhistorisk Studerende, men er kun obligatorisk for de ovennævnte.

Til Afholdelse af disse Kursus mangler de nødvendige Midler. Der forventes at ville deltage c. 4 Studerende om Aaret. Da man tør gaa ud fra, at de Studerende ikke her i Hillerød vil kunne faa Kost og Logis under 10 Kr. pr. Dag, og da Kursuset menes at skulle vare ca. 3 Uger, vil der til Kost og Logis for de Studerende medgaa 40 Kr. pr. Dag à c. 20 Dage ialt 800 Kr. Yderligere maa der til manuel Assistance af forskellig Art (Extrarengøring), til Leje af Baade, til Anskaffelse af en Del Apparater og til Indkøb af Kemikalier og Sprit anvendes en Sum, der næppe kan sættes under 400 Kr.

I Henhold hertil tillader jeg mig altsaa at ansøge om, at der paa næste Aars Budget maa optages en Sum, stor 800 Kr. + 400 Kr., ialt 1200 Kr., aarlig til Udgifter ved Afholdelsen af de ovennævnte Kursus.«

Dette Andragende anbefaledes under 2. Oktober 1920 paa det varmeste af det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet. Efter indhentede nærmere Oplysninger udtalte Universitetskvæsturen i Skrivelse af 29. December 1920 bl. a. følgende:

»I Anledning af den saaledes foreliggende Sag skal man først udtale, at det efter Kvæsturens Formening vilde have været heldigt, om det omhandlede Bevillingsforslag havde kunnet behandles samtidig med Forslaget om det paa Finansloven for 1920—21 bevilgede Forelæsningshonorar til Dr. Wesenberg-Lund. Iøvrigt kan man efter de i Sagen nu givne Oplysninger udtale, at man herfra kan anbefale, at der gives en Bevilling som ansøgt til zoologiske Studerendes Studium ved det ferskvandsbiologiske Laboratorium. Til Støtte for Ydelsen af en saadan Bevilling kan der som allerede nævnt henvises til, at der ydes Bidrag af Universitetets Kasse til Studenters Ophold ved den marinebiologiske Station, ligesom det formentlig ikke uden Grund kan hævdes, at det vil være for byrdefuldt for de Studerende selv at skulle betale deres Ophold m. v. ved Stationen. I hvert Fald vil det utvivlsomt i ikke ringe Grad vanskeliggøre Gennemførelsen af det paagældende Kursus — der efter den videnskabelige Anseelse, Laboratoriet nyder, formentlig maa betragtes som særdeles vigtigt for det zoologiske Studium — om det ansøgte Beløb ikke skulde blive til Raadighed, og man kan derfor ogsaa for denne Sags Vedkommende slutte sig til, at der ikke sker nogen Afvigelse fra den Regel, der i det store og hele gælder for Universitetsstudiet, at der skaffes de Studerende saa store Lettelser i Studieomkostningerne som efter Forholdene muligt. Man kan herefter foreslaa en Indstilling til Undervisningsministeriet om, at der ved Ændringsforslag til Finanslovsforslaget for 1921—22 under Universitetets Udgiftspost g. 7., Til det ferskvandsbiologiske Laboratorium, paa en ny Underkonto d. søges bevilget 1200 Kr. til Afholdelse af Udgifter ved zoologiske Studerendes Ophold ved Laboratoriet.«

Andragendet fremsendtes derpaa under 14 Januar 1921 til Undervisningsministeriet med Konsistoriums Anbefaling.

Under 26. April 1922 udnævntes Dr. phil. Carl Jørgen Wesenberg-Lund til Professor extraordinarius i Ferskvandsbiologi — jfr. den særlige Artikel i nærværende Aarbog om denne Udnævnelse — og som Følge heraf udgik paa Finansloven for 1922—23 det hidtilværende Honorar til Laboratoriets Leder af Universitetets Udgiftspost g. 6.. Til det ferskvands-biologiske Laboratorium, for at overflyttes til Udgiftspost g. 2., ifølge særlig Bevilling til bestemte Personer eller Øjemed. Paa Finansloven for 1922—23 opførtes derefter Laboratoriets Underkonto a. med 5300 Kr. til Laboratoriets Drift og Vedligeholdelse, hvoraf 220 Kr. til Brændsel, og Underkonto b. med 4290 Kr. til Udredelse af Assistentens Honorar, hvori dog i Henhold til Tillægsbevillingsloven for 1922—23 fradroges 660 Kr., saaledes at der i nævnte Øjemed kun blev 3630 Kr. til Raadighed, idet der gaves Tilladelse til Udredelse af 500 Kr. til midlertidig Assistance ved Laboratoriet, imod at der paa nævnte Underkonto b. spares 660 Kr. Herom gives nærmere Forklaring nedenfor. Paa en ny Underkonto c. opførtes de paa Finansloven for 1921—22 bevilgede 1200 Kr. til Dækning af Udgifter ved Deltagelse i de obligatoriske Kursus.

Paa Finansloven for 1923—24 opførtes Underkonto a. uforandret med 5300 Kr., hvortil paa Tillægsbevillingsloven kom 194 Kr., nemlig 129 Kr. til Dækning af en fra 1. Oktober 1923 ikrafttraadt Huslejeferøgelse for Laboratoriets Lokaler i Hillerød, stor 258 Kr. aarlig, jfr. Rigsdagstidende for 1923—24, Tillæg B., Sp. 1995—96, og 65 Kr. til Dækning af forøgede Brændselsudgifter, jfr. nævnte Rigsdagstidende Tillæg B., Sp. 1983—86. Underkonto b. og c. opførtes med henholdsvis 3960 Kr. (3300 Kr. + 20 pCt.) og 1200 Kr. Om en Besparelse paa Underkonto b. stor 1650 Kr. gives Forklaring nedenfor.

Efter at Dr. phil. Schafferna var fratraadt som Assistent ved Laboratoriet, antoges mag. sc. Tage Lakjer som Assistent fra 1. Oktober 1921 at regne. I denne Stilling fungerede han, indtil han d. 28. Januar 1923 afgik ved Døden. I Anledning af dette Dødsfald udtalte Professor, Dr. Wesenberg-Lund i Skrivelse af 1. Februar 1923, at det vilde være ham umuligt straks at finde en kvalificeret Person til at indtræde i den ledigblevne Stilling, samt at det var hans Tanke at faa en Forsker fra Centraleuropa herop til — ialtfald for en Tid — at varetage Assistentgerningen. Da Assistentens Arbejde om Vinteren hovedsagelig bestaar i Eftersyn af Samlingen, vilde det være uhensigtsmæssigt hertil at tilkalde en lønnet Assistent, og Professor Wesenberg-Lund foreslog derfor, at Assistentløningen for Februar og Marts — 660 Kr. — spares, imod at der stilledes 500 Kr. til Raadighed til Assistance. Dette Forslag anbefalede af Universitetskvæsturen og Konsistorium, og paa Tillægsbevillingsloven for 1922—23 bevilgedes der derefter under Udgiftspost a. 3., Medhjælpssummer ved Universitetet, 500 Kr. til Assistance, imod at Annuet for samme Finansaar nedsattes med 660 Kr., jfr. Rigsdagstidende for 1922—23, Tillæg B., Sp. 2007—08.

Forsaavidt angaar Finansaaret 1923—24 stilledes under Konto a. 3., Medhjælpssummer ved Universitetet, et Beløb af 1000 Kr. til Disposition til Honorering af Assistance under den fortsatte Vakance i Assistentstillingen i Maanederne April—August 1923, begge incl., mod at Lønningen

for de paagældende 5 Maaneder — 1650 Kr. — sparede. Angaaende de dertil sigtende Bevillinger henvises til Aarbogen for 1923—24, Side 125—26.

Med Hensyn til et af Laboratoriet indgivet Andragende om, at der af det Beløb, der i Maanederne April—August 1923 vilde blive sparet i Assistentløn, maatte anvendes 600 Kr. til Ekskursioner med de naturhistoriske Studerende, udtalte Undervisningsministeriet i Skrivelse af 24. April 1923, at den ansøgte Tilladelse ikke kunde meddeles.

22. Det gymnastikteoretiske Laboratorium.

Angaaende Laboratoriets Oprettelse og Fastsættelse af dets Annum henvises til Aarbogen for 1915—20, III Del Side 346—56. Paa Finansloven for 1920—21 forhøjedes Annuet fra 1200 Kr. til 2000 Kr. under Hensyn til det forandrede Prisniveau, jfr. Rigsdagstidende for 1920—21, Tillæg A., Sp. 1485—86. Med dette Annum har Laboratoriets Konto vedblivende været opført i Finansaarene 1921—22, 1922—23 og 1923—24.